



ใบรับรองวิทยานิพนธ์  
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

ปริญญา

หลักสูตรและการสอน	การศึกษา
สาขา	ภาควิชา
เรื่อง	การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู
	Development of Teaching Learning Process to Enhance Students Ability in Writing Lesson Plan
นามผู้วิจัย	นางสาวอุบลวรรณ ส่งเสริม
ได้พิจารณาเห็นชอบโดย	
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	( ผู้ช่วยศาสตราจารย์แม่นมาศ ลีลสัตยกุล, Ph.D. )
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	( อาจารย์นพวรรณ นิมรอยลาก, ศศ.ด. )
หัวหน้าภาควิชา	( อาจารย์สิทธิกร สุมาลี, ศษ.ด. )

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

( รองศาสตราจารย์กัญญา ชีระกุล, D.Agr. )

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียน  
แผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู

Development of Teaching Learning Process to Enhance Students Ability  
in Writing Lesson Plan

โดย

นางสาวอุบลวรรณ ส่งเสริม

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์  
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

พ.ศ. 2555

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อุบลวรรณ ส่งเสริม 2555: การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู ปรินญาศึกษาศาสตร์ดุสิต (หลักสูตรและการสอน) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาการศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์แมนมาศ ลีลสัตยกุล, Ph.D. 242 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาพื้นฐาน กระบวนการจัดการเรียนการสอน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาวิธีสอน ภาคต้น ปีการศึกษา 2554 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 141 คน ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความสอดคล้องระหว่างสภาพปัญหาและกระบวนการจัดการเรียนการสอน, ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน และความสามารถของนักศึกษาในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ วิธีการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐาน ระยะที่ 2 พัฒนาระบบวิธีสอน ระยะที่ 3 ทดลองใช้ระบบวิธีสอนและประเมินผล ในระยะที่ 3 มีการดำเนินการทดลอง 3 รอบ รอบละ 4 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 12 สัปดาห์ แต่ละรอบมีการศึกษาสภาพปัญหา พัฒนาระบบวิธีสอน และทดลองใช้และประเมินผล ข้อมูลที่ได้จากรอบที่ 1 ได้นำมาพัฒนาเพื่อนำไปใช้ในรอบที่ 2 และข้อมูลที่ได้จากรอบที่ 2 ได้นำมาพัฒนาเพื่อนำไปใช้ในรอบที่ 3 วิธีการเก็บข้อมูล ได้แก่ สัมภาษณ์ สทนทนากลุ่ม เขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อทดลองใช้ บันทึกทอโนทิน สอบถามความคิดเห็น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม แผนการจัดการเรียนรู้ แบบบันทึกทอโนทิน แบบสอบถามความคิดเห็น ผลจากการวิจัยนำไปใช้ในการปรับปรุงเครื่องมือ โดยเฉพาะการวางแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ 1) มีการระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดโดยไม่เข้าใจว่ามาตรฐาน/ตัวชี้วัดมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับข้ออย่างไรกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ 2) มีการระบุสาระการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด 3) มีการระบุสาระสำคัญที่ไม่แสดงให้เห็นถึงแก่นความรู้ของเรื่องที่สอนและไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ 4) มีการระบุชิ้นงาน/ภาระงานที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด 5) มีการระบุการวัดและประเมินผลไม่หลากหลายทั้งการใช้เครื่องมือและวิธีการ และการกำหนดเกณฑ์การประเมินไม่สอดคล้องกัน 6) มีการระบุการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด มีการนำแนวคิดหรือรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้น้อยมาก กรณีที่มีการนำแนวคิดหรือรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้จะมีการระบุขั้นตอนเฉพาะที่สำคัญไม่ครบถ้วน กระบวนการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วย 6 กิจกรรม ได้แก่ มาตรฐาน/ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ สาระสำคัญ ชิ้นงาน/ภาระงาน การวัดและประเมินผล และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษาคูรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในระดับเหมาะสมมากที่สุด และผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู พบว่า นักศึกษาคูรมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น

Ubonwan Songserm 2012: Development of Teaching Learning Process to Enhance Students Ability in Writing Lesson Plan. Doctor of Philosophy (Curriculum and Instruction), Major Field: Curriculum and Instruction, Department of Education. Thesis Advisor: Assistant Professor Mantmart Leesatayakun, Ph.D. 242 pages.

The purpose of this research was to study the fundamental problems, instructional process and activities and opinions related to the teaching learning process on lesson plan writing. The samples included 141 second-year students who enrolled in the Method of Teaching course in the first semester of the 2011 academic year at the Faculty of Education, Silpakorn University. The variable were the index of item objective congruence lesson plans, students opinions on teaching learning process to enhance students ability in writing lesson plan. Research process conducted in three phases. Phase 1; to study problems and fundamental information, Phase 2; to develop a process of teaching learning process methods and Phase 3; to implement the instructional method and evaluation. The study in lasted phase had 3 loops, each loop for 4 weeks, total 12 weeks. Each loop had 3 steps; to study problems and fundamental information, to develop a process of teaching learning process methods, to implement the instructional method and evaluation. Results in first step had develop to second and third in order. The data were collected through interviews, focus groups, evaluation of the writing lesson plans, journals and personal comments. The research instruments were structured interviews and focus groups, lesson plans, students' journals and questionnaires.

The results were as follows: 1) The standards/indicators were identified but the students understood neither their importance nor their involvement in lesson planing. 2) The learning content was not relevant to the standards/indicators. 3) The identified content did not represent the core knowledge to be taught, nor did it relate to the learning content. 4) Assignments learning tasks did not relate to the standards/indicators. 5) The assessment was identified but not various in terms of both its usage and methodology. More over, the criteria was not relatively relevant. 6) Learning activities were not relevant to the objectives in accordance with the standards/indicators. Concepts, models or teaching methods were rarely adopted. If so, students failed to completely delineate specific and important steps. Teaching learning process consisted of 6 activities; standards/indicators, learning content, identified content, Assignments learning tasks, assessment and learning activities. The data revealed that, the students ability in writing lesson plans increased.

---

Student's signature

---

Thesis Advisor's signature

## กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แมนมาศ ลีลสัตยกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ ดร.นพวรรณ นิมรอยลาภ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์ ดร. วิภารัตน์ แสงจันทร์ ประธานกรรมการสอบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ราชา มหากันธา ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อวิทยานิพนธ์เล่มนี้ จนสำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์ อาจารย์ ดร.เอกรัตน์ ศรีตัญญู และอาจารย์ ดร.ศิริรัตน์ ศรีสอาด ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้คำแนะนำในการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมในการสร้างเครื่องมือ ขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีและคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ให้โอกาสและช่วงเวลาในการศึกษาต่อ ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่ช่วยสร้างแรงผลักดัน และให้กำลังใจ รวมทั้งให้คำแนะนำในการเรียนและการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อนร่วมทีมที่ได้ช่วยเหลือกันมาโดยตลอด และขอขอบคุณเพื่อนนิสิตร่วมรุ่นปริญญาเอกรหัส 49 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนทุกท่านที่ได้ร่วมทุกข์ร่วมสุขในการเรียนตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณครอบครัว ถิ่นนาม และครอบครัว ส่งเสริม ที่ให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งอำนวยความสะดวกในทุกเรื่องตลอดมา นับว่าเป็นส่วนที่สำคัญมากในการสำเร็จการศึกษา

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณและมอบความสำเร็จในการศึกษารั้งนี้ให้แก่ผู้ที่มีพระคุณสูงสุด คือ คุณพ่ออำนาจ ส่งเสริม คุณแม่ทองพันธ์ ส่งเสริม คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาแด่บุคคลทั้งสองท่านและคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัยตลอดมา

อุบลวรรณ ส่งเสริม

เมษายน 2555

## สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(5)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์	5
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	7
แผนการจัดการเรียนรู้	8
การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	20
แนวคิดและรูปแบบต่างๆ ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	65
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	68
ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผน	
การจัดการเรียนรู้	69
ระยะที่ 2 พัฒนาระบบวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผน	
การจัดการเรียนรู้	71
ระยะที่ 3 ทดลองใช้ระบบวิธีสอนและประเมินผลความสามารถ	
ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้	73
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	78
ผลการวิจัย	78
ข้อวิจารณ์	145

## สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	151
สรุปผลการวิจัย	151
ข้อเสนอแนะ	165
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	168
ภาคผนวก	173
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพงานวิจัย	174
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	176
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	242

## สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตัวอย่างแบบประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้	19
2	ความแตกต่างระหว่างห้องเรียนที่มีการเรียนการสอนแบบทฤษฎี สร้างองค์ความรู้และแบบปกติ	53
3	กลุ่มตัวอย่างและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 1	79
4	ข้อมูลด้านองค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้	80
5	ผลการศึกษาสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผน การจัดการเรียนรู้	95
6	สภาพปัญหาเชื่อมโยงกับกระบวนการวิธีสอน	110
7	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่องการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้	116
8	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่องการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รอบที่ 1	119
9	สรุปการพัฒนากระบวนการวิธีสอนรอบที่ 1 เพื่อนำไปใช้รอบที่ 2	121
10	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่องการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รอบที่ 2	128

### สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	สรุปการพัฒนากระบวนการวิธีสอนรอบที่ 2 เพื่อนำไปใช้รอบที่ 3	130
12	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่องการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รอบที่ 3	137
13	ผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้	140
14	ผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รอบที่ 1	142
15	ผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รอบที่ 2	143
16	ผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รอบที่ 3	144

## สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ขั้นตอนการวิจัยการพัฒนาความสามารถในการเขียนแผน การจัดการเรียนรู้	77
2	กิจกรรมมาตรฐาน /ตัวชี้วัด	101
3	กิจกรรมสาระการเรียนรู้	102
4	กิจกรรมสาระสำคัญ	103
5	กิจกรรมชิ้นงาน /ภาระงาน	106
6	กิจกรรมการวัดและประเมินผล	107
7	กิจกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	109
8	ขั้นตอนการวิจัยการพัฒนาความสามารถในการเขียนแผน การจัดการเรียนรู้	115
9	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาคู	117
10	ผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้	141

# บทที่ 1

## บทนำ

### ความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและมุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นในการจัดการศึกษาทุกระดับจึงต้องยึดจุดมุ่งหมายและหลักการดังกล่าวเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนตามความเหมาะสมกับระดับการจัดการศึกษาซึ่งมีทั้ง ระดับการศึกษาปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษา และหากพิจารณาการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาทั้งส่วนที่เป็นของรัฐบาลและเอกชน ซึ่งในปัจจุบันเปิดรับนักศึกษาในหลายสาขาวิชานั้น จะพบว่า มหาวิทยาลัยที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาทุกแห่งต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะดังกล่าวข้างต้น เพื่อที่จะได้นำความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ไปใช้ในการประกอบอาชีพ ดังนั้น บัณฑิตที่เป็นผลผลิตจากการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 จึงควรมีคุณภาพตามมาตรฐานของวิชาชีพในสาขาวิชาที่บัณฑิตจบมาต่อไป

ในการประกอบวิชาชีพครู สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (ม.ป.ป.) ได้กำหนดไว้ว่า ผู้ที่จะประกอบวิชาชีพครูได้จะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานความรู้ทั้งหมด 9 ด้าน คือ 1) ภาษาและเทคโนโลยีสำหรับครู 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การจัดการเรียนรู้ 4) จิตวิทยาสำหรับครู 5) การวัดและประเมินผลการศึกษา 6) การบริหารจัดการในห้องเรียน 7) การวิจัยทางการศึกษา 8) นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา และ 9) ความเป็นครู จากเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูดังกล่าวเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่ามาตรฐานความรู้ทั้ง 9 ด้านมีความสัมพันธ์กับหน้าที่หลักของผู้ที่ประกอบวิชาชีพครูโดยตรง เป็นสิ่งสำคัญที่สะท้อนว่า ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เป็นปัจจัยหลักสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการศึกษา เพราะบุคคลเหล่านี้เป็นผู้นำปรัชญา แนวคิด และเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ

การจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของผู้ประกอบวิชาชีพครูในปัจจุบันนั้น ครูผู้สอนจะต้องมีการวางแผนว่าจะสอนอย่างไรเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และการวางแผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวในวงการศึกษาเรียกว่า “การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้” นอกจากแผนการจัดการเรียนรู้จะเป็นการวางแผนการจัดการเรียนการสอนแล้วยังถือว่าเป็นเอกสารที่มีหน้าที่ในการสื่อสารความต้องการของครูผู้สอนที่สื่อสารให้ผู้เรียนทราบว่าในการจัดการเรียนการสอนครูต้องการให้ผู้เรียนรู้และทำอะไรได้บ้าง มีข้อตกลงเบื้องต้น รายละเอียดการทำงานอย่างไร ซึ่งรายละเอียดนี้จะต้องมาจากการที่ครูตรวจสอบความต้องการของตนเองก่อนว่าจะสอนอะไร อย่างไร แล้วจึงสื่อสารต่อให้ผู้เรียนทราบ ให้เพื่อนครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ตลอดจนชุมชน ทราบด้วยว่าครูจะจัดการเรียนการสอนอะไรและอย่างไรบ้าง นอกจากนี้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูเขียนขึ้นยังเป็นเสมือนพันธะสัญญากับตัวเองและผู้อื่นว่าครูจะสอนและปฏิบัติตามที่เขียนไว้ และสามารถนำไปใช้ในการตรวจสอบ ประเมินครู เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาได้ด้วย และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันก็มีหน้าที่สำคัญอีกหลายประการ อาทิ เป็นการตีความหลักสูตรเพื่อนำหลักสูตรไปสู่การสอนซึ่งถือเป็นหน้าที่หลักที่สำคัญของครู นอกจากนี้การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้นับว่าเป็นร่องรอยหลักฐานส่วนหนึ่งในการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่เข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพด้วยเช่นกัน ดังนั้น แผนการจัดการเรียนรู้ควรจะต้องมีการเขียนขึ้นมาอย่างมีคุณภาพมากที่สุด ด้วยเหตุนี้ครูจึงจำเป็นต้องใส่ใจในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้มากขึ้น

การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพหรือการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีนั้น ควรจะต้องมีการบูรณาการเนื้อหาสาระ มีรายละเอียดแต่ละหัวข้อเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน มีการระบุขั้นตอนการสอนที่ชัดเจนตามลำดับก่อนหลัง มีการระบุข้อมูลสื่อประกอบการจัดการเรียนการสอน และบอกวิธีการวัดและประเมินผลชัดเจน ใครอ่านแล้วต้องเข้าใจตรงกัน (ทิสนา แจมมณี, 2544 และนาตยา ปิรันธนานนท์, 2545) และในปัจจุบันประเทศไทยเรามีการนำมาตรฐาน (Standard) มาเป็นเกณฑ์ในการเทียบเคียงระดับคุณภาพในการจัดการศึกษาด้วย ซึ่งมาตรฐานดังกล่าวนี้จะเป็นตัวกำหนดว่าผู้เรียนควรจะต้องรู้และทำอะไรได้บ้างเมื่อจบระดับชั้นนั้นๆ และโรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งก็ต้องจัดการศึกษาตามหลักสูตรแม่บทซึ่งในปัจจุบันเรียกว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่อิงมาตรฐาน (Standard Based Curriculum) ครูผู้สอนจะกำหนดเป้าหมาย วางแผนการเรียนการสอน รวมทั้งวางแผนทางการวัดและประเมินผลตามมาตรฐานที่ระบุไว้ในหลักสูตร ดังนั้น การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญในการวางแผนให้ผู้เรียนบรรลุมาตรฐานในหลักสูตร จากข้อความ

ดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่า ครูจำเป็นจะต้องเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐาน ครูที่ต้องการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเองจึงจำเป็นต้องศึกษาหลักสูตรอิงมาตรฐานให้เข้าใจเพื่อเป็นการกำหนดเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนบรรลุมาตรฐาน เพราะในอดีตก่อนนำมาตรฐานมาใช้ครูจะต้องกำหนดจุดประสงค์เองว่าต้องการให้ผู้เรียนรู้และทำอะไรได้แต่เมื่อมีมาตรฐานครูก็มีหน้าที่กำหนดจุดประสงค์และจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับมาตรฐาน และครูก็จำเป็นต้องทราบหลักการในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นครูจะมีบทบาทในการอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด อีกทั้งเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบความรู้ด้วยตัวเอง สามารถสร้างองค์ความรู้ได้เอง ดังนั้นในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูจึงควรจะมีการนำวิธีการสอนหรือเทคนิควิธีสอนใหม่ๆที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมาใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้วย เพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจและเป็นวิธีการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น ลึกขึ้น และนานขึ้นหรือคงทนขึ้น

ปัจจุบันหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการผลิตนักศึกษาครูไม่ว่าจะเป็นคณะครุศาสตร์หรือคณะศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยราชภัฏจะมีการกำหนดรายวิชาบังคับ หรือบางแห่งเรียกว่าวิชาบังคับ (หลักสูตรครุ ศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2548) ที่กำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ แต่ในรายวิชาดังกล่าวมีชื่อเรียกแตกต่างกันไป เช่น รายวิชาวิธีสอนทั่วไป รายวิชาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาการจัดการเรียนรู้ รายวิชาหลักการจัดการเรียนรู้ เป็นต้น จากการกำหนดรายวิชาดังกล่าวผู้เรียนหรือนักศึกษาจะได้เรียนรู้วิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งการกำหนดหัวข้อ และการระบุรายละเอียดในแผนการจัดการเรียนรู้ที่นักศึกษาแต่ละแห่งได้เรียนก็จะมีทั้งที่เหมือนและแตกต่างกันไปตามขอบข่ายของคำอธิบายรายวิชา เมื่อนักศึกษาเรียนรู้การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการเตรียมความพร้อมก่อนออกไปประกอบวิชาชีพครู นักศึกษาจำเป็นต้องเรียนรู้การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงหลักสูตรที่อิงมาตรฐาน ตลอดจนการใช้เทคนิควิธีสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น รายวิชาที่เกี่ยวข้องในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ควรจะต้องมีการพัฒนาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในเรื่องดังกล่าว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ นับว่าเป็นหน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตครูแห่งหนึ่ง ที่มุ่งเน้นให้นักศึกษามีความรู้และสมรรถนะในการประกอบวิชาชีพครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูตามที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภากำหนด โดยเฉพาะในด้านการจัดการเรียนรู้ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่หลักของคนที่จะเป็นครู ผู้วิจัยในฐานะที่ได้รับหน้าที่เป็นครูผู้สอนในรายวิชาวิธีสอน

(Methods of Teaching) จึงสนใจที่จะพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับ นักศึกษาคณะครูซึ่งเป็นเนื้อหาส่วนหนึ่งที่ระบุในคำอธิบายรายวิชา (Course Description) ที่ว่า “ความหมายและกระบวนการของการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาการศึกษา กับวิธีสอน หลักและวิธีสอนแบบต่างๆ วิธีสอนทักษะการคิดและการพัฒนาทักษะการคิดระดับต่างๆ เทคนิค การสอนใหม่ๆ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การปกครองชั้นเรียน วินัย และการเสริมแรง การวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การจัดทำแผนการเรียนรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมการสอน การใช้สื่อ และอุปกรณ์การเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้” โดยใช้กระบวนการวิธีเป็นนวัตกรรม ในการวิจัย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับ นักศึกษาคณะครู ตลอดจนเป็นการเตรียมความพร้อมในการประกอบวิชาชีพของนักศึกษาคณะครูก่อนที่ จะจบการศึกษาด้วยเช่นกัน

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในการเขียน แผนการจัดการเรียนรู้ 2) ศึกษากระบวนการจัดการเรียนการสอนในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และ 3) ศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในการเขียนแผน การจัดการเรียนรู้ก่อนลงมือทดลองสอนและความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเมื่อทดลองสอนแล้ว

### ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย คือ ได้แนวทางในการจัดการเรียนการสอนในการเขียน แผนการจัดการเรียนรู้และนักศึกษาคณะครูมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

### ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรเป้าหมายได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 2 และลงทะเบียนเรียนในรายวิชาวิธีสอน (Methods of Teaching) ภาคต้น ปีการศึกษา 2554 จำนวน 141 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาครู

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในภาคต้น ปีการศึกษา 2554 ทุกวันพุธ เวลา 13.00 – 15.00 รอบที่ 1 จำนวน 4 สัปดาห์ รอบที่ 2 จำนวน 4 สัปดาห์ และรอบที่ 3 จำนวน 4 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 12 สัปดาห์

### นิยามศัพท์

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์ไว้ดังนี้

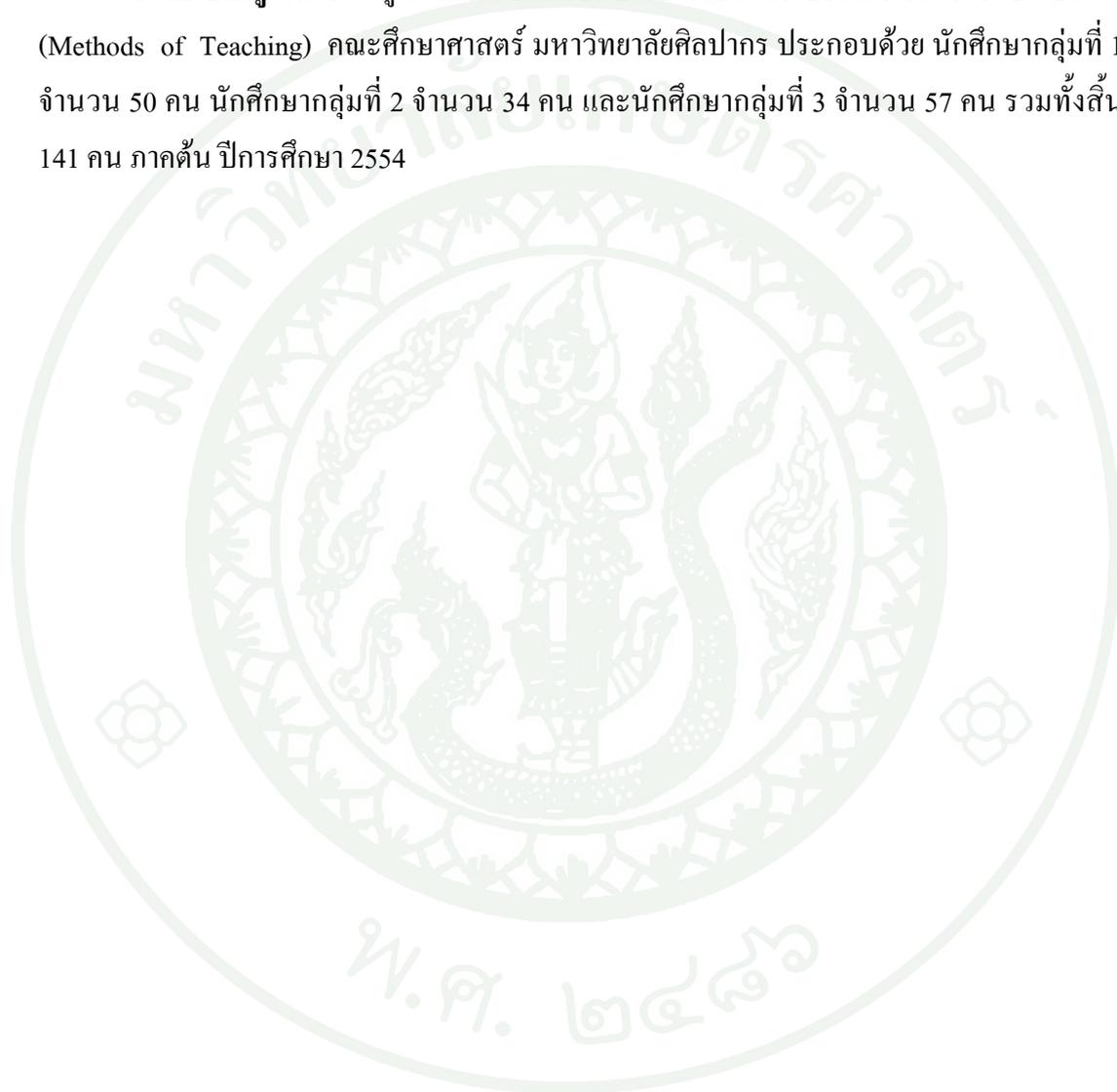
**กระบวนการจัดการเรียนการสอน** หมายถึง ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู ประกอบด้วย 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมมาตรฐาน/ตัวชี้วัด กิจกรรมสาระการเรียนรู้ กิจกรรมสาระสำคัญ กิจกรรมชิ้นงาน/ภาระงาน กิจกรรมการวัดและประเมินผล และกิจกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

**แผนการจัดการเรียนรู้** หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งแบ่งเป็น 2 นัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อนำไปใช้สอนนักศึกษาครูระดับชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนในรายวิชาวิธีสอน (Methods of Teaching) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และ 2) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของนักศึกษา ซึ่งสะท้อนความรู้ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ของตนเอง ภายหลังจากที่ได้เรียนกับผู้วิจัยแล้ว ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดเก็บข้อมูลและ นำเสนอข้อมูลทั้งสองส่วนนี้

**ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้** หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรู้ ทักษะ และเจตคติของนักศึกษาในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการลำดับขั้นตอน การเลือกใช้ และการเชื่อมโยงข้อมูล ซึ่งสะท้อนถึงความเข้าใจและการนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ ซึ่งประเมินโดยใช้ แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบสร้าง องค์ความรู้ และแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน

**ความคิดเห็น** หมายถึง ความสอดคล้องของแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญต่อการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และความรู้สึกรักนิกคิของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

**นักศึกษาคู** หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 2 และลงทะเบียนเรียนในรายวิชาวิธีสอน (Methods of Teaching) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ประกอบด้วย นักศึกษากลุ่มที่ 1 จำนวน 50 คน นักศึกษากลุ่มที่ 2 จำนวน 34 คน และนักศึกษากลุ่มที่ 3 จำนวน 57 คน รวมทั้งสิ้น 141 คน ภาคต้น ปีการศึกษา 2554



## บทที่ 2

### การตรวจเอกสาร

การตรวจเอกสารสำหรับการทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบเอกสารในประเด็นแนวคิดและหลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

#### 1. แผนการจัดการเรียนรู้

- 1.1 ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้
- 1.2 ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้
- 1.3 ประเภทและองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้
- 1.4 ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี
- 1.5 ขั้นตอนในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
- 1.6 การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

#### 2. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- 2.1 หลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.2 ปัจจัยและตัวบ่งชี้ของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.3 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.4 บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

#### 3. แนวคิดและรูปแบบต่างๆ ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้

- 3.1 การวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design)
- 3.2 การวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้ (Constructivism)
- 3.3 การวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน (Cooperative Learning)
- 3.4 การวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบอื่นๆ

#### 4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

## แผนการจัดการเรียนรู้

### ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

มีนักวิชาการทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศได้ให้ความหมายของคำว่า “แผนการจัดการเรียนรู้” ไว้หลายท่าน อาทิ John (1976) ได้ให้นิยามจากการเขียนบทความเรื่อง The Task For Curriculum Research ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารของ ASCD (Association for Supervision and Curriculum Development) ซึ่งสอดคล้องกับ สุจินต์ วิสุทธิรานนท์ (2536); สงบ ลักษณะ (2543); ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ และคณะ (2536); ถวัลย์ มาศจรัส (2549); วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2542) และ จิรภัทร แก้วภู (2547) กล่าวโดยสรุปว่า

แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ลำดับขั้นตอน และกิจกรรมทั้งปวงของผู้สอนและผู้เรียน ที่ผู้สอนกำหนดไว้เป็นแนวทางในการจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ โดยการนำรายวิชาที่ต้องทำการสอนมาระบุกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ อุปกรณ์การสอน และการวัดผลประเมินผล โดยจัดเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้ย่อยๆ ให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์หรือจุดเน้นของหลักสูตร สภาพของผู้เรียน ความพร้อมของโรงเรียน ในด้านวัสดุอุปกรณ์ และตรงกับชีวิตจริงในห้องเรียนและท้องถิ่น ซึ่งต้องมีการวางแผนการเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบและเป็นลายลักษณ์อักษร เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

### ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญหลายอย่างดังที่ Sandra (2009) ได้กล่าวถึงความสำคัญ ของคำว่า Lesson Plans หรือแผนการจัดการเรียนรู้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญคือ เป็นการเขียนรายละเอียดโครงสร้างในการจัดการเรียนการสอนเพื่อประโยชน์สำหรับครูในการนำไปใช้ สอนและเป็นประโยชน์สำหรับผู้เรียนในการวางแผนการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สงบ ลักษณะ (2533); ปรานี บุญชุ่ม (2536); และวัฒนาพร ระวังทุกข์ (2542) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของการทำ แผนการจัดการเรียนรู้ไว้ สรุปได้ดังนี้

1. ทำให้เกิดการวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่มีความหมายยิ่งขึ้น เพราะเป็นการทำอย่างมีหลักการที่ถูกต้อง เป็นการผสมผสานเนื้อหา สาระ และจุดประสงค์การเรียนรู้จากหลักสูตร ผสมกับหลักจิตวิทยาการศึกษา นวัตกรรม การวัดผลและประเมินผล ตลอดจนปัจจัยอำนวยความสะดวกของโรงเรียน สภาพปัญหา ความสนใจ ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและทรัพยากรท้องถิ่น

2. ช่วยให้ครุมีคู่มือการสอนที่ทำด้วยตนเอง ทำให้สะดวกในการจัดการเรียนการสอน ทำให้สอนได้ครบถ้วนตรงตามหลักสูตร และสอนได้ทันเวลา ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ครบถ้วน ช่วยให้ครุมีความมั่นใจในการสอนมากยิ่งขึ้น

3. เป็นผลงานวิชาการที่เผยแพร่เป็นตัวอย่างได้ เพราะถือว่าเป็นผลงานทางวิชาการอย่างหนึ่ง ที่แสดงความชำนาญการ ความเชี่ยวชาญของผู้ทำแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นตัวอย่างการวางแผนที่ดี

4. ช่วยให้ความสะดวกแก่ครูผู้มาสอนแทนในกรณีที่ผู้สอนไม่สามารถเข้าสอนได้

5. ส่งเสริมให้ครูใฝ่ศึกษาหาความรู้ในหลักสูตร แนวการสอน การจัดหาสื่อประกอบการสอน ตลอดจนวิธีวัดและประเมินผล ตลอดจนประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจำเป็น

6. ใช้เป็นหลักฐานแสดงข้อมูลที่ต้องการ เทียบตรง เสนอแนะแก่บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ศิษยานุศิษย์ กรมวิชาการ เป็นต้นว่า ผู้สอนได้ทำการสอนอย่างไร ใช้สื่ออุปกรณ์และทรัพยากรอะไรบ้าง อย่างไร

7. แผนการจัดการเรียนรู้จะเป็นเอกสารที่แสดงถึงการพัฒนาวิชาชีพ และมาตรฐานวิชาชีพครู ที่แสดงว่างานสอนเป็นงานที่จะต้องได้รับการฝึกฝนโดยเฉพาะ มีเครื่องมือและเทคนิคที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพด้วย

## ประเภทและองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

ชนาธิป พรกุล (2552) กล่าวถึงแผนการจัดการเรียนรู้ว่ามี 2 ประเภท คือ แผนการจัดการเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ระดับรายชั่วโมงหรือครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับฉันทวุฒิ กิจรุ่งเรือง และคณะ (2545) ที่เรียกเป็นระดับของแผนการจัดการเรียนรู้ มีการแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับหน่วยการเรียนรู้ (Unit Plan) และระดับบทเรียน (Lesson Plan) นอกจากนี้ นาดยา ปิรันธนานนท์ (2545) ได้กล่าวถึงระดับของแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีแนวคิดแตกต่างว่า การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้นั้น มี 3 ระดับ ดังนี้ ระดับที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ระดับภาคหรือระดับรายวิชาหรือประมวลการสอน (Course Syllabus) ระดับที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้ (Unit Plan) และระดับที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ระดับบทเรียน (Lesson Plan) ซึ่งจะเห็นว่าประเภทหรือระดับของแผนการจัดการเรียนรู้ที่เพิ่มเข้ามาคือ ประมวลการสอน (Course Syllabus) หรือแผนการจัดการเรียนรู้ระดับภาคเรียนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ระดับรายวิชา เนื่องจากมีข้อมูลบ่งบอกว่าตลอดการเรียนรายวิชานั้นหรือภาคการศึกษานั้นจะมีอะไร อย่างไรบ้าง เพราะเหตุใด ส่วนการเรียกแผนการจัดการเรียนรู้ในระดับ Lesson Plan จะเห็นว่า สามารถเรียกได้ทั้งระดับรายชั่วโมงหรือครั้ง หรือระดับบทเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

### ระดับที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ระดับภาคหรือระดับรายวิชาหรือประมวลการสอน (Course Syllabus)

จากที่ นาดยา ปิรันธนานนท์ (2545) ได้กล่าวถึงประมวลการสอน สรุปได้ว่า ประมวลการสอนเป็นแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ในระดับรายวิชา หรือระดับภาคการศึกษา ทำหน้าที่สำคัญอยู่ 2 ประการ คือ ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือสื่อสาร และทำหน้าที่เป็นพันธะสัญญา เนื่องจากสิ่งที่ครูเขียนลงไปในประมวลการสอนจะเป็นการบอกกล่าวให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนได้รับทราบว่าจะจัดการเรียนการสอนแบบไหน อย่างไร นอกจากนี้การจัดทำประมวลการสอนยังแสดงถึงพันธะสัญญากับตัวเองและผู้อื่นว่าครูจะสอนและปฏิบัติตามที่เขียนไว้ แต่ก็มีได้หมายความว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่ปรากฏอยู่ในประมวลการสอนจะเปลี่ยนแปลงไม่ได้ เพราะประมวลการสอนเป็นสิ่งที่จัดทำไว้ล่วงหน้าก่อนที่จะมีการจัดการเรียนการสอน บางครั้งในระหว่างการเรียนการสอนอาจมีสิ่งที่ไม่คาดคิดเกิดขึ้น ซึ่งสิ่งนี้อาจเป็นสิ่งที่ปัญหา อุปสรรค ที่ทำให้ครูไม่สามารถดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในประมวลการสอนได้ ก็มีเรื่องเสียหาย แต่ควรมีการบันทึกไว้ว่าเกิดอะไรขึ้น ทำไมจึงไม่สามารถปฏิบัติตามประมวลการสอนนั้นได้ เช่นนี้เป็นต้น

เมื่อประมวลการสอนทำหน้าที่เป็นพันธสัญญาข้อตกลงระหว่างครูกับผู้อ่าน ประมวลการสอนจึงสามารถนำไปใช้ในการตรวจสอบ ประเมินครู เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาได้ด้วย ข้อมูลที่มีกระบวนไว้ในประมวลการสอน ได้แก่

**ข้อมูลรายวิชา** ประกอบด้วย รหัสวิชา ชื่อวิชา จำนวนหน่วยการเรียนรู้ (ต่อคาบ ต่อสัปดาห์ ต่อภาคการศึกษา) ระดับชั้น เวลาเรียน สถานที่เรียน รายวิชาพื้นฐาน (Prerequisite) ฯลฯ

**ข้อมูลผู้สอน** เช่น ชื่อผู้สอน ที่ทำงาน โทรศัพท์ อีเมล เวลาคัดหมาย ฯลฯ

**สื่อการเรียนการสอน** แบ่งเป็น ที่กำหนดประจำในรายวิชานี้ ที่เสริมประกอบเพิ่มเติม

**รายละเอียดของรายวิชา** ประกอบด้วย คำอธิบายรายวิชา จุดประสงค์รายวิชา สภาพการเรียนการสอน

**ข้อปฏิบัติในการเรียน** เช่น การเข้าชั้นเรียน ความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน การขาดเรียน และการมาสาย การทุจริต ข้อกำหนดของรายวิชานี้ (Course Requirement) การไม่ส่งงานตามกำหนดและการขาดสอบ การประเมินผลและการให้ผลการเรียน ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าผู้สอนต้องการอะไร และผู้เรียนควรปฏิบัติตามอย่างไร

นอกจากนี้การจัดทำประมวลการสอนในสถาบันอุดมศึกษาได้มีการออกแบบหัวข้อหรือองค์ประกอบในการเขียนแตกต่างกันไป ดังเช่นประมวลการสอนของคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน (2554) มีการระบุแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เกิดจินตนาการตามแนวคิดผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีการระบุรายละเอียดเกี่ยวกับกระบวนการในการจัดการเรียนรู้ที่สะท้อนแนวคิดดังกล่าว เช่น ฝึกสังเคราะห์ ฝึกวิเคราะห์ การทำงานกลุ่ม เป็นต้น อีกทั้งประมวลการสอนบางฉบับได้เพิ่มข้อมูลตารางกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียน ซึ่งมีรายละเอียดว่าแต่ละสัปดาห์สอนเรื่องอะไร มีการแบ่งกลุ่มอย่างไร มีเกณฑ์การประเมินอย่างไร ในแต่ละกิจกรรม เป็นต้น

จากข้อความเกี่ยวกับประมวลการสอนข้างต้น จะพบว่าการระบุข้อมูลในประมวลการสอน นั้นมีความหลากหลาย ประมวลการสอนบางรายวิชาอาจมีหัวข้อที่ต่างจากที่นำเสนอ ทั้งนี้ เนื่องด้วย เหตุผลหลายอย่าง เช่น การเขียนตามแบบฟอร์มของหน่วยงานเพื่อความสะดวกในการเทียบเคียง หรือตรวจสอบกับเกณฑ์การประเมินหรือตามเกณฑ์มาตรฐานต่างๆ หรือการเขียนตามความต้องการของผู้สอน หรือการเขียนตามความคิดสร้างสรรค์ของครูผู้สอน ฯลฯ

## ระดับที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้ (Unit Plan)

จากแนวคิดของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552) และแนวคิดของนาตยา ปิรันทนานนท์ (2545) ได้กล่าวถึงการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้ที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ การจัดทำหน่วยการเรียนรู้เป็นการตีความแผนการจัดการเรียนรู้ระดับรายวิชาหรือระดับ ภาคเรียนว่าจะมีการจัดการเรียนการสอนเป็นหน่วยย่อยๆ อะไรบ้างจากการวิเคราะห์สาระและ มาตรฐานของหลักสูตร ซึ่งหน่วยย่อยๆ ดังกล่าวเรียกว่า หน่วยการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้ นั้น จะระบุข้อมูลว่าแต่ละหน่วยจะมีการดำเนินการเรียนการสอน การใช้สื่อ และการประเมินผลอย่างไร หน่วยการเรียนรู้ทุกหน่วยจะต้องสอดคล้องกับประมวล การสอนที่วางไว้เป็นภาพรวม และชนาธิป พรกุล (2552) กล่าวถึงแผนการจัดการเรียนรู้ระดับ หน่วยการเรียนรู้ว่า หน่วยการเรียนรู้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ระบุเฉพาะกิจกรรมหลักๆ ที่ผู้สอน หรือผู้เรียนทำโดยไม่มีการบรรยายละเอียด เป็นเพียงการเขียนเค้าโครงเท่านั้นว่า ในหนึ่งหน่วย การเรียนรู้ครูผู้สอนและผู้เรียนต้องทำอะไรบ้าง แต่ไม่ได้บอกว่าทำอย่างไร ผลของการกระทำหรือ ผลการเรียนรู้เขียนไว้แบบกว้างๆ ไม่ลงลึกถึงพฤติกรรม และเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ต้องทำก่อน การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

สรุปข้อความดังกล่าวข้างต้นได้ว่า การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้ นั้น จะต้องเริ่มจากการวิเคราะห์สาระและมาตรฐานในหลักสูตร และแบ่งเป็นหน่วยการเรียนรู้ หากการจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้สิ้นสุดที่ระดับหน่วย ผู้สอนควรจะระบุขั้นตอนการสอน การใช้สื่อ การวัด ประเมินผลให้ชัดเจน แต่ถ้าหากการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้สิ้นสุดที่ระดับบทเรียน ผู้สอนอาจ ระบุเพียงโครงร่างในแผนการสอนระดับหน่วยการเรียนรู้จากนั้นค่อยระบุรายละเอียดที่ชัดเจน ยิ่งขึ้นในแผนการจัดการเรียนรู้ระดับบทเรียน

### ระดับที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ระดับบทเรียน หรือระดับชั่วโมง หรือระดับครั้ง (Lesson Plan)

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ระดับบทเรียนจะเป็นการระบุนรายละเอียดต่อเนื่องจากการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้ มีลักษณะการกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ระดับบทเรียนหลายลักษณะ เช่น แผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้รายครั้ง รายละเอียดในแผนการจัดการเรียนรู้จะระบุถึงการใช้สื่อ และการประเมินผลในบทเรียนย่อยๆ ที่ประกอบกันภายในแต่ละหน่วยการเรียนนั้น ดังนั้น ถ้าจะทำแผนการจัดการเรียนรู้ระดับบทเรียน จะต้องจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนก่อน ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนนี้จะระบุบทเรียนเรื่องย่อยๆ ว่าประกอบด้วยอะไรบ้างในหน่วยการเรียนนั้น จากนั้นจึงนำบทเรียนเรื่องย่อยๆ นั้นมาเขียนเป็นแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ระดับบทเรียน

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง และคณะ (2545); รุจิรัฐ ภู่อสาร (2546); และชนาธิป พรกุล (2552) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้กล่าวโดยสรุปได้ว่า สาระในแผนการจัดการเรียนรู้ นั้นส่วนใหญ่จะมีความคล้ายคลึงกัน ประกอบด้วย ข้อมูลเบื้องต้น และรายละเอียดของแผน

**ข้อมูลเบื้องต้น** ชื่อรายวิชา ระดับชั้น ชื่อหน่วยการเรียนรู้ หัวข้อ เรื่อง บทเรียน เวลาที่ใช้สอน ชื่อผู้สอน (ชื่อผู้สร้างแผนการสอนนี้) วันที่สร้างหรือใช้แผนการจัดการเรียนรู้

**รายละเอียดของแผนการสอน** มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง ภูมิหลังของแผนการจัดการเรียนรู้ แนวคิด สาระสำคัญของแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ ความรู้ ทักษะพื้นฐานที่ควรมีมาก่อน จุดประสงค์การเรียนรู้ ประเด็นคำถามเพื่อการเรียนรู้ สิ่งที่ต้องเตรียมการล่วงหน้า สื่อการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลงานที่มอบหมาย เงื่อนไข กำหนดเวลา การสอบ กิจกรรมเสริม แหล่งค้นคว้าอ้างอิง แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ การประเมินหรือแผนการจัดการเรียนรู้

จากองค์ประกอบหรือหัวข้อต่างๆ ที่กล่าวข้างต้น บางองค์ประกอบหรือบางหัวข้อจะพบได้บ่อยในแผนการจัดการเรียนรู้ทุกๆ ไป และบางองค์ประกอบหรือบางหัวข้อนั้นไม่เคยปรากฏหรือไม่ค่อยมีปรากฏในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของประเทศไทยเรา ดังนั้น จะเห็นว่า การกำหนดองค์ประกอบหรือหัวข้อต่างๆ ในแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ไม่ได้มีรูปแบบตายตัว และหากพิจารณา

แผนการจัดการเรียนรู้ในทุกๆแผน จะพบว่า จะมีองค์ประกอบหรือหัวข้อที่ต้องมีตรงกัน คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน และการวัดประเมินผล ส่วนองค์ประกอบหรือหัวข้ออื่นๆ จะมีหรือไม่มีขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายและความคิดสร้างสรรค์ของผู้เขียนนั่นเอง

### ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

บุรุษย์ ศิริมหาสาคร (2545) กล่าวถึงลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีสรุปได้ว่า ต้องระบุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน มีการระบุการเรียนการสอนที่จะทำให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ และมีการระบุการวัดและประเมินผลที่ตรวจสอบได้ว่าผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ และมากน้อยเพียงใด

### ขั้นตอนในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนมีหรือบรรลุซึ่งมีทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติ จุดประสงค์การเรียนรู้จะได้อาจมาจากจุดหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ของวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ และจุดประสงค์ในคำอธิบายรายวิชา การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้จะต้องเขียนให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน และเขียนในเชิงพฤติกรรม จุดประสงค์สามารถจำแนกได้ 3 ด้าน ดังนี้ คือ

1. พุทธิพิสัย (Cognitive) คือจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นความสามารถทางสมอง (Head) หรือความรู้ในเนื้อหาวิชาหรือในทฤษฎี
2. ทักษะพิสัย (Skill) คือจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติที่ต้องลงมือทำ (Hand)
3. จิตพิสัย (Affective) คือจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นคุณธรรม หรือเจตคติ หรือความรู้สึกในจิตใจ (Heart)

## จุดประสงค์การเรียนรู้ แบ่งเป็น 2 ระดับคือ

1. จุดประสงค์ปลายทาง คือจุดประสงค์ที่เป็นเป้าหมายสำคัญ ที่มุ่งหวังให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในการเรียนแต่ละเรื่อง หรือแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

2. จุดประสงค์นำทาง คือ จุดประสงค์ที่วิเคราะห์แตกออกจากจุดประสงค์ปลายทาง เป็นจุดประสงค์ย่อย โดยกำหนดพฤติกรรมสำคัญที่คาดหวังให้เกิดกับผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ อย่างเป็นขั้นตอนจากจุดย่อยไปจนถึงจุดใหญ่ปลายทาง ในการสอนจึงควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดประสงค์นำทางไปสู่จุดประสงค์ปลายทาง

ขั้นที่ 2 การกำหนดแนวการจัดการเรียนการสอน (Learning) เป็นการพิจารณาว่า การเรียนการสอนในแผนนั้น มีจุดเน้นหรือสาระสำคัญอะไร จะต้องสอนเนื้อหาใดจึงจะครอบคลุมครบถ้วน จะเลือกใช้เทคนิคหรือวิธีสอนใดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงจะทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ และจะใช้สื่อการเรียนการสอนใดจึงจะสอดคล้องเหมาะสมกับกิจกรรมที่กำหนด การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประกอบด้วย

1. การเขียนสาระสำคัญ สาระสำคัญหมายถึง ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเนื้อหา หลักการ วิธีการที่ต้องการจะให้ผู้เรียนได้รับหลังจากเรียนเรื่องนั้นๆ แล้ว ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ เจตคติ สาระสำคัญจะเป็นข้อความที่เขียนในลักษณะสรุปเนื้อหา เป้าหมายอย่างสั้นๆ จะเขียนเป็นความเรียง หรือเป็นข้อๆ ก็ได้

2. เนื้อหา คือ รายละเอียดของเรื่องที่ใช้จัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ประกอบด้วย ทฤษฎี หลักการ วิธีการ และแนวปฏิบัติ การจะเขียนเนื้อหาสาระในการสอนแต่ละจุดประสงค์ หรือแต่ละเรื่องได้ดั่งนั้น ครูผู้สอนจะต้องศึกษาหาความรู้จากเอกสาร ตำราเรียน หนังสือคู่มือครูและแหล่งความรู้ต่างๆ นำมาพิจารณาใช้ประกอบให้เหมาะกับวัยและระดับของผู้เรียน ทั้งในด้านความยากง่ายและความถูกต้องเหมาะสม การเขียนเนื้อหาสาระในแผนการจัดการเรียนรู้ ครูจะเขียนเนื้อหาสาระรายละเอียดทั้งหมดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ตามหัวข้อที่อยู่ในแผนการจัดการเรียนรู้ก็ได้ แต่หากรายละเอียดของเนื้อหามีมากควรเขียนเฉพาะหัวข้อเรื่องเนื้อหานั้นๆ ไว้ ส่วนรายละเอียดให้นำไปไว้ในส่วนท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ หรือนำส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระของทุกแผนการจัดการเรียนรู้แยกไว้อีกเล่มหนึ่งต่างหากเป็นเอกสารประกอบการสอนก็ได้

3. กิจกรรมการเรียนการสอน คือ สภาพการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นเพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านต่างๆ จึงเป็นความสามารถและทักษะของครูมืออาชีพในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผล กิจกรรมการเรียนการสอนควรมีลักษณะดังนี้ คือ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา ฝึกกระบวนการที่สำคัญให้กับผู้เรียน เหมาะสมกับธรรมชาติและวัยของผู้เรียน เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและชีวิตจริง เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งที่เป็นพาหนะหรือสื่อที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติให้บรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนการสอนและตามจุดหมายของหลักสูตรได้ดียิ่งขึ้นหรือเร็วยิ่งขึ้น

### ขั้นที่ 3 การกำหนดวิธีวัดและประเมินผล (Evaluation)

การวัดและการประเมินผล จัดเป็นกิจกรรมสำคัญที่สอดแทรกอยู่ในทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนการสอน เริ่มตั้งแต่ก่อนการเรียนการสอนจะเป็นการประเมิน เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน ระหว่างการเรียนการสอนจะเป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงผลการเรียนและเพื่อให้ผู้เรียนทราบผลการเรียนของตนเป็นระยะๆ และเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา/ภาคเรียน จะเป็นการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนเพื่อตรวจสอบให้แน่ชัดว่าผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

### ขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ สรุปได้เป็นดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรจะต้องศึกษาตั้งแต่หลักการ โครงสร้าง จุดหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ของวิชาและคำอธิบายรายวิชาเพื่อจะนำไปสู่การวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ได้

2. วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระและกิจกรรม การวิเคราะห์จะต้องวิเคราะห์จากจุดประสงค์ และคำอธิบายรายวิชา แล้วนำไปสัมพันธ์กับจุดหมายและหลักการของหลักสูตรเพื่อดูว่าจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรม ครอบคลุมครบถ้วนตามที่หลักสูตรต้องการหรือไม่

3. หากกลวิธีการทำแผนการจัดการเรียนรู้ คือการเตรียมการสอน ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องศึกษา กลวิธีการสอน เพื่อให้การสอนบรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้โดยเน้นนักเรียน เป็นศูนย์กลางค้นพบคำตอบด้วยตนเอง มีการฝึกทักษะเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่มกระบวนการที่ ใช้ในการเรียนการสอนและทฤษฎีการเรียนรู้มีมากมายที่จะเลือกมาใช้สอนให้สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้ รวมทั้งกระบวนการที่ให้นักเรียนวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเองด้วย

4. จัดทำสื่อการเรียนการสอน การทำแผนการจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องจัดหาสื่อ และอุปกรณ์ ประกอบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับกลวิธีสอนที่คิดขึ้น

5. จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล การทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีจะต้องคิดวางแผน ให้ครบวงจร คือ จะต้องวางแผนหาหนทางให้ครอบคลุมถึงการวัดผลและประเมินผลการเรียน การสอน เพื่อดูว่าการเรียนการสอนนั้นบรรลุผลหรือไม่ เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียน การสอนนั้นจะต้องทำทั้งประเมินผลระหว่างเรียนเพื่อปรับปรุงและประเมินผลสัมฤทธิ์ตาม จุดประสงค์ที่ตั้งไว้ด้วย

6. กำหนดโครงสร้าง การทำแผนการจัดการเรียนรู้ นั้น โดยตลอดใน 1 ภาคเรียน โครงสร้างนั้น จะประกอบด้วย เวลา เนื้อหาสาระ จุดประสงค์การเรียนรู้ แนวการสอน สื่อและอุปกรณ์ ตลอดจน การวัดผลและประเมินผล

### การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

ถวัลย์ มาศจรัส (2538) กล่าวถึงแนวการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ว่า การประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ ควรประเมินให้ครอบคลุม 3 ลักษณะ ไว้ดังนี้

**ลักษณะที่ 1** การประเมินส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้หรือบันทึกการสอน ดังนี้

1. จุดประสงค์การเรียนการสอน
2. เนื้อหาสาระ
3. กิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมอื่น (เน้นผู้เรียน)
4. สื่อการเรียนการสอน
5. การประเมินผล

**ลักษณะที่ 2** การประเมินความสอดคล้องของส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การประเมินภาพรวม รวมทั้งองค์ประกอบอย่างสัมพันธ์ต่อกัน

**ลักษณะที่ 3** ผลการเรียนรู้ตามสภาพการเรียนการสอนจริง ได้แก่การประเมินผล จากการใช้แผนการจัดการเรียนรู้หรือบันทึกการสอนจริง ที่ผู้สอนบันทึกไว้ในตัวแผนการจัดการเรียนรู้ หรือบันทึกการสอนและในสภาพจริง

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542) ได้กล่าวถึงการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ว่า การประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมครอบคลุมเพื่อการปรับปรุง แก้ไข แผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ อาจดำเนินการได้ 3 ระยะ ดังนี้

**ระยะที่ 1** การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนนำไปใช้ เมื่อเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เสร็จแล้ว ก่อนนำไปใช้ควรตรวจสอบก่อนว่า แผนการจัดการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือไม่ และเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความครอบคลุม ถูกต้องชัดเจนเพียงใด การประเมิน ประกอบด้วย

- การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนสามารถตรวจสอบได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ ที่เขียนขึ้นตามขั้นตอนและกระบวนการต่างๆ จัดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้หรือไม่ เพียงใด ได้จากการวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนการสอน

- การประเมินองค์ประกอบต่างๆ ของแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการตรวจสอบองค์ประกอบ ต่างๆ ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้จัดทำขึ้นมีความถูกต้อง ครอบคลุม ชัดเจน และสัมพันธ์กันหรือไม่ เพียงใด

**ระยะที่ 2** การประเมินผลการสอนระหว่างนำไปใช้ เป็นการตรวจสอบว่าการปฏิบัติตามแผน การจัดการเรียนรู้ โดยการสังเกตและบันทึกปัญหา หรือข้อบกพร่องต่างๆ ที่ทำให้การเรียนไม่เป็นไป ตามที่วางแผนหรือไม่ประสบผลสำเร็จและประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไขต่อไป ครูผู้สอนควรตรวจสอบ สังเกต และประเมินผลการสอนตามหัวข้อที่กำหนดไว้ลงในแบบบันทึกหลังสอน

**ระยะที่ 3** การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เมื่อสิ้นสุดการใช้ เป็นการประเมินภาพรวมเมื่อสอนจบแต่ละหน่วยหรือบท และเมื่อสอนจบทั้งรายวิชาเพื่อให้ได้ข้อสรุปว่า เมื่อจัดการเรียนการสอนตามแผนที่จัดไว้แล้วนั้น บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเป็นอย่างไร ผลการทดสอบหลังเรียนเป็นอย่างไร เมื่อเทียบกับการทดสอบก่อนเรียน ซึ่งควรมีการประเมินเป็น 2 ลักษณะดังนี้

- ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยการทดสอบหลังเรียนแล้วนำคะแนนไปวิเคราะห์เปรียบเทียบกับ การทดสอบก่อนเรียน เพื่อทราบความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน เพื่อชี้วัดว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นนั้นใช้ได้ผลดีเพียงใด

- ประเมินจากการนำผลการบันทึกระหว่างการใช้แผนการจัดการเรียนรู้มาสรุปรวมเมื่อสอนจบแต่ละหน่วยหรือแต่ละบทและสรุปรวบรวมผลหลังสอนไว้ทั้งรายวิชาซึ่งจะเป็นข้อมูลสำคัญในการพิจารณาหาทางปรับปรุง แก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

จากแนวทางการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้น สามารถสร้างแบบประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ในด้านต่างๆ ให้ครอบคลุมลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนในการตอบตัวเลือกต่าง ๆ ดังตาราง

**ตารางที่ 1** ตัวอย่างแบบประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด(1)

## การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันมีจุดมุ่งหมายหลักในการพัฒนาผู้เรียนเพราะมีความเชื่อว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากการปฏิบัติ มีนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยได้เรียบเรียงแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าวดังรายละเอียดต่อไปนี้

### หลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

Dewey (1963) กล่าวถึงหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ที่ดีควรจะต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้และเกิดประสบการณ์ตรง โดยครูผู้สอนควรจัดเตรียมสิ่งที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและเป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนมีความอยากรู้อยากเรียน และผู้เรียนควรเป็นผู้มีบทบาทในการคิด การค้นคว้า การตัดสินใจ การวิเคราะห์ การสรุปความ ฯลฯ จากการศึกษาการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูวางแผนไว้ สอดคล้องกับ นวลจิตต์ เขาวงกตพิงส์, เบญจลักษณ์ น้ำฟ้า, และชัชเจน ไทยแท้ (2545) ที่ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในชุดฝึกอบรมผู้บริหารของโครงการพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้นำชุมชนและผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเกิดขึ้นจากพื้นฐานความเชื่อที่ว่า การจัดการศึกษามีเป้าหมายสำคัญที่สุด คือการจัดการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาตนเองสูงสุด ตามกำลังหรือศักยภาพของแต่ละคน แต่เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งด้านความต้องการ ความสนใจ ความถนัดและยังมีทักษะพื้นฐานอันเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะใช้ในการเรียนรู้ อันได้แก่ ความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน ความสามารถทางสมอง ระดับสติปัญญา และการแสดงผลของการเรียนรู้ออกมาในลักษณะที่ต่างกัน จึงควรมีการจัดการที่เหมาะสมในลักษณะที่แตกต่างกัน ตามเหตุปัจจัยของผู้เรียนแต่ละคน และผู้ที่มีบทบาทสำคัญในกลไกของการจัดการนี้คือครู แต่จากข้อมูลอันเป็นปัญหาวิกฤติทางการศึกษา และวิกฤติของผู้เรียนที่ผ่านมา แสดงให้เห็นว่า ครูยังแสดงบทบาทและทำหน้าที่ของตนเองไม่เหมาะสม จึงต้องทบทวนทำความเข้าใจซึ่งนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤติทางการศึกษาและวิกฤติของผู้เรียนต่อไป การทบทวนบทบาทของครู ควรเริ่มจากการทบทวนและปรับแต่งความคิด ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของการเรียน โดยต้องถือว่าแก่นแท้ของการเรียนคือการเรียนรู้ของผู้เรียน ต้องเปลี่ยนจากการยึดวิชาเป็นตัวตั้ง มาเป็นยึดมนุษย์หรือผู้เรียนเป็นตัวตั้ง หรือที่เรียกว่าผู้เรียนเป็น

สำคัญ ครูต้องคำนึงถึงหลักความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ ถ้าจะเปรียบเทียบการทำงานของครูกับแพทย์คงไม่ต่างกันมากนัก แพทย์มีหน้าที่บำบัดรักษาอาการป่วยไข้ของผู้ป่วย ด้วยการวิเคราะห์วินิจฉัยอาการของผู้ป่วยแต่ละคนที่มีความแตกต่างกันแล้วบำบัดด้วยการใช้ยาหรือการปฏิบัติอื่นๆ ที่แตกต่างกัน วิธีการรักษาแบบหนึ่งแบบใดคงจะใช้บำบัดรักษา ผู้ป่วยทุกคนเหมือนๆ กันไม่ได้ นอกจากจะมีอาการป่วยแบบเดียวกัน ในทำนองเดียวกัน ครูก็จำเป็นต้องทำความเข้าใจและศึกษาให้รู้ข้อมูล อันเป็นความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน และหาวิธีสอนที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มที่ เพื่อพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนนั้น ให้บรรลุถึงศักยภาพสูงสุดที่มีอยู่ จากข้อมูลที่เป็นวิกฤติทางการศึกษาและวิกฤติของผู้เรียนอีกประการหนึ่ง คือการจัดการศึกษาที่ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาปฏิบัติในชีวิตจริง ทำให้ไม่เกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ครูจึงต้องทบทวนบทบาทและหน้าที่ที่จะต้องแก้ไข โดยต้องตระหนักว่า คุณค่าของการเรียนรู้คือการได้นำสิ่งที่เรียนรู้อยู่มาปฏิบัติให้เกิดผลด้วย ดังนั้นหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงมีสาระที่สำคัญ 2 ประการ คือ การจัดการโดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน และการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำเอาสิ่งที่เรียนรู้ไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต เพื่อพัฒนาตนเองไปสู่ศักยภาพสูงสุดที่แต่ละคนจะมีและเป็นที่

นอกจากนี้ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552) ได้กล่าวถึงหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เชื่อมโยงกับปรัชญาการศึกษาว่าการจัดการเรียนรู้ไม่ได้มีลักษณะตามแนวทางปรัชญาหนึ่งปรัชญาเท่านั้น แต่มักจะเป็นการผสมผสานและเลือกนำมาใช้ตามความเหมาะสมกับสภาพบริบทนั้นๆ เป็นหลัก เนื่องจากปรัชญาแต่ละสาขาจะมีข้อดีและข้อจำกัดที่แตกต่างกัน ซึ่งในบางส่วนของปรัชญาอาจเหมาะสมกับสภาพของบางบริบท ดังนั้นผู้สอนจึงควรศึกษาทุกปรัชญาการศึกษาให้เข้าใจอย่างลึกซึ้ง เพื่อนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับจุดหมายของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รายละเอียดสรุปได้ดังนี้

1. ปรัชญาสำนักนิรันดรนิยม (Perennialism) ปรัชญานี้เน้นหลักการสำคัญคือ ความมีเหตุผลเป็นลักษณะสูงสุดของมนุษย์ ดังนั้นมนุษย์จึงต้องใช้ความมีเหตุผลเป็นเครื่องคอยควบคุมสัญชาตญาณอันเป็นอำนาจฝ่ายต่ำของตน เพื่อจะได้บรรลุถึงจุดหมายของชีวิตที่ได้เลือกสรรแล้ว ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงเน้นเหตุผลและสติปัญญาเป็นหลักสำคัญ วิธีการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญ คือ การอภิปราย การใช้เหตุผลและสติปัญญาโต้แย้งกัน ครูจะมีบทบาทในการเป็นผู้นำทางสติปัญญาให้ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาความคิดและสติปัญญา โดยมีบทบาทในการเรียนเท่าๆ กันกับครูหรือมากกว่าครู

2. ปรัชญาสาขาพิพัฒนิยม (Progressivism) ปรัชญาเน้นหลักการการเรียนรู้โดยวิธีแก้ปัญหาย่อมจะมีความสำคัญว่าการเรียนโดยวิธีท่องจำเนื้อหา บทบาทของครูนั้นไม่ใช่เป็นผู้บงการหรือออกคำสั่ง แต่จะทำหน้าที่ให้คำแนะนำและให้คำปรึกษา และวิถีทางแบบประชาธิปไตยเท่านั้นที่จะส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์กับแนวทางการคิดและบุคลิกภาพอย่างเสรี ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และเป็นการเรียนโดยปฏิบัติ หรือวิธีแก้ปัญห และถือว่าการเรียนรู้ของคนไม่ได้หยุดอยู่ในโรงเรียนเท่านั้นแต่จะดำเนินไปตลอดชีวิตของผู้เรียน ครูจะทำหน้าที่ในการเตรียมการให้คำปรึกษาและเป็นผู้สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เข้าใจ และเห็นจริงด้วยตนเอง ผู้เรียนจะมีอิสระในการเลือกตัดสินใจด้วยตนเองและมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เลือกเนื้อหา กิจกรรมที่ตนเองสนใจในรายวิชาเลือกต่างๆ ที่จะต้องมีเพื่อสนองตอบต่อผู้เรียนอย่างเพียงพอ

3. ปรัชญาสาขาปฏิรูปนิยม (Reconstructionism) ปรัชญาเน้นหลักการสำคัญคือ การศึกษาจะต้องรับภาระที่จะสร้างสรรค์ระบบสังคมใหม่ขึ้นมา ซึ่งเป็นสังคมที่บรรลุคุณค่าพื้นฐานของวัฒนธรรม และในขณะเดียวกันก็ให้สอดคล้องกับภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมของโลกในยุคใหม่ด้วย สังคมใหม่จะต้องเป็นสังคมประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ซึ่งมีประชาชนของสังคมเป็นผู้ควบคุมสถาบันต่างๆ ตลอดจนทรัพยากรทั้งหลาย ครูจะต้องหาทางให้ผู้เรียนมองเห็นความถูกต้องและความจำเป็นที่จะสร้างสรรค์สังคมใหม่ การจัดการเรียนการสอนตามปรัชญานี้มีลักษณะคล้ายกับปรัชญาพิพัฒนิยม โดยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตัวเอง ลงมือทำเอง มองเห็นปัญหาและเรื่องราวของตนเอง ใช้วิธีการแก้ปัญห วิธีการทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังอาศัยวิธีการทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางปรัชญาประกอบด้วย และเป้าหมายปลายทางจะต้องเป็นไปเพื่อสังคมเป็นหลัก บทบาทของครูตามปรัชญานี้จะต้องเป็นนักบุกเบิก นักแก้ปัญห และมีความรู้รอบเรื่องสังคมและปัญหาของสังคม ผู้เรียนตามปรัชญานี้จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน เช่นเดียวกับปรัชญาพิพัฒนิยม แต่จะมองเห็นความสำคัญที่จะสร้างประโยชน์ให้กับสังคมมากกว่า

4. ปรัชญาอัตถิภาวะนิยม (Existentialism) ปรัชญาเน้นหลักการสำคัญคือ ความเชื่อมั่นว่าธรรมชาติของคนและสภาพแวดล้อมทางสังคมเป็นสิ่งที่ไม่ตายตัว แต่ละคนสามารถกำหนดชีวิตของตนเองได้ เพราะมีอิสระในการเลือก ทุกสิ่งทุกอย่างไม่อยู่คงที่แต่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ การจัดการเรียนการสอนจึงจัดตามความสนใจของผู้เรียน

นอกจากนี้ Kneller (1964 อ้างใน ทิศนา ขัมมณี, 2550) ได้กล่าวถึงปรัชญาการศึกษาที่มีรายละเอียดในปรัชญาบางสาขาที่สอดคล้องกันจากที่กล่าวข้างต้น และมีปรัชญาบางสาขาที่กล่าวเพิ่มเติม ในการนี้ผู้วิจัยได้สรุปปรัชญาการศึกษาที่เป็นข้อมูลเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ปรัชญาสารัตถนิยม (Essentialism) มีความเชื่อแบ่งเป็น 2 แนวทาง ได้แก่ แนวจิตนิยม และแนวสัญนิยม ความเชื่อตามแนวจิตนิยมนั้นเชื่อว่าการศึกษาเป็นเครื่องมือในการสืบทอดมรดกทางสังคม ซึ่งประกอบด้วยวัฒนธรรมและอุดมการณ์ทั้งหลายอันเป็นแก่นสาระของสังคมให้คงอยู่ต่อไป ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญานี้จึงควรเน้นบทบาทของครูในการถ่ายทอดความรู้และสาระต่างๆรวมทั้งคุณธรรมและค่านิยมที่สังคมเห็นว่าดีงามแก่ผู้เรียน ผู้เรียนเป็นผู้รับสืบทอดมรดกทางสังคม ก็จะต้องอยู่ในระเบียบวินัยและพยายามเรียนรู้สิ่งที่ครูถ่ายทอดให้อย่างตั้งใจ ส่วนความเชื่อตามแนวสัญนิยมนั้น Stumpf (1994) กล่าวว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้และความจริงทางธรรมชาติเกี่ยวกับการดำรงชีวิตของมนุษย์ ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญานี้จึงควรเน้นการให้ผู้เรียนแสวงหาข้อมูล ข้อเท็จจริง และการสรุปกฎเกณฑ์จากข้อมูลข้อเท็จจริงเหล่านั้น

2. ปรัชญาสัญนิยมวิทยา (Perennialism) มีความเชื่อว่า คนมีธรรมชาติเหมือนกันทุกคน ดังนั้นการศึกษาจึงควรเป็นแบบเดียวกันสำหรับทุกคน และมนุษย์มีคุณสมบัติที่แตกต่างจากสัตว์อื่นๆ คือ เป็นผู้สามารถใช้เหตุผล ดังนั้นการศึกษาคควรเน้นการพัฒนาความมีเหตุผลและการใช้เหตุผล การจัดการเรียนรู้ตามปรัชญานี้จึงมุ่งเน้นการสอนให้ผู้เรียนจดจำประกอบการใช้เหตุผลและตั้งใจกระทำสิ่งต่างๆโดยผู้สอนใช้การบรรยาย ซักถามเป็นหลัก

3. ปรัชญาพิพัฒน์นิยม (Progressivism) มีความเชื่อว่าการดำรงชีวิตที่ดีต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานการคิดที่ดีและการปฏิบัติที่เหมาะสม ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนจึงควรเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือทำเพื่อให้เกิดประสบการณ์

4. ปรัชญาอัตนิยม (Existentialism) มีความเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนต้องกำหนดหรือแสวงหาสาระสำคัญด้วยตนเอง ซึ่งบุคคลแต่ละคนมีเสรีภาพที่จะเลือกและตัดสินใจด้วยตนเอง ดังนั้นการจัดการศึกษาตามปรัชญานี้จึงให้ความสำคัญกับการให้เสรีภาพแก่ผู้เรียนในการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเป็นตัวของตัวเองมากที่สุด

5. ปรัชญาปฏิรูปนิยม (Reconstructionism) มีความเชื่อว่าการปฏิรูปสังคมโดยการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม เป็นหน้าที่ของสมาชิกในสังคม การศึกษาที่จัดตามปรัชญานี้จึงมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนที่มีต่อสังคมเพื่อให้สังคมดีขึ้น

6. ปรัชญาการศึกษาผสมผสาน (Eclecticism) เนื่องจากปรัชญาการศึกษาแต่ละปรัชญาล้วนมีแง่มุมและจุดเด่นกันไปคนละแบบ จึงเกิดมีการเลือกนำเอาประเด็นต่างๆ ของปรัชญามากกว่าหนึ่งปรัชญามาผสมผสานกันเพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์ที่ต้องการ ทำให้เกิดปรัชญาการศึกษาแบบผสมผสานขึ้น ซึ่งไม่มีสาระของตัวเองที่ตายตัว ขึ้นอยู่กับการผสมผสานของแต่ละบุคคลหรือกลุ่ม ซึ่งโดยปกติแล้วการผสมผสานจะไม่ใช้แนวคิดของปรัชญาใดปรัชญาหนึ่งทั้งหมด การผสมผสานที่ดีควรจะต้องมีลักษณะที่กลมกลืนกัน คือประเด็นที่นำมาผสมผสานจะต้องไม่มีความขัดแย้งกัน

### ปัจจัยและตัวบ่งชี้ของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

McCombs and Whisler (1997) ได้เสนอหลักการทางจิตวิทยาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ 14 ข้อ ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มตามลักษณะของ 4 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านการรู้คิดและ การรู้คิดที่เกิดจากตนเอง ปัจจัยด้านแรงจูงใจและอารมณ์ความรู้สึก ปัจจัยด้านพัฒนาการทางสังคม และปัจจัยด้านความแตกต่างระหว่างบุคคล

นอกจากนี้ นวลจิตต์ เชาวศิริพิงศ์ และคณะ (2545) กล่าวว่าการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 นั้นมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง ดี และมีความสุข ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการการจัดการเรียนรู้ และการเรียนรู้ของผู้เรียน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

#### 1. การบริหารจัดการ

นับได้ว่าการบริหารจัดการเป็นองค์ประกอบที่สนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญ โดยเฉพาะการบริหารจัดการของโรงเรียนที่เน้นการพัฒนาทั้งระบบของโรงเรียนการพัฒนาทั้งระบบของโรงเรียน หมายถึง การดำเนินงานในทุกองค์ประกอบของโรงเรียนให้ไปสู่เป้าหมายเดียวกัน คือ คุณภาพของนักเรียนตามวิสัยทัศน์ที่โรงเรียนกำหนด ดังนั้นตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงการพัฒนาทั้งระบบของโรงเรียนประกอบด้วย

- 1) การกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาที่มีจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างชัดเจน
- 2) การกำหนดแผนยุทธศาสตร์สอดคล้องกับเป้าหมาย
- 3) การกำหนดแผนการดำเนินงานในทุกองค์ประกอบของโรงเรียน สอดคล้องกับเป้าหมาย และเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์
- 4) การจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายใน
- 5) การจัดทำรายงานประจำปีเพื่อรายงานผู้เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับแนวทางการประกันคุณภาพจากภายนอก

อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานของโรงเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เน้นถึงการมีส่วนร่วม ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ดังนั้น ในการดำเนินการของโรงเรียนจึงเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม ได้แก่ ร่วมกำหนดเป้าหมายและจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ร่วมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ร่วมประเมินผล เป็นต้น

## 2. การจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบด้าน “การจัดการเรียนรู้” นับว่าเป็นองค์ประกอบหลักที่แสดงถึงการเรียนรู้ อย่างเป็นรูปธรรมประกอบด้วยความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายที่แท้จริงของการเรียนรู้ บทบาทของครู และบทบาทของผู้เรียน

การจัดการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนเป็นสำคัญจะทำได้สำเร็จเมื่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ครูและผู้เรียน มีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับความหมายของการเรียนรู้ ดังสาระที่ ทิศนา แจมมณี (2544) ได้กล่าวไว้ ดังนี้

- 1) การเรียนรู้เป็นงานเฉพาะบุคคลทำแทนกันไม่ได้ ครูที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ต้องเปิดโอกาสให้เขาได้มีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตัวของเขาเอง

2) การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสติปัญญา ต้องมีการใช้กระบวนการคิด สร้างความเข้าใจ ความหมายของสิ่งต่างๆ ดังนั้นครูจึงควรกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดทำความเข้าใจสิ่งต่างๆ

3) การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคม เพราะในเรื่องเดียวกัน อาจคิดได้หลายแง่ หลายมุมทำให้เกิดการขยาย เติมเต็มข้อความรู้ ตรวจสอบความถูกต้องของการเรียนรู้ตามที่สังคมยอมรับด้วย ดังนั้นครูที่ปรารถนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่นหรือแหล่งข้อมูลอื่นๆ

4) การเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน เป็นความรู้ที่เบิกบาน เพราะหลุดพ้นจากความไม่รู้นำไปสู่ความใฝ่รู้ อยากรู้อีก เพราะเป็นเรื่องน่าสนุก ครูจึงควรสร้างภาวะที่กระตุ้นให้เกิดความอยากรู้หรือคับข้องใจบ้าง ผู้เรียนจะหาคำตอบเพื่อให้หลุดพ้นจากความข้องใจ และเกิดความสุขขึ้นจากการได้เรียนรู้ เมื่อพบคำตอบด้วยตนเอง

5) การเรียนรู้เป็นงานต่อเนื่องตลอดชีวิต ขยายพรมแดนความรู้ได้ไม่มีที่สิ้นสุด ครูจึงควรสร้างกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้ไม่รู้จบ

6) การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลง เพราะได้รู้มากขึ้น ทำให้เกิดการนำความรู้ไปใช้ในการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ เป็นการพัฒนาไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ครูควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับรู้ผลการพัฒนาของตนเองด้วย

จากความหมายของการเรียนรู้ที่กล่าวมา ครูจึงต้องคำนึงถึงประเด็นต่างๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

- 1) ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
- 2) การเน้นความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก
- 3) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน
- 4) การจัดกิจกรรมให้น่าสนใจ ไม่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่าย
- 5) ความมีเมตตากรุณาต่อผู้เรียน
- 6) การท้าทายให้ผู้เรียนอยากรู้
- 7) การตระหนักถึงเวลาที่เหมาะสมที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้

- 8) การสร้างบรรยากาศหรือสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง
- 9) การสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้
- 10) การมีจุดมุ่งหมายของการสอน
- 11) ความเข้าใจผู้เรียน
- 12) ภูมิหลังของผู้เรียน
- 13) การไม่มีวิธีการใดวิธีการหนึ่งเท่านั้น
- 14) การเรียนการสอนที่ดีเป็นพลวัต (Dynamic) กล่าวคือ มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทั้งในด้านการจัดกิจกรรม การสร้างบรรยากาศ รูปแบบเนื้อหาสาระ เทคนิค วิธีการ
- 15) การสอนสิ่งที่ไม่ไกลตัวผู้เรียนมากเกินไป
- 16) การวางแผนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

### 3. การเรียนรู้ของผู้เรียน

องค์ประกอบสุดท้ายที่สำคัญและนับว่าเป็นเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ องค์ประกอบด้านการเรียนรู้ซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างจากเดิมที่เน้นเนื้อหาสาระเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับองค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้เพราะการจัดการเรียนรู้ ก็เพื่อเน้นให้มีผลต่อการเรียนรู้ ดังนั้น ตัวบ่งชี้ที่บอกลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย

1) การเรียนรู้อย่างมีความสุข เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล คำนึงถึงการทำงานของสมองที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการทางอารมณ์ของผู้เรียน ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องที่ต้องการในบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติ บรรยากาศของการเอื้ออาทรและเป็นมิตร ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย นำผลการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้

2) การเรียนรู้จากการได้คิดและลงมือปฏิบัติจริง หรือกล่าวอีกลักษณะหนึ่งคือ “เรียนด้วยสมองและสองมือ” เป็นผลจากการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้คิด ไม่ว่าจะเกิดจากสถานการณ์หรือคำถามก็ตาม และได้ลงมือปฏิบัติจริงซึ่งเป็นการฝึกทักษะที่สำคัญคือ การแก้ปัญหาความมีเหตุผล

3) การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น เป้าหมายสำคัญด้านหนึ่งในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือ ผู้เรียนแสวงหาความรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกโรงเรียนทั้งที่เป็นเอกสาร วัสดุ สถานที่ สถานประกอบการ บุคคลซึ่งประกอบด้วยเพื่อน กลุ่มเพื่อน วิทยากร หรือผู้เป็นภูมิปัญญาของชุมชน

4) การเรียนรู้แบบองค์รวมหรือบูรณาการ เป็นการเรียนรู้ที่ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ ได้สัดส่วนกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ความดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกวิชาที่จัดให้เรียนรู้

5) การเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง เป็นผลสืบเนื่องมาจากความเข้าใจของผู้จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่า ทุกคนเรียนรู้ได้ และเป้าหมายที่สำคัญคือพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถที่จะแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้จัดการเรียนรู้จึงควรสังเกตและศึกษาธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียนว่าถนัดที่จะเรียนรู้แบบใดมากที่สุด ในขณะที่เดียวกันกิจกรรมการเรียนรู้จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง การสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง นอกจากผู้เรียนจะได้ฝึกด้านการจัดการแล้วยังได้ฝึกด้านสมาธิ ความมีวินัยในตนเอง และการรู้จักตนเองมากขึ้น

เมื่อครูจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลแล้ว และมีความประสงค์จะตรวจสอบว่าได้ดำเนินการถูกต้องตามหลักการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือไม่ ครูสามารถตรวจสอบด้วยตนเอง โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานด้านกระบวนการ มาตรฐานที่ 8 ซึ่งมีตัวบ่งชี้ดังต่อไปนี้

- 1) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน
- 2) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ
- 3) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
- 4) มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- 5) มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน

6) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วน ทั้งด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา

7) ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน

8) มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง

9) มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตนเองและมีความกระตือรือร้นในการไปโรงเรียน

สรุปว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การจัดการให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ เกิดความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ไปบูรณาการใช้ในการชีวิตประจำวัน มีคุณสมบัติตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่ต้องการให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552) กล่าวว่าตัวบ่งชี้ของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ครูโดยทั่วไปน่าจะใช้เป็นหลักในการสอนคือ สิ่งที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2442 โดยเฉพาะในหมวดที่ 4 มาตราที่ 24 เนื่องจากเป็นกฎหมายการศึกษาที่ครูจำเป็นต้องปฏิบัติตาม และในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษานั้นครูทุกคนจะต้องได้รับการประเมินตามแนวทางดังกล่าว ซึ่งแนวทางการจัดการศึกษาตามหมวดที่ 4 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กำหนดไว้มีดังนี้

มาตราที่ 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2) ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกันกับผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้พัฒนาแนวทางการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติไว้ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ได้มีการระบุตัวบ่งชี้ไว้ในมาตรฐานที่ 6 ที่ว่า “การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสในการแสวงหาความรู้และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนอย่างเหมาะสม” ซึ่งมีตัวบ่งชี้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

- 1) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน
- 2) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนฝึกค้นคว้า สังเกต รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ คิดอย่างหลากหลาย สร้างสรรค์ และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

3) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้และแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง

4) มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

5) มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณภาพและจริยธรรมของผู้เรียน

6) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา

7) ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในการทำงานกับผู้อื่นและการมีความรับผิดชอบต่อกลุ่ม

8) มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง

9) ผู้เรียนรักโรงเรียนของตนเองและมีความกระตือรือร้นในการไปโรงเรียน

4. **ตัวบ่งชี้การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ** วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542) กล่าวถึงตัวบ่งชี้การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางว่า ศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน (พ.ค.ร.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้พัฒนาตัวบ่งชี้การเรียนเป็นศูนย์กลางขึ้น โดยกำหนดตัวบ่งชี้การเรียนของผู้เรียน 9 ข้อ และตัวบ่งชี้การสอนของครู 10 ข้อ เป็นเครื่องตรวจสอบว่าเมื่อใดก็ตามที่เกิดการเรียนหรือการสอนตามตัวบ่งชี้เหล่านี้ เมื่อนั้นได้เกิดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ตัวบ่งชี้การเรียนรู้ของนักเรียนและตัวบ่งชี้การสอนของครู (คณะกรรมการปฏิบัติการเรียนรู้, 2543)

### ตัวบ่งชี้การเรียนรู้ของนักเรียน

1. ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเอง
3. ผู้เรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม
4. ผู้เรียนฝึกคิดอย่างหลากหลายและสร้างสรรค์จินตนาการตลอดจนได้แสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล
5. ผู้เรียนได้รับการเสริมแรงให้ค้นหาคำตอบ แก้ปัญหา ทั้งด้วยตนเอง และร่วมด้วยช่วยกัน
6. ผู้เรียนได้ฝึกค้นคว้า รวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
7. ผู้เรียนได้เลือกเรียนกิจกรรมตามความสามารถความถนัดและความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข
8. ผู้เรียนฝึกตนเองให้มีวินัยและมีความรับผิดชอบ
9. ผู้เรียนฝึกประเมินปรับปรุงตนเองและยอมรับผู้อื่นตลอดจนสนใจใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง

## ตัวบ่งชี้การสอนครู

1. ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ
2. ครูจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลุกเร้าหัวใจและเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
3. ครูเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตาผู้เรียนอย่างทั่วถึง
4. ครูจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์
5. ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกคิดทำและฝึกปรับปรุงตนเอง
6. ครูส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่มพร้อมทั้งสังเกตส่วนดี และปรับปรุงส่วนด้อยของผู้เรียน
7. ครูใช้สื่อการสอนเพื่อการคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้
8. ครูใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง
9. ครูฝึกฝนกิจกรรมรายทบทวนและวินัยตามวิถีวัฒนธรรมไทย
10. ครูสังเกตประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

## การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

Gibbs (1995) กล่าวถึงการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการสำคัญที่มีส่วนเสริมสร้างความสำเร็จให้กับผู้เรียน และเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอน การสอนและการประเมินผลจำเป็นต้องมีลักษณะที่สอดคล้องกัน แต่ในการจัดการศึกษาที่ผ่านมา มีเหตุการณ์ที่ทำให้ดูเหมือนการสอนกับการประเมินผลเป็นคนละส่วน แยกจากกันการประเมินผลน่าจะเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ครูได้ข้อมูลที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน แต่กลับกลายเป็นเครื่องมือตัดสินหรือตีตราความโง่ความฉลาด สร้างความกดดันและเป็นทุกข์ให้กับผู้เรียน ความสำเร็จหรือล้มเหลวของการเรียนรู้ถูกตัดสินในครั้งสุดท้ายของกระบวนการเรียนการสอน โดยไม่ได้ให้ความสำคัญกับผลงานความสำเร็จหรือพัฒนาการที่มีขึ้นในระหว่างกระบวนการเรียนรู้ และนอกเหนือจากนั้น กระบวนการที่ใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ในบางครั้งก็ไม่ได้สอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ต้องการวัดจริง เพราะครูมักจะเคยชินกับการใช้เครื่องมือเพียงอย่างเดียว คือ แบบทดสอบ ซึ่งมีข้อจำกัดในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทางด้านเจตพิสัย และทักษะพิสัย ดังนั้นเมื่อมีการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแล้วก็จำเป็นต้องปฏิรูปกระบวนการวัดและประเมินผลใหม่ให้สอดคล้องกัน

ซึ่งผู้รู้ในวงการศึกษาก็ยอมรับกันว่า แนวคิดในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสม คือ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามสภาพจริง ดังจะได้กล่าวถึงในรายละเอียดต่อไป

### 1. การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

Grady (1994) กล่าวถึง การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงไว้ว่า การวัดและประเมินผล มีความสำคัญมาก เพราะเป็นการพิจารณาว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามจุดประสงค์ที่กำหนด เอาไว้หรือไม่ และมีมากน้อยแค่ไหน การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงเป็นอีกหนึ่งแนวทาง ในการตรวจสอบการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งพัฒนาการของผู้เรียน จากข้อความดังกล่าวพบว่าการวัดและประเมินผลเป็นส่วนสำคัญของการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น เมื่อจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ การวัดและประเมินผลซึ่งต้องปรับเปลี่ยนไป ให้มีลักษณะเป็นการประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และประเมินผลตามสภาพจริงด้วย

การประเมินผลตามสภาพจริง เป็นการประเมินผลผู้เรียนรอบด้านตามสภาพจริงของผู้เรียน มีลักษณะสำคัญดังนี้

- 1) เน้นการประเมินที่ดำเนินการไปพร้อมๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสามารถทำได้ตลอดเวลา ทุกสภาพการณ์
- 2) เน้นการประเมินที่ยึดพฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียนจริงๆ
- 3) เน้นการพัฒนาจุดเด่นของผู้เรียน
- 4) ใช้ข้อมูลที่หลากหลาย ด้วยเครื่องมือที่หลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการประเมิน ตลอดจนจุดประสงค์ในการประเมิน
- 5) เน้นคุณภาพผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการบูรณาการความรู้ ความสามารถหลายๆ ด้าน

6) ประเมินด้านความคิด เน้นความคิดเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์

7) เน้นให้ผู้เรียนประเมินตนเอง และมีส่วนร่วมในการประเมินของผู้เรียน ผู้ปกครอง และครู

## 2. วิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

นวลจิตต์ เขาวีรติพงษ์ และคณะ (2545) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง เป็นการประเมินการแสดงผลของผู้เรียนรอบด้านตลอดเวลา ใช้ข้อมูลและวิธีการหลากหลาย ด้วยวิธีการและเครื่องมือ ดังนี้

1) ศึกษาวัตถุประสงค์ของการประเมิน เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนรอบด้าน ดังนั้น จึงใช้วิธีการที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน การทดสอบ บันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง การรายงานตนเองของผู้เรียน แฟ้มสะสมงาน เป็นต้น

2) กำหนดเครื่องมือในการประเมิน เมื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน ให้เป็นการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนรอบด้านตามสภาพจริงแล้ว การกำหนดเครื่องมือจึงเป็นเครื่องมือที่หลากหลาย เป็นต้นว่า

- การบันทึกข้อมูล จากการศึกษา ผลงาน โครงงาน หนังสือที่ผู้เรียนผลิต แบบบันทึกต่างๆ ได้แก่ แบบบันทึกความรู้สึกรู้สึก บันทึกความคิด บันทึกของผู้เกี่ยวข้อง (นักเรียน เพื่อน ครู ผู้ปกครอง) หลักฐานร่องรอยหรือผลงานจากการร่วมกิจกรรม เป็นต้น

- แบบสังเกต เป็นการสังเกตพฤติกรรมร่วมกิจกรรมในสถานการณ์ต่าง ๆ

- แบบสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์ความรู้สึก ความคิดเห็น ทั้งตัวผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้อง

- **แฟ้มสะสมงาน** เป็นสื่อที่รวบรวมผลงานหรือตัวอย่างหรือหลักฐานที่แสดงถึงผลสัมฤทธิ์ ความสามารถ ความพยายาม หรือความถนัดของบุคคลหรือประเด็นสำคัญที่ต้องเก็บไว้ อย่างเป็นระบบ

- **แบบทดสอบ** เป็นเครื่องมือวัดความรู้ ความเข้าใจที่ยังคงมีความสำคัญต่อการประเมิน สำหรับผู้ประเมิน ประกอบด้วยผู้เรียนประเมินตนเอง ครู เพื่อน/กลุ่มเพื่อน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องกับนักเรียน

### 3. การนำแนวคิดการประเมินผลตามสภาพจริงไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

การนำแนวคิดการประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีแนวปฏิบัติดังนี้

1) ก่อนนำไปใช้ ครูต้องเรียนรู้เกี่ยวกับแนวทางการประเมินตามสภาพจริง ที่สำคัญที่สุด คือ การศึกษาด้วยตนเองและลงมือปฏิบัติจริง พัฒนาความรู้จากการลงมือปฏิบัติ

2) การแนะนำให้ผู้เรียนจัดทำแฟ้มสะสมงาน แฟ้มสะสมงานของผู้เรียน นอกจากจะแสดงพัฒนาการของผู้เรียนแล้ว ยังเป็นการสะท้อนการสอนของครู เพื่อจะนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป หลักการเบื้องต้นของการจัดทำแฟ้มสะสมงาน มีดังนี้

- รวบรวมผลงานที่แสดงถึงพัฒนาการด้านต่าง ๆ
- รวบรวมผลงานที่แสดงลักษณะเฉพาะของผู้เรียน
- ดำเนินการควบคู่กับการเรียนการสอน
- เก็บหลักฐานที่เป็นตัวอย่างที่แสดงความสามารถในด้านกระบวนการและผลผลิต
- มุ่งเน้นในสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้

นอกจากนี้การทำแฟ้มสะสมงานมีความสำคัญหลายประการ คือเป็นการรวบรวมข้อมูลของผู้เรียน ทำให้ครูได้ข้อมูลที่มีประโยชน์เกี่ยวกับพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคล และนำเอาข้อมูลดังกล่าวมาใช้ปรับปรุงการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนแต่ละคน ได้เต็มศักยภาพของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Gibbs (1995) ที่ระบุว่า การสะท้อนความรู้

ความสามารถของผู้เรียนจากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นสามารถจัดทำได้หลายรูปแบบ เช่น การให้บันทึกสมุดบันทึกประจำวัน การให้ทำโครงการ การปฏิบัติ ฯลฯ

#### 4. บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

Neill and Tim (2005) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ครูผู้สอนควรจะเป็นผู้มีบทบาทในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้คิดเอง ทำเอง เน้นการปฏิบัติให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเองโดยมุ่งเน้นไปที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งจะเห็นว่าผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือครูผู้สอน ดังนั้นครูผู้สอนจำเป็นที่จะต้องเข้าใจเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะเรื่องของความสำคัญ ความจำเป็น ทั้งนี้เพราะจะช่วยในการปรับเปลี่ยนแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนเมื่อแนวคิดเปลี่ยน การกระทำย่อมเปลี่ยนตามไปด้วย การกระทำหรือบทบาทของครูผู้สอนมีประเด็นสำคัญดังนี้

##### 4.1 บทบาทในฐานะผู้จัดการและผู้อำนวยความสะดวก

บทบาทในฐานะผู้จัดการ ซึ่งกำหนดเป้าหมายในการจัดการว่า “ให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพของตนเอง” ดังนั้นครูจะต้องมีข้อมูลของผู้เรียนแต่ละคนรอบด้าน เพื่อนำมาวิเคราะห์และจัดการอย่างเหมาะสมเป็นงานหลักที่สำคัญ ทั้งนี้เพื่อ

##### 1) วางแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

- การวางแผนอำนวยความสะดวก เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียน ซึ่งจำเป็นต้องมีข้อมูลผู้เรียนรอบด้าน เพื่อนำมาวิเคราะห์และจัดการได้อย่างเหมาะสม เช่น จัดการด้านแหล่งเรียนรู้ จัดกิจกรรมสนับสนุน การให้การส่งเสริม เป็นต้น หรือการสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น ชุมชน บุคคลอื่น เพื่อเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

- การวางแผนการเรียนรู้ รวมถึงการบริหารชั้นเรียนให้สอดคล้องกับรูปแบบหรือวิธีการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้ง

- การวางแผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง มีขั้นตอนสำคัญ คือ กำหนดจุดประสงค์ประเมินพฤติกรรมหรือความสามารถของผู้เรียน กำหนดวิธีการสอน และประเมินผล

2) กำหนดบทบาทของตนเอง โดยเฉพาะการเป็นตัวกลางที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ เช่น การสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้เรียน การเป็นแบบอย่างที่ดี การสร้างสภาพแวดล้อมที่เกื้อกูลต่อการเรียนรู้ และการประพฤติปฏิบัติของผู้เรียน การสร้างระบบและการสื่อสารกับผู้เรียน ให้ชัดเจน การสร้างระบบควบคุม กำกับ ดูแลด้วยความเป็นธรรมและเป็นประชาธิปไตย

#### 4.2 บทบาทในฐานะผู้จัดการเรียนรู้

บทบาทในฐานะผู้จัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ครูมีบทบาทที่สำคัญดังนี้

##### 1) การเตรียมการสอน ครูควรเตรียมการสอนดังนี้

- วิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียน เพื่อจัดกลุ่มผู้เรียนตามความรู้ความสามารถ และเพื่อกำหนดเรื่องหรือเนื้อหาสาระการเรียนรู้

- วิเคราะห์หลักสูตร เพื่อเชื่อมโยงกับผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเฉพาะการกำหนดเรื่องหรือเนื้อหาสาระในการเรียนรู้ ตลอดจนวัตถุประสงค์สำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นสากล

- เตรียมแหล่งเรียนรู้ เตรียมห้องเรียน

- วางแผนการสอน ควรเขียนให้ครอบคลุมองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้คือ กำหนดเรื่อง กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน กำหนดเนื้อหา ครูควรมีรายละเอียดพอที่จะเต็มเต็มผู้เรียนได้ ตลอดจนมีความรู้ในเนื้อหาของศาสตร์นั้นๆ กำหนดกิจกรรม เน้นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้คิดและลงมือปฏิบัติ ได้ศึกษาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย นำข้อมูลหรือความรู้นั้นมาสังเคราะห์เป็นความรู้หรือเป็นข้อสรุปของตนเอง ผลงานที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียนอาจมีความหลากหลายตามความสามารถ ถึงแม้จะเรียนรู้จากแผนการเรียนรู้เดียวกัน กำหนดวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ กำหนดสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือประเมิน

## 2) การสอน ครูควรคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

- สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- กระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรม
- จัดกิจกรรมหรือดูแลให้กิจกรรมดำเนินไปตามแผน และต้องคอยสังเกตบันทึกพฤติกรรมที่ปรากฏของผู้เรียนแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่ม เพื่อสามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้มีความเหมาะสม
- ให้การเสริมแรง หรือให้ข้อมูลย้อนกลับ ให้ข้อสังเกต
- ประเมินผลการเรียน เป็นการเก็บรวบรวมผลงานและประเมินผลงานของผู้เรียน ประเมินผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้

จากที่กล่าวมาข้างต้น มีลักษณะเป็นหลักการที่ครูสามารถนำมาขยายความเพิ่มเติมในเชิงปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางและใช้เป็นข้อสังเกตในการปฏิบัติงานและประเมินการปฏิบัติงานของตนเองที่ผ่านมา ครูได้แสดงบทบาทมากขึ้นเพียงใดในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีส่วนใดที่ยังไม่ได้ทำหรือต้องปรับปรุงแก้ไขบ้าง พิจารณาได้ดังนี้

### 1. การเตรียมการจัดการเรียนรู้ ครูควรมีบทบาทดังต่อไปนี้

- 1.1 วิเคราะห์หลักสูตร
- 1.2 ปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนหรือสอดคล้องกับท้องถิ่นหรือบูรณาการเนื้อหาสาระระหว่างกลุ่มประสบการณ์ หรือรายวิชา
- 1.3 เตรียมแหล่งเรียนรู้ เอกสาร สื่อประกอบการเรียนรู้
- 1.4 มีข้อมูลผู้เรียนที่จะนำไปเป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้

2. การจัดการเรียนรู้ควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้
  - 2.1 เลือกเรื่องที่จะเรียน
  - 2.2 วางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง
  - 2.3 เรียนโดยการแลกเปลี่ยนความรู้
  - 2.4 เรียนด้วยกระบวนการกลุ่ม
  - 2.5 เรียนจากห้องสมุด
  - 2.6 เรียนจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งในและนอกโรงเรียน
  - 2.7 เรียนโดยบูรณาการสาระ ทักษะ และคุณธรรม
3. ผลการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน สิ่ง que ผู้เรียน ได้รับมีดังนี้
  - 3.1 มีผลงานการเรียนรู้ที่หลากหลาย แม้เรียนจากแผนการเรียนรู้เดียวกัน
  - 3.2 มีผลงานเชิงสร้างสรรค์
  - 3.3 มีผลงานที่ภาคภูมิใจ
  - 3.4 สรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง
  - 3.5 มีความสัมพันธ์ที่ดีกับกลุ่ม
  - 3.6 ตัดสินใจ ลงความเห็น เลือกปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมกับเรื่องและสถานการณ์
  - 3.7 มีความมั่นใจและกล้าแสดงออก
4. การประเมินผล ครูจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้
  - 4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ ประเมินตามสภาพจริง
  - 4.2 มีวิธีการและ เครื่องมือสอดคล้องกัน
  - 4.3 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน
  - 4.4 นำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

## แนวคิดและรูปแบบต่างๆ ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้

การนำแนวคิดและรูปแบบต่างๆ มาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ นั้น มีการพัฒนาตามยุคสมัยและตามแนวคิดความเชื่อของบุคคลแต่ละกลุ่ม ที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่กำหนดเอาไว้ ทำให้ในปัจจุบันมีแนวคิดและรูปแบบในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสภาพบริบทในการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้นักศึกษามีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งนักศึกษาจะต้องวางแผนการจัดการเรียนรู้โดยอิงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และในหลักสูตรดังกล่าวได้นำแนวคิดการจัดการศึกษาที่อิงมาตรฐาน (Standard Based Education) มาใช้ ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องนำมามาตรฐานมากำหนดเป็นจุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนรู้ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วย ภายหลังจากที่ได้มีการประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำเอกสารหลักสูตรและแนวทางในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรเพื่อนำเสนอแนวคิดและแนวทางในการจัดการเรียนรู้สำหรับครูทั่วประเทศ โดยมีการนำแนวคิดของ Grant Wiggins และ Jay McTighe ในหนังสือ Understanding by Design มาเผยแพร่เพื่อเป็นแนวทางเพื่อใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เรียกว่า การออกแบบการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) และหลังจากนั้นจึงทำให้การวางแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในปัจจุบันมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้โดยนำแนวคิดแบบย้อนกลับมาใช้อย่างแพร่หลาย ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่นักศึกษาคูควรจะได้เรียนรู้การวางแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดแบบย้อนกลับ นอกจากแนวคิดแบบย้อนกลับที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ผู้วิจัยสนใจการนำแนวคิดแบบสร้างองค์ความรู้ (Costructivism) มาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้เช่นเดียวกัน เนื่องจากแนวคิดแบบสร้างองค์ความรู้ นั้นเป็นแนวคิดที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเองจากการเปรียบเทียบและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ข้อมูลต่างๆ ที่มีอยู่ในตัวของผู้เรียน ไม่ใช่เพียงการรับข้อมูลจากการสอนของครูผู้สอนที่ป้อนให้เพียงอย่างเดียว สะท้อนให้เห็นว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย แม้จะพบว่าแนวคิดแบบสร้างองค์ความรู้ได้มีการนำเสนอตั้งแต่ปี ค.ศ.1962 โดย Piaget และ Vygotsky แต่แนวคิดนี้ก็ยังคงได้รับความนิยมอย่างมากจนถึงปัจจุบัน ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าควรนำแนวคิดแบบสร้างองค์ความรู้มาใช้ในการดำเนินการวิจัยด้วย เพื่อให้ นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดที่หลากหลายมากขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงสภาพบริบททางสังคมที่ทุกคนควรจะมีการปฏิสัมพันธ์ที่ดีซึ่งกันและกัน รวมทั้งความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเองซึ่งเป็นทักษะทาง

สังคมที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการอยู่ร่วมกัน และงานในโลกปัจจุบันมีความซับซ้อนมากขึ้น ดังนั้นจึงต้องอาศัยความร่วมมือของผู้เชี่ยวชาญหลายๆสาขามาช่วยกันทำงานให้สำเร็จ โดยผู้วิจัยสนใจการนำแนวคิดแบบร่วมมือกัน (Cooperative Learning) มาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ อีกแนวคิดหนึ่ง

จากแนวคิดและรูปแบบในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ข้างต้น ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายให้นักศึกษามีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แนวคิดและรูปแบบรวมทั้งสิ้น 3 ชนิด ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย การวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) การวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้ (Coconstructivism) และการวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน (Cooperative Learning)

### **การวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design)**

#### **1. ความหมายของการวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ**

การวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ ได้เผยแพร่โดย Grant and Jay (2005) ในหนังสือ Understanding by Design ได้กล่าวว่า การวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ หมายถึง การเตรียมการในการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดพฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียน และการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนก่อน แล้วจึงออกแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ ผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถ และแสดงความรู้ความสามารถตามที่กำหนดไว้

#### **2. ความสำคัญของการวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ**

การวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับมีความสำคัญคือ เป็นการวางแผนหรือการเตรียมการในการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้ครูผู้สอนหรือผู้ที่วางแผนการจัดการเรียนรู้ได้วิเคราะห์สิ่งที่ผู้เรียนควรจะต้องรู้และควรจะต้องทำ หรือปฏิบัติได้จากหลักสูตรก่อนแล้วค่อยย้อนกลับไปคิดวิธีการในการจัดกิจกรรมเพื่อนำไปสู่เป้าหมายในลักษณะที่เชื่อมโยงกัน

### 3. ลักษณะของการวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ

ขั้นที่ 1 กำหนดความรู้ความสามารถของผู้เรียนที่ต้องการให้เกิดขึ้น คือ ครูผู้สอนจะต้องวิเคราะห์ให้ได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบนั้นผู้เรียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องอะไรสามารถทำอะไรได้ และมีสาระ/ความรู้/ความสามารถอะไรบ้างที่ควรเป็นความเข้าใจที่ติดตัวผู้เรียนไปเป็นเวลานานหรือความเข้าใจที่คงทน ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้และกำหนดความรู้ความสามารถของผู้เรียนที่ต้องการให้เกิดขึ้นนี้ ครูผู้สอนต้องพิจารณาพันธกิจ เป้าประสงค์และคุณลักษณะของหลักสูตรสถานศึกษา และพิจารณามาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำลังวางแผนการจัดการเรียนรู้ด้วย

ขั้นที่ 2 กำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนและผู้เรียนทราบพฤติกรรมที่จะต้องแสดงออกอย่างชัดเจน ยอมรับได้ว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามที่กำหนดไว้หลังจากได้เรียนรู้แล้ว คำถามที่ครูต้องหาคำตอบให้ได้ คือ

- จะรู้ได้อย่างไรว่าผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจตามมาตรฐานและตัวชี้วัดจากการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้
- การแสดงออกของผู้เรียนเป็นอย่างไร จึงจะยอมรับได้ว่าผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจตามที่กำหนดไว้

ครูผู้สอนจึงต้องประเมินผลการเรียนรู้ โดยการตรวจสอบพฤติกรรมแสดงออกของผู้เรียน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เป็นความเข้าใจที่คงทนของผู้เรียน ไม่ควรใช้วิธีการประเมินผลการเรียนรู้เพียงครั้งเดียวแล้วตัดสินผลการเรียนรู้ ควรใช้การประเมินตามสภาพจริง ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย และอาจจะประเมิน ด้วยการทดสอบด้วยก็ได้ และควรเป็นประเภทเขียนตอบเพื่อจะได้แน่ใจว่าผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่สำคัญ อย่างแท้จริง

ขั้นที่ 3 การออกแบบการเรียนรู้ วางแผนการจัดกิจกรรมและสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงพฤติกรรมตามที่ระบุในขั้นที่ 2 ซึ่งถ้าผู้เรียนแสดงพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้ได้ในระดับที่น่าพอใจ ก็จะแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามที่กำหนดในขั้นที่ 1 มีความรู้และทักษะสำคัญและมีความรู้ที่คงทน ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้หรือจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ควรกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้เรียนปฏิบัติดังนี้

1) กำหนดพฤติกรรมที่ให้ผู้เรียนแสดงออกที่แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีความรู้และทักษะ/ กระบวนการตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดที่สอดคล้องกับขั้นที่ 2 ที่กำหนดไว้

2) กำหนดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ข้อเท็จจริงความคิดรวบยอดและหลักการต่าง ๆ และมีทักษะตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของแผนการจัดการเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้

3) การกำหนดสาระการเรียนรู้ที่ใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ กำหนดวิธีการชี้แนะ (Coaching) และกำหนดวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมที่สุด ที่จะให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของแผนการจัดการเรียนรู้

4) กำหนดสื่ออุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมที่จะให้ผู้เรียนพัฒนาตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ สื่ออุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ควรมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ที่จะให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและความเข้าใจที่คงทน

ในการประเมินผลเพื่อมุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย ควรใช้วิธีการประเมินในหลายแบบ ดังนี้

- 1) การเลือกคำตอบที่ถูกต้อง (Selected Response) เช่น การจับคู่คำตอบ ให้เลือกตอบ
- 2) การเขียนหรือตอบตามเค้าโครง (Constructed Response) เช่น เขียนรายงาน ผลการทดลอง เขียนตามรูปแบบที่ร่างไว้ การเขียนตอบสั้น ๆ
- 3) การตอบอัตนัย (Essay) เช่น เขียนบทความ เขียนตอบโดยกำหนดเค้าโครงเอง
- 4) การผลิตชิ้นงาน โครงการ การแสดง การปฏิบัติที่อยู่ในโรงเรียน (School products/ performance)

5) การผลิตชิ้นงาน โครงการ การแสดง การปฏิบัติตามสภาพจริง นักเรียนต้องมีทักษะ และความรู้ ในการทำงานหรือการปฏิบัตินั้น ๆ (Contextual product/ performance)

6) การประเมินต่อเนื่อง เช่น การสังเกตพัฒนาการของนักเรียน การประเมินทักษะของ นักเรียน การประเมินตนเองของนักเรียน (On-going tools)

#### 4. ขั้นตอนในของการวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ

Grant and Jay (2005) ได้แบ่งการออกแบบการเรียนรู้แบบย้อนกลับเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดเป้าหมายหลักของการเรียนรู้ (Identify Desired Goals) ผู้สอน จะต้องวิเคราะห์คำหรือวลีที่สำคัญตามที่ชี้แจงไว้ในมาตรฐานสาระการเรียนรู้ของรายวิชาที่นำมา ออกแบบ และต้องทำความเข้าใจกับมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละหัวข้อรวมทั้งจุดมุ่งหมายที่สำคัญของ รายวิชานั้นๆ ว่าต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เข้าใจและเกิดทักษะหรือเจตคติในเรื่องใดบ้าง โดยวิธีการตั้งคำถามสำคัญเพื่อใช้กำหนดเป็นกรอบความคิดหลักดังนี้

- ผู้เรียนควรรู้อะไร และมีความเข้าใจในสาระการเรียนรู้เรื่องใดบ้าง
- ผู้เรียนควรแสดงความสามารถในเรื่องใดบ้าง ที่จะทำให้เป็นพฤติกรรมติดตัวหรือ เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- สาระสำคัญใดที่ควรค่าแก่การเรียนรู้และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีคุณภาพทั้งการเรียนและการทำงานในอนาคต
- ผู้เรียนควรมีความรู้และความเข้าใจที่ยั่งยืนเกี่ยวกับเรื่องอะไรบ้างที่สามารถนำไป บูรณาการเชื่อมโยงกับประสบการณ์ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ผู้เรียนควรเรียนรู้ในสภาพความเป็นจริงและ/หรือจัดทำโครงการต่างๆ ตามสาระการเรียนรู้ ใดบ้างเพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดหลักฐานและวิธีประเมินผลการเรียนรู้ (Determine Acceptable Evidence) กำหนดเครื่องมือและวิธีการประเมินผล โดยเน้นการวัดจากพฤติกรรมการเรียนรู้ รวบรวม เพื่อประเมินว่าผู้เรียนสามารถแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เป็นผลมาจากการมีความรู้ ความเข้าใจตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ในเป้าหมายหลักของการจัดการเรียนรู้ได้จริงหรือไม่ ผู้สอน ควรวัดประเมินผลทั้งก่อนการเรียนรู้ ระหว่างเรียน และสิ้นสุดการเรียนรู้ โดยใช้เครื่องมือการวัด ทุกขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งรวบรวมหลักฐานการเรียนรู้ของผู้เรียน อย่างครบถ้วน เช่น การใช้แบบทดสอบย่อย ๆ การสังเกตความพร้อมในการเรียน การสังเกตการ ร่วมทำกิจกรรม การตรวจการบ้านหรืองานที่ได้รับมอบหมาย การเขียนบันทึกประจำวัน เป็นต้น

ข้อสำคัญและควรระมัดระวังคือ การกำหนดหลักฐานของการเรียนรู้ที่เกิดกับผู้เรียนนั้น ต้องเป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนสามารถบรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่ได้ กำหนดไว้ด้วยวิธีการประเมินหลากหลายรูปแบบ และมีความต่อเนื่องจนจบสิ้นกระบวนการ การเรียนรู้ โดยหลักฐานการประเมินแต่ละขั้นต้องมีความเที่ยงตรง เชื่อมต่อสภาพการเรียนรู้จริงของ ผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนจึงควรตรวจสอบหลักฐานการเรียนรู้กับวิธีการวัดประเมินผลว่ามีความ สอดคล้องกันหรือไม่ด้วย

ขั้นตอนที่ 3 วางแผนการจัดกิจกรรมและเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้

ขั้นตอนนี้เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ และมีหลักฐานการเรียนรู้ที่ชัดเจน ผู้สอนควรวางแผนการเรียนการสอนตามประเด็นดังต่อไปนี้

- 1) ผู้เรียนจำเป็นที่จะต้องมีความรู้และทักษะพื้นฐานอะไรบ้างจึงจะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียน เกิดความรู้ความเข้าใจหรือสามารถที่จะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้
- 2) ผู้สอนจำเป็นต้องจัดกิจกรรมการสอนอะไรบ้างจึงจะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้ก้าวไป สู่ความสำเร็จได้
- 3) ผู้สอนควรใช้สื่อการสอนอะไรบ้างที่จะช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น และมีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนข้างต้น

4) การกำหนดขอบข่ายสาระการเรียนรู้ รูปแบบกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้มีความสอดคล้องกันหรือไม่

Grant and Jay (2005) ได้แนะนำเทคนิคในการออกแบบการสอน ซึ่งจะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ตามที่ได้กำหนดไว้ โดยผู้สอนจะเริ่มต้น จากขั้นตอนใดก่อนก็ได้ตามสถานการณ์ของบทเรียนหรือสภาพปัญหาของผู้เรียน แต่สิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึง คือ ความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันของจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ สัมพันธ์กันของจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ รายละเอียดมีดังต่อไปนี้

1) Where to go และ What to learn หมายถึง ผู้สอนต้องชี้แจงให้ผู้เรียนเข้าใจถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ หรือแผนการจัดการเรียนรู้คืออะไร มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจกับเรื่องใดบ้าง รวมทั้งผู้เรียนจะต้องมีความรู้เรื่องใดที่จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ

2) Hook และ Hold หมายถึงผู้สอนจะมีวิธีการอย่างไรเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียนให้สนใจในบทเรียนและกิจกรรมการเรียนรู้จนจบสิ้นกระบวนการเรียนรู้ของหน่วยเรียนนั้นๆ

3) Equip Experience และ Explore หมายถึงผู้สอนจะมีวิธีการอย่างไรเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ และสามารถทำความเข้าใจกับองค์ความรู้ต่างๆ ที่กำหนดไว้

4) Rethink และ Revise หมายถึงผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบความรู้ความเข้าใจรวมทั้งตรวจสอบผลงานของตนเองเพื่อปรับปรุงและแก้ไขให้สมบูรณ์ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

5) Evaluation หมายถึงผู้สอนต้องแนะนำให้ผู้เรียนประเมินผลและชี้แนะทางการประยุกต์ใช้ผลงานของตนเองให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

6) Be Tailored หมายถึง ผู้สอนต้องจัดแผนการจัดการเรียนรู้ให้ตอบสนองต่อ ความสนใจ ความต้องการและความถนัดของผู้เรียนแต่ละคน

7) Organized หมายถึง ผู้สอนต้องจัดการบริหารชั้นเรียนอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น โดยเน้นความสนใจของผู้เรียนและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนแต่ละคน

วิชา เล่าเรียนดี (2553) ได้กล่าวถึงข้อคิดสำคัญในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ Backward Design ในหนังสือ รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด ดังนี้

1) ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานด้านเนื้อหา (Content Standards) มีความสำคัญยิ่งสำหรับ ผู้สอน เพราะการจัดประเภทของเนื้อหาสาระที่เป็นความรู้ หรือเป็นวิธีการเรียนรู้เป็นเครื่องมือ ในการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน ส่งผลถึงการจัดการเรียนรู้ที่บรรลุมาตรฐานและตามตัวชี้วัดที่กำหนด

2) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเข้าใจที่คงทนยั่งยืน (Enduring Understanding) ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้หรือแต่ละสาระการเรียนรู้เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเรียนรู้ ตามหลักสูตรปัจจุบัน

3) ความรู้ประเภทใดบ้าง สิ่งใดบ้าง เรื่องใดบ้าง ที่ต้องสอนและสอนอย่างไรให้บรรลุ มาตรฐาน

4) กิจกรรมใดบ้างที่จะจัดให้กับผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และทักษะที่พึงประสงค์ (Desired Results)

5) สื่อการเรียนการสอน ทรัพยากรอะไรบ้างที่จะเลือกใช้ให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เช่น สถานการณ์จำลอง สถานการณ์จริง สถาน์ที่จริง เป็นต้นกิจกรรม การส่งเสริมการคิดทุกประเภท รวมทั้งรูปแบบยุทธวิธีในการจัดการเรียนรู้ควรจะนำมาปรับใช้ให้ เหมาะสมกับบริบทการเรียนการสอน

6) วิธีวัดและประเมินผล และเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้แต่ละด้านและแต่ละระดับชั้น

## การวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้ (Costructivism)

การสร้างองค์ความรู้ มีการพัฒนาแนวคิดโดยการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการทางเชาว์ปัญญา ซึ่งแนวความคิดดังกล่าวนี้มาจากนักจิตวิทยาชาวสวิสเซอร์แลนด์ชื่อ Jean Piaget แห่งมหาวิทยาลัยเจนีวา และนักจิตวิทยาชาวรัสเซียชื่อ Vygotsky โดย Piaget (1972) และ Vygotsky (1997) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กสรุปได้ว่า เด็กนั้นมีพัฒนาการการเรียนรู้ที่แตกต่างไปจากการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ เด็กจะค่อยๆ เรียนรู้และพัฒนาขีดความสามารถของตนเป็นระดับตามแต่ละช่วงเวลาที่เขาเติบโตขึ้น และเชื่อว่าเด็กจะสามารถจัดระบบโครงสร้างองค์ความรู้และโลกทัศน์ที่เป็นของตัวเองผ่านประสบการณ์การเรียนรู้ภายในตัวเมื่อได้ลงมือทำงาน (Learning by Doing) และได้สื่อสารกับตัวเองเกี่ยวกับเรื่องราวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพนั้นคือการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับตัวเอง

### 1. ความหมายของการวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้

ความเชื่อตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ มีความเชื่อว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในนักเรียน นักเรียนเป็นผู้สร้าง (Construct) ความรู้ให้สัมพันธ์กับสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม วรรณทิพา รอดแรงคำ (2541) กล่าวว่าบุคคลทุกคนมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวและแสวงหาคำตอบเพื่อจะอธิบายและการหาคำอธิบายทุกคนมีรูปแบบของตนที่ค้นพบเองและในการสร้างความหมายนักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ โดยมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ นอกจากนั้น Fosnot (1992) ได้กล่าวถึงองค์ความรู้ว่าเป็นรากฐานมาจากปรัชญาและจิตวิทยา และการศึกษาเกี่ยวกับ การสื่อความหมายและการควบคุมกระบวนการสื่อความหมายในตัวคน ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้นี้ เน้นความรู้ที่ไม่ได้เกิดจากการรับรู้และการไม่มีส่วนร่วม แต่ความรู้สร้างขึ้นโดยบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในการรับรู้ หน้าที่ของการรับรู้ ความรู้ ความเข้าใจ ใช้ในการประมวลประสบการณ์ทั้งหมดแต่ไม่ใช่เพื่อการค้นพบสิ่งที่เป็นจริงทฤษฎีนี้อธิบายความรู้ว่าเป็นสิ่งชั่วคราว มีการพัฒนา ไม่เป็นปรนัย และสร้างขึ้นภายในตัวตนโดยอาศัยสื่อกลางทางสังคมและวัฒนธรรม และจากแนวคิดของ สุนทร สุนันท์ชัย (ม.ป.ป.) มีความเชื่อว่า ความรู้คือสิ่งที่บุคคลสร้างขึ้นซึ่งมีความหมายเฉพาะตัวของบุคคลนั้นๆ บุคคลสร้างความรู้ได้เองโดยนำข้อมูลมาจากภายนอกผสมผสานกับสิ่งที่เขารู้อยู่แล้วแต่เดิม สร้างเป็นความรู้ให้มีความหมายใหม่ โดยต้องเรียนจากการทำจริง ปฏิบัติจากสถานการณ์จริง ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่ นักเรียน นักเรียนต้องมีอิสระที่จะเลือกที่จะเรียนและเรียนรู้ด้วยตนเอง

เพื่อนนักเรียนด้วยกันมีส่วนร่วมที่จะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ นอกจากนี้ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (ม.ป.ป.) และชนาธิป พรกุล (2543) กล่าวถึงทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ที่สอดคล้องกันว่า เป็นแนวคิดที่เน้นให้นักเรียนสร้างความรู้โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเอง โดยผู้สอนไม่สามารถปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญาของนักเรียนได้แต่สามารถช่วยนักเรียนปรับขยายโครงสร้างทางปัญญาได้ โดยจัดสภาพการณ์ที่ทำให้เกิดภาวะไม่สมดุลหรือก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญาขึ้น ซึ่งก็คือสภาวะที่ประสบการณ์ใหม่ไม่สอดคล้องกับประสบการณ์เดิม นักเรียนต้องพยายามปรับข้อมูลใหม่กับประสบการณ์ที่มีอยู่เดิมแล้วสร้างเป็นความรู้ใหม่

กล่าวโดยสรุปแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนแบบแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตัวเอง โดยกระบวนการคิดของตนเองเป็นการพัฒนาความรู้เดิมให้ได้แล้วสร้างเป็นความรู้ใหม่

## 2. ความสำคัญของการวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้

1) นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น เนื่องจากถูกบังคับให้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน มีพยานหลักฐานที่ชี้แนะว่านักเรียนเหล่านี้มีความสนุกสนานกับการเรียนการสอนที่เน้นทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ มากกว่าการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม

2) Meta Cognition การรู้คิด ปัญญาที่เกิดจากการเรียนรู้อะไรก็ตามด้วยความเข้าใจของนักเรียนได้รับการส่งเสริม

3) นักเรียนถูกกระตุ้นให้กล่าวถึงแนวคิดของตนเองให้เพื่อนๆ ฟังเพื่อเป็นการพัฒนาทักษะการสื่อความหมายและนักเรียนก็ต้องเข้าใจเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างดี

4) นักเรียนถูกกระตุ้นให้ทำงานเป็นกลุ่ม

5) นักเรียนที่ขาดเรียนจะได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนซึ่งถือเป็นความรับผิดชอบของกลุ่มและของนักเรียนก่อนที่จะเป็นความรับผิดชอบของครูที่จะเห็นนักเรียนตามงานและเรียนให้ทันเพื่อน

6) เน้นกระบวนการพัฒนาการสืบเสาะหาความรู้โดยที่นักเรียนถูกกระตุ้นให้ค้นหาทรัพยากรต่างๆ เพื่อตนเองและเพื่อกลุ่ม และรู้จักให้เหตุผลกับคำตอบของตนเอง

7) นักเรียนรู้ถึงคุณค่าของความคิดของตนเองและได้ทราบความจริงว่าตัวเขาเองเป็นเจ้าของผลการเรียนที่เกิดขึ้น

8) มีการอภิปรายในห้องเรียนเกี่ยวกับงานที่ทำอย่างมีชีวิตชีวาเพราะนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม

9) นักเรียนมีความสุขสนุกสนานกับการเรียนมากขึ้น

10) นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนมากขึ้นกว่าการเรียนการสอนแบบเก่า

### 3. ลักษณะของการวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2541) ได้สรุปการเรียนรู้แบบแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ดังต่อไปนี้

1) การเรียนรู้เป็นกระบวนการปฏิบัติ (Active Process) ที่เกิดขึ้นเฉพาะตัวบุคคล การสอนโดยวิธีบอกเล่า ซึ่งเป็นกระบวนการเชิงรับ (Passive Process) จะไม่ช่วยให้เกิดการพัฒนาแนวคิดหลักมากนักแต่การบอกเล่าก็จัดเป็นวิธีให้ข้อมูลทางหนึ่งได้

2) ความรู้ต่างๆ จะถูกสร้างขึ้นด้วยตัวนักเรียนเองโดยข้อมูลที่ได้รับมาใหม่ร่วมกับข้อมูลหรือความรู้ที่มีอยู่แล้วจากแหล่งต่างๆ เช่น สังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งประสบการณ์เดิมมาเป็นเกณฑ์ช่วยการตัดสินใจ

3) ความรู้และความเชื่อของแต่ละคนจะแตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณีและสิ่งทีนักเรียนพบเห็นซึ่งจะใช้เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจและใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแนวคิดใหม่

4) ความเข้าใจจะแตกต่างจากความเชื่อ โดยสิ้นเชิงและความเชื่อจะมีผลโดยตรงต่อการสร้างแนวคิดหรือการเรียนรู้

#### 4. ขั้นตอนในของการวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้

ขั้นตอนของการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ที่เน้นพิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2544) ได้กำหนดขั้นตอนไว้ดังนี้

1) ขั้นนำ (Orientation) เป็นขั้นที่นักเรียนจะรับรู้ถึงจุดมุ่งหมายและแรงจูงใจในการเรียนบทเรียน

2) ขั้นล้วงความคิด (Elicitation) เป็นขั้นที่นักเรียนแสดงออกถึงความรู้ความเข้าใจเดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน วิธีการให้นักเรียนแสดงออก อาจทำได้โดย การอภิปรายกลุ่ม การให้นักเรียนออกแบบโปสเตอร์ หรือการให้นักเรียนเขียนเพื่อแสดงความรู้ ความเข้าใจที่มีอยู่ ขั้นนี้ทำให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญา (Cognitive Conflict) หรือเกิดภาวะไม่สมดุล (Un Equilibrium)

3) ขั้นปรับเปลี่ยนแนวความคิด (Restructuring of Ideas) นับเป็นขั้นตอนที่สำคัญของบทเรียนแบบการสร้างองค์ความรู้ ขั้นนี้ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ดังนี้

- ทำความกระจ่างและแลกเปลี่ยนความคิด (Clarification and Exchange of Ideas) นักเรียนจะเข้าใจดีขึ้น เมื่อได้พิจารณาความแตกต่างและความขัดแย้งระหว่างความคิดของตนเองกับของคนอื่น

- สร้างความคิดใหม่ (Construction of New Ideas) จากการอภิปรายและการสาธิต นักเรียนจะเห็นแนวทาง รูปแบบ วิธีการ ที่หลากหลายในการตีความ ปรัชญาการณหรือเหตุการณ์ แล้วกำหนดความคิดใหม่

- ประเมินความคิดใหม่ (Evaluation of the New Ideas) โดยการทดลองหรือการคิดอย่างลึกซึ้งซึ่งนักเรียนควรหาแนวทางที่ดีที่สุดในการทดสอบ

4) **ขั้นนำความคิดไปใช้ (Application of Ideas)** เป็นขั้นตอนที่นักเรียนมีโอกาสใช้แนวคิดหรือ ความรู้ ความเข้าใจที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งที่คุ้นเคยและไม่คุ้นเคย

5) **ขั้นทบทวน (Review)** เป็นขั้นตอนสุดท้าย นักเรียนจะได้ทบทวนว่า ความคิดความเข้าใจของเขาได้เปลี่ยนไป โดยการเปรียบเทียบความคิดเมื่อเริ่มต้นบทเรียนกับความคิดของเขาเมื่อสิ้นสุดบทเรียน ความรู้ที่นักเรียนสร้างด้วยตนเองนั้น จะทำให้เกิดโครงสร้างทางปัญญา (Cognitive Structure) คือกรอบของความหมายหรือแบบแผนที่บุคคลสร้างขึ้น โดยเป็นเครื่องมือในการตีความ ให้เหตุผล แก้ปัญหา ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐาน สำหรับการสร้างโครงสร้างทางปัญญาใหม่

วรรณทิพา รอดแรงคำ (2541) กล่าวว่าความแตกต่างระหว่างห้องเรียนที่มีการเรียนการสอนแบบปกติกับห้องเรียนที่มีการเรียนรู้แบบทฤษฎีสร้างองค์ความรู้ที่มีความแตกต่างกัน สรุปได้ดังตาราง

**ตารางที่ 2 ความแตกต่างระหว่างห้องเรียนที่มีการเรียนรู้แบบทฤษฎีสร้างองค์ความรู้และแบบปกติ**

แบบปกติ	แบบทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้
ความรู้อยู่นอกตัวนักเรียน	ความรู้มีอยู่แล้วภายในตัวนักเรียน
มีครูเป็นศูนย์กลาง นักเรียนเป็นผู้ฟัง	มีนักเรียนเป็นศูนย์กลาง นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม
เน้นกิจกรรมเป็นรายบุคคล	เน้นกิจกรรมที่ให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์
เรียนแบบแข่งขัน	เรียนแบบร่วมมือ
ค้นหาคำตอบ ที่ถูกต้อง	ไม่มีคำตอบถูกหรือคำตอบผิด
จดจำข้อเท็จจริง	เน้นการเปลี่ยนแปลงมโนคติ
ขึ้นอยู่กับหนังสือเรียน	นักเรียนเป็นผู้สร้างความหมาย
ใช้ paper and pencil test	ใช้การประเมินที่หลากหลาย

## การวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน (Cooperative Learning)

Johnson and Johnson (1994) ได้กล่าวว่า นักการศึกษาคนสำคัญที่เผยแพร่แนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือกันมีหลายท่าน อาทิเช่น Slavin, David Johnson และ Roger Johnson ซึ่งมีแนวคิดว่าการจัดการเรียนการสอนนั้นควรจะมีการปฏิสัมพันธ์เพื่อเชื่อมโยงความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน และการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนนั้นมี 3 ลักษณะ คือ แข่งขันกัน ต่างคนต่างเรียน และช่วยกันเรียนรู้ ปัจจุบันการจัดการศึกษามักส่งเสริมการเรียนรู้แบบแข่งขัน ส่งผลให้ผู้เรียนเคยชินกับการแข่งขันเพื่อแข่งขันมากกว่าการร่วมมือกันแก้ปัญหา ดังนั้นหากปรับมาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะทางสังคมและทำงานร่วมกับผู้อื่นจะเกิดประโยชน์อย่างมากเพราะเป็นทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต

### 1. ความหมายของการวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน

Johnson and Johnson (1994) ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทัศนคติและค่านิยมของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน รวมทั้งการพัฒนาลักษณะผู้เรียนให้รู้จักตนเอง และเพิ่มคุณค่าของตนเอง และจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะมีผลต่อนักเรียนในเรื่องความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระทักษะทางสังคม โดยเฉพาะเรื่องของการทำงานร่วมกัน และการรู้จักตนเองและตระหนักเห็นคุณค่าของตนเอง

### 2. ความสำคัญของการวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน

2.1 สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิก เพราะทุกๆ คนร่วมมือในการทำงานกลุ่มทุกๆ คนมีส่วนร่วมเท่าเทียมกัน

2.2 สมาชิกทุกคนมีโอกาสพูด แสดงออก แสดงความคิดเห็น ลงมือกระทำอย่างเท่าเทียมกัน

2.3 เสริมให้มีความช่วยเหลือกัน เช่น เด็กเก่งช่วยเด็กที่เรียนไม่เก่ง ทำให้เด็กเก่งภาคภูมิใจ รู้จักใช้เวลา ส่วนเด็กที่ไม่เก่งเกิดความซาบซึ้งในน้ำใจของเพื่อนสมาชิกด้วยกัน

2.4 ร่วมกันคิดทุกคน ทำให้เกิดการระดมความคิด นำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาร่วมกันเพื่อประเมินคำตอบที่เหมาะสมที่สุด เป็นการส่งเสริมให้ช่วยกันคิดหาข้อมูลให้มากและวิเคราะห์และตัดสินใจเลือก

2.5 ส่งเสริมทักษะทางสังคม เช่น การอยู่ร่วมกันด้วยมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เข้าใจกัน และกัน อีกทั้งเสริมทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ให้สูงขึ้น

### 3. ลักษณะของการวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน

การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน (Cooperative Learning) เป็นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนทำงานกันเป็นกลุ่มๆ ละ 4-6 คน คละความสามารถ และเพศ สมาชิกแต่ละคนรับผิดชอบในการเรียนรู้จากเอกสารหรืองานที่ผู้สอนมอบหมาย และช่วยเหลือสมาชิกอื่นๆ ให้เรียนรู้ไปด้วยกัน ทุกคนมีความรับผิดชอบงานของตนเองและงานส่วนรวมร่วมกัน คณะของกลุ่มมีคะแนนที่ได้จากสมาชิกแต่ละคนรวมกัน วิธีการแบบนี้สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ทุกบทเรียน ทุกวัตถุประสงค์ใช้ในการสอนตั้งแต่ทักษะพื้นฐานจนถึงการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนและบูรณาการกับเทคนิควิธีการสอนแบบต่างๆ ที่เหมาะสม

### 4. ขั้นตอนในการวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน

4.1 ระบุจุดประสงค์ของบทเรียน โดยกำหนดจุดประสงค์เป็น 2 ประเภท คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับระดับผู้เรียนและสอดคล้องกับการเรียนรู้ และจุดประสงค์เกี่ยวกับทักษะการร่วมมือที่ต้องใช้ระหว่างเรียน

4.2 ตัดสินใจเกี่ยวกับการจับกลุ่ม ได้แก่ ขนาดของกลุ่ม ประมาณ 3 - 6 คน การจัดผู้เรียนเข้ากลุ่ม ให้คนในกลุ่มมีความสามารถคละกันหรืออาจใช้วิธีสุ่ม กำหนดระยะเวลาในการทำงานด้วยกัน อาจเป็น 2 - 3 สัปดาห์หรือตลอดภาคเรียน ในการจัดชั้นเรียนที่นั่งของผู้เรียนในกลุ่มควรอยู่ใกล้กันพอที่จะใช้สิ่งของร่วมกัน พูดคุยกันเบา ๆ และมองเห็นหน้ากันทุกคน ควรจัดเป็นรูปร่างกลม มีการใช้สื่อการเรียนรู้ที่พอเพียงสำหรับการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ตลอดจนการมอบหมายหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม เช่น ผู้สรุป ผู้ตรวจสอบ ผู้บันทึก ผู้ตรวจงาน

4.3 อธิบายการทำงาน การมีปฏิสัมพันธ์และกิจกรรมการเรียนรู้ กล่าวคืออธิบายจุดประสงค์ และงานให้ชัดเจน อาจต้องสอนความคิดรวบยอด หลักการหรือวิธีการ และตอบคำถาม เพื่อให้ผู้เรียนนำไปใช้ในบทเรียน อธิบายเป้าหมายของกลุ่มและความจำเป็นที่ต้องร่วมมือกันทำงาน จัดโครงสร้างให้แต่ละคนได้เรียนรู้โดยทำการทดสอบรายบุคคลหรือสุ่มบางคนให้เป็นตัวแทนกลุ่ม แสดงผลงาน จัดให้มีการร่วมมือระหว่างกลุ่มโดยส่งเสริมให้กลุ่มที่ทำงานเสร็จก่อนไปช่วยกลุ่มอื่น อธิบายเกณฑ์ของความสำเร็หรือเกณฑ์ที่ผู้เรียนถูกประเมิน โดยอธิบายให้ผู้เรียนทราบก่อนเริ่มบทเรียน การประเมินผลที่ใช้เป็นแบบอิงเกณฑ์ กำหนดพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิด เช่น ตอนต้นบทเรียนต้องการให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมนั่งอยู่ในกลุ่ม ใช้เสียงเบาๆ และผลัดกันพูดหรือทำ เมื่อกลุ่มทำหน้าที่ได้ดีแล้วควรแสดงพฤติกรรม เช่น แต่ละคนอธิบายวิธีได้คำตอบ และให้ช่วยกันเชื่อมโยงสิ่งที่กำลังเรียนกับสิ่งที่เคยเรียนไปแล้ว

4.4 คุณแลประสิทธิภาพของการทำงานกลุ่มและจัดจังหวะเพื่อให้การช่วยเหลือ คุณแลพฤติกรรมของผู้เรียน โดยสังเกตการทำงาน ปัญหาที่เกิดขึ้น ให้ความช่วยเหลือด้านเนื้อหา โดยทบทวนความคิดรวบยอด ตอบคำถาม สอนทักษะที่จำเป็น

### การวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบอื่นๆ

แนวคิดในการวางแผนการจัดการเรียนรู้มีหลากหลายรูปแบบ และการนำแนวคิดแต่ละรูปแบบไปใช้ต้องอาศัยเทคนิควิธีสอนเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอเทคนิควิธีสอนที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

#### 1. การจัดการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวน (Inquiry Method)

วัชรรา เล่าเรียนดี (2553) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวนเป็นการฝึกให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยกระบวนการคิดหาเหตุผลหรือแนวทางแก้ปัญหาที่ถูกต้องด้วยตนเอง โดยผู้สอนตั้งคำถามกระตุ้นให้ นักเรียนใช้ความคิดหาวิธีแก้ปัญหาได้เองและสามารถนำ การแก้ปัญหาที่นั้นมาประยุกต์ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

ความมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวนมีดังนี้ คือ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนสืบสวนสอบสวนความรู้หรือข้อเท็จจริงด้วยตนเอง เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักคิดหาเหตุผล และเพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวน มีดังนี้

ขั้นที่ 1 การสังเกต (Observation) หลังจากที่กำหนดประเด็นปัญหาแล้ว ให้นักเรียนสังเกตสภาพการณ์หรือสิ่งแวดล้อมที่ก่อให้เกิดปัญหา พยายามนำความคิดรวบยอดเดิมมาแก้ปัญหา คิดหาเหตุผล จัดลำดับความคิดในรูปแบบต่างๆ ให้สอดคล้องสัมพันธ์กับสภาพการณ์อันเป็นปัญหานั้น

ขั้นที่ 2 การอธิบาย (Explanation) นักเรียนจัดระบบความคิด ตั้งสมมุติฐานเพื่ออธิบายความคิดรูปแบบต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา ทบทวนความคิด และทำความเข้าใจปัญหานั้นๆ ให้ชัดเจน

ขั้นที่ 3 การทำนาย (Prediction) เมื่ออธิบายความคิดรูปแบบต่างๆ ในการแก้ปัญหา แล้ว ให้นักเรียนทำนายหรือพยากรณ์ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้อีกกว่าเมื่อเกิดแล้วจะเกิดผลและแก้ไขอย่างไร

ขั้นที่ 4 การนำไปใช้และสร้างสรรค์ (Control and Creativity) นักเรียนสามารถนำเหตุผลและความเข้าใจในการแก้ปัญหาไปใช้ประโยชน์ให้กว้างไกลในชีวิตประจำวันได้ มีความคิดสร้างสรรค์และนำไปใช้ในสภาพการณ์อื่นๆ

ข้อดีของการจัดการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวน คือ

- 1) นักเรียนสามารถใช้ความคิด สติปัญญาและประสบการณ์เดิมของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนช่างสังเกต มีเหตุผลไม่เชื่ออะไรง่ายๆ โดยไม่ตรวจสอบ
- 3) นักเรียนเกิดความเชื่อมั่น กล้าแสดงความคิดเห็น

ข้อสังเกตของการจัดการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวน คือ

1) ครูมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวน เนื่องจากครูต้องป้อนคำถามให้กับนักเรียนเพื่อนำไปสู่การคิดค้นคว้า

2) ครูต้องให้โอกาสนักเรียนทุกคนอภิปราย วางแผน และกำหนดวิธีการแก้ปัญหาเอง

3) ปัญหาที่กำหนดเพื่อสืบสวนสอบสวนไม่ควรยากเกินความสามารถของนักเรียน ถ้าปัญหายากเกินไป ครูต้องเตรียมการสำหรับการร่วมแก้ปัญหาไว้ด้วย

## 2. การจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย (Inductive Method)

ทิสนา เขมมณี (2550) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยเป็นการจัดการเรียนรู้จากรายละเอียดปลีกย่อยไปหาทฤษฎีหรือจากตัวอย่างไปหาทฤษฎี นั่นคือ การนำตัวอย่าง ข้อมูล ความคิด เหตุการณ์ สถานการณ์ ปรัชญาการณ ที่มีหลักการ แนวคิด ที่แฝงอยู่ออกมา เพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นๆ ต่อไป นักเรียนได้เรียนรู้ในรายละเอียดก่อนแล้วจึงสรุป ตัวอย่างของการจัดการเรียนรู้แบบนี้ ได้แก่ ให้โอกาสนักเรียนในการศึกษาค้นคว้า สังเกต ทดลอง เปรียบเทียบแล้วพิจารณาค้นหาองค์ประกอบที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันจากตัวอย่างต่างๆ เพื่อนำมาเป็นข้อสรุป

ความมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย มีดังนี้

1) เพื่อให้ให้นักเรียนได้ค้นพบทฤษฎีหรือความจริงที่สำคัญๆ ด้วยตนเอง โดยการทำความเข้าใจความหมาย แล้วจึงสร้างความสัมพันธ์ของความคิดให้แจ่มแจ้งก่อนที่จะนำมาสรุปทฤษฎี ครูผู้สอนมีหน้าที่ในการกระตุ้นและให้แนวทางการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน

2) เพื่อให้ให้นักเรียนมีทักษะในการสรุปหลักเกณฑ์จากรายละเอียดอย่างมีระบบ

### ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย มีดังนี้

- 1) ขั้นเตรียมนักเรียน เป็นการเตรียมความรู้และแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนด้วยการทบทวนความรู้เดิม กำหนดจุดมุ่งหมาย และอธิบายความมุ่งหมายให้เข้าใจ
- 2) ขั้นเสนอตัวอย่างหรือกรณีศึกษาต่าง ๆ ให้นักเรียนพิจารณาเปรียบเทียบสรุปกฎเกณฑ์ได้ การเสนอตัวอย่างควรเสนอหลาย ๆ ตัวอย่างให้มากพอที่จะสรุปกฎเกณฑ์ได้
- 3) ขั้นหองค์ประกอบร่วม คือ การให้นักเรียนมีโอกาสพิจารณาความคล้ายคลึงกันขององค์ประกอบจากตัวอย่างเพื่อเตรียมสรุปกฎเกณฑ์
- 4) ขั้นสรุปข้อสังเกตต่างๆ จากตัวอย่างเป็นกฎเกณฑ์ นิยาม หลักการ ด้วยตัวของนักเรียนเอง
- 5) ขั้นนำข้อสรุปหรือกฎเกณฑ์สิ่งที่ได้จากการทดลองหรือสิ่งที่เข้าใจไปใช้ในสถานการณ์อื่น

### ข้อดีของการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย มีดังนี้

- 1) นักเรียนสามารถเข้าใจรายละเอียดและหาข้อสรุปได้อย่างแจ่มแจ้ง ทำให้จดจำได้นาน
- 2) นักเรียนได้รับการฝึกทักษะการคิดตามหลักการเหตุผล และหลักวิทยาศาสตร์
- 3) นักเรียนเข้าใจวิธีการในการแก้ปัญหาและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ดี

### ข้อสังเกตของการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย

- 1) ในการสอนแต่ละขั้น ครูไม่ควรเร่งรัดเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนควรให้โอกาสในการคิดอย่างอิสระ
- 2) ครูควรสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนที่ไม่เป็นทางการบ้างเพื่อลดความเครียดและความเบื่อหน่าย

3) การจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยจะให้ผลสัมฤทธิ์สูง ถ้าครูทำความเข้าใจทุกขั้นตอนอย่างดีก่อนจัดการเรียนรู้

### 3. การจัดการเรียนรู้แบบระดมพลังสมอง (Brain Storming)

วีชรา เล่าเรียนดี (2553) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบระดมพลังสมองเป็นวิธีสอนที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่ให้อภิปรายโดยทันที ไม่มีใครกระตุ้นกลุ่มผู้เรียนเพื่อหาคำตอบ หรือเป็นทางเลือก อาจใช้กับปัญหาที่ถูกกำหนดขึ้นอย่างรวดเร็ว ในระยะเวลาสั้น โดย ในขณะนั้นจะไม่มี การตัดสินใจว่า คำตอบหรือทางเลือกใดดีหรือไม่อย่างไร

ลักษณะสำคัญของการระดมสมอง คือ การให้ผู้เรียนแบ่งเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ช่วยกันคิดหาคำตอบหรือทางเลือก สำหรับปัญหาที่กำหนดให้มากที่สุดและเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ แล้วช่วยกันพิจารณาเลือกทางเลือก ที่ดีที่สุด ซึ่งอาจมีมากกว่าหนึ่งทางเลือก

ขั้นตอนในการระดมสมอง มีดังนี้

- 1) กำหนดปัญหา
- 2) แบ่งกลุ่มผู้เรียน และอาจเลือกประธานหรือเลขาเพื่อช่วยในการอภิปรายและ บันทึกผล
- 3) สมาชิกทุกคนในกลุ่มช่วยกันคิดหาคำตอบหรือทางเลือกสำหรับปัญหาที่กำหนดให้มากที่สุดภายในเวลาที่กำหนด โดยปัญหาของแต่ละกลุ่มอาจเป็นปัญหาเดียวกันหรือต่างกันได้
- 4) คัดเลือกเฉพาะทางเลือกที่น่าจะเป็นไปได้ หรือเหมาะสมที่สุด
- 5) แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของตน (ข้อ 4 และ 5 อาจสลับกันได้)
- 6) อภิปรายและสรุปผล

### ข้อดีในการสอนแบบระดมสมอง

- 1) ฝึกกระบวนการแก้ปัญหาและมีคุณค่ามากที่จะใช้เพื่อแก้ปัญหาหนึ่ง
- 2) ก่อให้เกิดแรงจูงใจในตัวผู้เรียนสูง และฝึกการยอมรับความเห็นที่แตกต่างกัน
- 3) ได้คำตอบหรือทางเลือกได้มาก ภายในเวลาอันสั้น
- 4) ส่งเสริมการร่วมมือกัน
- 5) ประหยัดค่าใช้จ่ายและการจัดหาสื่อเพิ่มเติมอื่น ๆ

### ข้อจำกัด

- 1) ประเมินผลผู้เรียนแต่ละคนได้ยาก
- 2) อาจมีนักเรียนส่วนน้อยเพียงไม่กี่คนครอบครองการอภิปรายส่วนใหญ่
- 3) เสียงมักจะดังรบกวนห้องเรียนข้างเคียง
- 4) ถ้าผู้จัดบันทึกทำงานได้ช้า การคิดอย่างอิสระก็จะช้าและจำกัดตามไปด้วย
- 5) หัวเรื่องต้องชัดเจนรัดกุม และมีประธานที่มีความสามารถในการดำเนินการ และสรุปการอภิปราย ทั้งในกลุ่มย่อย และรวมทั้งชั้น

## 4. วิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation)

ทิสนา เขมมณี (2550) กล่าวว่า วิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง หมายถึง วิธีสอนที่จำลองสถานการณ์จริงมาไว้ในชั้นเรียน โดยพยายามทำให้เหมือนจริงที่สุด มีการกำหนดกติกาหรือเงื่อนไข แล้วแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มให้เข้าไปเล่นในสถานการณ์จำลองนั้น ๆ ด้วยกิจกรรมนี้ ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้จากการเผชิญกับปัญหา จะต้องมีการตัดสินใจและใช้ไหวพริบ วัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนได้เข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับสถานการณ์จนเกิดความเข้าใจ

ลักษณะสำคัญ สถานการณ์ที่จำลองขึ้นต้องใกล้เคียงกับความเป็นจริง ผู้เรียนได้เข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับสถานการณ์ ทำการตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งการตัดสินใจจะส่งผลถึงผู้เรียนในลักษณะเดียวกับที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง

### ขั้นตอนการสอน มีดังนี้

- 1) **ขั้นเตรียม** ผู้สอนจัดเตรียมสถานการณ์ โดยกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอนแล้วเลือกรูปแบบและขั้นตอนที่เหมาะสม เขียนเนื้อหารายละเอียดและอุปกรณ์ที่ต้องใช้
- 2) **ขั้นดำเนินการ** ผู้สอนอธิบายบทบาทหรือกติกา วิธีการเล่น วิธีการให้คะแนนและทำการแบ่งกลุ่มผู้เรียน ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมที่กำหนด โดยมีผู้สอนให้คำแนะนำและดูแลการเล่น ผู้สอนทำการสังเกต จดบันทึก และให้คะแนนผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- 3) **ขั้นสรุป** ผู้สอนช่วยสรุปด้วยการวิเคราะห์กระบวนการเปรียบเทียบบทเรียนจากสถานการณ์จำลองกับโลกแห่งความเป็นจริงหรือเชื่อมโยงกิจกรรมที่ปฏิบัติไปแล้วกับเนื้อหาวิชา

### ข้อควรคำนึง

- 1) ถ้าผู้สอนขาดความรู้ในการสร้างสถานการณ์จำลอง อาจสร้างผิดไปจากจุดมุ่งหมายได้
- 2) สถานการณ์จำลองที่ยากเกินไปจะทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจ
- 3) เป็นการยากที่จะประเมินผู้เรียนแต่ละคนที่ เรียน

### 5. วิธีสอนแบบสาธิต (Demonstration Method)

ทิสนา แชมมณี (2550) กล่าวว่า วิธีสอนแบบสาธิต หมายถึงวิธีสอนที่ครูมีหน้าที่ในการวางแผนการเรียนการสอนเป็นส่วนใหญ่ โดย มีการแสดงหรือการกระทำให้ดูเป็นตัวอย่าง นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้จากการสังเกต การฟัง การกระทำ หรือการแสดง และอาจเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมบ้าง

### ความมุ่งหมาย คือ

- 1) เพื่อกระตุ้นความสนใจให้นักเรียนมีความสนใจในบทเรียนยิ่งขึ้น

2) เพื่อช่วยในการอธิบายเนื้อหาที่ยาก ซึ่งต้องใช้เวลามาก ให้เข้าใจง่ายขึ้น และประหยัดเวลา บางเนื้อหาอาจจะอธิบายให้นักเรียนเข้าใจได้ยาก การสาธิตจะทำให้นักเรียนได้เห็นขั้นตอนและเกิดความเข้าใจง่าย

3) เพื่อพัฒนาการฟังการสังเกตและการสรุปทำความเข้าใจในการสอน โดยใช้วิธี สาธิต นักเรียนจะฟังคำอธิบายควบคู่ไปด้วย และต้องสังเกตขั้นตอนต่างๆ ตลอดจนผลที่ได้จากการสาธิต แล้วจึงสรุปผลของการสาธิต

4) เพื่อแสดงวิธีการหรือกลวิธีในการปฏิบัติงาน ซึ่งไม่สามารถอธิบายได้ด้วย คำพูด เช่น การทำกิจกรรมในวิชาคหกรรม ศิลป ฯลฯ

5) เพื่อสรุปประเมินผลความเข้าใจในบทเรียน

6) เพื่อใช้ทบทวนผลความเข้าใจในบทเรียน

ขั้นตอนในการสอน มีดังนี้

- 1) กำหนดจุดมุ่งหมายของการสาธิตให้ชัดเจน และต้องสาธิตให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง
- 2) เตรียมอุปกรณ์ในการสาธิตให้พร้อม และตรวจสอบความพร้อมของอุปกรณ์
- 3) เตรียมกระบวนการสาธิต เช่น กำหนดเวลาและขั้นตอน จะเริ่มต้นดำเนินการ และจบลงอย่างไร ผู้สาธิตต้องเข้าใจในขั้นตอนต่าง ๆ เหล่านี้อย่างละเอียดแจ่มแจ้ง
- 4) ทดลองสาธิตก่อนสอน ควรทดลองสาธิตเพื่อตรวจสอบความพร้อมตลอดจน ผลที่จะเกิดขึ้น เพื่อป้องกันข้อผิดพลาดในเวลาสอน
- 5) ต้องจัดทำคู่มือคำแนะนำหรือข้อสังเกตในการสาธิต เพื่อที่นักเรียนจะใช้ ประกอบในขณะที่มีการสาธิต

6) เมื่อสาธิตเสร็จสิ้นแล้ว นักเรียนควรได้ทำตามขั้นตอนนั้น เพื่อเน้นให้เกิด ความเข้าใจ  
ดีขึ้น

7) จัดเตรียมกิจกรรมหลังจากการสาธิตเพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าหรือประโยชน์  
ของการสาธิตนั้นๆ

8) ประเมินผลการสาธิต โดยพิจารณาจากพฤติกรรมของนักเรียนและผลของการ เรียนรู้  
การประเมินผลควรมีกิจกรรมหรือเครื่องมือ เช่น การทดสอบ การให้แสดงความคิดเห็น หรือการอภิปราย  
ประกอบ

## 6. วิธีสอนแบบโครงการ (Project Method)

ทิสนา เขมมณี (2550) กล่าวว่า วิธีสอนแบบโครงการเป็นการสอนที่ให้นักเรียนเป็นหมู่  
หรือรายบุคคลได้ วางโครงการและดำเนินงานให้สำเร็จตามโครงการนั้น นับว่าเป็นการสอนที่  
สอดคล้องกับสภาพ ชีวิตจริงเด็กจะทำงานนี้ด้วยการตั้งปัญหา ดำเนินการแก้ปัญหาด้วยการลงมือทำ  
จริง เช่น โครงการ รักษาความสะอาดของห้องเรียน

ความมุ่งหมาย มีดังนี้

- 1) เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกที่จะรับผิดชอบในการทำงานต่าง ๆ
- 2) เพื่อให้นักเรียนฝึกแก้ปัญหาด้วยการใช้ความคิด
- 3) เพื่อฝึกดำเนินงานตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ขั้นตอนในการสอน มีดังนี้

1) ขั้นกำหนดความมุ่งหมาย เป็นขั้นกำหนดความหมายและลักษณะโครงการ โดย  
ตัวนักเรียน ครูจะเป็นผู้ชี้แนะให้นักเรียนตั้งความมุ่งหมายของการเรียนว่าเราจะเรียนเพื่ออะไร

2) **ขั้นวางแผนหรือวางโครงการ** เป็นขั้นที่มีคุณค่าต่อนักเรียนเป็นอย่างมาก คือ นักเรียนจะช่วยกันวางแผนว่าทำอะไรจึงจะบรรลุถึงจุดมุ่งหมายจะใช้วิธีการใดในการทำกิจกรรมแล้วจึงทำกิจกรรมที่เหมาะสม

3) **ขั้นดำเนินการ** เป็นขั้นลงมือกระทำกิจกรรมหรือลงมือแก้ปัญหา นักเรียนเริ่มงานตามแผนโดยทำกิจกรรมตามที่ตกลงใจแล้ว ครูคอยส่งเสริมให้นักเรียนได้กระทำตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ให้นักเรียนคิดและตัดสินใจด้วยตนเองให้มากที่สุด และควรชี้แนะให้นักเรียนรู้จักวัดผลการทำงานเป็นระยะๆ เพื่อการทำกิจกรรมจะได้ลุล่วงไปด้วยดี

4) **ขั้นประเมินผล หรืออาจเรียกว่า ขั้นสอบสวนพิจารณานักเรียน** ทำการประเมินผลว่ากิจกรรม หรือโครงการที่ทำนั้นบรรลุตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่มี ข้อบกพร่องอย่างไรและควรแก้ไขให้ดีขึ้นอย่างไร

#### ข้อดี

- 1) นักเรียนมีความสนใจเพราะได้ลงมือปฏิบัติจริง ๆ
- 2) ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และการทำงานอย่างมีแผน และให้รู้จัก ประเมินผลงานของตนเอง

#### งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษางานวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู ผู้วิจัยได้ดำเนินการค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีรายละเอียดต่อไปนี้

จิตติพร ทรรศนิยากร (2552) ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษากระบวนการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสหศาสตร์ศึกษา อำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยแบ่งแนวทางศึกษาเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นการศึกษา

สภาพการพัฒนาคู่มือสอนด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน สหศาสตร์ศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 27 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถามครูผู้สอน และแบบประเมินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนตอนที่ 2 เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาคู่มือสอนด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มจากผู้บริหารที่มีความเชี่ยวชาญ การพัฒนาคู่มือสอนด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมจำนวน 6 คน ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาคู่มือสอนด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้สามารถดำเนินการได้ ดังนี้คือ จัดอบรมระหว่างปฏิบัติงาน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย การสำรวจความต้องการ การสื่อสาร การวางแผน การดำเนินการ และการประเมิน

ศุมาลี เชื้อชัย (2551) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตผ่านเครือข่าย สำหรับนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีจุดประสงค์ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตผ่านเครือข่าย สำหรับนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2) ทดลองการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตผ่านเครือข่าย 3) นำเสนอรูปแบบการฝึกอบรมการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตผ่านเครือข่าย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตคณะครุศาสตร์ชั้นปีที่ 3 จำนวน 15 คน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการฝึกอบรมการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตผ่านเครือข่าย สำหรับนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แบ่งเป็น 3 ตอน คือ 1) องค์ประกอบของรูปแบบ มี 10 องค์ประกอบ ดังนี้ วัตถุประสงค์ ชนิดของการเรียนรู้ หลักสูตรการฝึกอบรม บทบาทของผู้รับการเข้าฝึกอบรม บทบาทของผู้ดำเนินการฝึกอบรม บทบาทของผู้เชี่ยวชาญ/วิทยากร การปฏิสัมพันธ์ผ่านเว็บ เครือข่าย เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ปัจจัยสนับสนุนการฝึกอบรมผ่านเว็บ และการประเมินผลการฝึกอบรม 2) วิธีการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ก่อนฝึกอบรม ได้แก่ การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าฝึกอบรม ส่วนที่ 2 ระหว่างการอบรม ได้แก่ ให้ผู้เข้าฝึกอบรมสังเกตตัวแบบและศึกษานี้อาหา บันทึกผลการสังเกต ทำแบบฝึกหัด ฝึกเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ อภิปรายกลุ่มย่อย เพื่อสรุปหลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน และส่วนที่ 3 ขึ้นประเมินผลการฝึกอบรม และ 3) กิจกรรมการฝึกอบรม กิจกรรมในห้องอบรม ได้แก่ กิจกรรมเตรียมความพร้อมของผู้เข้าอบรมและกิจกรรมนำเสนอผลงาน และกิจกรรมบนเครือข่ายตามกระบวนการเรียนรู้โดย

การสังเกต ซึ่งมีวิธีการฝึกอบรม ได้แก่ ผู้เข้าฝึกอบรมศึกษาเนื้อหาตามที่กำหนดไว้ในเว็บไซต์ การฝึกอบรม และลิงค์ที่กำหนด โดยใช้เครื่องมือ เช่น กระดานสนทนา กระดานส่งงาน เป็นต้น และผลการทดลองใช้รูปแบบการฝึกอบรมการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ โดยการสังเกตผ่านเครือข่าย สำหรับนิติตถณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีคะแนนความรู้และการทดสอบเขียนแผนการสอนหลักฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ศุภศิษฏ์ อินทวิเศษ (2546) วิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถของครูในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ วิชาภาษาไทย โรงเรียนบ้านหนองแคนนาจัน อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร มีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาความสามารถของครูในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และเพื่อพัฒนาวิธีการนิเทศเพื่อพัฒนาความสามารถของครูในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งรูปแบบการนิเทศประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ วิเคราะห์ระบบและความต้องการพัฒนา การวางแผนการพัฒนาและการนิเทศ การสร้างเครื่องมือในการพัฒนาและการนิเทศ การปฏิบัติการพัฒนาและการนิเทศ การประเมินผล การพัฒนาและการนิเทศ การสรุป และการรายงาน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ วิชาภาษาไทย แบบประเมินความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการนิเทศ แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ แบบบันทึก การสังเกตพฤติกรรมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และแบบบันทึกความคิดเห็นต่อการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครู แบบบันทึกเหตุการณ์ในการดำเนินการ แบบบันทึกผลการแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ของครู และแบบบันทึกการสะท้อนการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า ครูทุกคน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกองค์ประกอบ ครูส่วนใหญ่มีความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและสามารถจัดทำได้ด้วยตนเองทุกคน และครู มีความพึงพอใจในการรับการนิเทศ

### บทที่ 3

#### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู” เป็นการศึกษาแบบวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ใช้แบบแผนการดำเนินการวิจัย (Research Design) แบบการวิจัยก่อนทดลอง (Pre Experimental Designs or Non Designs) โดยใช้กลุ่มทดลองกลุ่มเดียว (The One-Shot Case Study) คือ มีกลุ่มตัวอย่างเพียงกลุ่มเดียวเพื่อทำการทดลอง จากนั้นให้มีการทดสอบหลังการทดลอง วิเคราะห์ผลโดยเปรียบเทียบจากเกณฑ์การให้คะแนน

แบบแผนการดำเนินการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชาวิธีสอน (Methods of Teaching) ภาคต้น ปีการศึกษา 2554 จำนวน 3 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 จำนวน 50 คน กลุ่มที่ 2 จำนวน 34 คน และกลุ่มที่ 3 จำนวน 57 คน รวมทั้งสิ้น 141 คน และในบริบทของรายวิชาดังกล่าวจะมีอาจารย์ผู้สอนรวมผู้วิจัย จำนวน 3 คน สอนหัวข้อหลักคนละ 1 หัวข้อ ประกอบด้วย 1) หลักการสอนและเทคนิควิธีสอน 2) การจัดการชั้นเรียนและลักษณะความเป็นครู 3) การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ภายใต้หัวข้อหลักดังกล่าวจะมีหัวข้อย่อยตามเนื้อหาสาระที่กำหนดในคำอธิบายรายวิชา และในการสอนอาจารย์ผู้สอนแต่ละคนเขียนสอนกลุ่มละ 4 สัปดาห์ จนครบทุกกลุ่ม ดังนั้น ผู้วิจัยได้แบ่งแบบแผนการวิจัยและการดำเนินการวิจัยครั้งนี้จำนวน 3 รอบ รอบละ 4 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 12 สัปดาห์ มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและพัฒนา 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

ระยะที่ 2 พัฒนากระบวนการวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

ระยะที่ 3 ทดลองใช้กระบวนการวิธีสอนและประเมินผลความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

## ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

### วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

### กลุ่มตัวอย่าง

1. นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาวิธีสอน (Methods of Teaching) ภาคปลาย ปีการศึกษา 2553 เลือกโดยการสุ่มอย่างง่าย สาขาวิชาละ 10 คน ประกอบด้วย สาขาวิชาภาษาจีน สาขาวิชาภาษาไทย และสาขาวิชาสังคมศึกษา รวมทั้งสิ้นจำนวน 30 คน
2. นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2553 เลือกโดยการสุ่มอย่างง่าย สาขาวิชาละ 5 คน ประกอบด้วย สาขาวิชาภาษาไทย สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สาขาวิชาสังคมศึกษา สาขาวิชาการประถมศึกษา และสาขาวิชาการศึกษาศรีวิชัย รวมทั้งสิ้นจำนวน 25 คน
3. ครูพี่เลี้ยงของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 10 แห่ง รวมทั้งสิ้นจำนวน 10 คน
4. อาจารย์นิเทศก์การสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2553 สาขาวิชาละ 2 คน ประกอบด้วย สาขาวิชาภาษาไทย สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สาขาวิชาสังคมศึกษา สาขาวิชาการประถมศึกษา และสาขาวิชาการศึกษาศรีวิชัย รวมทั้งสิ้นจำนวน 10 คน
5. อาจารย์ผู้สอนร่วมกันในรายวิชาวิธีสอน (Methods of Teaching) จำนวน 2 คน
6. เอกสาร ตำรา เว็บไซต์ งานวิจัย เกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

## เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู
2. แบบสัมภาษณ์ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
3. แบบสัมภาษณ์สภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์
4. แบบสัมภาษณ์สภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับอาจารย์ผู้สอนร่วม
5. แบบวิเคราะห์เอกสารสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

## วิธีดำเนินการ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา เว็บไซต์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
2. สร้างเครื่องมือการวิจัยให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข
3. นำเครื่องมือการวิจัยที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณา แล้วนำมาปรับแก้เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ
4. ติดต่อประสานงานกับกลุ่มตัวอย่างที่จะให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนร่วมกันในรายวิชา เพื่อนัดหมายวันเวลาสถานที่ และสัมภาษณ์สภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

5. ติดต่อประสานงานกับกลุ่มตัวอย่างที่จะให้ข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ประกอบด้วย นักศึกษาคู และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อบันทึกหมายวันเวลาสถานที่ และสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

6. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสร้างกระบวนการวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

### การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ตำรา เว็บไซต์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
2. สภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากการสัมภาษณ์ และสนทนากลุ่ม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 2 พัฒนาระบบวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

### วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาระบบวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในวัตรกรรมกระบวนการวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

## วิธีดำเนินการ

1. นำผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์จากการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 ประกอบกับการศึกษาหลักสูตร วิเคราะห์ประมวลการสอน กำหนดเนื้อหาสาระในหน่วยการเรียนรู้เรื่องการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ มากำหนดเป็นกรอบในการสร้างกระบวนการวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
2. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ที่มีการใช้นวัตกรรมกระบวนการวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู
3. นำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่มีการใช้นวัตกรรมกระบวนการวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา
4. นำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่มีการใช้นวัตกรรมกระบวนการวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูที่ได้รับการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มาปรับปรุงแก้ไข
5. นำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่มีการใช้นวัตกรรมกระบวนการวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูเสนอผู้เชี่ยวชาญที่เป็นอาจารย์หรือนักวิชาการอุดมศึกษาที่มีประสบการณ์ในด้านการสอนและการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องเหมาะสม
6. นำข้อมูลการพิจารณาความสอดคล้องเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข
7. ได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการใช้นวัตกรรมกระบวนการวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูที่มีประสิทธิภาพ

### ระยะที่ 3 ทดลองใช้กระบวนการวิธีสอนและประเมินผลความสามารถ ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

ในบริบทของรายวิชาวิธีสอน (Methods of Teaching) จะมีอาจารย์ผู้สอนรวมผู้วิจัย จำนวน 3 คน สอนหัวข้อหลักคนละ 1 หัวข้อ ประกอบด้วย

1. หลักการสอนและเทคนิควิธีสอน
2. การจัดการชั้นเรียนและลักษณะความเป็นครู
3. การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

ภายใต้หัวข้อหลักดังกล่าวจะมีหัวข้อย่อยตามเนื้อหาสาระที่กำหนดในคำอธิบายรายวิชา และในการสอนอาจารย์ผู้สอนแต่ละคนเขียนสอนกลุ่มละ 4 สัปดาห์ จนครบทุกกลุ่ม ดังนั้นผู้วิจัย ได้แบ่งแบบแผนการวิจัยและพัฒนาในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 3 รอบ รอบละ 4 สัปดาห์ รวม 12 สัปดาห์

#### วัตถุประสงค์

เพื่อทดลองใช้กระบวนการวิธีสอนและประเมินผลความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

#### กลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชาวิธีสอน (Methods of Teaching) ภาคต้น ปีการศึกษา 2554 จำนวน 3 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 141 คน ประกอบด้วย

- กลุ่มที่ 1 จำนวน 50 คน
- กลุ่มที่ 2 จำนวน 34 คน
- กลุ่มที่ 3 จำนวน 57 คน

## เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในวัตรกรรมกระบวนการวิธีสอน เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน รวม 8 ชั่วโมง มีการพัฒนา 3 รอบการวิจัย มีเนื้อหาสาระดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	มาตรฐานผู้ชั้นเรียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	Backward Design อะไรที่ย้อนกลับ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	สร้างองค์ความรู้ ครูทำได้
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	ร่วมมือกันอย่างไรให้ได้ผล

2. แบบบันทึกอนุทินหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แผนการสอนที่ใช้ในวัตรกรรมกระบวนการวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

3. แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู จำนวน 3 แบบประเมิน ประกอบด้วย แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้ และแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน

4. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนเรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

## วิธีดำเนินการ

1. บันทึกข้อความขออนุญาตหน่วยงานที่จะทำการเก็บข้อมูล คือ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

2. ประสานงานกับอาจารย์ 2 ท่านที่รับผิดชอบร่วมกันกับผู้วิจัยในรายวิชาวิธีสอน เพื่อขอความร่วมมือในการจัดกำหนดการสอนในประมวลการสอนรายวิชาวิธีสอน ผู้วิจัยเก็บข้อมูลทุกวันพุธ ระหว่างเวลา 13.00 – 15.00 น. รอบที่ 1 จำนวน 4 สัปดาห์ รอบที่ 2 จำนวน 4 สัปดาห์ และรอบที่ 3 จำนวน 4 สัปดาห์ รวม 12 สัปดาห์ ในภาคต้น ปีการศึกษา 2554

3. ประสานงานกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาวิธีสอน ภาคต้น ปีการศึกษา 2554 เพื่อขอเก็บข้อมูล

4. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้กระบวนการวิธีสอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ สอนนักศึกษาครู โดยรอบที่ 1 ผู้วิจัยสอนจำนวน 4 สัปดาห์ ทุกสัปดาห์นักศึกษาครูต้องบันทึกอนุทินหลังเรียน เพื่อนำข้อมูลจากอนุทินมาพัฒนาการสอนในรอบที่ 2 และ 3 ต่อไป

5. นำแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู ประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งนักศึกษา 1 คน จะต้องส่งแผนการจัดการเรียนรู้ 3 แผน ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ แผนการจัดการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน แบบประเมินมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และมีเกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics)

6. นำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนเรื่องการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ สอบถามนักศึกษาครูเมื่อผู้วิจัยสอนเสร็จในแต่ละรอบ เพื่อนำข้อมูลรอบที่ 1 มาปรับใช้ในรอบที่ 2 และ รอบที่ 3 ตามลำดับ

#### การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกอนุทินหลังการจัดการเรียนรู้มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู มาวิเคราะห์โดยเทียบตามเกณฑ์การประเมิน (Rubrics) และคำนวณหาค่าเฉลี่ย ( $\bar{x}$ ) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของความเห็นในแต่ละข้อคำถาม โดยมีเกณฑ์ในการแปลผลดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความสามารถระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความสามารถระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความสามารถระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความสามารถระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความสามารถระดับน้อยที่สุด

3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเรื่องการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิด และคำนวณค่าเฉลี่ย ( $\bar{x}$ ) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของความเห็นในแต่ละข้อคำถาม โดยมีเกณฑ์ในการแปลผลดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด

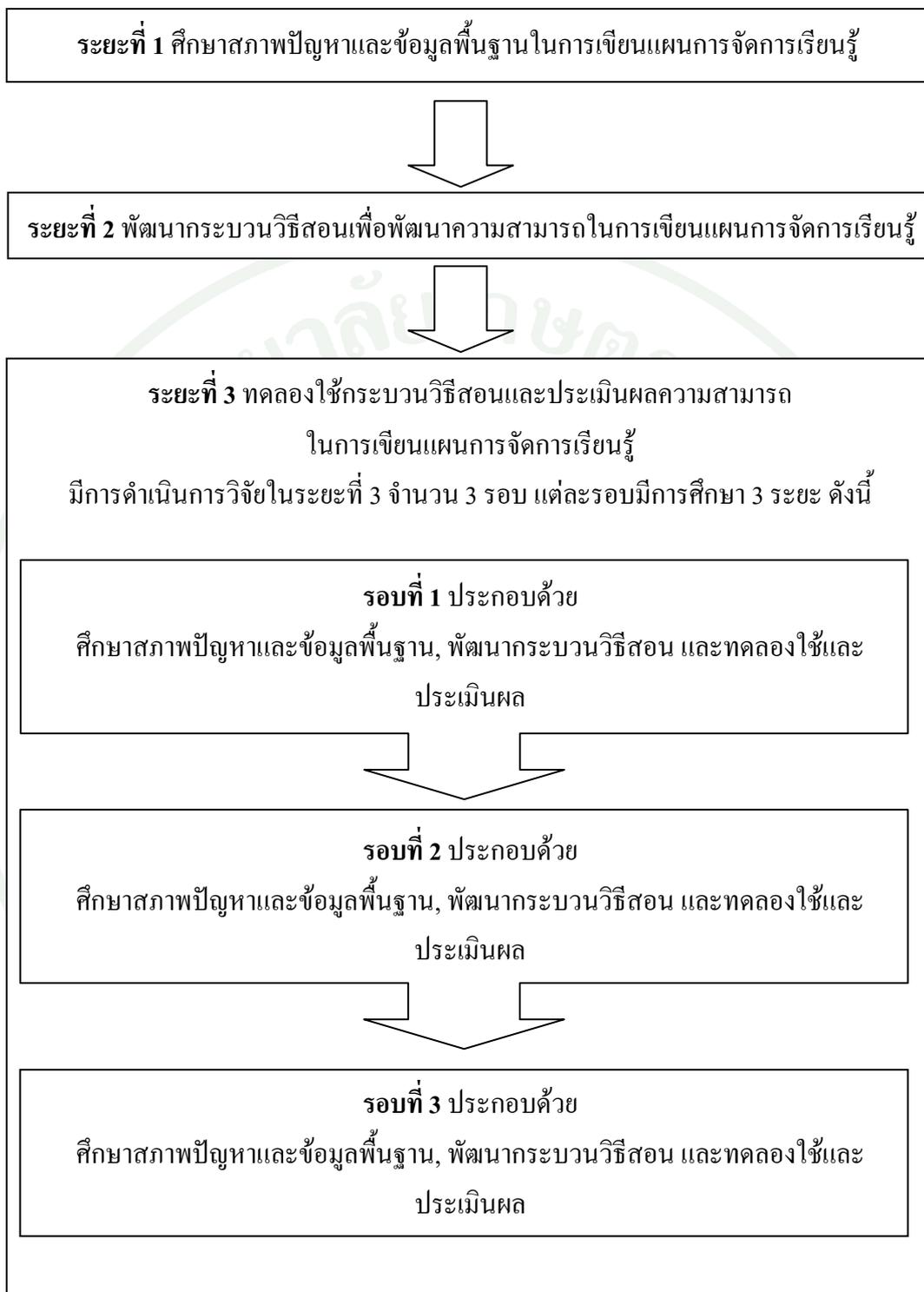
คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนการวิจัย การพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู ทั้ง 3 ระยะ ได้ผังแผนภาพด้านล่างต่อไปนี้



ภาพที่ 1 ขั้นตอนการวิจัยการพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

## บทที่ 4

### ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยตามลำดับระยะการวิจัย จำนวน 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนากระบวนการวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

ระยะที่ 3 ผลการทดลองใช้กระบวนการวิธีสอนและผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

#### ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

การศึกษาศภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ มีการศึกษาเอกสาร ตำรา เว็บไซต์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และมีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 กลุ่ม ประกอบด้วย นักศึกษาครูจำนวน 30 คน นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจำนวน 25 คน ครูพี่เลี้ยงจำนวน 10 คน อาจารย์นิเทศก์จำนวน 10 คน และอาจารย์ผู้สอนร่วมจำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 77 คน มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์และการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) มีการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ข้อมูลดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 กลุ่มตัวอย่างและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 1

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	
		สัมภาษณ์	สนทนากลุ่ม
นักศึกษาครู	30		√
นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	25		√
ครูพี่เลี้ยง	10	√	
อาจารย์นิเทศก์	10	√	
อาจารย์ผู้สอนร่วม	2	√	
<b>รวม</b>	<b>77</b>		

เมื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เป็นรายด้าน ประกอบด้วย ด้านองค์ประกอบ ด้านหลักการเขียน และด้านปัญหาที่พบ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

#### ด้านองค์ประกอบ

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 กลุ่ม ประกอบด้วย นักศึกษาครู จำนวน 30 คน นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 25 คน ครูพี่เลี้ยง จำนวน 10 คน อาจารย์นิเทศก์ จำนวน 10 คน และอาจารย์ผู้สอนร่วม จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 77 คน มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์และการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งผู้วิจัยได้จัดเตรียมตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการเขียนแผนที่มืองค์ประกอบที่แตกต่างกัน จำนวน 3 ชุด คือ

ชุดที่ 1 มืองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ 5 องค์ประกอบ คือ มาตรฐาน/ตัวชี้วัด จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

ชุดที่ 2 มืองค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ 7 องค์ประกอบ คือ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด เนื้อหาสาระ จุดประสงค์นำทาง จุดประสงค์ปลายทาง การจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

ชุดที่ 3 มีองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ 9 องค์ประกอบ คือ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ สาระสำคัญ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ชิ้นงาน/ภาระงาน การวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ใช้ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ให้กลุ่มตัวอย่างพิจารณาองค์ประกอบแต่ละชุด เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ สรุปผลได้ดังตาราง

ตารางที่ 4 ข้อมูลด้านองค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มตัวอย่าง	ชุดที่ 1 (คน)	ชุดที่ 2 (คน)	ชุดที่ 3 (คน)	รวม (คน)
นักศึกษาครู	2	3	25	30
นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	-	3	22	25
ครูพี่เลี้ยง	1	2	7	10
อาจารย์นิเทศก์	-	1	9	10
อาจารย์ผู้สอนร่วม	-	-	2	2
<b>รวม</b>	<b>3</b>	<b>9</b>	<b>66</b>	<b>77</b>
<b>คิดเป็นร้อยละ</b>	<b>3.87</b>	<b>11.61</b>	<b>85.71</b>	

จากตารางข้อมูลด้านองค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ข้างต้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า องค์ประกอบในตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ชุดที่ 3 มีองค์ประกอบที่ควรนำมาใช้ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.71 และลำดับต่อมาคือ องค์ประกอบในตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ชุดที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 11.61 และลำดับสุดท้ายคือ องค์ประกอบในตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ชุดที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 3.87 นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ข้อมูลเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มเกี่ยวกับองค์ประกอบอื่นๆ ที่ควรมีเพิ่มเติมนอกเหนือจากในตัวอย่างคือ ควรมีเอกสารแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากเป็นเอกสารที่มีรายละเอียดเชื่อมโยงกับการวางแผนการจัดการเรียนรู้ และควรมีบันทึกหลังสอนเป็นส่วนประกอบเพิ่มเติม เนื่องจากการบันทึกหลังสอนเป็นการระบุสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นและสามารถนำไปสู่การวางแผนแก้ปัญหาได้ ซึ่งผู้วิจัยเลือกให้มีเอกสารแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้เพิ่มเติมในองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ชุดที่ 3 แต่บันทึกหลังสอนไม่ได้นำมาใช้ในการกำหนดเป็นองค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากบันทึกหลังสอนต้องระบุภายหลังการจัดการเรียนรู้

ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูไม่ได้รับการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้

ดังนั้นสรุปได้ว่า องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบร่วมกันในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา มีจำนวน 10 องค์ประกอบ ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ สาระสำคัญ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ชิ้นงาน/ภาระงาน การวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ เอกสารแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้

### ด้านหลักการเขียน

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดิมทั้ง 5 กลุ่ม ประกอบด้วย นักศึกษาครูจำนวน 30 คน นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจำนวน 25 คน ครูพี่เลี้ยงจำนวน 10 คน อาจารย์นิเทศก์จำนวน 10 คน และอาจารย์ผู้สอนร่วมจำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 77 คน มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์และการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) มีข้อมูลด้านหลักการเขียนเชื่อมโยงกับองค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

#### 1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

การเขียนมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดในแผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดเปรียบเสมือนการกำหนดสิ่งที่ผู้เรียนควรรู้และควรปฏิบัติได้ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐาน รวมทั้งเป็นการกำหนดแนวทางเพื่อการวัดและประเมินผล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวไปแล้วข้างต้นมีข้อมูลพื้นฐานด้านหลักการเขียนมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สรุปได้ดังนี้

ระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนพึงรู้ได้ชัดเจน และมีพฤติกรรมที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ เช่น อธิบาย อ่าน วิเคราะห์ เข้าใจ เห็นคุณค่า ตระหนัก ฯลฯ ระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นคุณลักษณะของผู้เรียนในระดับชั้นที่สอนได้ถูกต้องตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด และระบุมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่มีรหัสกำกับได้ถูกต้องตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด เช่น มาตรฐาน ท1.1 .... ป.3/1 ....

## 2. สารการเรียนรู้

การเขียนสารการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการกำหนดเนื้อหาสาระหรือเรื่อง  
ที่ผู้เรียนควรรู้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างดังได้กล่าวไปแล้วข้างต้น มีข้อมูล  
พื้นฐานด้านหลักการเขียนสารการเรียนรู้ สรุปได้ดังนี้

ระบุสารการเรียนรู้ที่แสดงให้เห็น องค์ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ  
กลุ่มสารการเรียนรู้ที่สอน ระบุสารการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ระบุสาระ  
การเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับสารการเรียนรู้แกนกลางในระดับชั้นที่สอนตามที่หลักสูตร  
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด และระบุสารการเรียนรู้ที่แสดงรายละเอียดเนื้อหาหลักและ  
เนื้อหาย่อยได้ชัดเจนตามลำดับ

## 3. สารสำคัญ

การเขียนสารสำคัญในแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการกำหนดแก่นความรู้ของสาระ  
การเรียนรู้หรือเนื้อหาสาระหรือเรื่องที่ผู้เรียนควรรู้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง  
ดังได้กล่าวไปแล้วข้างต้น มีข้อมูลพื้นฐานด้านหลักการเขียนสารสำคัญ สรุปได้ดังนี้

ระบุสารสำคัญที่แสดงให้เห็นสิ่งที่เป็นแก่นความรู้ที่ผู้เรียนพึงรู้ ระบุสารสำคัญที่มี  
ความสอดคล้องกับสารการเรียนรู้ ระบุสารสำคัญที่เป็นแก่นความรู้ในเรื่องที่สอนได้ชัดเจน  
ถูกต้อง ระบุสารสำคัญที่เขียนได้กระชับและได้ใจความ

## 4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

การเขียนสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการกำหนด  
ความสามารถของผู้เรียนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวม  
ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างดังได้กล่าวไปแล้วข้างต้น มีข้อมูลพื้นฐานด้านหลักการเขียนสมรรถนะ  
สำคัญของผู้เรียน สรุปได้ดังนี้

ระบุนุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนที่แสดงให้เห็นความสามารถในด้านต่างๆ ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร คิด แก้ปัญหา ใช้ทักษะชีวิต และใช้เทคโนโลยี ระบุนุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ตามที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ระบุนุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ตามที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด และระบุนุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

### 5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

การเขียนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการกำหนดพฤติกรรมหรือการแสดงออกของผู้เรียนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างดังได้กล่าวไปแล้วข้างต้น มีข้อมูลพื้นฐานด้านหลักการเขียนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สรุปได้ดังนี้

ระบุนุคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ดีในด้านต่างๆ ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด จำนวน 8 ด้าน ได้แก่ รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ ระบุนุคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ตามที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ระบุนุคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ตามที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ระบุนุคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

### 6. ชิ้นงาน/ภาระงาน

การเขียนชิ้นงาน/ภาระงานในแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการกำหนดสิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติเพื่อสะท้อนความรู้ความสามารถของผู้เรียน ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น มีข้อมูลพื้นฐานด้านหลักการเขียนชิ้นงาน/ภาระงาน สรุปได้ดังนี้

ระบุชิ้นงาน/ภาระงานที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติเพื่อสะท้อนความรู้ความสามารถได้ถูกต้อง เช่น ชิ้นงานให้ทำผังความคิด ส่วนภาระงานให้นำเสนองานผังความคิด เป็นต้น ระบุชิ้นงาน/ภาระงานที่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ระบุชิ้นงาน/ภาระงานสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ และระบุชิ้นงาน/ภาระงานส่งเสริมให้เกิดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

## 7. การวัดและประเมินผล

การเขียนการวัดและประเมินผลในแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการกำหนดช่วงเวลา วิธีการ เครื่องมือที่ใช้ และเกณฑ์การประเมิน ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวไปแล้วข้างต้น มีข้อมูลพื้นฐานด้านหลักการเขียนการวัดและประเมินผล สรุปได้ดังนี้

ระบุการวัดและประเมินผลที่แสดงให้เห็นช่วงเวลาที่ประเมิน พฤติกรรมที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติ รวมทั้งวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล เช่น การวัดและประเมินผลหลังเรียนมีการประเมินการนำเสนองานผังความคิด โดยใช้วิธีการสังเกตและบันทึกลงในแบบประเมินพฤติกรรมผู้เรียน เป็นต้น ระบุการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ระบุการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับเรื่องที่สอน ระบุการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และระบุการวัดและประเมินผลที่มีการใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย

## 8. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การเขียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการกำหนดขั้นตอนการจัดกิจกรรมตามลำดับก่อนหลังเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือจุดประสงค์ตามที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวไปแล้วข้างต้น มีข้อมูลพื้นฐานด้านหลักการเขียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สรุปได้ดังนี้

ระบุการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามเป้าหมายที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ระบุขั้นตอนเฉพาะที่บ่งชี้การนำแนวคิดหรือรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้ครบถ้วนชัดเจน

## 9. สื่อการเรียนรู้

การเขียนสื่อการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการกำหนด/อุปกรณ์/วิธีการ ที่นำมาใช้ในการสอนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ดังได้กล่าวไปแล้วข้างต้น มีข้อมูลพื้นฐานด้านหลักการเขียนสื่อการเรียนรู้ สรุปได้ดังนี้

ระบุชื่อสื่อการเรียนรู้ที่แสดงให้เห็นว่าเป็น วัสดุ/อุปกรณ์/วิธีการ ที่นำมาใช้ในการสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ระบุชื่อสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการสอนที่แสดงถึงการใช้สื่อที่หลากหลาย ระบุชื่อสื่อการเรียนรู้ได้ตรงกันกับที่ระบุในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ระบุสื่อการเรียนรู้ครบถ้วนเมื่อเทียบกับที่ระบุในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

## 10. เอกสารแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้

การเขียนเอกสารแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการนำเสนอสื่อการเรียนรู้และเครื่องมือในการวัดและประเมินผล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างดังได้กล่าวไปแล้วข้างต้น มีข้อมูลพื้นฐานด้านหลักการเขียนเอกสารแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ดังนี้

มีเอกสารแนบท้ายที่แสดงถึงสื่อการเรียนรู้และเครื่องมือในการวัดและประเมินผล ที่สามารถนำมาจัดทำในรูปแบบเอกสารได้ เช่น ใบความรู้ แบบฝึกหัด ใบงาน แบบทดสอบ แบบประเมิน แบบสังเกต ฯลฯ มีเอกสารแนบท้ายที่มีชื่อเอกสารสอดคล้องกับที่กล่าวถึงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ รวมทั้งการวัดและประเมินผล มีเอกสารแนบท้ายที่มีการเรียงตามลำดับการนำไปใช้ และมีเอกสารแนบท้ายครบถ้วน

## ด้านปัญหาที่พบ

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดิมทั้ง 5 กลุ่ม ประกอบด้วย นักศึกษาคู จำนวน 30 คน นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจำนวน 25 คน ครูพี่เลี้ยงจำนวน 10 คน อาจารย์นิเทศก์จำนวน 10 คน และอาจารย์ผู้สอนร่วมจำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 77 คน มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์และการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) มีข้อมูลด้านปัญหาที่พบเชื่อมโยงกับองค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

## 1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ปัญหาในการระบุมมาตรฐาน/ตัวชี้วัด คือ มีการระบุมมาตรฐาน/ตัวชี้วัดโดยไม่เข้าใจว่า มาตรฐาน/ตัวชี้วัดมีความสำคัญและเกี่ยวข้องอย่างไรกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

### ตัวอย่างข้อความ

“...เวลาที่เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ หนูก็ระบุมมาตรฐาน/ตัวชี้วัดตามที่ครูที่เลี้ยง ได้วิเคราะห์เอาไว้แล้ว ว่าแผนฯนี้ตรงกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่เท่าไร แต่เวลาเขียนหนุมุ่งที่จะระบุว่า จะมีขั้นตอนการสอนอย่างไรมากกว่าที่จะสนใจว่าแผนฯนี้เกี่ยวข้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัดไหน...” (นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู)

“...หนูพอจะทราบว่ามาตรฐานคืออะไร ตัวชี้วัดคืออะไร เวลาวิเคราะห์ K P A จาก ตัวชี้วัดก็ตอบได้ แต่เวลาเอามาเขียนเป็นข้อความในแผนการจัดการเรียนรู้กลับระบุไม่ได้ ไม่รู้จะ ระบุในหัวข้อไหน ระบุอย่างไร...” (นักศึกษาครู)

จากตัวอย่างข้อความดังกล่าวข้างต้น พบว่า มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดซึ่งเป็นการกำหนดสิ่งที่ผู้เรียนควรรู้และควรปฏิบัติได้ และเป็นจุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งเป็นการกำหนดแนวทางเพื่อการวัดและประเมินผลนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญมาก หากนักศึกษามุ่งที่จะจัดกิจกรรมที่ระบุขั้นตอนการสอนตามลำดับเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยไม่ได้ให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดก่อน จะทำให้กิจกรรมที่จัดห่างออกไปจากเป้าหมายในมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดมากขึ้น ดังนั้น ผลลัพธ์ที่ได้อาจทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกและเกิดเจตคติที่ดี แต่ไม่มีทิศทางในการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมดังกล่าวอาจเป็นกิจกรรมที่สรุปไม่ได้ว่าทำยสุดแล้วผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้อะไรและอย่างไร ส่งผลต่อการวัดและประเมินผล ด้วย

## 2. สารสาระการเรียนรู้

ปัญหาในการระบุสาระการเรียนรู้ คือ มีการระบุสาระการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด

### ตัวอย่างข้อความ

“...ตอนที่ฝึกเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชา อาจารย์ให้เริ่มจากการที่นักศึกษาอยากสอนเรื่องอะไรหรือสนใจจะสอนเรื่องอะไรจากนั้นก็ค่อยตามไปดูในหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ว่าเรื่องนั้นตรงกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัดใด และตรงกับเด็กชั้นไหนจากนั้นก็ค่อยๆ เขียนแผนฯ ออกมา แต่พอออกมาฝึกสอน หนูไม่รู้จะเริ่มตรงไหนดี ครูพี่เลี้ยงเอาหนังสือมาให้ หนูสอนตามหนังสือไปเลย ตอนระบุในแผนฯว่าสาระการเรียนรู้คืออะไร หนูก็เขียนไปตามชื่อเรื่องในหนังสือ...” (นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู)

“...นักศึกษาวิเคราะห์มาตรฐาน/ตัวชี้วัดได้ แต่เวลาลงรายละเอียดว่าในแผนการจัดการเรียนรู้นี้จะสร้างขึ้นเพื่อสอนเด็กระดับชั้นไหนบางครั้งนักศึกษาเกิดความไม่เข้าใจ เพราะระดับชั้น ป. 1 และ ป.2 มีข้อความตัวชี้วัดเหมือนกัน แล้วจะสอนเด็ก ป.1 แค่ไหน และจะสอนเด็ก ป.2 แค่ไหน...” (ครูพี่เลี้ยง)

จากตัวอย่างข้อความแรกดังกล่าวข้างต้น พบว่า ในการจัดการเรียนรู้ผู้สอนให้ความสำคัญกับเอกสารตำรา หนังสือ ซึ่งแสดงถึงการเน้นเนื้อหาสาระเป็นหลักในการจัดการเรียนรู้ แต่ในการจัดการเรียนรู้ที่ดีนั้นควรจะมีการปรับเปลี่ยนจากการเน้นเนื้อหาสาระเป็นหลักในการจัดการเรียนมาเป็นการเอาเนื้อหาสาระมาเป็นสื่อในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ และจากตัวอย่างข้อความที่สอง พบว่า ครูพี่เลี้ยงของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนั้นมีความสำคัญมากในการพัฒนา นักศึกษา เพราะครูพี่เลี้ยงจะเป็นคนกลางที่มีข้อมูลของนักศึกษา กับนักเรียน ดังนั้น การให้คำแนะนำ การให้คำปรึกษา การช่วยเหลือ ของครูพี่เลี้ยงจึงมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ในขณะที่มีการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูของนักศึกษา และในส่วนของ การกำหนดสาระการเรียนรู้ นั้นแม้ว่าหลักสูตรจะกำหนด สาระการเรียนรู้แกนกลางไว้แล้ว แต่ในทางปฏิบัติหรือการนำมาใช้ผู้สอนยังต้องวิเคราะห์ความรู้ เดิมของนักเรียนก่อนแล้วค่อยต่อยอดให้เกิดการเรียนรู้ตามที่มาตรฐานกำหนด ดังนั้นช่วงเวลาใน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ในการสอนจึงเป็นสิ่งที่ช่วยให้ทราบถึงความกว้าง ลึก ของ เรื่องที่จะสอน

### 3. สาระสำคัญ

ปัญหาในการระบุสาระสำคัญ คือ มีการระบุสาระสำคัญที่ไม่แสดงให้เห็นถึงแก่นความรู้ของเรื่องที่สอน และไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้

#### ตัวอย่างข้อความ

“...การระบุสาระสำคัญของเรื่องที่สอนเป็นปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งของการเขียนแผนฯ ของนักศึกษา เพราะเขียนไม่ได้แก่นความรู้ของเรื่องที่สอน บางข้อความไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่สอนเลย สาระสำคัญนั้นเป็นสิ่งสำคัญเพราะจะเป็นตัวสะท้อนอย่างหนึ่งว่านักศึกษามีความรู้ในเรื่องนั้นลึกซึ้งหรือไม่ ถ้าระบุไม่ได้อาจแปลความหมายได้ 2 อย่าง คือ มีความรู้ในเรื่องนั้นไม่ลึกซึ้งมากพอ หรืออาจจะมีความรู้ที่ลึกซึ้งมากพอแต่ขาดทักษะในการเขียนสื่อความหมาย...”

(อาจารย์นิเทศก์)

“...เมื่อเขียนสาระสำคัญของเรื่องที่สอนรู้สึกว่าคุณใช้เวลาในการเขียนนานมาก บางเรื่องเขียนแล้วไม่โดนแก่ บางเรื่องเขียนแล้วโดนแก่ พอกลับมาดูใหม่เรื่องที่พอมีความรู้จะเขียนได้ แต่ก็ยังใช้เวลานาน...” (นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู)

จากตัวอย่างข้อความดังกล่าวข้างต้น พบว่า การเขียนสาระสำคัญหรือความคิดรวบยอดของเรื่องที่สอนนั้นมีความสำคัญมาก เพราะเป็นสิ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เขียนมีความรู้ลึกซึ้งมากน้อยเพียงใด การเขียนสาระสำคัญหรือความคิดรวบยอดเป็นการระบุแก่นของความรู้ในเรื่องนั้นๆ และเนื่องจากในสภาพความเป็นจริงข้อมูลสาระการเรียนรู้หรือเนื้อหาสาระมีอยู่มากมายหลายศาสตร์หลายแขนง การที่จะจดจำสิ่งที่ได้เรียนรู้ทุกรายละเอียดจึงมีความเป็นไปได้น้อย ดังนั้น การเรียนรู้จากความเข้าใจโดยกำหนดเป็นสาระสำคัญหรือความคิดรวบยอดจึงเป็นทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็น แต่ต้องอาศัยความรู้ ที่ลึกซึ้งของผู้เขียนและความสามารถในการถ่ายทอดเป็นแก่นของความรู้ด้วย

#### 4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

การเขียนสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ผู้วิจัยพบข้อมูลที่เป็นสภาพทั่วไปในการเขียน แต่ไม่มีรายละเอียดที่แสดงถึงประเด็นปัญหา กล่าวคือ การเขียนสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน จะมุ่งเน้นการใช้คำที่สะท้อนความสามารถของผู้เรียนตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานกำหนด โดยครูผู้สอนจะต้องพิจารณามาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดซึ่งเป็นเป้าหมาย ปลายทางในการเรียนรู้ก่อนแล้วจึงวางแผนการจัดกิจกรรมควบคู่กับการวางแผนว่าผู้เรียนเรียนแล้ว ควรจะมีความสามารถด้านไหน อย่างไรบ้าง และการที่ไม่มีข้อมูลประเด็นปัญหาในการเขียน สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนอาจเนื่องมาจากผู้ให้ข้อมูลมองว่า การจัดการเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใด จัดกิจกรรมอย่างไร สามารถทำให้เกิดความสามารถได้ทั้งสิ้นและการระบุสมรรถนะสำคัญของ ผู้เรียนนั้นหลักสูตรได้กำหนดไว้ให้แล้วจึงสามารถเลือกมาระบุได้ไม่ยาก แต่ควรจะสอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดซึ่งเป็นเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้และสอดคล้องกับกิจกรรมที่จัด ด้วย

#### 5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

การเขียนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผู้วิจัยพบข้อมูลที่เป็นสภาพทั่วไปในการเขียน แต่ไม่มีรายละเอียดที่แสดงถึงประเด็นปัญหา กล่าวคือ การเขียนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จะมุ่งเน้นการระบุพฤติกรรมที่ดีที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานกำหนด โดยครูผู้สอนจะต้องพิจารณาการจัดกิจกรรมควบคู่กับพฤติกรรมที่ต้องการให้ เกิดขึ้น และการที่ไม่มีข้อมูลประเด็นปัญหาในการเขียนคุณลักษณะอันพึงประสงค์อาจเนื่องมาจาก ผู้ให้ข้อมูลมองว่า เป็นเรื่องปกติทั่วไปที่ผู้สอนนำมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง ใด จัดกิจกรรมอย่างไร สามารถทำให้เกิดพฤติกรรมที่ดีได้ทั้งสิ้นแต่การที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด พฤติกรรมที่ดีแบบคงทนอาจต้องใช้การทำซ้ำเพื่อให้เกิดความเคยชิน หรือเปลี่ยนรูปแบบการจัด กิจกรรมแต่มุ่งเน้นเป้าหมายเดิม คือ การพัฒนาพฤติกรรมที่ดีของผู้เรียน และการระบุสมรรถนะ สำคัญของผู้เรียนนั้นหลักสูตรได้กำหนดไว้ให้แล้วจึงสามารถเลือกมาระบุได้ไม่ยาก แต่ควรจะ สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดซึ่งเป็นเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้และสอดคล้องกับ กิจกรรมที่จัดด้วย

## 6. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ปัญหาในการระบุชิ้นงาน/ภาระงาน คือ มีการระบุชิ้นงาน/ภาระงานที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด

### ตัวอย่างข้อความ

“...หนูรู้ว่าชิ้นงาน/ภาระงานมีความหมายแตกต่างกันแต่มีหน้าที่เหมือนกัน คือ เป็นตัวสะท้อนความรู้ความเข้าใจของเด็ก แต่หนูไม่เข้าใจว่าเวลาเอามาเขียนแผนการจัดการเรียนรู้มันมีความเกี่ยวข้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัดตรงไหน อะไรที่让孩子ทำนี่จะเป็นสิ่งสะท้อนได้ทั้งนั้น...” (นักศึกษาครู)

“...นักศึกษาบางส่วนระบุชิ้นงาน/ภาระงานที่ไม่สอดคล้องกันกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด เช่นในตัวชี้วัดกำหนดว่า อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง หรือข้อความสั้นๆ ได้ แต่กำหนดให้เด็กทำชิ้นงานที่เป็นแบบทดสอบ, แบบฝึกหัด, ฯลฯ ซึ่งหากพิจารณาแล้วชิ้นงานดังกล่าวสามารถกำหนดเป็นชิ้นงานให้เด็กทำส่งได้ในแผนการจัดการเรียนรู้แต่มันคงจะดีกว่าหากนักศึกษากลับไปดูเป้าหมายที่กำหนดในตัวชี้วัดแล้วกำหนดให้เด็กได้ทำภาระงานคือได้อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจองหรือข้อความสั้นๆได้...” (อาจารย์ผู้สอนร่วม)

จากตัวอย่างข้อความดังกล่าวข้างต้น พบว่า การเขียนชิ้นงาน/ภาระงานนั้นมีความสำคัญมาก เพราะเป็นการกำหนดสิ่งที่ผู้เรียนต้องแสดงออกเพื่อสะท้อนความรู้ความสามารถหลังจากการจัดการเรียนรู้ ซึ่งควรสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการจัดการเรียนรู้ และการเขียนชิ้นงาน/ภาระงานโดยไม่ได้พิจารณาความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดอาจส่งผลให้ชิ้นงาน/ภาระงานที่ผู้เรียนแสดงออกหรือจัดทำขึ้นไม่สามารถบ่งบอกความรู้ความสามารถของผู้เรียนตามเป้าหมายที่กำหนดได้

## 7. การวัดและประเมินผล

ปัญหาในการระบุงการวัดและประเมินผล คือ มีการระบุงการวัดและประเมินผลที่ไม่หลากหลายทั้งการใช้เครื่องมือและวิธีการ และกำหนดเกณฑ์การประเมิน (Rubrics Score) ไม่สอดคล้องกัน

### ตัวอย่างข้อความ

“...มีการระบุงเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลไม่หลากหลาย ส่วนใหญ่จะพบว่าเป็นแบบทดสอบและแบบฝึกหัด...” (ครูพี่เลี้ยง)

“...ระบุงเครื่องมือที่ใช้กับวิธีการ ไม่สอดคล้องกัน เช่น หากใช้วิธีการสังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลก็ควรเป็นแบบสังเกตการทำกิจกรรมกลุ่ม...” (อาจารย์นิเทศก์)

“...การกำหนดเกณฑ์การประเมินทำยากมาก เวลาคิดเป็นข้อถูกผิดก็พอทำได้ เช่น การทำแบบฝึกหัด 10 ข้อ เต็ม 5 คะแนน สามารถระบุงได้ว่าถูกกี่ข้อ ได้กี่คะแนนและคะแนนนั้นอยู่ระดับไหน แต่พอเป็นการสร้างเกณฑ์การประเมินงานที่เป็นคำถามปลายเปิดนั้นยากจริงๆ เช่น การให้คะแนนการทำแผนผังความคิด จะต้องคิดทีละขั้นว่าคะแนนให้เต็มเท่าไร ต้องดูประเด็นไหนบ้างซึ่งใช้เวลานานมากในการทำเกณฑ์การประเมิน...” (นักศึกษาคู)

“...นักศึกษาระบุงเกณฑ์การประเมินไม่ต่อเนื่องกัน เช่น ถ้าทำแบบทดสอบถูกต้อง 1-2 คะแนน ได้ระดับคะแนน 1 หมายถึง ควรปรับปรุง ถ้าทำแบบทดสอบถูกต้อง 4-5 คะแนน ได้ระดับคะแนน 2 หมายถึง ดี จะสังเกตเห็นว่าคะแนนในการทำแบบทดสอบถูกต้อง 3 คะแนนหายไปแสดงถึงความไม่ต่อเนื่องในการกำหนดเกณฑ์ ในทางปฏิบัติจริงไม่สามารถให้คะแนนเด็กที่ทำแบบทดสอบได้เพราะเกณฑ์ไม่มีระบุไว้ หรือบางกรณีคะแนนการทำแบบทดสอบถูกต้อง 4 คะแนน ถูกกำหนดทั้งในระดับคะแนน 2 และระดับคะแนน 1 ในทางปฏิบัติจริงไม่สามารถให้คะแนนเด็กที่ทำแบบทดสอบได้เช่นกันเพราะคะแนนซ้ำกันทั้งในระดับคะแนน 2 และระดับคะแนน 1...” (อาจารย์ผู้สอนร่วม)

จากตัวอย่างข้อความดังกล่าวข้างต้น พบว่า การเขียนการวัดและประเมินผลควรจะมีการใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ควรมีรายละเอียดในการวัดและประเมินผลที่ต่อเนื่องและมีความสอดคล้องกัน ดังนั้น หากมีการนำเสนอตัวอย่างเครื่องมือการวัดและประเมินผลควบคู่กับวิธีการในการวัดและประเมินผล รวมทั้งตัวอย่างเกณฑ์การประเมินที่หลากหลายอาจทำให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจและใช้เวลาไม่มาก

## 8. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ปัญหาในการระบุการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ มีการระบุการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด มีการนำแนวคิดหรือรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้น้อยมาก กรณีที่มีการนำแนวคิดหรือรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้จะมีการระบุขั้นตอนเฉพาะที่สำคัญไม่ครบถ้วน

### ตัวอย่างข้อความ

“...เมื่อต้องระบุการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผมคิดว่า จะทำอะไรก่อน จะทำอะไรหลัง จะใช้สื่ออะไรถึงจะดี แล้วก็เขียนออกมา ช่วงแรกๆต้องแก้ไขเพราะมันแต่ยัดขั้นตอนและสื่อที่เห็นว่ามีมาระบุ โดยไม่สนใจว่าสิ่งเหล่านี้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัดหรือไม่ ส่งผลให้ผมได้แก้ไขหัวข้อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บ่อยครั้ง...” (นักศึกษาครู)

“...ตอนที่เรียนในรายวิชาที่คุ้นเคยกับชื่อวิธีสอนและเทคนิคต่างๆ เช่น KWL, KWLH, KWDL, PBL, Jigsaw2 แต่เวลาจะนำมาใช้ตอนที่ออกฝึกสอนจำขั้นตอนการสอนของวิธีสอนต่างๆ ได้ไม่หมด เลยเขียนไม่ได้ แก้ปัญหาโดยระบุการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยไม่ต้องมีการนำเทคนิควิธีสอนมาใช้ให้ยุ่งยาก...” (นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู)

“...การระบุการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พบว่าเป็นปัญหาคือ นักศึกษานำวิธีสอนมาใช้โดยการระบุชัดเจนว่าใช้วิธีสอนแบบแก้ปัญหาหรือ PBL แต่เวลาระบุในแผนฯไม่พบว่ามีขั้นตอนไหนที่แสดงถึงขั้นตอนของ PBL หรือหากมีก็ไม่ครบขั้นตอนสำคัญของ PBL...” (อาจารย์นิเทศก์)

“...นักศึกษาระบุขั้นตอนเรียงลำดับก่อนหลังไปเรื่อยๆว่าจะสอนแบบไหนอย่างไรตามตัวอย่าง แต่ขั้นตอนการสอนบางขั้นตอนนั้นเอื้อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐาน/ตัวชี้วัดตัวอย่าง แต่ไม่เอื้อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่ระบุในแผนฯของนักศึกษาเอง...”  
(อาจารย์ผู้สอนร่วม)

จากตัวอย่างข้อความดังกล่าวข้างต้น พบว่า การเขียนกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการเลือกขั้นตอนที่ดี เทคนิควิธีสอนที่ดี รวมทั้งการเลือกใช้สื่อที่ดีในการจัดการเรียนรู้นั้นไม่ได้ส่งผลให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้เสมอไป ดังนั้น การเขียนกิจกรรมการเรียนรู้จึงควรมีการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจนก่อนว่าผู้เรียนควรรู้อะไรและควรทำอะไรได้ จากนั้นจึงมากำหนดขั้นตอนการสอนว่าจะต้องทำอะไรก่อนหลัง และการเลือกใช้เทคนิควิธีสอนเป็นสิ่งที่ช่วยให้การสอนนั้นมีคุณภาพมากขึ้นแต่ครูผู้สอนจำเป็นต้องศึกษา ขั้นตอนสำคัญ รวมทั้งข้อดีและข้อจำกัดของเทคนิควิธีสอนแต่ละชนิด เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ และการเขียนกิจกรรมการเรียนรู้ตามตัวอย่างควรจะมีการนำเสนอตัวอย่างที่หลากหลาย เพื่อให้ให้นักศึกษามองเห็นตัวอย่างที่มีความแตกต่างกันตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ที่ได้วางแผนในครั้งนั้นๆ และเพื่อไม่ให้ นักศึกษายึดติดกับขั้นตอนการจัดกิจกรรมที่ได้เรียนรู้ในรูปแบบเดียว ซึ่งอาจส่งผลให้นักศึกษาวางแผนการจัดกิจกรรม ที่เหมือนกันในทุกแผนการจัดการเรียนรู้โดยมีขั้นตอนการสอนแบบเดิมๆ อีกทั้งเป็นการสร้างกรอบในการเขียนกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้มากกว่าการสร้างสรรค์กิจกรรมการเรียนรู้

## 9. สื่อการเรียนรู้

การเขียนสื่อการเรียนรู้ ผู้วิจัยพบข้อมูลที่เป็นสภาพทั่วไปในการเขียนแต่ไม่มีรายละเอียดที่แสดงถึงประเด็นปัญหา กล่าวคือ การเขียนสื่อการเรียนรู้จะมุ่งเน้นการให้รายละเอียดวัสดุ อุปกรณ์ วิธีการ ที่นำพาผู้เรียนไปสู่จุดหมายปลายทางในการจัดการเรียนรู้ และการที่ไม่มีข้อมูลประเด็นปัญหาในการเขียนสื่อการเรียนรู้อาจเนื่องมาจากผู้ให้ข้อมูลไม่เคยใช้สื่อการเรียนรู้หรือไม่ให้ความสำคัญกับการใช้สื่อการเรียนรู้ หรืออาจเนื่องมาจากการที่โรงเรียนไม่มีการสนับสนุนส่งเสริมงบประมาณในการจัดทำและจัดซื้อสื่อการเรียนรู้

## 10. เอกสารแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้

การเขียนเอกสารแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยพบข้อมูลที่เป็นสภาพทั่วไปในการเขียนแต่ไม่มีรายละเอียดที่แสดงถึงประเด็นปัญหา กล่าวคือ การเขียนเอกสารแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้จะมุ่งเน้นการแสดงรายละเอียดของสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ รวมทั้งรายละเอียดของเครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่จัดทำในรูปแบบของเอกสาร และการที่ไม่มีข้อมูลประเด็นปัญหาในการเขียนเอกสารแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้อาจเนื่องมาจากผู้ให้ข้อมูลให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดมากกว่ารายละเอียดของสื่อการเรียนรู้และเครื่องมือในการวัดและประเมินผล

จากผลการศึกษาสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยนำมาสรุปผลในตารางแสดงผลการศึกษาสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ผลการศึกษาสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

ที่	ด้านองค์ประกอบ	ด้านหลักการเขียน	ด้านปัญหาที่พบ
1	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	ระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนพึงรู้ได้ชัดเจน และมีพฤติกรรมที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ เช่น อธิบาย อ่าน วิเคราะห์ เข้าใจ เห็นคุณค่า ตระหนัก ฯลฯ ระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นคุณลักษณะของผู้เรียนในระดับชั้นที่สอนได้ถูกต้องตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด และระบุมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่มีรหัสกำกับได้ ถูกต้องตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด เช่น มาตรฐาน ท1.1 .... ป.3/1 ....	มีการระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัด โดยไม่เข้าใจว่ามาตรฐาน/ตัวชี้วัด มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับอะไรกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
2	สาระการเรียนรู้	ระบุสาระการเรียนรู้ที่แสดงให้เห็น องค์ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน ระบุสาระการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ระบุสาระการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้แกนกลางในระดับชั้นที่สอนตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด และระบุสาระการเรียนรู้ที่แสดงรายละเอียด เนื้อหาหลักและเนื้อหาย่อยได้ชัดเจนตามลำดับ	มีการระบุสาระการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ที่	ด้านองค์ประกอบ	ด้านหลักการเขียน	ด้านปัญหาที่พบ
3	สาระสำคัญ	<p>ระบุสาระสำคัญที่แสดงให้เห็นสิ่งที่เป็นแก่นความรู้ที่ผู้เรียนพึงรู้</p> <p>ระบุสาระสำคัญที่มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ ระบุสาระสำคัญที่เป็นแก่นความรู้ในเรื่องที่สอน ได้ชัดเจนถูกต้อง ระบุสาระสำคัญที่เขียนได้กระชับและได้ใจความ</p>	<p>มีการระบุสาระสำคัญที่ไม่แสดงให้เห็นถึงแก่นความรู้ของเรื่องที่สอน และ</p> <p>ไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้</p>
4	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	<p>ระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนที่แสดงให้เห็นความสามารถในด้านต่างๆ ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร คิด แก้ปัญหา ใช้ทักษะชีวิต และใช้เทคโนโลยี</p> <p>ระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ตามที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ตามที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด และระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p>	<p>ไม่พบประเด็นปัญหา</p>

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ที่	ด้านองค์ประกอบ	ด้านหลักการเขียน	ด้านปัญหาที่พบ
5	คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ดีในด้านต่างๆ ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด จำนวน 8 ด้าน ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ตามที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ตามที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ไม่พบประเด็นปัญหา
6	ชิ้นงาน/ภาระงาน	ระบุชิ้นงาน/ภาระงานที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติเพื่อสะท้อนความรู้ความสามารถได้ถูกต้อง เช่น ชิ้นงาน: ให้ทำผังความคิด ภาระงาน: ให้นำเสนองานผังความคิด เป็นต้น ระบุชิ้นงาน/ภาระงานที่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ระบุชิ้นงาน/ภาระงานสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ และระบุชิ้นงาน/ภาระงานส่งเสริมให้เกิดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	มีการระบุชิ้นงาน/ภาระงานที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ที่	ด้านองค์ประกอบ	ด้านหลักการเขียน	ด้านปัญหาที่พบ
7	การวัดและประเมินผล	<p>ระบุงการวัดและประเมินผลที่แสดงให้เห็นช่วงเวลาที่เหมาะสม พฤติกรรมที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติ รวมทั้งวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล เช่น หลังเรียน: ประเมินการนำเสนองานฝ้งความคิด โดยใช้วิธีการสังเกต และบันทึกลงในแบบประเมินพฤติกรรมผู้เรียน เป็นต้น ระบุงการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ระบุงการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับเรื่องที่สอน ระบุงการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และระบุงการวัดและประเมินผลที่มีการใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย</p>	<p>มีการระบุงการวัดและไม่หลากหลาย ทั้งการใช้เครื่องมือและวิธีการ และกำหนดเกณฑ์การประเมิน (rubrics score) ไม่สอดคล้องกัน</p>
8	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	<p>ระบุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามเป้าหมายที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ระบุงขั้นตอนเฉพาะที่บ่งชี้การนำแนวคิดหรือรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้ครบถ้วน ชัดเจน</p>	<p>มีการระบุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ไม่สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนด ในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด มีการนำแนวคิดหรือรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้น้อยมาก กรณีที่มีการนำแนวคิดหรือรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้จะมีการระบุงขั้นตอนเฉพาะที่สำคัญไม่ครบถ้วน</p>

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ที่	ด้านองค์ประกอบ	ด้านหลักการเขียน	ด้านปัญหาที่พบ
9	สื่อการเรียนรู้	ระบุชื่อสื่อการเรียนรู้ที่แสดงให้เห็นว่าเป็น วัสดุ/อุปกรณ์/วิธีการ ที่นำมาใช้ ในการสอนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ระบุชื่อสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ ในการสอนที่แสดงถึงการใช้สื่อที่หลากหลาย ระบุชื่อสื่อการเรียนรู้ ได้ตรงกันกับที่ระบุในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ระบุชื่อสื่อการเรียนรู้ ครบถ้วนเมื่อเทียบกับที่ระบุในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ไม่พบประเด็นปัญหา
10	เอกสารแนบท้าย	มีเอกสารแนบท้ายที่แสดงถึงสื่อการเรียนรู้และเครื่องมือในการวัดและ ประเมินผลที่สามารถนำมาจัดทำในรูปแบบเอกสารได้ เช่น ใบความรู้ แบบฝึกหัด แบบทดสอบ แบบประเมิน แบบสังเกต ฯลฯ มีเอกสารแนบท้าย ที่มีชื่อเอกสารสอดคล้องกับที่กล่าวถึงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และ สื่อการเรียนรู้ รวมทั้งการวัดและประเมินผล มีเอกสารแนบท้ายที่มีการเรียง ตามลำดับการนำไปใช้ และมีเอกสารแนบท้ายครบถ้วน	ไม่พบประเด็นปัญหา

## ระยะที่ 2 ผลการพัฒนาระบบวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

การพัฒนาระบบวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในวัตรกรรมกระบวนการวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน และแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ใช้เวลา 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 8 ชั่วโมง โดยในวัตรกรรมกระบวนการวิธีสอนดังกล่าวผู้วิจัยได้สังเคราะห์เทคนิคและวิธีการในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งมีการวิเคราะห์สภาพปัญหาเชื่อมโยงกับกระบวนการวิธีสอน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

### สภาพปัญหาและกระบวนการวิธีสอน

1. มีการระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดโดยไม่เข้าใจว่ามาตรฐาน/ตัวชี้วัดมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับอย่างไรกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยจัดเป็นกิจกรรมมาตรฐาน/ตัวชี้วัดมีกระบวนการวิธีสอนดังนี้

1.1 แจกเอกสารบันได 3 ขั้น ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมฐานกว้าง ปลายบนแหลม มี 3 บรรทัด

1.2 วิเคราะห์คำสำคัญ ประกอบด้วย สาระ มาตรฐาน ตัวชี้วัด และเรียงลำดับความสำคัญของคำ

1.3 ระบุคำที่สำคัญที่สุดในบันไดขั้น 1 และระบุคำที่สำคัญลำดับที่ 2 และ 3 ในบันไดขั้นต่อมา

1.4 อธิบายเหตุผลของการเรียงลำดับคำที่สำคัญลำดับที่ 1 ถึง ลำดับที่ 3

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามกระบวนการวิธีสอนดังกล่าวข้างต้น โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 2  
กิจกรรมมาตรฐาน/ ตัวชี้วัด

<b>กิจกรรมมาตรฐาน/ ตัวชี้วัด</b>	
<p><b>คำชี้แจง</b> ให้นักศึกษาวิเคราะห์คำสำคัญ ประกอบด้วย สาร มาตรฐาน ตัวชี้วัด และระบุคำที่สำคัญที่สุดในบันไดขั้น 1 และระบุคำที่สำคัญลำดับที่ 2 และ 3 ในบันไดขั้น ต่อมาตามลำดับ พร้อมทั้งอธิบายเหตุผล</p>	
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;">บันไดขั้นที่ 1 .....</div>	
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 80%; margin: 0 auto;">บันไดขั้นที่ 2 .....</div>	
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 90%; margin: 0 auto;">บันไดขั้นที่ 3 .....</div>	

**ภาพที่ 2** กิจกรรมมาตรฐาน/ ตัวชี้วัด

2. มีการระบุสาระการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด โดยจัดเป็นกิจกรรมสาระการเรียนรู้ มีกระบวนการวิธีสอนดังนี้

2.1 แจกตาราง KPA ซึ่งเป็นตาราง 3 คอลัมน์ ประกอบด้วย ช่อง K ช่อง P และช่อง A

2.2 ยกตัวอย่างข้อความตัวชี้วัด และระบุคาลงในช่อง KPA โดยยังไม่ต้องอธิบาย แต่ให้สังเกตการระบุคำแต่ละช่อง จำนวน 2 – 3 ประโยค จากนั้นวิเคราะห์ข้อความตัวชี้วัดที่กำหนดให้ และให้ระบุคาลงในช่อง KPA ตามความเข้าใจ โดยสุ่มให้ตอบคำถาม

2.3 ให้บอกสิ่งที่พบจากการสังเกตลักษณะของคำที่ระบุในแต่ละช่องว่ามีลักษณะอย่างไร อาทิ เช่น ช่อง K คำที่ระบุจะสั้นบ้าง ยาวบ้าง มีปรากฏทุกตัวชี้วัดที่วิเคราะห์ และแสดงถึงเนื้อหาที่ต้องนำมาจัดการเรียนรู้ ช่อง P คำที่ระบุจะเป็นคำกริยาแสดงอาการ บางตัวชี้วัดไม่มีปรากฏ บางตัวชี้วัดมีปรากฏมากกว่าหนึ่งจุด และเป็นช่องที่แสดงถึงสิ่งที่ต้องปฏิบัติได้ ช่อง A คำที่ระบุจะเป็นคำที่มีลักษณะเป็นนามธรรม สะท้อนถึงคุณค่า ความดี ความงาม บางตัวชี้วัดไม่มีปรากฏ บางตัวชี้วัดมีปรากฏจุดเดียว บางตัวชี้วัดมีปรากฏควบคู่กับคำกริยาแสดงอาการ เป็นต้น

## 2.4 สรุปข้อมูลในภาพรวม

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามกระบวนการวิธีสอนดังกล่าวข้างต้น โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 3 กิจกรรมสาระการเรียนรู้

กิจกรรมสาระการเรียนรู้			
คำชี้แจง ให้นักศึกษาฟังและอ่านข้อความตัวชี้วัด และระบุว่าข้อความใดเป็น KPA			
1) มาตรฐาน ว 2.1 ม.4-6/1	อธิบายคุณภาพของระบบนิเวศ		
2) มาตรฐาน ท 1.1 ป.2/2	อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน		
3) มาตรฐาน ส 1.1 ป.1/4	เห็นคุณค่าของการสวดมนต์แผ่เมตตา		
4) มาตรฐาน พ 4.1 ป.1/2	บอกอาการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นกับตนเอง		
5) มาตรฐาน ค 3.1 ป.1/1	จำแนกรูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยม รูปวงกลม รูปวงรี		
6) มาตรฐาน ง 1.2 ป.2/1	บอกประโยชน์ของสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน		
7) มาตรฐาน ส 2.1 ป.2/4	เคารพในสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น		
8) มาตรฐาน ค 1.1 ม.2/1	เขียนเศษส่วนในรูปทศนิยมและเขียนทศนิยมซ้ำในรูปเศษส่วน		
9) มาตรฐาน ศ 1.1 ป.3/1	บรรยายรูปร่าง รูปทรงในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์		
10) มาตรฐาน ส 1.1 ป.1/4	ชื่นชมการทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัวตามหลักศาสนา		
ข้อ	ความรู้ (K)	ทักษะ (P)	เจตคติ/คุณลักษณะ (A)
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

ภาพที่ 3 กิจกรรมสาระการเรียนรู้

3. มีการระบุสาระสำคัญที่ไม่แสดงให้เห็นถึงแก่นความรู้ของเรื่องที่สอน และไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ โดยจัดเป็นกิจกรรมสาระสำคัญ มีกระบวนการวิธีสอนดังนี้

3.1 แจกซองเอกสารให้ทุกกลุ่ม เอกสารประกอบด้วย บัตรคำตัวชีวิต จำนวน 4 ชุด และแถบประโยคแก่นความรู้ 3 แถบต่อบัตรคำตัวชีวิต 1 ชุด

3.2 ยกตัวอย่างตัวชีวิต 1 ตัวชีวิต จากนั้นวิเคราะห์ร่วมกันว่า K หรือเนื้อหาสาระคืออะไร

3.3 ยกตัวอย่างแถบประโยคแก่นความรู้ จำนวน 3 แถบ ให้ร่วมกันพิจารณาว่าแถบประโยคใดที่เป็นแก่นความรู้ของตัวชีวิตตัวอย่างข้างต้น พร้อมระบุเหตุผลทุกแถบประโยค

3.4 ให้ทุกกลุ่มวิเคราะห์เอกสารกลุ่มตนเองที่เหลือทั้ง 3 ชุด เลือกประโยคที่เป็นแก่นความรู้ พร้อมระบุเหตุผล ตรวจสอบคำตอบร่วมกัน สรุปความคิดรวบยอดจากเรื่องที่เรียน

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามกระบวนการวิธีสอนดังกล่าวข้างต้น โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 4 กิจกรรมสาระสำคัญ

กิจกรรมสาระสำคัญ	
คำชี้แจง ชิดเส้นใต้ K จากตัวชีวิต และพิจารณาว่าแถบประโยคที่เป็นแก่นความรู้ (Concept) ของเนื้อหาสาระนั้นคือข้อใด พร้อมระบุเหตุผล	
<b>ชุดที่ 1</b>	มาตรฐาน ศ 2.2 ป.3/1 อธิบายลักษณะสำคัญของการปกครองของไทยที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย
แถบประโยคที่ 1	ระบอบการเมืองการปกครองของประเทศไทยมีการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
แถบประโยคที่ 2	การปกครองระบอบประชาธิปไตยมีลักษณะสำคัญคือ ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยและทุกคนมีความเท่าเทียมกันตามกฎหมาย
แถบประโยคที่ 3	ลักษณะสำคัญของการปกครองของไทยที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ภาพที่ 4 กิจกรรมสาระสำคัญ

<b>ชุดที่ 2</b>	<b>มาตรฐาน ส 3.1 ม.1/3 อธิบายหลักการสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย</b>
แถบประโยคที่ 1	ความเป็นมาหลักการและความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย
แถบประโยคที่ 2	หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคือ การเดินทางสายกลางในการดำเนินชีวิต เพื่อให้คนอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ประกอบด้วยหลักการสำคัญคือ มี 3 ห่วง ได้แก่ พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน และมี 2 เงื่อนไข ได้แก่ ความรู้ และคุณธรรม
แถบประโยคที่ 3	เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงชี้แนวทางในการดำเนินชีวิตให้แก่ประชาชนคนไทย เพื่อการดำรงชีวิตที่เป็นสุข
<b>ชุดที่ 3</b>	<b>มาตรฐาน ส 5.2 ม.3/2 ระบุแนวทางในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้</b>
แถบประโยคที่ 1	แนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและอเมริกาใต้
แถบประโยคที่ 2	แนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือคือ มีการร่างกฎหมายเพื่อลดภาวะโลกร้อน ส่วนในอเมริกาใต้ส่งเสริมให้มีการใช้พลังงานทดแทน
แถบประโยคที่ 3	การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญและทุกคนต้องตระหนัก
<b>ชุดที่ 4</b>	<b>มาตรฐาน ส 1.2 .ม.2/3 วิเคราะห์คุณค่าของศาสนพิธีและปฏิบัติคนได้ถูกต้อง</b>
แถบประโยคที่ 1	คุณค่าของศาสนพิธีและปฏิบัติคน
แถบประโยคที่ 2	ศาสนพิธีเป็นระเบียบแบบแผนที่ดงามที่พึงปฏิบัติทางศาสนา
แถบประโยคที่ 3	การเวียนเทียน เป็นศาสนพิธีหรือพิธีการทางศาสนาที่ศาสนิกชนพึงปฏิบัติ การรับศีล รับพร บูชาพระรัตนตรัย และนำดอกไม้ธูปเทียนเดินเวียนขวารอบโบสถ์ด้วยจิตที่ตั้งมั่นในการระลึกถึงคุณพระศาสดา เมื่อปฏิบัติแล้วจิตใจจะสงบ มีสติ

ภาพที่ 4 (ต่อ)

4. มีการระบุชิ้นงาน/ภาระงานที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด โดยจัดเป็นกิจกรรม ชิ้นงาน/ภาระงาน มีกระบวนการวิธีสอนดังนี้

4.1 จับสลากที่เตรียมไว้ให้ คนละ 1 ใบ ในสลากระบุข้อความชิ้นงานและภาระงาน คนที่ 1 อ่านสลากของตนเอง เพื่อนช่วยกันตอบว่าเป็นชิ้นงานหรือภาระงาน บันทึกข้อมูลไว้ จนครบทุกคน

4.2 ร่วมกันระบุนำจำกัดความชิ้นงานและภาระงาน และอธิบายความสำคัญของชิ้นงาน และภาระงาน ว่าเป็นสิ่งสะท้อนความรู้ความสามารถของผู้เรียนหลังจากที่ได้เรียนแล้ว

4.3 ยกตัวอย่างตัวชี้วัด 1 ตัว วิเคราะห์ KPA พิจารณาชิ้นงานและภาระงานที่บันทึกไว้ แต่ละอย่างว่าสามารถนำมาเป็นสิ่งที่สะท้อนความรู้ความสามารถของผู้เรียนตามตัวชี้วัดที่กำหนด ได้หรือไม่

4.4 สรุปการกำหนดชิ้นงาน และภาระงานให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามกระบวนการวิธีสอนดังกล่าวข้างต้น โดยมีรายละเอียดดังภาพ ที่ 5 กิจกรรมชิ้นงาน/ ภาระงาน

### กิจกรรมชิ้นงาน/ ภาระงาน

**ตอนที่ 1** คำชี้แจง ให้นักศึกษาที่จับสลากได้หมายเลข 1 อ่านสลากของตนเอง เพื่อนช่วยกันตอบว่าเป็นชิ้นงานหรือ ภาระงาน บันทึกข้อมูลไว้ จนครบทุกคนจากนั้นระบุคำจำกัดความและความสำคัญของชิ้นงานและภาระงาน

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
เล่มรายงาน	ผังความคิด	ตอบคำถาม	อ่านออกเสียง	รำไทย	เสิร์ฟเทนนิส	แสดงละคร	แบบฝึกหัด	เล่นนิทาน	แบบทดสอบ
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
ร้องเพลง	นำเสนองาน	สมุดศัพท์	วาดรูป	เป่าขลุ่ย	ทำงานกลุ่ม	ทำอาหาร	ตัดลายมือ	ใบงาน	บันทึกอนุทิน

ชิ้นงาน หมายถึง.....

ภาระงาน หมายถึง .....

ความสำคัญ.....

**ตอนที่ 2** คำชี้แจง วิเคราะห์ตัวชี้วัดที่กำหนดให้ และตอบคำถามว่าจากตัวชี้วัดดังกล่าว

สามารถให้ผู้เรียนทำชิ้นงาน/ ภาระงานข้างต้นได้ทุกอย่างหรือไม่ พร้อมระบุเหตุผล

ข้อความตัวชี้วัด มาตรฐาน ท 1.1 ป.2/1 อ่านออกเสียงคำคล้องจองข้อความและบทร้อยกรอง

ง่ายๆได้ถูกต้อง

(K จีดเส้นใต้, P วงกลม, A สีเหลี่ยม)

ได้ เพราะ .....

ไม่ได้ เพราะ .....

### ภาพที่ 5 กิจกรรมชิ้นงาน/ ภาระงาน

5. มีการระบุการวัดและประเมินผลที่ไม่หลากหลายทั้งการใช้เครื่องมือและวิธีการ และกำหนดเกณฑ์การประเมิน (Rubrics Score) ไม่สอดคล้องกัน โดยจัดเป็นกิจกรรมการวัดและประเมินผล มีกระบวนการวิธีสอนดังนี้

5.1 เลือกตัวชี้วัดร่วมกัน 1 ตัวและวิเคราะห์ KPA จากนั้นกำหนดชิ้นงาน หรือภาระงาน 1 อย่าง

5.2 นำชิ้นงานหรือภาระงานที่กำหนดมาออกแบบการวัดและประเมินผลและกำหนดคะแนนเต็ม

5.3 แจกตารางเกณฑ์การประเมินแบบยังไม่ระบุเกณฑ์ให้ทุกคน จากนั้นยกตัวอย่างการระบุเกณฑ์การประเมินตอนที่ 1 จากนั้นให้ทุกคนพิจารณาและระบุเกณฑ์การประเมินตอนที่ 2 ร่วมกัน

5.4 ร่วมกันอภิปรายความสำคัญของการวัดและประเมินผล และการกำหนดเกณฑ์การประเมิน

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามกระบวนการวิธีสอนดังกล่าวข้างต้น โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 6 กิจกรรมการวัดและประเมินผล

กิจกรรมการวัดและประเมินผล										
คำชี้แจง ให้นักศึกษาศึกษาข้อความตัวชี้วัดและการกำหนดการทำชิ้นงาน รวมทั้งตัวอย่างการจัดทำแบบประเมินและเกณฑ์การประเมินด้านล่าง จากนั้นเขียนเกณฑ์การประเมินในตอนที่ 2 ให้สมบูรณ์										
ข้อความตัวชี้วัด มาตรฐาน ค 3.1 ป.1/1 จำแนกรูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยม รูปวงกลม รูปวงรี										
ชิ้นงาน : ให้นักเรียนทำแบบทดสอบ ตอนที่ 1 แบบถูกผิด และตอนที่ 2 แบบเขียนตอบ (10 คะแนน)										
ตัวอย่างแบบประเมินการทำงานของนักเรียน										
ชื่อ-สกุล	ระดับคะแนน									
	ตอนที่ 1					ตอนที่ 2				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1										
2										
3										
ตัวอย่างเกณฑ์การประเมินชิ้นงาน แบบทดสอบ เรื่อง รูปอะไรเอ๋ย (10 คะแนน)										
รายการประเมิน	ระดับคะแนน									
	5	4	3	2	1					
ตอนที่ 1	ตอบคำถามได้ถูกต้อง 9-10 ข้อ	ตอบคำถามได้ถูกต้อง 7-8 ข้อ	ตอบคำถามได้ถูกต้อง 5-6 ข้อ	ตอบคำถามได้ถูกต้อง 3-4 ข้อ	ตอบคำถามได้ถูกต้อง 0-2 ข้อ					
ตอนที่ 2	.....	.....	.....	.....	.....					

ภาพที่ 6 กิจกรรมการวัดและประเมินผล

6. มีการระบุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด มีการนำแนวคิดหรือรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้้น้อยมาก กรณีที่มีการนำแนวคิดหรือรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้จะมีการระบุขั้นตอนเฉพาะที่สำคัญไม่ครบถ้วน โดยจัดเป็นกิจกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีกระบวนการวิธีสอนดังนี้

6.1 จัดกลุ่มความสามารถเป็นกลุ่มบ้าน (Home Group) นั่งตามรายชื่อที่ได้แจ้งไว้ล่วงหน้า จำนวน 10 กลุ่ม ให้หมายเลขประจำตัวสมาชิกในกลุ่มจากนั้น แจกใบความรู้เกี่ยวกับรูปแบบ/วิธีสอนที่แสดงขั้นตอนสำคัญ กำหนดให้ศึกษากลุ่มละ 1 เรื่อง รวมจำนวน 10 เรื่อง

6.2 ให้สมาชิกที่มีหมายเลขประจำตัวเหมือนกันของทุกกลุ่มมาเข้ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งที่ตนเองศึกษามา

6.3 ให้สมาชิกกลับเข้ากลุ่มบ้าน (Home Group) เพื่อนำความรู้มาแลกเปลี่ยนกัน แจกแบบทดสอบให้ทุกคนทำ เฉลยร่วมกัน และคิดคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม แสดงความชื่นชมการร่วมมือกันทำงานทุกกลุ่มและให้กำลังใจในการทำงานเพื่อพัฒนาตนเองในครั้งต่อไป

6.4 ให้นั่งเป็นกลุ่มตามอักษาศัย จำนวน 5 กลุ่ม เลือกตัวชี้วัดร่วมกัน 1 ตัว กำหนดรหัสกำกับของตัวชี้วัด วิเคราะห์ KPA และให้แต่ละกลุ่มช่วยกันออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้ตัวชี้วัดเดียวกัน โดยมีเงื่อนไขว่าต้องนำรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้้อย่างน้อย 1 เรื่อง จากนั้นแต่ละกลุ่มนำเสนองาน อภิปรายการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่ม สรุปความรู้จากกิจกรรม

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามกระบวนการวิธีสอนดังกล่าวข้างต้น โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 7 กิจกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

### กิจกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

**คำชี้แจง** ให้นักศึกษาวิเคราะห์ข้อความตัวชี้วัดที่กำหนดให้และระบุการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือขั้นตอนการสอนเพื่อให้บรรลุตัวชี้วัดมาตรฐาน ท 1.1 ป.2/1  
อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทหรือกรอนง่าย ๆ ได้ถูกต้อง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ใช้วิธีสอน..... เทคนิค .....) )

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

### ภาพที่ 7 กิจกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

จากสภาพปัญหาที่พบและกระบวนการวิธีสอนที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนข้างต้น สรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 สภาพปัญหาเชื่อมโยงกับกระบวนการวิธีสอน

ด้านปัญหาที่พบ	กระบวนการวิธีสอน
<p>1. มีการระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดโดยไม่เข้าใจว่ามาตรฐาน/ตัวชี้วัดมีความสำคัญและเกี่ยวข้องอย่างไรกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้</p>	<p>1.1 แจกเอกสารบันได 3 ชั้น ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมฐานกว้าง ปลายบนแหลม มี 3 บรรทัด</p> <p>1.2 วิเคราะห์คำสำคัญที่กำหนดให้และเรียงลำดับความสำคัญของคำ ที่ปรากฏในเล่มหลักสูตร ประกอบด้วย สาระ มาตรฐาน ตัวชี้วัด</p> <p>1.3 ระบุค่าที่สำคัญที่สุดไว้ในบรรทัดที่ 1 บนสุด ระบุค่าที่มีความสำคัญลำดับที่ 2 ในบรรทัดที่ 2 และระบุค่าที่มีความสำคัญลำดับที่ 3 ในบรรทัดที่ 3 ซึ่งเป็นฐานของตาราง</p> <p>1.4 อธิบายเหตุผลของการเรียงลำดับค่าที่สำคัญลำดับที่ 1 ถึง ลำดับที่ 3</p>
<p>2. มีการระบุสาระการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</p>	<p>2.1 แจกตาราง KPA ซึ่งเป็นตาราง 3 คอลัมน์ ประกอบด้วย ช่อง K ช่อง P และช่อง A จากซ้ายไปขวาตามลำดับ</p> <p>2.2 ยกตัวอย่างข้อความตัวชี้วัด และระบุค่าลงในช่อง KPA โดยไม่ต้องอธิบาย แต่ให้สังเกตการระบุค่าแต่ละช่อง จำนวน 2 – 3 ประโยค</p> <p>2.3 วิเคราะห์ข้อความตัวชี้วัดที่กำหนดให้ และให้ระบุค่าลงในช่อง KPA ตามความเข้าใจ โดยสุ่มให้ตอบคำถาม</p> <p>2.4 ให้สังเกตลักษณะของคำที่ระบุในแต่ละช่องว่ามีลักษณะอย่างไร อาทิ เช่น ช่อง K คำที่ระบุจะสั้นบ้าง ยาวบ้าง มีปรากฏทุกตัวชี้วัดที่วิเคราะห์ และแสดงถึงเนื้อหาที่ต้องนำมาจัดการเรียนรู้ ช่อง P คำที่ระบุจะเป็นคำกริยาแสดงอาการ บางตัวชี้วัดไม่มีปรากฏ บางตัวชี้วัดมีปรากฏมากกว่าหนึ่งจุด และเป็นช่องที่แสดงถึงสิ่งที่ต้องปฏิบัติได้ ช่อง A คำที่ระบุจะเป็นคำที่มีลักษณะเป็นนามธรรม สะท้อนถึงคุณค่า ความดี ความงาม บางตัวชี้วัดไม่มีปรากฏ บางตัวชี้วัดมีปรากฏจุดเดียว บางตัวชี้วัดมีปรากฏควบคู่กับคำกริยาแสดงอาการ เป็นต้น</p> <p>2.5 สรุปข้อมูลในภาพรวม</p>

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ด้านปัญหาที่พบ	กระบวนการวิธีสอน
<p>3. มีการระบุสาระสำคัญที่ไม่แสดงให้เห็นถึงแก่นความรู้ของเรื่องที่สอน และไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้</p>	<p>3.1 แจกซองเอกสารให้ทุกกลุ่ม เอกสารประกอบด้วย บัตรคำตัวชี้วัด จำนวน 4 ชุด และแถบประโยคแก่นความรู้ 3 แถบต่อบัตรคำตัวชี้วัด 1 ชุด</p> <p>3.2 ยกตัวอย่างตัวชี้วัด 1 ตัวชี้วัด จากนั้นวิเคราะห์ร่วมกันว่า K หรือเนื้อหาสาระที่คุณครูต้องสอนคืออะไร</p> <p>3.3 ยกตัวอย่างแถบประโยคแก่นความรู้ จำนวน 3 แถบ ให้ร่วมกันพิจารณาว่าแถบประโยคใดที่เป็นแก่นความรู้ของตัวชี้วัด ตัวอย่างข้างต้น พร้อมระบุเหตุผลทุกแถบประโยค</p> <p>3.4 ให้ทุกกลุ่มวิเคราะห์เอกสารกลุ่มตนเองที่เหลือทั้ง 3 ชุด เลือกประโยคที่เป็นแก่นความรู้พร้อมระบุเหตุผล ตรวจสอบคำตอบร่วมกัน สรุปความคิดรวบยอดจากเรื่องที่เรียน</p>
<p>4. มีการระบุชิ้นงาน/ภาระงานที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</p>	<p>4.1 จับสลากที่เตรียมไว้ให้ คนละ 1 ใบ ในสลากระบุข้อความชิ้นงานและภาระงาน คนที่ 1 อ่านสลากของตนเอง เพื่อนช่วยกันตอบว่าเป็นชิ้นงานหรือภาระงาน บันทึกข้อมูลไว้ จนครบทุกคน</p> <p>4.2 ร่วมกันระบุคำจำกัดความชิ้นงานและภาระงาน และอธิบายความสำคัญของชิ้นงานและภาระงาน ว่าเป็นสิ่งสะท้อนความรู้ความสามารถของผู้เรียนหลังจากที่ได้เรียนแล้ว</p> <p>4.3 ยกตัวอย่างตัวชี้วัด 1 ตัว วิเคราะห์ KPA พิจารณาชิ้นงานและภาระงานที่บันทึกไว้แต่ละอย่างว่าสามารถนำมาเป็นสิ่งสะท้อนความรู้ความสามารถของผู้เรียนตามตัวชี้วัดที่กำหนดได้หรือไม่</p> <p>4.4 สรุปการกำหนดชิ้นงาน และภาระงานให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด</p>

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ด้านปัญหาที่พบ	กระบวนการวิธีสอน
5. การระบุงการวัดและประเมินผลที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ระบุงการวัดและประเมินผลที่ไม่หลากหลายทั้งการใช้เครื่องมือและวิธีการ และกำหนดเกณฑ์การประเมิน (Rubrics Score) ไม่สอดคล้องกัน	5.1 เลือกตัวชี้วัดร่วมกัน 1 ตัว และวิเคราะห์ KPA จากนั้นกำหนดชิ้นงาน หรือภาระงาน 1 อย่าง 5.2 นำชิ้นงานหรือภาระงานที่กำหนดมาออกแบบการวัดและประเมินผลและกำหนดคะแนนเต็ม เช่น ชิ้นงานที่กำหนด คือ แบบทดสอบ ประกอบด้วย ตอนที่ 1 แบบถูกผิด จำนวน 10 ข้อ 5 คะแนน และตอนที่ 2 แบบเขียนตอบ จำนวน 2 ข้อ 5 คะแนน คะแนนเต็มของแบบทดสอบชุดนี้เท่ากับ 10 คะแนน 5.3 แจกตารางเกณฑ์การประเมินแบบยังไม่ระบุเกณฑ์ให้ทุกคน จากนั้นยกตัวอย่างการระบุเกณฑ์การประเมินตอนที่ 1 จากนั้นให้ทุกคนพิจารณาและระบุเกณฑ์การประเมินตอนที่ 2 ร่วมกัน 5.4 ร่วมกันอภิปรายความสำคัญของการวัดและประเมินผล และการกำหนดเกณฑ์การประเมิน

ตารางที่ 6 (ต่อ)

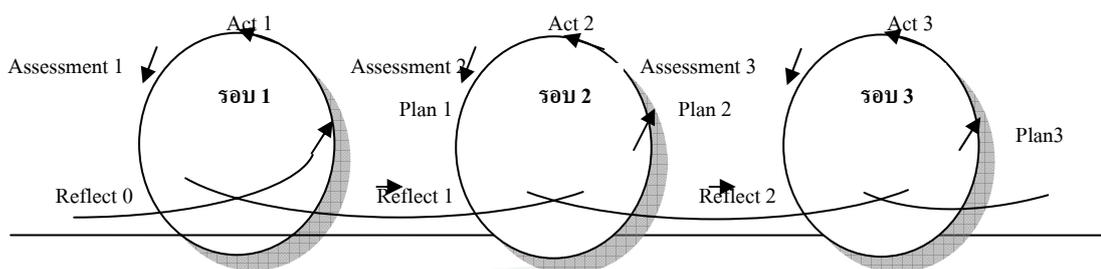
ด้านปัญหาที่พบ	กระบวนการวิธีสอน
<p>6. มีการระบุงการจั กิจกรรมการเรียนรู้ ไม่สอดคล้องกับ เป้าหมายที่กำหนด ในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด มีการนำแนวคิดหรือ รูปแบบ/วิธีสอนมาใช้ น้อยมาก กรณีที่มีการนำ แนวคิดหรือรูปแบบ/วิธี สอนมาใช้จะมีการระบุ ขั้นตอนเฉพาะที่สำคัญ ไม่ครบถ้วน</p>	<p>6.1 จัดกลุ่มความสามารถเป็นกลุ่มบ้าน (Home Group) นั้งตามรายชื่อที่ได้แจ้งไว้ล่วงหน้า จำนวน 10 กลุ่ม ให้หมายเลข ประจำตัวสมาชิกในกลุ่มจากนั้น แจกใบความรู้เกี่ยวกับรูปแบบ/วิธีสอนที่แสดงขั้นตอนสำคัญ กำหนดให้ศึกษากลุ่มละ 1 เรื่อง รวมจำนวน 10 เรื่อง</p> <p>6.2 ให้สมาชิกที่มีหมายเลขประจำตัวเหมือนกันของทุกกลุ่มมาเข้ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สิ่งที่ตนเองศึกษา</p> <p>6.3 ให้สมาชิกกลับเข้ากลุ่มบ้าน (Home Group) เพื่อนำความรู้มาแลกเปลี่ยนกัน แจกแบบทดสอบให้ทุกคนทำ เผลยร่วมกัน และคิดคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม แสดงความชื่นชมการร่วมมือกันทำงานทุกกลุ่มและให้กำลังใจในการทำงานเพื่อพัฒนา ตนเองในครั้งต่อไป</p> <p>6.4 ให้นำเป็นกลุ่มตามอัตราคัย จำนวน 5 กลุ่ม เลือกตัวชี้วัดร่วมกัน 1 ตัว กำหนดรหัสกำกับของตัวชี้วัด วิเคราะห์ KPA และ ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้ตัวชี้วัดเดียวกัน โดยมีเงื่อนไขว่าต้องนำรูปแบบ/วิธีสอน มาใช้อย่างน้อย 1 เรื่อง จากนั้นแต่ละกลุ่มนำเสนองาน อภิปรายการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่ม สรุปความรู้จากการจัดกิจกรรม</p>

### ระยะที่ 3 ผลการทดลองใช้กระบวนการวิธีสอนและผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยทดลองใช้กระบวนการวิธีสอนที่พัฒนาขึ้น โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีนวัตกรรมกระบวนการวิธีสอนที่ได้สังเคราะห์แล้ว เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผน เมื่อดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละสัปดาห์ จะมีการนำข้อมูลจากแบบบันทึกอนุทินหลังการจัดการเรียนรู้มาวิเคราะห์ ประกอบกับการนำข้อมูลค่าเฉลี่ยจากแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูและแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อจัดการเรียนรู้ครบ 4 สัปดาห์ ในรอบที่ 1 และข้อมูลที่ได้จะนำไปพัฒนาเพื่อทดลองใช้กระบวนการวิธีสอนในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ต่อไป การทดลองใช้กระบวนการวิธีสอนผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยจำนวน 3 รอบ มีขั้นตอนการวิจัยแต่ละรอบจำนวน 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการวางแผน (Plan) ผู้วิจัยดำเนินการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยได้สังเคราะห์เทคนิควิธีการเพื่อนำไปสู่ขั้นตอนการสอนตามลำดับก่อนหลังในแผนการจัดการเรียนรู้
2. ขั้นการปฏิบัติ (Action) ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้
3. ขั้นการประเมิน (Assessment) ผู้วิจัยดำเนินการประเมินผลงานของผู้เรียนหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งดำเนินการประเมินความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนและประเมินข้อมูลที่ได้จากการบันทึกอนุทินหลังการจัดการเรียนรู้
4. ขั้นการสะท้อนผลข้อมูล (Reflect) ผู้วิจัยดำเนินการนำข้อมูลที่ได้ทุกส่วนของการประเมินมาวิเคราะห์ เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรอบถัดไป

จากขั้นตอนการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาทดลองใช้ในรอบที่ 1 รอบที่ 2 และรอบที่ 3 ตามลำดับ แต่ละรอบการวิจัย ประกอบด้วย ขั้นการวางแผน ขั้นการปฏิบัติ ขั้นการประเมิน และขั้นสะท้อนผลข้อมูล ดังแผนภาพต่อไปนี้



ภาพที่ 8 ขั้นตอนการวิจัยในการทดลองใช้กระบวนการวิธีสอน

ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิจัยระยะที่ 3 การทดลองใช้กระบวนการวิธีสอนและผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยจัดเรียงเรียงข้อมูลในการวิจัยทั้ง 3 รอบให้มองเห็นในภาพรวมจำนวน 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ผลการทดลองใช้กระบวนการวิธีสอน และตอนที่ 2 ผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ สรุปผลการวิจัยระยะที่ 3 ได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

#### ตอนที่ 1 ผลการทดลองใช้กระบวนการวิธีสอน

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 1 รอบที่ 2 และรอบที่ 3 กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชาวิธีสอน (Methods of Teaching) ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2554 กลุ่มที่ 1 จำนวน 50 คน กลุ่มที่ 2 จำนวน 34 คน และกลุ่มที่ 3 จำนวน 57 คน รวมทั้งสิ้น 141 คน ผลการทดลองใช้กระบวนการวิธีสอนที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในรอบที่ 1 ได้มาจากการสังเคราะห์เทคนิคและวิธีการเชื่อมโยงกับสภาพปัญหาในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เมื่อดำเนินการทดลองใช้ในรอบที่ 1 ผู้วิจัยประเมินผลการทดลองใช้กระบวนการวิธีสอน โดยเก็บข้อมูลที่ได้จากการเขียนบันทึกอนุทินหลัง การจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา และจากข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยสรุปผลการทดลองใช้กระบวนการวิธีสอนโดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ผลการทดลองใช้กระบวนการวิธีสอนในภาพรวม และส่วนที่ 2 ผลการทดลองใช้กระบวนการวิธีสอนในแต่ละรอบตามลำดับต่อไปนี้

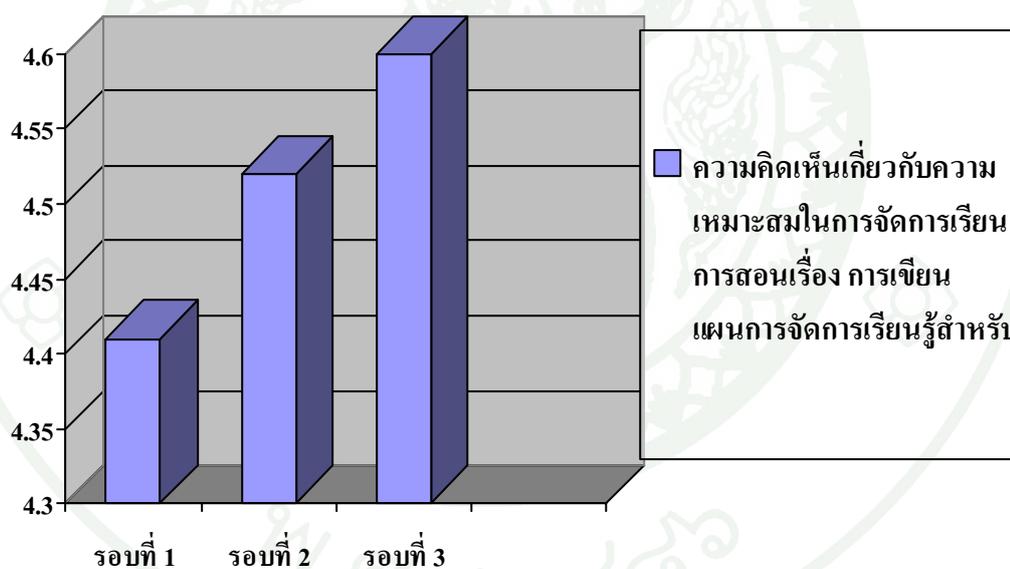
จากผลการทดลองใช้กระบวนการวิธีสอนทั้ง 3 รอบ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่องการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู จากกลุ่มตัวอย่างมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนเรื่องการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

ที่	กิจกรรม/เรื่อง	รอบที่ 1		รอบที่ 2		รอบที่ 3		รวม		ระดับความเหมาะสม
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1	กิจกรรมมาตรฐาน/ตัวชี้วัด	4.28	0.64	4.44	0.61	4.59	0.56	4.43	0.60	มาก
2	กิจกรรมสาระการเรียนรู้	4.40	0.69	4.61	0.55	4.75	0.43	4.58	0.55	มากที่สุด
3	กิจกรรมสาระสำคัญ	4.42	0.67	4.41	0.60	4.28	0.52	4.37	0.59	มาก
4	กิจกรรมชิ้นงาน/ภาระงาน	4.44	0.67	4.50	0.66	4.59	0.52	4.51	0.61	มากที่สุด
5	กิจกรรมการวัดและประเมินผล	4.38	0.66	4.52	0.56	4.47	0.57	4.45	0.59	มาก
6	กิจกรรมการระบุการจัดการเรียนการสอน	4.36	0.63	4.47	0.56	4.52	0.50	4.45	0.56	มาก
7	การใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอน	4.46	0.64	4.55	0.56	4.64	0.55	4.55	0.58	มากที่สุด
8	การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในชั้นเรียน	4.48	0.57	4.55	0.50	4.78	0.41	4.60	0.49	มากที่สุด
9	การกำหนดเวลาในการให้คำปรึกษา	4.40	0.67	4.58	0.55	4.64	0.55	4.54	0.59	มากที่สุด
10	การวัดและประเมินผล	4.48	0.61	4.64	0.48	4.75	0.43	4.62	0.50	มากที่สุด
	รวม	4.41	0.64	4.52	0.56	4.60	0.50	4.51	0.56	มากที่สุด
	ระดับความเหมาะสม	มาก		มากที่สุด		มากที่สุด		มากที่สุด		

จากตารางที่ 7 พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูในภาพรวมที่ระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.51$ ) และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.62$ ) ในเรื่องการวัดและประเมินผล ลำดับต่อมาคือการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในชั้นเรียน ค่าเฉลี่ยที่ระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.60$ ) และกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดที่ระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.37$ ) คือ กิจกรรมสาระสำคัญ

ในการสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูข้างต้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปผลการวิจัยให้มองเห็นภาพรวมของการวิจัยทั้ง 3 รอบ ดังนี้



ภาพที่ 9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู

ในการสรุปผลการวิจัยจากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูข้างต้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปผลการวิจัยให้มองเห็นภาพรวมของการวิจัยทั้ง 3 รอบ และในลำดับต่อไปผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปผลการวิจัยและนำเสนอผลการวิจัยแบ่งตามจำนวนรอบการวิจัย ประกอบด้วยความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูรอบที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูรอบที่ 2 และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูรอบที่ 3 รวมทั้งสิ้นจำนวน 3 รอบ ดังรายละเอียดตามลำดับต่อไปนี้

#### **ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูรอบที่ 1**

จากความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูรอบที่ 1 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู จากนักศึกษากลุ่มที่ 1 จำนวน 50 คน สรุปผลความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนเรื่องการเขียนแผน  
การจัดการเรียนรู้รอบที่ 1

ที่	กิจกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	ระดับ
		$(\bar{x})$	มาตรฐาน (S.D.)	ความเหมาะสม
1	กิจกรรมมาตรฐาน/ตัวชี้วัด	4.28	0.64	มาก
2	กิจกรรมสาระการเรียนรู้	4.40	0.69	มาก
3	กิจกรรมสาระสำคัญ	4.42	0.67	มาก
4	กิจกรรมชิ้นงาน/ภาระงาน	4.44	0.67	มาก
5	กิจกรรมการวัดและประเมินผล	4.38	0.66	มาก
6	กิจกรรมการระบุการจัดการเรียนการสอน	4.36	0.63	มาก
7	การใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอน	4.46	0.64	มาก
8	การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในชั้นเรียน	4.48	0.57	มาก
9	การกำหนดเวลาในการให้คำปรึกษา	4.40	0.67	มาก
10	การวัดและประเมินผล	4.48	0.61	มาก
รวม		4.41	0.64	มาก

จากตารางพบว่านักศึกษากลุ่มที่ 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูในภาพรวมที่ระดับมาก ( $\bar{x} = 4.41$ ) และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ระดับมาก ( $\bar{x} = 4.48$ ) ในเรื่องการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในชั้นเรียน และการวัดและประเมินผล ค่าเฉลี่ยสูงลำดับที่สองที่ระดับมาก ( $\bar{x} = 4.46$ ) ในเรื่องการใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดที่ระดับมาก ( $\bar{x} = 4.28$ ) คือ กิจกรรมมาตรฐาน/ตัวชี้วัด

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การบันทึกอนุทินหลังการจัดการเรียนรู้ในรอบที่ 1 ของนักศึกษากลุ่มที่ 1 สรุปผลได้ดังต่อไปนี้ นักศึกษาส่วนใหญ่ระบุว่ากิจกรรมที่มีความเหมาะสมเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ กิจกรรมสาระการเรียนรู้ เพราะมีขั้นตอนที่ใช้เวลาไม่นานแต่ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่าย และกิจกรรมนี้ทำให้ได้ฝึกสังเกตซึ่งเป็นเทคนิคที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี กิจกรรมลำดับที่สอง ได้แก่ กิจกรรมชิ้นงาน/ภาระงาน เพราะเป็นกิจกรรมที่ได้มีส่วนร่วม

ในการแสดงความคิดเห็น รวมทั้งได้ฝึกคิดจากตัวอย่างที่หลากหลาย แต่ควรมีการปรับปรุงแก้ไขให้ การระบุชิ้นงาน/ภาระงานมีความชัดเจน เช่น หลังจากอ่านสลาก การระบุว่าคำตอบที่ถูกต้องเป็น ชิ้นงานหรือภาระงานแล้วค่อยเริ่มสลากต่อไป จะทำให้เกิดการสะสมข้อมูลที่ได้จากการเปรียบเทียบ ที่ไม่สับสน นอกจากนี้ นักศึกษาระบุว่า ในกิจกรรมมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ควรมีการปรับเพิ่มคำสำคัญที่ พบในหลักสูตร เช่น หลักสูตรแกนกลาง สารการเรียนรู้ กลุ่มสาระ เพราะคำสำคัญแต่ละคำมีชื่อ เรียกคล้ายกัน และกิจกรรมการระบุการเรียนรู้ การสอน ควรมีตัวอย่างการเขียนขั้นตอนการจัดการ เรียนการสอนตามแนวคิดที่นำมาใช้สอน และในกิจกรรมการวัดและประเมินผล ควรมีตัวอย่าง เกณฑ์การประเมินชิ้นงาน/ภาระงานที่หลากหลาย

### ตัวอย่างข้อความ

“...ชอบกิจกรรมสาระการเรียนรู้ เพราะเนื้อหาไม่ยาก ทำให้รู้สึกมั่นใจในการตอบ...”

“...การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ใช้เวลาน้อย ขั้นตอนไม่ซับซ้อนเข้าใจง่าย...”

“...ใช้ตัวอย่างข้อความตัวชี้วัดในกิจกรรมสาระการเรียนรู้หลากหลายดี พอดูเทียบกันก็เข้าใจง่าย...”

“...การทำกิจกรรมสาระการเรียนรู้ทำให้รู้สึกว่าคำสั่งมีความสำคัญเพราะทำให้เข้าใจง่าย...”

“...อาจารย์เปิด โอกาสให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นดี แต่หนูก็อดตื่นเต้นไม่ได้...”

“...ชอบการวัดและประเมินผลที่เปิดโอกาสให้ได้ประเมินตนเอง ประเมินเพื่อน ทำให้รู้สึกดี และขอควรปรับปรุง...”

“...ตอนเพื่อนอ่านสลาก หนูก็ตอบคำถามอาจารย์นะคะ แต่หนูสับสนตั้งแต่ข้อแรกว่าหนูตอบ ถูกหรือผิด กว่าจะเริ่มมั่นใจในคำตอบก็ใช้เวลานานเหมือนกัน...”

“...อยากให้อาจารย์อธิบายคำอื่นๆที่มีในหลักสูตรด้วย เพราะคำมันคล้ายๆกันและเป็น พื้นฐานที่สำคัญ...”

“...ไม่รู้ว่าในการเขียนขั้นตอนการสอน ต้องละเอียดขนาดไหน ถ้ามีตัวอย่างที่หลากหลาย น่าจะดี...”

“...ถ้ามีตัวอย่างขั้นตอนของแผนฯทุกแบบที่อาจารย์สอน น่าจะทำให้เขียนแผนฯได้เร็วขึ้น...”

ผู้วิจัยดำเนินการสรุปการพัฒนากระบวนการวิธีสอนรอบที่ 1 เพื่อนำไปใช้รอบที่ 2 ให้มองเห็น กระบวนการวิธีสอนที่เปลี่ยนแปลง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 9 สรุปการพัฒนากระบวนการวิธีสอนรอบที่ 1 เพื่อนำไปใช้รอบที่ 2

กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 1	สภาพปัญหา	กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 2
<p><b>สภาพปัญหาที่ 1</b> มีการระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัด โดยไม่เข้าใจว่ามาตรฐาน/ตัวชี้วัดมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับอย่างไรกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้</p> <p>1.1 แจกเอกสารบันได 3 ขั้น ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมฐานกว้าง ปลายบนแหลม มี 3 บรรทัด</p> <p>1.2 วิเคราะห์คำสำคัญที่กำหนดให้และเรียงลำดับความสำคัญของคำ ที่ปรากฏในเล่มหลักสูตร ประกอบด้วย สาระ มาตรฐาน ตัวชี้วัด</p> <p>1.3 ระบุคำที่สำคัญที่สุดไว้ในบรรทัดที่ 1 บนสุด และคำอื่นๆในลำดับต่อมา</p> <p>1.4 อธิบายเหตุผลของการเรียงลำดับคำที่สำคัญ ลำดับที่ 1 ถึง ลำดับที่ 3</p>	<p><b>กิจกรรมมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</b></p> <p>ควรมีการปรับเพิ่มคำสำคัญที่พบในหลักสูตร เช่น หลักสูตรแกนกลาง สาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระ เพราะ คำสำคัญแต่ละคำมีชื่อเรียกคล้ายกัน</p>	<p><b>สภาพปัญหาที่ 1</b> มีการระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัด โดยไม่เข้าใจว่ามาตรฐาน/ตัวชี้วัดมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับอย่างไรกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้</p> <p>1.1 แจกเอกสารบันได 5 ขั้น ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมฐานกว้าง ปลายบนแหลมมี 5 บรรทัด</p> <p>1.2 วิเคราะห์คำสำคัญที่กำหนดให้และเรียงลำดับความสำคัญของคำ ที่ปรากฏในเล่มหลักสูตร ประกอบด้วย สาระ มาตรฐาน ตัวชี้วัด <b>หลักสูตรแกนกลาง สาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระ</b></p> <p>1.3 ระบุคำที่สำคัญที่สุดไว้ในบรรทัดที่ 1 บนสุด และคำอื่นๆในลำดับต่อมา</p> <p>1.4 อธิบายเหตุผลของการเรียงลำดับคำที่สำคัญ ลำดับที่ 1 ถึง ลำดับที่ 5</p>

ตารางที่ 9 (ต่อ)

กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 1	สภาพปัญหา	กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 2
<p><b>สภาพปัญหาที่ 2</b> มีการระบุสาระการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</p> <p>2.1 แจกตาราง KPA ซึ่งเป็นตาราง 3 คอลัมน์ ประกอบด้วย ช่อง K ช่อง P และช่อง A จากซ้ายไปขวาตามลำดับ</p> <p>2.2 ยกตัวอย่างข้อความตัวชี้วัด และระบุคำลงในช่อง KPA โดยยังไม่ต้องอธิบาย แต่ให้สังเกตการระบุคำแต่ละช่อง จำนวน 2 – 3 ประโยค</p> <p>2.3 วิเคราะห์ข้อความตัวชี้วัดที่กำหนดให้ และให้ระบุคำลงในช่อง KPA ตามความเข้าใจ โดยสุ่มให้ตอบคำถาม</p> <p>2.4 ให้สังเกตลักษณะของคำที่ระบุในแต่ละช่องว่ามีลักษณะอย่างไร</p> <p>2.5 สรุปข้อมูลในภาพรวม</p>	<p>ไม่พบปัญหา</p>	<p>กระบวนการวิธีสอนคงเดิม</p>

ตารางที่ 9 (ต่อ)

กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 1	สภาพปัญหา	กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 2
<p>สภาพปัญหาที่ 3 มีการระบุสาระสำคัญที่ไม่แสดงให้เห็นถึงแก่นความรู้ของเรื่องที่สอน และไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้</p> <p>3.1 แจกซองเอกสารให้ทุกกลุ่ม ประกอบด้วย บัตรคำ ตัวชีวิต จำนวน 4 ชุด และแถบประ โยคแก่นความรู้ 3 แถบต่อบัตรคำตัวชีวิต 1 ชุด</p> <p>3.2 ยกตัวอย่างตัวชีวิต 1 ตัว จากนั้นวิเคราะห์ร่วมกันว่า K ที่คุณครูต้องสอนคืออะไร</p> <p>3.3 ยกตัวอย่างแถบประ โยคแก่นความรู้ จำนวน 3 แถบ ให้ร่วมกันพิจารณาว่าแถบประ โยคใดที่เป็นแก่นความรู้ของตัวชีวิตพร้อมระบุเหตุผล</p> <p>3.4 ให้ทุกกลุ่มวิเคราะห์เอกสารที่เหลือทั้ง 3 ชุด เลือก ประ โยคที่เป็นแก่นความรู้พร้อมระบุเหตุผล ตรวจสอบคำตอบร่วมกัน สรุปความคิดรวบยอดจากเรื่องที่เรียน</p>	<p>ไม่พบปัญหา</p>	<p>กระบวนการวิธีสอนคงเดิม</p>

ตารางที่ 9 (ต่อ)

กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 1	สภาพปัญหา	กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 2
<p><b>สภาพปัญหาที่ 4</b> มีการระบุชิ้นงาน/ภาระงานที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</p> <p>4.1 จับสลากชิ้นงานและภาระงาน คนที่ 1 อ่านสลากของตนเอง เพื่อนช่วยกันตอบว่าเป็นชิ้นงานหรือภาระงาน บันทึกข้อมูลไว้ จนครบทุกคน</p> <p>4.2 ร่วมกันระบุคำจำกัดความชิ้นงานและภาระงาน อธิบายความสำคัญของชิ้นงานและภาระงาน</p> <p>4.3 ยกตัวอย่างตัวชี้วัด 1 ตัว วิเคราะห์ KPA พิจารณาชิ้นงานและภาระงานที่บันทึกไว้แต่ละอย่างว่าสามารถนำมาเป็นสิ่งที่สะท้อนความรู้ความสามารถของผู้เรียนตามตัวชี้วัดที่กำหนดได้หรือไม่</p> <p>4.4 สรุปการกำหนดชิ้นงาน และภาระงานให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด</p>	<p><b>กิจกรรมชิ้นงาน/ภาระงาน</b></p> <p>ควรมีการปรับปรุงแก้ไขให้การระบุชิ้นงาน/ภาระงานมีความชัดเจน เช่น หลังจากอ่านสลาก การระบุว่าคำตอบที่ถูกต้องเป็นชิ้นงานหรือภาระงานแล้วค่อยเริ่มสลากต่อไป จะทำให้เกิดการสะสมข้อมูลที่ได้จากการเปรียบเทียบที่ไม่ล้น</p>	<p><b>สภาพปัญหาที่ 4</b> มีการระบุชิ้นงาน/ภาระงานที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</p> <p>4.1 จับสลากชิ้นงานและภาระงาน คนที่ 1 อ่านสลากของตนเอง เพื่อนช่วยกันตอบว่าเป็นชิ้นงานหรือภาระงาน บันทึกข้อมูลไว้ จนครบทุกคน <b>โดยมีการเฉลยคำตอบที่ถูกต้องข้อแรกก่อนเริ่มข้อต่อไป</b></p> <p>4.2 ร่วมกันระบุคำจำกัดความชิ้นงานและภาระงาน อธิบายความสำคัญของชิ้นงานและภาระงาน</p> <p>4.3 ยกตัวอย่างตัวชี้วัด 1 ตัว วิเคราะห์ KPA พิจารณาชิ้นงานและภาระงานที่บันทึกไว้แต่ละอย่างว่าสามารถนำมาเป็นสิ่งที่สะท้อนความรู้ความสามารถของผู้เรียนตามตัวชี้วัดที่กำหนดได้หรือไม่</p> <p>4.4 สรุปการกำหนดชิ้นงาน และภาระงานให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด</p>

ตารางที่ 9 (ต่อ)

กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 1	สภาพปัญหา	กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 2
<p><b>สภาพปัญหาที่ 5</b> การระบุนุการวัดและประเมินผล ไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ระบุการวัดและประเมินผลไม่หลากหลายทั้งเครื่องมือและวิธีการ และกำหนดเกณฑ์การประเมินไม่สอดคล้องกัน</p> <p>5.1 เลือกตัวชี้วัดร่วมกัน 1 ตัว และวิเคราะห์ KPA จากนั้นกำหนดชิ้นงาน หรือภาระงาน 1 อย่าง</p> <p>5.2 นำชิ้นงานหรือภาระงานที่กำหนดมาออกแบบ การวัดและประเมินผลและกำหนดคะแนนเต็ม</p> <p>5.3 แจกตารางเกณฑ์การประเมินแบบยังไม่ระบุเกณฑ์ให้ ทุกคน จากนั้นยกตัวอย่างการระบุเกณฑ์การประเมิน ตอนที่ 1 จากนั้นให้ทุกคนพิจารณาและระบุเกณฑ์ การประเมินตอนที่ 2 ร่วมกัน</p> <p>5.4 ร่วมกันอภิปรายความสำคัญของการวัดและ ประเมินผล และการกำหนดเกณฑ์การประเมิน</p>	<p><b>กิจกรรมการวัดและประเมินผล</b></p> <p>ควรมีตัวอย่างเกณฑ์การประเมิน ชิ้นงาน/ภาระงานที่หลากหลาย</p>	<p><b>สภาพปัญหาที่ 5</b> การระบุนุการวัดและประเมินผล ไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ระบุการวัดและ ประเมินผลไม่หลากหลายทั้งเครื่องมือและวิธีการ และกำหนดเกณฑ์การประเมินไม่สอดคล้องกัน</p> <p>5.1 เลือกตัวชี้วัดร่วมกัน 1 ตัว และวิเคราะห์ KPA จากนั้นกำหนดชิ้นงาน หรือภาระงาน 1 อย่าง</p> <p>5.2 นำชิ้นงานหรือภาระงานที่กำหนดมาออกแบบ การวัดและประเมินผลและกำหนดคะแนนเต็ม</p> <p>5.3 แจกตัวอย่าง<b>เกณฑ์การประเมินที่มีการระบุ เกณฑ์แตกต่างกัน</b> และแจกตารางเกณฑ์การ ประเมินแบบยังไม่ระบุเกณฑ์ให้ทุกคน จากนั้น ยกตัวอย่างการระบุเกณฑ์การประเมินตอนที่ 1 จากนั้นให้ทุกคนพิจารณาและระบุเกณฑ์การ ประเมินตอนที่ 2 ร่วมกัน</p> <p>5.4 ร่วมกันอภิปรายความสำคัญของการวัดและ ประเมินผล และการกำหนดเกณฑ์การประเมิน</p>

ตารางที่ 9 (ต่อ)

กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 1	สภาพปัญหา	กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 2
<p><b>สภาพปัญหาที่ 6</b> มีการระบุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ไม่สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด มีการนำแนวคิดหรือรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้น้อยมาก กรณีที่มีการนำแนวคิดหรือรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้ จะมีการระบุขั้นตอนเฉพาะที่สำคัญไม่ครบถ้วน</p> <p>6.1 จัดกลุ่มความสามารถเป็นกลุ่มบ้าน (Home Group) นั่งตามรายชื่อที่ได้แจ้งไว้ล่วงหน้า จำนวน 10 กลุ่ม ให้หมายเลขประจำตัวสมาชิกในกลุ่ม จากนั้น แจกใบความรู้เกี่ยวกับรูปแบบ/วิธีสอนที่ แสดงขั้นตอนสำคัญ กำหนดให้ศึกษากลุ่มละ 1 เรื่อง</p> <p>6.2 ให้สมาชิกที่มีหมายเลขประจำตัวเหมือนกันของ ทุกกลุ่มมาเข้ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งที่ตนเองศึกษา</p>	<p><b>กิจกรรมการระบุนการเรียนรู้</b></p> <p>ควรมีตัวอย่างการเขียนขั้นตอน การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิด ที่นำมาใช้สอน</p>	<p><b>สภาพปัญหาที่ 6</b> มีการระบุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ไม่สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดในมาตรฐาน/ ตัวชี้วัด มีการนำแนวคิดหรือรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้ น้อยมาก กรณีที่มีการนำแนวคิดหรือรูปแบบ/วิธีสอน มาใช้ จะมีการระบุขั้นตอนเฉพาะที่สำคัญไม่ครบถ้วน</p> <p>6.1 จัดกลุ่มความสามารถเป็นกลุ่มบ้าน (Home Group) นั่งตามรายชื่อที่ได้แจ้งไว้ล่วงหน้า จำนวน 10 กลุ่ม ให้หมายเลขประจำตัวสมาชิก ในกลุ่ม จากนั้น แจกใบความรู้เกี่ยวกับรูปแบบ/ วิธีสอนที่แสดงขั้นตอนสำคัญ <b>และตัวอย่าง การเขียนขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน</b> กำหนดให้ศึกษากลุ่มละ 1 เรื่อง</p> <p>6.2 ให้สมาชิกที่มีหมายเลขประจำตัวเหมือนกันของ ทุกกลุ่มมาเข้ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งที่ตนเองศึกษา</p>

ตารางที่ 9 (ต่อ)

กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 1	สภาพปัญหา	กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 2
<p>6.3 ให้สมาชิกกลับเข้ากลุ่มบ้าน (Home Group) เพื่อนำความรู้มาแลกเปลี่ยนกัน แจกแบบทดสอบให้ทุกคนทำ เฉลยร่วมกัน และคิดคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม แสดงความชื่นชมการร่วมมือกันทำงานทุกกลุ่มและให้กำลังใจในการทำงานเพื่อพัฒนาตนเองในครั้งต่อไป</p>		<p>6.3 ให้สมาชิกกลับเข้ากลุ่มบ้าน (Home Group) เพื่อนำความรู้มาแลกเปลี่ยนกัน แจกแบบทดสอบให้ทุกคนทำ เฉลยร่วมกัน และคิดคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม แสดงความชื่นชมการร่วมมือกันทำงานทุกกลุ่มและให้กำลังใจในการทำงานเพื่อพัฒนาตนเองในครั้งต่อไป</p>
<p>6.4 ให้นั่งเป็นกลุ่มตามอักษาศัณท์ จำนวน 5 กลุ่ม เลือกตัวชีวัดร่วมกัน 1 ตัว กำหนดรหัสกำกับของตัวชีวัดวิเคราะห์ KPA และให้แต่ละกลุ่มช่วยกันออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้ตัวชีวัดเดียวกัน โดยมีเงื่อนไขว่าต้องนำรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้อย่างน้อย 1 เรื่อง จากนั้นแต่ละกลุ่มนำเสนองาน อภิปรายการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่ม สรุปความรู้จากการจัดกิจกรรม</p>		<p>6.4 ให้นั่งเป็นกลุ่มตามอักษาศัณท์ จำนวน 5 กลุ่ม เลือกตัวชีวัดร่วมกัน 1 ตัว กำหนดรหัสกำกับของตัวชีวัด วิเคราะห์ KPA และให้แต่ละกลุ่มช่วยกันออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้ตัวชีวัดเดียวกัน โดยมีเงื่อนไขว่าต้องนำรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้อย่างน้อย 1 เรื่อง แต่ละกลุ่มนำเสนองาน อภิปรายการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่ม สรุปความรู้จากการจัดกิจกรรม</p>

## ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูรอบที่ 2

จากความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูรอบที่ 2 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู จากนักศึกษากลุ่มที่ 2 จำนวน 34 คน สรุปผลความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู มีรายละเอียด ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 10 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนเรื่องการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รอบที่ 2

ที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย ( $\bar{x}$ )	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความ เหมาะสม
1	กิจกรรมมาตรฐาน/ตัวชี้วัด	4.44	0.61	มาก
2	กิจกรรมสาระการเรียนรู้	4.61	0.55	มากที่สุด
3	กิจกรรมสาระสำคัญ	4.41	0.60	มาก
4	กิจกรรมชิ้นงาน/ภาระงาน	4.50	0.66	มากที่สุด
5	กิจกรรมการวัดและประเมินผล	4.52	0.56	มากที่สุด
6	กิจกรรมการระบุการจัดการเรียนการสอน	4.47	0.56	มาก
7	การใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอน	4.55	0.56	มากที่สุด
8	การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในชั้นเรียน	4.55	0.50	มากที่สุด
9	การกำหนดเวลาในการให้คำปรึกษา	4.58	0.55	มากที่สุด
10	การวัดและประเมินผล	4.64	0.48	มากที่สุด
	รวม	4.52	0.56	มากที่สุด

จากตารางพบว่า นักศึกษากลุ่มที่ 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูในภาพรวมที่ระดับมากที่สุด ( $\bar{x}=4.52$ ) และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.64$ ) ในเรื่องการวัดและประเมินผล ค่าเฉลี่ยสูงลำดับที่สองที่ระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.61$ ) ในเรื่องกิจกรรมสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดที่ระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.41$ ) คือ กิจกรรมสาระสำคัญ

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การบันทึกอนุทินหลังการจัดการเรียนรู้ในรอบที่ 2 ของนักศึกษากลุ่มที่ 2 สรุปผลได้ดังต่อไปนี้ นักศึกษาส่วนใหญ่ระบุว่ากิจกรรมที่มีความเหมาะสม ได้แก่ กิจกรรมการวัดและประเมินผล เพราะมีการแจ้งเกณฑ์การประเมินให้ทราบ ทำให้วางแผนการทำงานได้ถูกทาง และสามารถนำเกณฑ์การประเมินมาเป็นหลักในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้ กิจกรรมลำดับที่สอง คือ กิจกรรมสาระการเรียนรู้ เพราะเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดเข้าใจง่ายจากการยกตัวอย่างที่มีความชัดเจน นอกจากนี้นักศึกษาระบุว่าในกิจกรรมสาระสำคัญ เมื่อเลือกคำตอบที่เป็นแก่นความรู้ที่จัดเตรียมให้สามารถทำได้ แต่เมื่อต้องเขียนเป็นข้อความแบบไม่มีตัวเลือกนั้นต้องใช้เวลาอย่างมาก

#### ตัวอย่างข้อความ

“...เกณฑ์การประเมินแผนฯชัดเจนดี ชอบที่ดูเกณฑ์แต่ละหัวข้อแล้วเขียนตามได้เลย...”

“...ตอนแรกไม่เข้าใจว่าแนวคิด 3 แบบทำให้แผนฯต่างกันตรงไหน พอดูเกณฑ์ก็เข้าใจง่ายขึ้น...”

“...การทำกิจกรรมสาระการเรียนรู้ เข้าใจง่ายเพราะตัวชี้วัดที่อาจารย์เลือกมามีหลายแบบให้ดู...”

“...ในกิจกรรมสาระการเรียนรู้ได้ฝึกคิดอย่างเป็นขั้นตอน ทำให้เข้าใจได้ง่าย...”

“...การระบุ K P A ทำให้เกิดทักษะการสังเกตและการให้คำจำกัดความทำให้เกิดทักษะในการใช้ภาษาเป็นกิจกรรมที่ดี เพราะบ่อยครั้งที่รู้แต่อธิบายไม่ได้ เวลาไปเป็นครูจะได้สอนรู้อะไร...”

“...เลือกแก่นความรู้ที่อาจารย์เตรียมให้ผมก็พอทำได้ แต่พอมาเขียนเองมันยากมาก...”

“...การเขียนความคิดรวบยอด หากไม่มีความรู้จริงในเรื่องนั้นก็เขียนไม่ได้...”

ผู้วิจัยดำเนินการสรุปการพัฒนากระบวนการวิธีสอนรอบที่ 2 เพื่อนำไปใช้รอบที่ 3 ให้มองเห็นกระบวนการวิธีสอนที่เปลี่ยนแปลง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 11 สรุปการพัฒนากระบวนการวิธีสอนรอบที่ 2 เพื่อนำไปใช้รอบที่ 3

กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 2	สภาพปัญหา	กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 3
<p><b>สภาพปัญหาที่ 1</b> มีการระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดโดยไม่เข้าใจว่ามาตรฐาน/ตัวชี้วัดมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับอย่างไรกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้</p> <p>1.1 แจกเอกสารบันได 5 ขั้น ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมฐานกว้าง ปลายบนแหลมมี 5 บรรทัด</p> <p>1.2 วิเคราะห์คำสำคัญที่กำหนดให้และเรียงลำดับความสำคัญของคำ ที่ปรากฏในเล่มหลักสูตร ประกอบด้วย สาระ มาตรฐาน ตัวชี้วัด <b>หลักสูตรแกนกลาง</b> <b>สาระการเรียนรู้</b> <b>กลุ่มสาระ</b></p> <p>1.3 ระบุคำที่สำคัญที่สุดไว้ในบรรทัดที่ 1 บนสุด และคำอื่นๆ ในลำดับต่อมา</p> <p>1.4 อธิบายเหตุผลของการเรียงลำดับคำที่สำคัญลำดับที่ 1 ถึง <b>ลำดับที่ 5</b></p>	<p>ไม่พบปัญหา</p>	<p>กระบวนการวิธีสอนคงเดิม</p>

ตารางที่ 11 (ต่อ)

กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 2	สภาพปัญหา	กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 3
<p><b>สภาพปัญหาที่ 2</b> มีการระบุสาระการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</p> <p>2.1 แจกตาราง KPA ซึ่งเป็นตาราง 3 คอลัมน์ ประกอบด้วย ช่อง K ช่อง P และช่อง A จากซ้ายไปขวาตามลำดับ</p> <p>2.2 ยกตัวอย่างข้อความตัวชี้วัด และระบุค่าลงในช่อง KPA โดยยังไม่ต้องอธิบาย แต่ให้สังเกตการระบุค่าในแต่ละช่อง จำนวน 2 – 3 ประโยค</p> <p>2.3 วิเคราะห์ข้อความตัวชี้วัดที่กำหนดให้ และให้ระบุค่าลงในช่อง KPA ตามความเข้าใจ โดยสุ่มให้ตอบคำถาม</p> <p>2.4 ให้สังเกตลักษณะของคำที่ระบุในแต่ละช่องว่ามีลักษณะอย่างไร</p> <p>2.5 สรุปข้อมูลในภาพรวม</p>	<p>ไม่พบปัญหา</p>	<p>กระบวนการวิธีสอนคงเดิม</p>

ตารางที่ 11 (ต่อ)

กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 2	สภาพปัญหา	กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 3
<p><b>สภาพปัญหาที่ 3</b> มีการระบุสาระสำคัญที่ไม่แสดงให้เห็นถึงแก่นความรู้ของเรื่องที่สอน และไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้</p> <p>3.1 แจกซองเอกสารให้ทุกกลุ่ม ประกอบด้วย บัตรคำตัวชี้วัด จำนวน 4 ชุด และแถบประโยคแก่นความรู้ 3 แถบต่อบัตรคำตัวชี้วัด 1 ชุด</p> <p>3.2 ยกตัวอย่างตัวชี้วัด 1 ตัว จากนั้นวิเคราะห์ร่วมกันว่า K ที่คุณครูต้องสอนคืออะไร</p> <p>3.3 ยกตัวอย่างแถบประโยคแก่นความรู้ จำนวน 3 แถบ ให้ร่วมกันพิจารณาว่าแถบประโยคใดที่เป็นแก่นความรู้ของตัวชี้วัดพร้อมระบุเหตุผล</p> <p>3.4 ให้ทุกกลุ่มวิเคราะห์เอกสารที่เหลือทั้ง 3 ชุด เลือกประโยคที่เป็นแก่นความรู้พร้อมระบุเหตุผล ตรวจสอบคำตอบร่วมกัน สรุปความคิดรวบยอดจากเรื่องที่เรียน</p>	<p><b>กิจกรรมสาระสำคัญ</b></p> <p>ใช้เวลานานในการเขียนสาระสำคัญ</p>	<p><b>สภาพปัญหาที่ 3</b> มีการระบุสาระสำคัญที่ไม่แสดงให้เห็นถึงแก่นความรู้ของเรื่องที่สอน และไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้</p> <p>3.1 แจกซองเอกสารให้ทุกกลุ่ม ประกอบด้วย บัตรคำตัวชี้วัด จำนวน 4 ชุด และแถบประโยคแก่นความรู้ 3 แถบต่อบัตรคำตัวชี้วัด 1 ชุด</p> <p>3.2 ยกตัวอย่างตัวชี้วัด 1 ตัว จากนั้นวิเคราะห์ร่วมกันว่า K ที่คุณครูต้องสอนคืออะไร</p> <p>3.3 ยกตัวอย่างแถบประโยคแก่นความรู้ จำนวน 3 แถบ ให้ร่วมกันพิจารณาว่าแถบประโยคใดที่เป็นแก่นความรู้ของตัวชี้วัดพร้อมระบุเหตุผล</p> <p>3.4 ให้ทุกกลุ่มวิเคราะห์เอกสารที่เหลือทั้ง 3 ชุด เลือกประโยคที่เป็นแก่นความรู้พร้อมระบุเหตุผล ตรวจสอบคำตอบร่วมกัน <b>และให้เลือกตัวชี้วัดพร้อมบอกสาระสำคัญ</b> สรุปความคิดรวบยอดจากเรื่องที่เรียน</p>

ตารางที่ 11 (ต่อ)

กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 2	สภาพปัญหา	กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 3
<p><b>สภาพปัญหาที่ 4</b> มีการระบุชิ้นงาน/ภาระงานที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</p> <p>4.1 จับสลากชิ้นงานและภาระงาน คนที่ 1 อ่านสลากของตนเอง เพื่อนช่วยกันตอบว่าเป็นชิ้นงานหรือภาระงานบันทึกข้อมูลไว้ จนครบทุกคน <b>โดยมีการเฉลยคำตอบที่ถูกต้องข้อแรกก่อนเริ่มข้อต่อไป</b></p> <p>4.2 ร่วมกันระบุคำจำกัดความชิ้นงานและภาระงานอธิบายความสำคัญของชิ้นงานและภาระงาน</p> <p>4.3 ยกตัวอย่างตัวชี้วัด 1 ตัว วิเคราะห์ KPA พิจารณาชิ้นงานและภาระงานที่บันทึกไว้แต่ละอย่างว่าสามารถนำมาเป็นสิ่งสะท้อนความรู้ความสามารถของผู้เรียนตามตัวชี้วัดที่กำหนดได้หรือไม่</p> <p>4.4 สรุปการกำหนดชิ้นงาน และภาระงานให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด</p>	<p>ไม่พบปัญหา</p>	<p>กระบวนการวิธีสอนคงเดิม</p>

ตารางที่ 11 (ต่อ)

กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 2	สภาพปัญหา	กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 3
<p><b>สภาพปัญหาที่ 5</b> การระบุนการวัดและประเมินผล ไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ระบุนการวัด และประเมินผลไม่หลากหลายทั้งเครื่องมือและวิธีการ และกำหนดเกณฑ์การประเมินไม่สอดคล้องกัน</p> <p>5.1 เลือกตัวชี้วัดร่วมกัน 1 ตัว และวิเคราะห์ KPA จากนั้น กำหนดชิ้นงาน หรือภาระงาน 1 อย่าง</p> <p>5.2 นำชิ้นงานหรือภาระงานที่กำหนดมาออกแบบการวัด และประเมินผลและกำหนดคะแนนเต็ม</p> <p>5.3 แจกตัวอย่างเกณฑ์การประเมินที่มีการระบุเกณฑ์ <b>แตกต่างกัน</b> และแจกตารางเกณฑ์การประเมิน แบบยังไม่ระบุเกณฑ์ให้ทุกคน ยกตัวอย่างการระบุ เกณฑ์การประเมินตอนที่ 1 ให้ทุกคนพิจารณาและ ระบุเกณฑ์การประเมินตอนที่ 2</p> <p>5.4 ร่วมกันอภิปรายความสำคัญของการวัดและประเมินผล และการกำหนดเกณฑ์การประเมิน</p>	<p>ไม่พบปัญหา</p>	<p>กระบวนการวิธีสอนคงเดิม</p>

ตารางที่ 11 (ต่อ)

กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 2	สภาพปัญหา	กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 3
<p><b>สภาพปัญหาที่ 6</b> มีการระบุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด มีการนำแนวคิดหรือรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้น้อยมาก กรณีที่มีการนำแนวคิดหรือรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้ จะมีการระบุขั้นตอนเฉพาะที่สำคัญไม่ครบถ้วน</p> <p>6.1 จัดกลุ่มความสามารถเป็นกลุ่มบ้าน (Home Group) นั่งตามรายชื่อที่ได้แจ้งไว้ล่วงหน้า จำนวน 10 กลุ่ม ให้หมายเลขประจำตัวสมาชิกในกลุ่มจากนั้นแจกใบความรู้เกี่ยวกับรูปแบบ/วิธีสอนที่แสดงขั้นตอนสำคัญกำหนดให้ศึกษากลุ่มละ 1 เรื่อง</p> <p>6.2 ให้สมาชิกที่มีหมายเลขประจำตัวเหมือนกันของทุกกลุ่ม มาเข้ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งที่ตนเองศึกษา</p>	<p>ไม่พบปัญหา</p>	<p>กระบวนการวิธีสอนคงเดิม</p>

ตารางที่ 11 (ต่อ)

กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 2	สภาพปัญหา	กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 3
<p>6.3 ให้สมาชิกกลับเข้ากลุ่มบ้าน (Home Group) เพื่อนำความรู้อาแลกเปลี่ยนกัน แจกแบบทดสอบให้ทุกคนทำเฉลยร่วมกัน และคิดคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม แสดงความชื่นชมการร่วมมือกันทำงานทุกกลุ่มและให้กำลังใจในการทำงานเพื่อพัฒนาตนเองในครั้งต่อไป</p> <p>6.4 ให้นำเป็นกลุ่มตามอักษาศักดิ์ จำนวน 5 กลุ่ม เลือกตัวชีวิตร่วมกัน 1 ตัว กำหนดรหัสกำกับของตัวชีวิต วิเคราะห์ KPA และให้แต่ละกลุ่มช่วยกันออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้ตัวชีวิตเดียวกัน โดยมีเงื่อนไขว่าต้องนำรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้อย่างน้อย 1 เรื่อง จากนั้นแต่ละกลุ่มนำเสนองาน อภิปรายการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่ม สรุปความรู้จากการจัดกิจกรรม</p>		

### ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูรอบที่ 3

จากความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูรอบที่ 3 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู จากนักศึกษาครูกลุ่มที่ 3 จำนวน 57 คน สรุปผลความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

**ตารางที่ 12** ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนเรื่องการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รอบที่ 3

ที่	กิจกรรม	ค่าเฉลี่ย ( $\bar{x}$ )	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน(S.D.)	ระดับ ความเหมาะสม
1	กิจกรรมมาตรฐาน/ตัวชี้วัด	4.59	0.56	มากที่สุด
2	กิจกรรมสาระการเรียนรู้	4.75	0.43	มากที่สุด
3	กิจกรรมสาระสำคัญ	4.28	0.52	มาก
4	กิจกรรมชิ้นงาน/ภาระงาน	4.59	0.52	มากที่สุด
5	กิจกรรมการวัดและประเมินผล	4.47	0.57	มาก
6	กิจกรรมการระบุการจัดการเรียนการสอน	4.52	0.50	มากที่สุด
7	การใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอน	4.64	0.55	มากที่สุด
8	การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในชั้นเรียน	4.78	0.41	มากที่สุด
9	การกำหนดเวลาในการให้คำปรึกษา	4.64	0.55	มากที่สุด
10	การวัดและประเมินผล	4.75	0.43	มากที่สุด
	<b>รวม</b>	<b>4.60</b>	<b>0.56</b>	<b>มากที่สุด</b>

จากตารางพบว่านักศึกษากลุ่มที่ 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูในภาพรวมที่ระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.60$ ) และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.78$ ) ในเรื่องการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในชั้นเรียน ค่าเฉลี่ยสูงลำดับที่สองที่ระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.46$ ) ในเรื่องกิจกรรมสาระการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล และกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดที่ระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.28$ ) คือ กิจกรรมสาระสำคัญ

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การบันทึกอนุทินหลังการจัดการเรียนรู้ในรอบที่ 3 ของนักศึกษากลุ่มที่ 3 สรุปผลได้ดังต่อไปนี้ นักศึกษาส่วนใหญ่ชอบกิจกรรมสาระการเรียนรู้และการวัดและประเมินผล เพราะกิจกรรมสาระการเรียนรู้มีเนื้อหาที่สามารถทำความเข้าใจได้จากขั้นตอนที่ใช้เวลาไม่นาน และในการวัดและประเมินผล นักศึกษาสามารถนำเกณฑ์การประเมินไปใช้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้ และนักศึกษบางส่วนระบุว่าควรมีแบบฝึกในกิจกรรมสาระสำคัญเพื่อเป็นการฝึกทักษะในการเขียนแก่นความรู้

#### ตัวอย่างข้อความ

“...กิจกรรมสาระการเรียนรู้ ง่ายดีค่ะ เข้าใจ...”

“...พอแบ่งกิจกรรมเป็นเรื่องๆ สาระการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ใช้เวลาน้อยสุด แต่หนูก็เข้าใจ...”

“...ดูเกณฑ์การประเมินแล้วหนูเขียนแผนฯ ได้ ถ้าอาจารย์สอนการเขียนแผนฯ โดยใช้แนวคิดอื่นแต่สร้างเกณฑ์การประเมินมาแบบนี้ก็น่าจะเขียนตามได้ไม่ยาก...”

“...การระบุแก่นความรู้ทำได้ยาก ถ้าได้ฝึกบ่อยๆ น่าจะดี ทำเป็นแบบฝึกเลยก็ได้นะคะ...”

#### ตอนที่ 2 ผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

จากผลการทดลองใช้กระบวนการวิธีสอนดังที่กล่าวไปในตอนที่ 1 นั้น แสดงให้เห็นข้อมูลที่ผู้วิจัยพัฒนากระบวนการวิธีสอนและลำดับขั้นในการพัฒนากระบวนการวิธีสอนในรอบที่ 1 รอบที่ 2 และรอบที่ 3 ซึ่งการพัฒนากระบวนการวิธีสอนทุกรอบได้มุ่งเน้นเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และในการดำเนินการวิจัยมีกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาวิธีสอน (Methods of Teaching) ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2554 จำนวน 3 กลุ่ม ประกอบด้วยกลุ่มที่ 1 จำนวน 50 คน กลุ่มที่ 2 จำนวน 34 คน และกลุ่มที่ 3 จำนวน 57 คน รวมทั้งสิ้น 141 คน

ผู้วิจัยได้ข้อมูลผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยกำหนดให้นักศึกษา 1 คน ส่งแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบย้อนกลับ (Backward Design) แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) และแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบร่วมมือกัน (Cooperative Learning) โดยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน เปิดโอกาสให้นักศึกษาเลือกเขียนหนึ่งเทคนิคการสอนจากจำนวน 4 เทคนิค ดังนี้ เทคนิคร่วมมือกันคิด (Numbered Heads Together: NH หรือ NHT) เทคนิคจิ๊กซอว์ 2 (JIGSAW 2) เทคนิคกลุ่มช่วยเหลือเป็นรายบุคคล (Teams assisted Individualization: TAI) และเทคนิคกลุ่มแข่งขัน (Teams Games Tournament : TGT) รวมแผนการจัดการเรียนรู้ในรอบที่ 1 รอบที่ 2 และรอบที่ 3 รวมทั้งสิ้น จำนวน 423 แผน

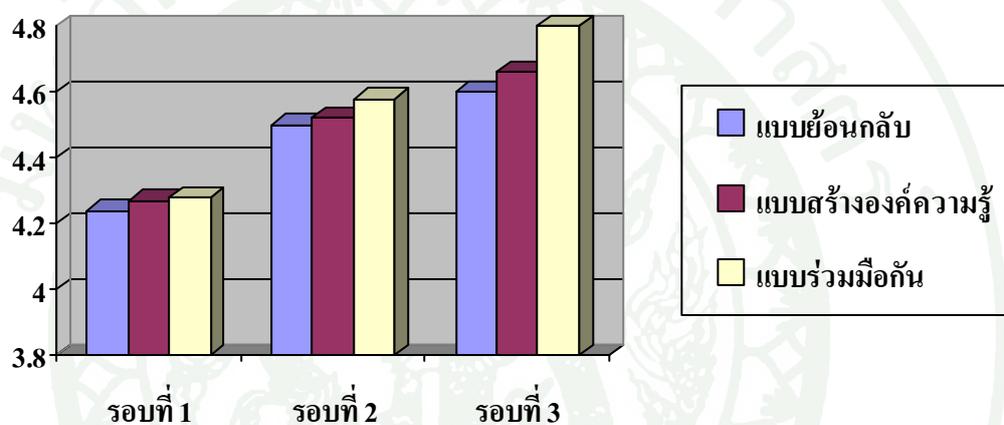
ดังนั้น ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ขึ้นจำนวน 6 แบบประเมิน ประกอบด้วย แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบย้อนกลับ (Backward Design) แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) และแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบร่วมมือกัน (Cooperative Learning) โดยแบ่งแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเป็น 4 แบบ คือ แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน เทคนิคร่วมมือกันคิด (Numbered Heads Together: NH หรือ NHT) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน เทคนิคจิ๊กซอว์ 2 (JIGSAW 2) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน เทคนิคกลุ่มช่วยเหลือเป็นรายบุคคล (Teams assisted Individualization: TAI) และแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน เทคนิคกลุ่มแข่งขัน (Teams Games Tournament : TGT) สรุปผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 รอบการวิจัย มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 13 ผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้	รอบที่ 1		รอบที่ 2		รอบที่ 3		รวม		ระดับความสามารถ
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
แบบย้อนกลับ	4.24	0.56	4.50	0.44	4.60	0.30	4.44	0.43	มาก
แบบสร้างองค์ความรู้	4.27	0.56	4.52	0.43	4.66	0.24	4.48	0.41	มาก
แบบร่วมมือกัน	4.28	0.56	4.58	0.40	4.80	0.12	4.55	0.36	มากที่สุด
รวม	4.26	0.56	4.53	0.42	4.68	0.22	4.49	0.40	มาก
ระดับความสามารถ	มาก		มากที่สุด		มากที่สุด		มาก		

จากตารางแสดงผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในภาพรวม พบว่า นักศึกษาคณะทั้ง 3 กลุ่มมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในภาพรวม ระดับมาก ( $\bar{x}=4.49$ ) เมื่อพิจารณาผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในรอบที่ 1 มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ( $\bar{x}=4.26$ ) รอบที่ 2 มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ( $\bar{x}=4.53$ ) และรอบที่ 3 มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ( $\bar{x}=4.68$ )

ในการสรุปผลการวิจัยการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ข้างต้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปผลการวิจัยให้มองเห็นภาพรวมของการวิจัยทั้ง 3 รอบ ดังนี้



ภาพที่ 10 ผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

ในลำดับต่อไปผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปผลการวิจัยและนำเสนอผลการวิจัยแบ่งตามจำนวนรอบการวิจัย ประกอบด้วย ผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รอบที่ 1 ผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รอบที่ 2 และผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รอบที่ 3 รวมทั้งสิ้นจำนวน 3 รอบ ดังรายละเอียดตามลำดับต่อไปนี้

### ผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รอบที่ 1

จากผลการทดลองใช้กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 1 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จากนักศึกษากลุ่มที่ 1 จำนวน 50 คน โดยผู้วิจัยกำหนดให้นักศึกษา 1 คน ส่งแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบย้อนกลับ (Backward Design) แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) และแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบร่วมมือกัน (Cooperative Learning) โดยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน เปิดโอกาสให้นักศึกษาเลือกเขียนหนึ่งเทคนิคการสอนจากจำนวน 4 เทคนิค ดังนี้ เทคนิคพร้อมกันคิด (Numbered Heads Together: NH หรือ NHT) เทคนิคจิ๊กซอว์ 2 (JIGSAW 2) เทคนิคกลุ่มช่วยเหลือเป็นรายบุคคล (Teams Assisted Individualization: TAI) และเทคนิคกลุ่มแข่งขัน (Teams Games Tournament : TGT) รวมแผนการจัดการเรียนรู้ในรอบที่ 1 ทั้งสิ้น จำนวน 150 แผน สรุปผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 14 ผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รอบที่ 1

ที่	แผนการจัดการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ย ( $\bar{x}$ )	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความสามารถ
1	แบบย้อนกลับ	4.24	0.56	มาก
2	แบบสร้างองค์ความรู้	4.27	0.56	มาก
3	แบบร่วมมือกัน	4.28	0.56	มาก
	รวม	4.26	0.56	มาก

จากตารางแสดงผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รอบที่ 1 พบว่า นักศึกษามีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในภาพรวม ระดับมาก ( $\bar{x}=4.26$ ) และผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบร่วมมือกัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ระดับมาก ( $\bar{x}=4.28$ ) และผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบสร้างองค์ความรู้มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับที่สองที่ระดับมาก ( $\bar{x}=4.27$ ) ส่วนผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบย้อนกลับ มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้ายที่ระดับมาก ( $\bar{x}=4.24$ )

## ผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รอบที่ 2

จากผลการทดลองใช้กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 2 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จากนักศึกษากลุ่มที่ 2 จำนวน 34 คน โดยผู้วิจัยกำหนดให้นักศึกษา 1 คนส่งแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบย้อนกลับ (Backward Design) แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) และแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบร่วมมือกัน (Cooperative Learning) โดยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน เปิดโอกาสให้นักศึกษาเลือกเขียนหนึ่งเทคนิคการสอนจากจำนวน 4 เทคนิค ดังนี้ เทคนิคพร้อมกันคิด (Numbered Heads Together: NH หรือ NHT) เทคนิคจิ๊กซอว์ 2 (JIGSAW 2) เทคนิคกลุ่มช่วยเหลือเป็นรายบุคคล (Teams assisted Individualization: TAI) และเทคนิคกลุ่มแข่งขัน (Teams Games Tournament: TGT) รวมแผนการจัดการเรียนรู้ในรอบที่ 2 ทั้งสิ้น จำนวน 102 แผน สรุปผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 15 ผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รอบที่ 2

ที่	แผนการจัดการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ย ( $\bar{x}$ )	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความสามารถ
1	แบบย้อนกลับ	4.50	0.44	มากที่สุด
2	แบบสร้างองค์ความรู้	4.52	0.43	มากที่สุด
3	แบบร่วมมือกัน	4.58	0.40	มากที่สุด
	รวม	4.53	0.42	มากที่สุด

จากตารางแสดงผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รอบที่ 2 พบว่า นักศึกษามีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในภาพรวม ระดับมากที่สุด ( $\bar{x}=3.52$ ) และผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบร่วมมือกันมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ระดับมากที่สุด ( $\bar{x}=4.58$ ) และผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบสร้างองค์ความรู้มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับที่สอง ที่ระดับมากที่สุด ( $\bar{x}=4.52$ ) ส่วนผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบย้อนกลับมีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้ายที่ระดับมากที่สุด ( $\bar{x}=4.50$ )

### ผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รอบที่ 3

จากผลการทดลองใช้กระบวนการวิธีสอนรอบที่ 3 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จากนักศึกษากลุ่มที่ 3 จำนวน 57 คน โดยผู้วิจัยกำหนดให้นักศึกษา 1 คนส่งแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบย้อนกลับ (Backward Design) แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) และแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบร่วมมือกัน (Cooperative Learning) โดยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน เปิดโอกาสให้นักศึกษาเลือกเขียนหนึ่งเทคนิคการสอนจากจำนวน 4 เทคนิค ดังนี้ เทคนิคพร้อมกันคิด (Numbered Heads Together: NH หรือ NHT) เทคนิคจิ๊กซอว์ 2 (JIGSAW 2) เทคนิคกลุ่มช่วยเหลือเป็นรายบุคคล (Teams Assisted Individualization: TAI) และเทคนิคกลุ่มแข่งขัน (Teams Games Tournament : TGT) รวมแผนการจัดการเรียนรู้ในรอบที่ 1 ทั้งสิ้น จำนวน 171 แผน สรุปผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 16 ผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รอบที่ 3

ที่	แผนการจัดการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ย ( $\bar{x}$ )	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความสามารถ
1	แบบย้อนกลับ	4.60	0.30	มากที่สุด
2	แบบสร้างองค์ความรู้	4.66	0.24	มากที่สุด
3	แบบร่วมมือกัน	4.80	0.12	มากที่สุด
	รวม	4.68	0.22	มากที่สุด

จากตารางแสดงผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รอบที่ 3 พบว่า นักศึกษามีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในภาพรวม ระดับดี ( $\bar{x}=4.68$ ) และผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบร่วมมือกัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ระดับมากที่สุด ( $\bar{x}=4.80$ ) และผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบสร้างองค์ความรู้มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับที่สองที่ระดับมากที่สุด ( $\bar{x}=4.66$ ) ส่วนผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบย้อนกลับมีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้ายที่ระดับมากที่สุด ( $\bar{x}=4.60$ )

## ข้อวิจารณ์

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู ผู้วิจัยมีข้อวิจารณ์ผลการวิจัย ดังนี้

1. การพัฒนากระบวนการวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ผลการวิจัยจากการให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่องการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนในรอบที่ 1 รอบที่ 2 และรอบที่ 3 เพิ่มขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรอบได้รับการพัฒนากระบวนการวิธีสอนตามความคิดเห็นของนักศึกษา ความคิดเห็นส่วนที่นักศึกษาระบุว่าเหมาะสมดีแล้วถูกนำมาใช้ต่อไป ส่วนที่ระบุว่าปัญหาหรือเสนอแนะเพิ่มเติมจะถูกนำมาพัฒนาให้ดีขึ้น ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีการพัฒนากระบวนการวิธีเพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนหรือนักศึกษาได้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับทฤษฎา แจมมณี (2544) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่ดีควรมีลักษณะเป็นพลวัต (Dynamic) กล่าวคือ มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทั้งในด้านการจัดกิจกรรม การสร้างบรรยากาศ รูปแบบ เนื้อหาสาระ เทคนิค วิธีการ

2. การพัฒนากระบวนการวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ผลการวิจัยจากการให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เรื่องการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยในภาพรวมพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู ในภาพรวมที่ระดับมากที่สุด และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู ในเรื่องการวัดและประเมินผล ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ระดับมากที่สุด ลำดับต่อมาคือการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในชั้นเรียน ค่าเฉลี่ยที่ระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากว่าผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่มีความเฉพาะเจาะจงสำหรับแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผน และได้แจ้งข้อมูลในการวัดและประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้ให้นักศึกษาทราบ ทำให้นักศึกษาทราบว่าแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนมีลักษณะเด่นแตกต่างกันอย่างไร และควรจะเขียนอย่างไรบ้าง ดังที่นักศึกษาคคนหนึ่งได้บันทึกอุทธรณ์ไว้ว่า “...ดูเกณฑ์การประเมินแล้วหนูเขียนแผนฯ ได้ ถ้าอาจารย์สอนการเขียนแผนฯ โดยใช้แนวคิดอื่นแต่สร้างเกณฑ์การประเมินมาแบบนี้ ก็น่าจะเขียน

ตามได้ไม่ยาก...” สอดคล้องกับนักศึกษาอีกคนที่บันทึกว่า “...เกณฑ์การประเมินแผนฯชัดเจนดี ชอบที่ดูเกณฑ์แต่ละหัวข้อแล้วเขียนตามได้เลย...” และ “...ตอนแรกไม่เข้าใจว่าแนวคิด 3 แบบทำให้แผนฯ ต่างกันตรงไหน พอดูเกณฑ์ก็เข้าใจง่ายขึ้น...” รวมทั้ง “...ชอบการวัดและประเมินผลที่เปิดโอกาสให้ได้ประเมินแผนฯตนเอง ประเมินเพื่อน ทำให้รู้ข้อดีและข้อควรปรับปรุง...” และในการจัดการเรียนการสอนทุกกิจกรรมได้เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในชั้นเรียนทุกกิจกรรมตามลำดับองค์ประกอบในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ดังที่นักศึกษาคนหนึ่งบันทึกว่า “...อาจารย์เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แต่หนุกก็อดตื่นตื่นไม่ได้...” ทำให้นักศึกษารู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนในกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยการเรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง สอดคล้องกับนวลจิตต์ เขาวทิตพิงศ์, เบญจลักษณ์ น้าฟ้า และชัดเจน ไทยแท้ (2545) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่า ควรจัดให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในชั้นเรียนมากที่สุดและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรงและเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม และสอดคล้องกับ Stumph (1994) และ Dewey (1963) ที่กล่าวถึงปรัชญาปฏิบัตินิยม (Pragmatism) ว่าการจัดการเรียนการสอนยุคใหม่ต้องเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือทำแล้วผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์ (Experience) และเรียนรู้จากการคิด การลงมือทำ และการแก้ปัญหาด้วยตัวเอง

3. การพัฒนากระบวนการวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ผลการวิจัยจากการให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เรื่องการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ในรอบที่ 1 ผลการวิจัยในภาพรวมพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมที่ระดับมาก และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ระดับมากในเรื่องการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในชั้นเรียน และการวัดและประเมินผล ค่าเฉลี่ยสูงลำดับที่สองที่ระดับมาก ในเรื่องการใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดที่ระดับมาก คือ กิจกรรมมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ในประเด็นของกิจกรรมมาตรฐาน/ตัวชี้วัดซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดนั้น เนื่องจากการจัดกิจกรรมมีกระบวนการให้กำหนดคำสำคัญเพื่อให้นักศึกษาเรียงลำดับก่อนหลังพร้อมระบุเหตุผลของการเรียงลำดับ แต่คำสำคัญทั้งหลายไม่มีคำตอบถูกผิดตายตัว เป็นการเน้นเพียงการให้เหตุผลความสำคัญของคำสำคัญแต่ละคำเท่านั้น หากนักศึกษาไม่มีข้อมูลในเรื่องที่ศึกษาเพียงพอจะไม่สามารถให้เหตุผลเชื่อมโยงกันได้ สอดคล้องกับนักศึกษาคนหนึ่งที่ได้บันทึกในอนุทินว่า “...อยากให้อาจารย์อธิบายคำอื่นๆที่มีในหลักสูตรด้วย เพราะคำมันคล้ายๆกันและเป็นพื้นฐานที่สำคัญ

...” และสอดคล้องกับ Kneller (1967) ที่กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดปรัชญา สัจนิยมวิทยา (Perennialism) ว่าการจัดการเรียนการสอนควรเน้นการพัฒนาความมีเหตุผลและการใช้ เหตุผล ดังนั้นผู้เรียนควรได้รับการเรียนรู้ในสิ่งที่เป็นพื้นฐานก่อนเพื่อเป็นข้อมูลในการเชื่อมโยง ความรู้ในลำดับต่อไปอย่างมีเหตุและผล

4. การพัฒนากระบวนการวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ผลการวิจัยจากการให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เรื่องการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ในรอบที่ 2 ผลการวิจัยในภาพรวมพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมที่ระดับมากที่สุด และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ระดับมากที่สุด ในเรื่อง การวัดและประเมินผล ค่าเฉลี่ยสูงลำดับที่สองที่ระดับมากที่สุดในเรื่องกิจกรรมสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดที่ระดับมากที่สุดคือ กิจกรรมสาระสำคัญ ในประเด็นกิจกรรมการสาระ การเรียนรู้ที่ค่าเฉลี่ยสูงเป็นลำดับที่สอง ทั้งนี้เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ได้ให้นักศึกษาปฏิบัติกิจกรรม ที่มีกระบวนการวิธีแบบอุปนัย ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ K P A จากตัวอย่างข้อความตัวชี้วัด โดยเริ่มจาก ครูผู้สอนสาธิตให้ดูก่อน นักศึกษาจะเรียนรู้จากตัวอย่างที่ดีและช่วงที่นักศึกษาต้องเริ่มวิเคราะห์เอง ครูผู้สอนจะเป็นผู้ชี้แนะและสรุปคำตอบที่ถูกต้องก่อนเริ่มวิเคราะห์ในข้อถัดไป จากนั้นจึงสรุป คำจำกัดความของ K P A ด้วยภาษาของนักศึกษาแสดงให้เห็นว่ากระบวนการวิธีแบบอุปนัยทำให้นักศึกษา ได้ฝึกคิดอย่างมีระบบ ได้ฝึกทักษะในการเรียนรู้หรือฝึกการสังเกต รวมทั้งฝึกทักษะการใช้ภาษา ในการสื่อความหมาย สอดคล้องกับนักศึกษาคคนหนึ่งที่ยืนยันว่า “...ในกิจกรรมสาระ การเรียนรู้ได้ฝึกคิดอย่างเป็นขั้นตอน ทำให้เข้าใจได้ง่าย...” นักศึกษาอีกคนหนึ่งยืนยันว่า “...การระบุ K P A ทำให้เกิดทักษะการสังเกตและการให้คำจำกัดความทำให้เกิดทักษะในการใช้ภาษา เป็น กิจกรรมที่ดี เพราะบ่อยครั้งที่รู้แต่อธิบายไม่ได้ เวลาไปเป็นครูจะได้สอนรู้อะไร...” ในประเด็น กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดที่ระดับมากที่สุดคือ กิจกรรมสาระสำคัญ ทั้งนี้เนื่องจากการระบุ สาระสำคัญนั้นนักศึกษาจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง ที่สอน แม้ว่าการเขียนแผนการจัดการ เรียนรู้ นักศึกษาเป็นผู้กำหนดเรื่องที่จะสอนด้วยตัวนักศึกษาเอง สอดคล้องกับการบันทึกของ นักศึกษาที่ระบุว่า “...การเขียนความคิดรวบยอด หากไม่มีความรู้จริงในเรื่องนั้นก็เขียนไม่ได้...” และ “... เลือกลงความรู้อาจารย์เตรียมให้ผมก็พอทำได้ แต่พอมาเขียนเองมันยากมาก...”

5. การพัฒนากระบวนการวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ผลการวิจัยจากการให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เรื่องการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในรอบที่ 3 ผลการวิจัยในภาพรวมพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู ในภาพรวมที่ระดับมากที่สุด และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ระดับมากที่สุดในเรื่องการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในชั้นเรียน ค่าเฉลี่ยสูงลำดับที่สองที่ระดับมากที่สุดในเรื่องกิจกรรมสาระการเรียนรู้และการวัดและประเมินผล และกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดที่ระดับมากที่สุด คือ กิจกรรมสาระสำคัญ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนการสอน ได้มุ่งให้ผู้เรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรมทุกขั้นตอน เสมือนเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนให้เกิดการเรียนรู้ ประกอบกับในการจัดกิจกรรมสาระการเรียนรู้ นักศึกษาได้ใช้กระบวนการทางสติปัญญาที่มุ่งเน้นให้เกิดความคิดรวบยอดในการให้ความหมายของสัญลักษณ์ต่างๆที่กำหนดในเนื้อหาที่ไม่ซับซ้อน จึงทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายและทำให้เกิดความพึงพอใจ ส่งผลให้มีความสุขและสนุกกับที่ตนเองสามารถทำได้

6. การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ผลการวิจัยจากการใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินที่สร้างขึ้นทั้งหมด 6 แบบประเมิน ประกอบด้วย แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบย้อนกลับ (Backward Design) แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) และแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบร่วมมือกัน (Cooperative Learning) โดยแบ่งแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเป็น 4 แบบ คือ แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน เทคนิคร่วมกันคิด (Numbered Heads Together: NH หรือ NHT) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน เทคนิคจิ๊กซอว์ 2 (JIGSAW 2) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน เทคนิคกลุ่มช่วยเหลือเป็นรายบุคคล (Teams Assisted Individualization: TAI) และแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน เทคนิคกลุ่มแข่งขัน (Teams Games Tournament : TGT) ซึ่งผู้วิจัยจะเลือกใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามเทคนิคที่นักศึกษาเลือกใช้ ผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในภาพรวม พบว่า นักศึกษาครูทั้ง 3 กลุ่มมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในภาพรวม ระดับมาก ( $\bar{x}=4.49$ ) เมื่อพิจารณาผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในรอบที่ 1 มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

( $\bar{x}=4.26$ ) รอบที่ 2 มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ( $\bar{x}=4.53$ ) และรอบที่ 3 มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ( $\bar{x}=4.68$ ) จากผลการวิจัยสังเกตได้ว่านักศึกษามีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัย 3 ประการ ที่ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้มากขึ้นได้ ประการแรกคือ การเวียนสอนของอาจารย์ผู้สอน ประการที่สองคือ การพัฒนานวัตกรรมการสอนวิธี และประการที่สามคือ ความสามารถในการเรียนรู้ของนักศึกษาเอง เมื่อพิจารณาปัจจัยประการแรกคือ การเวียนสอนของอาจารย์ผู้สอน อาทิเช่น ใน 4 สัปดาห์แรก ผู้วิจัยสอนนักศึกษากลุ่มที่ 1 ซึ่งยังไม่ได้เรียนเนื้อหาในรายวิชาที่อาจารย์ผู้สอนร่วมทั้ง 2 คน และ 4 สัปดาห์ต่อมา ผู้วิจัยสอนนักศึกษากลุ่มที่ 2 เรียนกับอาจารย์ผู้สอนร่วม 1 ไปแล้วในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับหลักการสอนและเทคนิควิธีสอน ทำให้นักศึกษามีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในระดับที่ดีขึ้น เพราะมีฐานความรู้ในเรื่องหลักการสอนและเทคนิควิธีสอนที่นำมาใช้ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้ และใน 4 สัปดาห์สุดท้าย ผู้วิจัยสอนนักศึกษากลุ่มที่ 3 เรียนกับอาจารย์ผู้สอนร่วม 1 ไปแล้วในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับหลักการสอนและเทคนิควิธีสอน และเรียนกับอาจารย์ผู้สอนร่วม 2 ไปแล้วในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการชั้นเรียนและลักษณะความเป็นครู เมื่อมาเรียนใน 4 สัปดาห์สุดท้ายกับผู้วิจัยในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ทำให้นักศึกษามีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในระดับที่ดีขึ้น ดังที่นักศึกษาคคนหนึ่งกล่าวว่า “...เขียนแผนฯ ได้เข้าใจ เพราะเนื้อหาบางเรื่อง อาจารย์คนก่อนได้อธิบายไว้แล้ว พอมาเขียนแผนฯ ก็นำมาใช้ได้เลย...” และ “...เรียนกับอาจารย์คนก่อนเหมือนเรียนทฤษฎีพอมาเรียนกับอาจารย์เหมือนเป็นการฝึกปฏิบัติ ...” เมื่อพิจารณาปัจจัยประการที่สองคือ การพัฒนานวัตกรรมการสอนวิธี อาทิเช่น เมื่อผู้วิจัยเข้าสอนนักศึกษารอบ ที่ 1 รอบที่ 2 และรอบที่ 3 ตามลำดับ กระบวนการสอนจะเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากมีการพัฒนากระบวนการสอนวิธีทุกระยะและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จากข้อมูลจริงที่สะท้อนจากนักศึกษา ทำให้ส่งผลต่อการเรียนรู้และความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้ และประการที่สาม คือ ความสามารถในการเรียนรู้ของนักศึกษา อาทิเช่น การจัดการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยได้วางแผนไว้แล้ว การสอนแต่ละขั้นตอนได้นำมาใช้สอนนักศึกษาทุกคนในแต่ละรอบของการวิจัย ผลความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของแต่ละคนอยู่ในระดับที่มากและน้อยแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับความสามารถในการเรียนรู้ของนักศึกษาแต่ละคน ดังที่นักศึกษากล่าวว่า “...หนูว่าอาจารย์ทุกคนสอนดี แต่หนูรู้สึกว่าเรียนอ่อน แต่ก็พยายามค่ะ...” และ “...การเวียนสอนของอาจารย์ สำหรับหนูไม่ค่อยมีผลเท่าไร หนูว่ามันขึ้นอยู่กับตัวเราเองในการรับรู้และเชื่อมโยงความรู้มากกว่า...”

7. การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ผลการวิจัยจากการใช้เครื่องมือการวัดและประเมินที่สร้างขึ้นทั้งหมด 6 แบบประเมิน ส่วนหนึ่งที่ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้มากขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากในการจัดการเรียนการสอนผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินที่มีลักษณะเฉพาะ อาทิเช่น เมื่ออ่านเกณฑ์การประเมินแผนการจัดการเรียนแบบย้อนกลับ ในเกณฑ์การประเมินจะมีการเรียงลำดับองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่สะท้อนว่าได้ใช้แนวคิดแบบย้อนกลับ ประกอบกับในหัวข้อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้มีการระบุเกณฑ์การประเมินที่ใช้แนวคิดแบบย้อนกลับ เมื่อนักศึกษาอ่านแล้วทำให้ทราบเป้าหมายว่าต้องเขียนอย่างไร อีกทั้งทำให้ทราบความแตกต่างของแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการนำแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ และแบบร่วมมือกันด้วย ดังนั้นการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินควรสร้างให้มีความชัดเจนและสามารถนำไปใช้ได้จริง ดังที่นักศึกษากล่าวว่า “...เกณฑ์การประเมินชัดเจนดี อ่านแล้วรู้ว่าต้องทำอะไรอย่างไร...” และ “...ดูเกณฑ์แล้วละเอียดมาก แต่ดีเพราะเห็นความแตกต่าง เลยเขียนแผนๆตามเกณฑ์ที่จะประเมินไปเลย...”

8. ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบร่วมมือกัน (Cooperative Learning) พบว่า นักศึกษาเลือกเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน เทคนิคจิ๊กซอว์ 2 (JIGSAW 2) มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากในการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติโดยจัดการเรียนการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 ใบความรู้ที่ใช้ในแต่ละกลุ่ม ประกอบด้วย TAI, TGT, JIGSAW2 และ NHT ดังนั้นการจัดกิจกรรมที่นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติจริงจะทำให้เกิดประสบการณ์ตรงและเกิดการเรียนรู้ที่คงทน สอดคล้องกับแนวคิดของ Dewey (1987) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้นให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริง ผู้เรียนจะเกิดประสบการณ์และสามารถนำไปใช้ได้

## บทที่ 5

### สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

#### สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

#### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ 2) ศึกษากระบวนการจัดการเรียนการสอนในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และ 3) ศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนลงมือทดลองสอนและความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเมื่อทดลองสอนแล้ว

#### ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและพัฒนา 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

1) นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาวิธีสอน (Methods of Teaching) ภาคปลาย ปีการศึกษา 2553 เลือกโดยการสุ่มอย่างง่าย สาขาวิชาละ 10 คน ประกอบด้วย สาขาวิชาภาษาจีน สาขาวิชาภาษาไทย และสาขาวิชาสังคมศึกษา รวมทั้งสิ้นจำนวน 30 คน

2) นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2553 เลือกโดยการสุ่มอย่างง่าย สาขาวิชาละ 5 คน ประกอบด้วย สาขาวิชาภาษาไทย สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สาขาวิชาสังคมศึกษา สาขาวิชาการประถมศึกษา และสาขาวิชาการศึกษาศิลปะ รวมทั้งสิ้นจำนวน 25 คน

3) ครูพี่เลี้ยงของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 10 แห่ง รวมทั้งสิ้นจำนวน 10 คน

4) อาจารย์นิเทศก์การสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2553 สาขาวิชาละ 2 คน ประกอบด้วย สาขาวิชาภาษาไทย สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สาขาวิชาสังคมศึกษา สาขาวิชาการประถมศึกษา และสาขาวิชาการศึกษาศิลปะ รวมทั้งสิ้นจำนวน 10 คน

5) อาจารย์ผู้สอนร่วมกันในรายวิชาวิธีสอน (Methods of Teaching) จำนวน 2 คน

#### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบสัมภาษณ์ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู

2) แบบสัมภาษณ์ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

3) แบบสัมภาษณ์สภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์

4) แบบสัมภาษณ์สภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับอาจารย์ผู้สอนร่วม

5) แบบวิเคราะห์เอกสารสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

### วิธีดำเนินการ

- 1) ศึกษาเอกสาร ตำรา เว็บไซต์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
- 2) สร้างเครื่องมือการวิจัยให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข
- 3) นำเครื่องมือการวิจัยที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณา แล้วนำมาปรับแก้เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ
- 4) ติดต่อประสานงานกับกลุ่มตัวอย่างที่จะให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนร่วมกันในรายวิชา เพื่อกำหนดหมายวันเวลาสถานที่ และสัมภาษณ์สภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
- 5) ติดต่อประสานงานกับกลุ่มตัวอย่างที่จะให้ข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ประกอบด้วย นักศึกษาคู และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อกำหนดหมายวันเวลาสถานที่ และสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
- 6) นำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสร้างกระบวนการวิธีสอน เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

### การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) สภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ตำรา เว็บไซต์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
- 2) สภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

## ระยะที่ 2 พัฒนาระบบวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

### วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาระบบวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในวัตรกรรมกระบวนการวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

### วิธีดำเนินการ

- 1) นำผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์จากการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 ประกอบกับการศึกษาหลักสูตร วิเคราะห์ประมวลการสอน กำหนดเนื้อหาสาระในหน่วยการเรียนรู้เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ มากำหนดเป็นกรอบในการสร้างกระบวนการวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
- 2) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ที่มีการใช้วัตรกรรมกระบวนการวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู
- 3) นำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่มีการใช้วัตรกรรมกระบวนการวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา
- 4) นำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่มีการใช้วัตรกรรมกระบวนการวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูที่ได้รับการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มาปรับปรุงแก้ไข

5) นำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่มีการใช้นวัตกรรมกระบวนการวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูเสนอผู้เชี่ยวชาญที่เป็นอาจารย์หรือนักวิชาการอุดมศึกษาที่มีประสบการณ์ในด้านการสอนและการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องเหมาะสม

6) นำข้อมูลการพิจารณาความสอดคล้องเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข

7) ได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการใช้นวัตกรรมกระบวนการวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูที่มีประสิทธิภาพ

### ระยะที่ 3 ทดลองใช้กระบวนการวิธีสอนและประเมินผลความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

ในบริบทของรายวิชาวิธีสอน (Methods of Teaching) จะมีอาจารย์ผู้สอนร่วมผู้วิจัย จำนวน 3 คน สอนหัวข้อหลักคนละ 1 หัวข้อ ประกอบด้วย

- 1) หลักการสอนและเทคนิควิธีสอน
- 2) การจัดการชั้นเรียนและลักษณะความเป็นครู
- 3) การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

ภายใต้หัวข้อหลักดังกล่าวจะมีหัวข้อย่อยตามเนื้อหาสาระที่กำหนดในคำอธิบายรายวิชา และในการสอนอาจารย์ผู้สอนแต่ละคนเว็ยนสอนกลุ่มละ 4 สัปดาห์ จนครบทุกกลุ่ม ดังนั้น ผู้วิจัยได้แบ่งแบบแผนการวิจัยและพัฒนาในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 3 รอบ รอบละ 4 สัปดาห์ รวม 12 สัปดาห์

### วัตถุประสงค์

เพื่อทดลองใช้กระบวนการวิธีสอนและประเมินผลความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

## กลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชาวิธีสอน (Methods of Teaching) ภาคต้น ปีการศึกษา 2554 จำนวน 3 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 141 คน ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 จำนวน 50 คน กลุ่มที่ 2 จำนวน 34 คน กลุ่มที่ 3 จำนวน 57 คน

## เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในวัตรกรรมกระบวนการวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน รวม 8 ชั่วโมง มีการพัฒนา 3 รอบการวิจัยมีเนื้อหาสาระดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	มาตรฐานคู่ชั้นเรียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	Backward Design อะไรที่ย้อนกลับ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	สร้างองค์ความรู้ ครูทำได้
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	ร่วมมือกันอย่างไรให้ได้ผล

2) แบบบันทึกอนุทินหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แผนการสอนที่ใช้ในวัตรกรรมกระบวนการวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

3) แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู จำนวน 3 แบบประเมิน ประกอบด้วย แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้ และแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน

4) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนเรื่องการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

### วิธีดำเนินการ

1) บันทึกข้อความขออนุญาตหน่วยงานที่จะทำการเก็บข้อมูล คือ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

2) ประสานงานกับอาจารย์ 2 ท่านที่รับผิดชอบร่วมกันกับผู้วิจัยในรายวิชาวิธีสอน เพื่อขอความร่วมมือในการจัดกำหนดการสอนในประมวลการสอนรายวิชาวิธีสอน ผู้วิจัยเก็บข้อมูลทุกวันพุธ ระหว่างเวลา 13.00 – 15.00 น. รอบที่ 1 จำนวน 4 สัปดาห์ รอบที่ 2 จำนวน 4 สัปดาห์ และรอบที่ 3 จำนวน 4 สัปดาห์ รวม 12 สัปดาห์ ในภาคต้น ปีการศึกษา 2554

3) ประสานงานกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาวิธีสอน ภาคต้น ปีการศึกษา 2554 เพื่อขอเก็บข้อมูล

4) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้กระบวนการวิธีสอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ สอนนักศึกษาครู โดยรอบที่ 1 ผู้วิจัยสอนจำนวน 4 สัปดาห์ ทุกสัปดาห์นักศึกษาครูต้องบันทึกอนุทินหลังเรียน เพื่อนำข้อมูลจากอนุทินมาพัฒนาการสอนในรอบที่ 2 และ 3 ต่อไป

5) นำแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู ประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งนักศึกษา 1 คน จะต้องส่งแผนการจัดการเรียนรู้ 3 แผน ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ แผนการจัดการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน แบบประเมินมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และมีเกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics)

6) นำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนเรื่องการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ สอบถามนักศึกษาครูเมื่อผู้วิจัยสอนเสร็จในแต่ละรอบ เพื่อนำข้อมูลรอบที่ 1 มาปรับใช้ในรอบที่ 2 และ รอบที่ 3 ตามลำดับ

### การวิเคราะห์ข้อมูล

1) นำข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกอนุทินหลังการจัดการเรียนรู้มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2) นำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู มาวิเคราะห์โดยเทียบตามเกณฑ์การประเมิน (Rubrics) และคำนวณหาค่าเฉลี่ย ( $\bar{x}$ ) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของความเห็นในแต่ละข้อคำถาม โดยมีเกณฑ์ในการแปลผลดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความสามารถระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความสามารถระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความสามารถระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความสามารถระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความสามารถระดับน้อยที่สุด

3) นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเรื่องการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิด และคำนวณหาค่าเฉลี่ย ( $\bar{x}$ ) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของความเห็นในแต่ละข้อคำถาม โดยมีเกณฑ์ในการแปลผลดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับน้อยที่สุด

### ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ แบ่งเป็น 3 ด้าน พบว่า

1.1 ด้านองค์ประกอบที่สำคัญในแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ สาระสำคัญ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ชิ้นงาน/ภาระงาน การวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ เอกสารแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้

1.2 ด้านหลักการเขียน พบว่า **มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด** มีหลักในการเขียน คือ ระบุ มาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนพึงรู้ได้ชัดเจน และมีพฤติกรรมที่ผู้เรียน พึงปฏิบัติได้ เช่น อธิบาย อ่าน วิเคราะห์ เข้าใจ เห็นคุณค่า ตระหนัก ฯลฯ ระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ที่แสดงให้เห็นคุณลักษณะของผู้เรียนในระดับชั้นที่สอน ได้ถูกต้องตามที่หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด และระบุมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่มีรหัสกำกับ ได้ถูกต้องตามที่ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด เช่น มาตรฐาน ท1.1 .... ป.3/1 .... **สาระการเรียนรู้** มีหลักในการเขียน คือ ระบุสาระการเรียนรู้ที่แสดงให้เห็น องค์ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน ระบุสาระการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐาน/ ตัวชี้วัด ระบุสาระการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้แกนกลางในระดับชั้นที่สอน ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด และระบุสาระการเรียนรู้ที่แสดงรายละเอียด เนื้อหาหลักและเนื้อหาย่อยได้ชัดเจนตามลำดับ **สาระสำคัญ** มีหลักในการเขียนคือ ระบุสาระสำคัญ ที่แสดงให้เห็นสิ่งที่เป็นแก่นความรู้ที่ผู้เรียนพึงรู้ ระบุสาระสำคัญที่มีความสอดคล้องกับสาระการ เรียนรู้ ระบุสาระสำคัญที่เป็นแก่นความรู้ในเรื่องที่สอนได้ชัดเจนถูกต้อง ระบุสาระสำคัญที่เขียน ได้กระชับและได้ใจความ **สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน** มีหลักในการเขียนคือ ระบุสมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียนที่แสดงให้เห็นความสามารถในด้านต่างๆ ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนด จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร คิด แก้ปัญหา ใช้ทักษะชีวิต และใช้ เทคโนโลยี ระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ตามที่กำหนด ในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ตามที่ กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด และระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนสอดคล้องกับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** มีหลักในการเขียนคือ ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่แสดง ให้เห็นพฤติกรรมที่ดีในด้านต่างๆ ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด จำนวน 8 ด้าน ได้แก่ รักษาชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่น ในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับ สิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ตามที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับ สิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ตามที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ **ชิ้นงาน/ภาระงาน** มีหลักในการเขียน คือ ระบุชิ้นงาน/ภาระงานที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติเพื่อสะท้อนความรู้ความสามารถได้ถูกต้อง เช่น ชิ้นงาน: ให้ทำผังความคิด, ภาระงาน: ให้นำเสนองานผังความคิด เป็นต้น ระบุชิ้นงาน/ภาระงานที่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ระบุชิ้นงาน/ภาระงานสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ และระบุชิ้นงาน/ภาระงานส่งเสริมให้เกิดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ **การวัดและประเมินผล** มีหลักในการเขียน คือ ระบุการวัดและประเมินผลที่แสดงให้เห็นช่วงเวลาที่ประเมิน, พฤติกรรมที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติ รวมทั้งวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล เช่น หลังเรียน: ประเมินการนำเสนองานผังความคิด โดยใช้วิธีการสังเกตและบันทึกลงในแบบประเมินพฤติกรรมผู้เรียน เป็นต้น ระบุการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ระบุการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับเรื่องที่สอน ระบุการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และระบุการวัดและประเมินผลที่มีการใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้** มีหลักในการเขียน คือ ระบุการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามเป้าหมายที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ระบุขั้นตอนเฉพาะที่บ่งชี้การนำแนวคิดหรือรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้ครบถ้วน ชัดเจน **สื่อการเรียนรู้** มีหลักในการเขียน คือ ระบุชื่อสื่อ การเรียนรู้ที่แสดงให้เห็นว่าเป็นวัสดุ/อุปกรณ์/วิธีการ ที่นำมาใช้ในการสอนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ระบุชื่อสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการสอนที่แสดงถึงการใช้สื่อที่หลากหลาย ระบุชื่อสื่อการเรียนรู้ได้ตรงกันกับที่ระบุในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ระบุสื่อการเรียนรู้ครบถ้วนเมื่อเทียบกับที่ระบุในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ **เอกสารแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้** มีหลักในการเขียน คือ มีเอกสารแนบท้ายที่แสดงถึงสื่อการเรียนรู้และเครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่สามารถนำมาจัดทำในรูปแบบเอกสารได้ เช่น ใบความรู้ แบบฝึกหัด ใบงาน แบบทดสอบ แบบประเมิน แบบสังเกต ฯลฯ มีเอกสารแนบท้ายที่มีชื่อเอกสารสอดคล้องกับที่กล่าวถึงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ รวมทั้งการวัดและประเมินผล มีเอกสารแนบท้ายที่มีการเรียงตามลำดับการนำไปใช้ และมีเอกสารแนบท้ายครบถ้วน

1.3 ด้านปัญหาที่พบ พบว่า มีการระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดโดยไม่เข้าใจว่ามาตรฐาน/ตัวชี้วัดมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับอย่างไรกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ มีการระบุสาระการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด มีการระบุสาระสำคัญที่ไม่แสดงให้เห็นถึงแก่นความรู้ของเรื่องที่สอน และไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ มีการระบุชิ้นงาน/ภาระงานที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด มีการระบุการวัดและประเมินผลที่ไม่หลากหลายทั้งการใช้เครื่องมือและวิธีการ และกำหนดเกณฑ์การประเมิน (Rubrics Score) ไม่สอดคล้องกัน มีการระบุการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด มีการนำแนวคิดหรือรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้น้อยมาก กรณีที่มีการนำแนวคิดหรือรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้จะมีการระบุขั้นตอนเฉพาะที่สำคัญไม่ครบถ้วน

2. แนวทางการจัดการเรียนการสอนในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ มีการพัฒนากระบวนการวิธีสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู จำนวน 6 กิจกรรม แต่ละกิจกรรมมีกระบวนการวิธีสอนเป็นลำดับขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

**สภาพปัญหาที่ 1** มีการระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดโดยไม่เข้าใจว่ามาตรฐาน/ตัวชี้วัดมีความสำคัญและเกี่ยวข้องอย่างไรกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ มีกระบวนการวิธีสอนโดยจัดเป็นกิจกรรมมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ดังนี้

1.1 แจกเอกสารบันได 3 ขั้น ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมฐานกว้าง ปลายบนแหลม มี 3 บรรทัด

1.2 วิเคราะห์คำสำคัญ ประกอบด้วย สาระ มาตรฐาน ตัวชี้วัด และเรียงลำดับความสำคัญของคำ

1.3 ระบุคำที่สำคัญที่สุดในบันไดขั้น 1 และระบุคำที่สำคัญลำดับที่ 2 และ 3 ในบันไดขั้นต่อมา

1.4 อธิบายเหตุผลของการเรียงลำดับคำที่สำคัญลำดับที่ 1 ถึง ลำดับที่ 3

**สภาพปัญหาที่ 2** มีการระบุสาระการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด โดยจัดเป็นกิจกรรมสาระการเรียนรู้ มีกระบวนการวิธีสอนดังนี้

2.1 แจกตาราง KPA ซึ่งเป็นตาราง 3 คอลัมน์ ประกอบด้วย ช่อง K ช่อง P และช่อง A

2.2 ยกตัวอย่างข้อความตัวชี้วัด และระบุค่าลงในช่อง KPA โดยยังไม่ต้องอธิบาย แต่ให้สังเกตการระบุค่าแต่ละช่อง จำนวน 2 – 3 ประโยค จากนั้นวิเคราะห์ข้อความตัวชี้วัดที่กำหนดให้ และให้ระบุค่าลงในช่อง KPA ตามความเข้าใจ โดยสุ่มให้ตอบคำถาม

2.3 ให้อธิบายสิ่งที่พบจากการสังเกตลักษณะของคำที่ระบุในแต่ละช่องว่ามีลักษณะอย่างไร อาทิ เช่น ช่อง K คำที่ระบุจะสั้นบ้าง ยาวบ้าง มีปรากฏทุกตัวชี้วัดที่วิเคราะห์ และแสดงถึงเนื้อหาที่ต้องนำมาจัดการเรียนรู้ ช่อง P คำที่ระบุจะเป็นคำกริยาแสดงอาการ บางตัวชี้วัดไม่มีปรากฏ บางตัวชี้วัดมีปรากฏมากกว่าหนึ่งจุด และเป็นช่องที่แสดงถึงสิ่งที่ต้องปฏิบัติได้ ช่อง A คำที่ระบุจะเป็นคำที่มีลักษณะเป็นนามธรรม สะท้อนถึงคุณค่า ความดี ความงาม บางตัวชี้วัดไม่มีปรากฏ บางตัวชี้วัดมีปรากฏจุดเดียว บางตัวชี้วัดมีปรากฏควบคู่กับคำกริยาแสดงอาการ เป็นต้น

#### 2.4 สรุปข้อมูลในภาพรวม

**สภาพปัญหาที่ 3** มีการระบุสาระสำคัญที่ไม่แสดงให้เห็นถึงแก่นความรู้ของเรื่องที่สอน และไม่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ โดยจัดเป็นกิจกรรมสาระสำคัญ มีกระบวนการวิธีสอนดังนี้

3.1 แจกซองเอกสารให้ทุกกลุ่ม เอกสารประกอบด้วย บัตรคำตัวชี้วัด จำนวน 4 ชุด และแถบประโยคแก่นความรู้ 3 แถบต่อบัตรคำตัวชี้วัด 1 ชุด

3.2 ยกตัวอย่างตัวชี้วัด 1 ตัวชี้วัด จากนั้นวิเคราะห์ร่วมกันว่า K หรือเนื้อหาสาระคืออะไร

3.3 ยกตัวอย่างแถบประโยคแก่นความรู้ จำนวน 3 แถบ ให้ร่วมกันพิจารณาว่าแถบประโยคใดที่เป็นแก่นความรู้ของตัวชี้วัดตัวอย่างข้างต้น พร้อมระบุเหตุผลทุกแถบประโยค

3.4 ให้ทุกกลุ่มวิเคราะห์เอกสารกลุ่มตนเองที่เหลือทั้ง 3 ชุด เลือกประโยคที่เป็นแก่นความรู้พร้อมระบุเหตุผล ตรวจสอบคำตอบร่วมกัน สรุปความคิดรวบยอดจากเรื่องที่เรียน

**สภาพปัญหาที่ 4** มีการระบุชิ้นงาน/ภาระงานที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด โดยจัดเป็นกิจกรรมชิ้นงาน/ภาระงาน มีกระบวนการวิธีสอนดังนี้

4.1 จับสลากที่เตรียมไว้ให้ คนละ 1 ใบ ในสลากระบุข้อความชิ้นงานและภาระงาน คนที่ 1 อ่านสลากของตนเอง เพื่อนช่วยกันตอบว่าเป็นชิ้นงานหรือภาระงาน บันทึกข้อมูลไว้ จนครบทุกคน

4.2 ร่วมกันระบุนำจำกัดความชิ้นงานและภาระงาน และอธิบายความสำคัญของชิ้นงานและภาระงาน ว่าเป็นสิ่งสะท้อนความรู้ความสามารถของผู้เรียนหลังจากที่ได้เรียนแล้ว

4.3 ยกตัวอย่างตัวชี้วัด 1 ตัว วิเคราะห์ KPA พิจารณาชิ้นงานและภาระงานที่บันทึกไว้ แต่ละอย่างว่าสามารถนำมาเป็นสิ่งที่สะท้อนความรู้ความสามารถของผู้เรียนตามตัวชี้วัดที่กำหนดได้หรือไม่

4.4 สรุปการกำหนดชิ้นงาน และภาระงานให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด

**สภาพปัญหาที่ 5** มีการระบุการวัดและประเมินผลที่ไม่หลากหลายทั้งการใช้เครื่องมือและวิธีการ และกำหนดเกณฑ์การประเมิน (Rubrics Score) ไม่สอดคล้องกัน โดยจัดเป็นกิจกรรมการวัดและประเมินผล มีกระบวนการวิธีสอนดังนี้

5.1 เลือกตัวชี้วัดร่วมกัน 1 ตัว และวิเคราะห์ KPA จากนั้นกำหนดชิ้นงาน หรือภาระงาน 1 อย่าง

5.2 นำชิ้นงานหรือภาระงานที่กำหนดมาออกแบบการวัดและประเมินผลและกำหนดคะแนนเต็ม

5.3 แจกตารางเกณฑ์การประเมินแบบยังไม่ระบุเกณฑ์ให้ทุกคน จากนั้นยกตัวอย่างการระบุเกณฑ์การประเมินตอนที่ 1 จากนั้นให้ทุกคนพิจารณาและระบุเกณฑ์การประเมินตอนที่ 2 ร่วมกัน

5.4 ร่วมกันอภิปรายความสำคัญของการวัดและประเมินผล และการกำหนดเกณฑ์การประเมิน

**สภาพปัญหาที่ 6** มีการระบุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด มีการนำแนวคิดหรือรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้้น้อยมาก กรณีที่มีการนำแนวคิดหรือรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้จะมีการระบุขั้นตอนเฉพาะที่สำคัญไม่ครบถ้วน โดยจัดเป็นกิจกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีกระบวนการวิธีสอนดังนี้

6.1 จัดกลุ่มความสามารถเป็นกลุ่มบ้าน (Home Group) นั่งตามรายชื่อที่ได้แจ้งไว้ล่วงหน้า จำนวน 10 กลุ่ม ให้หมายเลขประจำตัวสมาชิกในกลุ่ม จากนั้น แจกใบความรู้เกี่ยวกับรูปแบบ/วิธีสอนที่แสดงขั้นตอนสำคัญ กำหนดให้ศึกษากลุ่มละ 1 เรื่อง รวมจำนวน 10 เรื่อง

6.2 ให้สมาชิกที่มีหมายเลขประจำตัวเหมือนกันของทุกกลุ่มมาเข้ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งที่ตนเองศึกษามา

6.3 ให้สมาชิกกลับเข้ากลุ่มบ้าน (Home Group) เพื่อนำความรู้มาแลกเปลี่ยนกัน แจกแบบทดสอบให้ทุกคนทำ เฉลยร่วมกัน และคิดคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม แสดงความชื่นชมการร่วมมือกันทำงานทุกกลุ่มและให้กำลังใจในการทำงานเพื่อพัฒนาตนเองในครั้งต่อไป

6.4 ให้นั่งเป็นกลุ่มตามอักษาศี จำนวน 5 กลุ่ม เลือกตัวชี้วัดร่วมกัน 1 ตัว กำหนดรหัสกำกับของตัวชี้วัด วิเคราะห์ KPA และให้แต่ละกลุ่มช่วยกันออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้ตัวชี้วัดเดียวกัน โดยมีเงื่อนไขว่าต้องนำรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้อย่างน้อย 1 เรื่อง จากนั้นแต่ละกลุ่มนำเสนองาน อภิปรายการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่ม สรุปความรู้จากการจัดกิจกรรมนักศึกษาครูมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมที่ระดับมาก หากพิจารณาตามรอบของการวิจัย พบว่า รอบที่ 1 มีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ระดับมาก รอบที่ 2 มีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ระดับมากที่สุด และรอบที่ 3 มีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ระดับมากที่สุด

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูในภาพรวมที่ระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.51$ ) เมื่อพิจารณาความคิดเห็นแต่ละรอบพบว่า รอบที่ 1 ค่าเฉลี่ยที่ระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.41$ ) รอบที่ 2 ค่าเฉลี่ยที่ระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.52$ ) และรอบที่ 3 ค่าเฉลี่ยที่ระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.60$ )

4. ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาครู ทั้ง 3 กลุ่มมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมที่ระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.49$ ) เมื่อพิจารณาผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในรอบที่ 1 มีค่าเฉลี่ยที่ระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.26$ ) รอบที่ 2 มีค่าเฉลี่ยที่ระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.53$ ) และรอบที่ 3 มีค่าเฉลี่ยที่ระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.68$ )

#### ข้อเสนอแนะ

#### ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู โดยผู้วิจัยใช้กระบวนการวิธีเป็นนวัตกรรมในการพัฒนา ผลการวิจัยที่ได้จากการนำกระบวนการวิธีมาใช้สอน ทำให้พบว่าความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูมีเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น เพื่อเป็นการพัฒนานักศึกษาครูอย่างต่อเนื่อง ควรมีการติดตามการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ เพื่อทำให้นักศึกษาครูได้ฝึกปฏิบัติจริงจากการวางแผนในแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นการเชื่อมโยง ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ เพราะการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่ดำเนินการวิจัยได้มีการกำหนด ช่วงเวลาให้นักศึกษาครูสาธิตการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูตามคำอธิบายรายวิชาเพื่อ เชื่อมโยงเนื้อหาในหัวข้อการสอนอื่นๆ ไว้แล้ว แต่หากกรณีที่เป็นการติดตามการนำแผนการจัดการ เรียนรู้ไปใช้ในรูปแบบอื่นนอกเหนือจากการหาวิธีการสอนในรายวิชา อาจมีการติดตามการนำ แผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้โดยจัดในรูปแบบของโครงการ หรือผ่านเครือข่ายออนไลน์

2. การพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู ควรมีการดำเนินการแบบบูรณาการขั้นตอนการดำเนินงานผู้ความเป็นครูวิชาชีพอย่างเป็นระบบ อาทิเช่น นักศึกษาครูได้เรียนรู้การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ครั้งแรกในชั้นปีที่ 2 รายวิชาที่ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย และเมื่อนักศึกษาครูเรียนในชั้นปีที่ 3 จะได้เรียนรู้การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาเอก หรือวิชาเฉพาะด้านที่เน้นเนื้อหาสาระเฉพาะด้านของแต่ละสาขาวิชา และเมื่อเรียนในชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 5 นักศึกษาครูจะต้องฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในหน่วยงานหรือสถานศึกษา ดังนั้นจึงควรมีการวางแผนร่วมกันเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา และควรมีการศึกษาอย่างต่อเนื่องจนนักศึกษาครูออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วย

3. การพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู มีการศึกษาวิจัยกับนักศึกษาครูในรายวิชาที่ผู้วิจัยทำการจัดการเรียนการสอน ควรมีการขยายองค์ความรู้ในการพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู ในลักษณะเครือข่ายออนไลน์ เพื่อเป็นการพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครูในวงการศึกษาหรือผู้ที่สนใจให้กว้างไกลขึ้นอีกทางหนึ่ง

4. การพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู มีการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายบุคคล แม้ว่าการดำเนินการใช้กระบวนการวิธีสอน ผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาครูฝึกเขียนทั้งรายบุคคล รายคู่ และรายกลุ่ม ซึ่งนักศึกษาสามารถเลือกลักษณะการทำงานได้ตามอัธยาศัย ดังนั้นหากมีการจัดระบบการจัดการเรียนการสอนที่มีการเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละลักษณะ จะทำให้ได้ข้อมูลการวิจัยที่เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายมากขึ้น

5. การพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู มุ่งเน้นที่จะพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ข้อมูลที่ได้การตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการบันทึกอนุทิน รวมทั้งข้อมูลความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จากแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความครอบคลุมมากขึ้น ผู้วิจัยควรมีการบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในการเข้าสอนแต่ละสัปดาห์ร่วมด้วย

6. การพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาคู ควรจะมีการศึกษาการลำดับเนื้อหาสาระในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรอบด้วย เนื่องจากในแต่ละรอบ นักศึกษาคูเริ่มต้นเรียนรู้การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แตกต่างกัน กล่าวคือ รอบที่ 1 นักศึกษาคูกลุ่มที่ 1 เรียนรู้การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ รอบที่ 2 นักศึกษาคูกลุ่มที่ 2 เรียนรู้เรื่องลักษณะครูที่ดีมาก่อนแล้วจึงเรียนรู้การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และรอบที่ 3 นักศึกษาคูกลุ่มที่ 3 ได้เรียนรู้เรื่องรูปแบบวิธีสอนและลักษณะครูที่ดีมาก่อนแล้วจึงเรียนรู้การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนั้น ควรศึกษาเปรียบเทียบการลำดับเนื้อหาสาระซึ่งอาจส่งผลต่อความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาคูเพื่อจะได้นำผลมาปรับปรุงรายวิชาต่อไป

## เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. ไม่ปรากฏครั้งที่พิมพ์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

\_\_\_\_\_. 2551. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

จิตติพร ทรรศนิยากร. 2552. การศึกษากระบวนการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสหศาสตร์ศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. การศึกษาอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

จิรภัทร แก้วภู. 2547. หลักและวิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้. ม.ป.ท.

ชนาธิป พรกุล. 2543. แคลิฟอร์เนียรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

\_\_\_\_\_. 2552. การออกแบบการสอน: การบูรณาการ การอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. 2552. 80 นวัตกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐวดี กิจรุ่งเรือง และคณะ. 2545. ผู้เรียนเป็นสำคัญและการเขียนแผนจัดการเรียนรู้ของครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.

ถวัลย์ มาศจรัส. 2549. แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงการ. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.

- ทศนา แวมมณี. 2531. ชุดกิจกรรมสอนและฝึกทักษะการแก้ปัญหา รูปแบบการฝึกทักษะ  
การทำงานกลุ่มสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- \_\_\_\_\_. 2534. ระบบการออกแบบการเรียนการสอน. เอกสารประกอบการสอนคณะครุศาสตร์  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัดสำเนา).
- \_\_\_\_\_. 2544. นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1.  
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- \_\_\_\_\_. 2550. ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.  
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นาคยา ปิณฑนานนท์. 2545. จากมาตรฐานสู่ชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- นวลจิตต์ ชาวเกียรติพงศ์, เบญจลักษณ์ น้าฟ้า และ ชัดเจน ไทยแท้. 2545. การจัดการเรียนการสอน  
ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Online). [www. Suthep.cru.in.th](http://www.Suthep.cru.in.th). pdf, 23 กรกฎาคม 2543.
- บุรชัย ศิริมหาสาร. 2545. แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. พิมพ์ครั้งที่ 2.  
กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. ม.ป.ป. ยุทธศาสตร์การสอนเพื่อความเข้าใจ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์  
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- \_\_\_\_\_. 2537. การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิด วิธี และเทคนิคการสอน.  
กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2554. ประมวลการสอน (Online). [www.edu.ku.ac.th](http://www.edu.ku.ac.th),  
20 มกราคม 2555.
- รุจิรี ภู่อาระ. 2546. การเขียนแผนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.

- วรรณทิพา รอดแรงคำ. 2541. “ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้”. **บทความวารสาร สสวท.** 26 (เม.ย. - มิ.ย. 2541): 101.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. 2553. **รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด.** พิมพ์ครั้งที่ 5. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2541. **การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.** กรุงเทพฯ: เลิฟแอนด์ลิฟเฟิล.
- \_\_\_\_\_. 2542. **แผนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัท แอล.ที. เพลด จำกัด.
- \_\_\_\_\_. 2542. **ตัวบ่งชี้การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง** (Online). [www.school.korat5.go.th/npc/chay/ch7.php](http://www.school.korat5.go.th/npc/chay/ch7.php), 20 มกราคม 2553.
- ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ และคณะ. 2536. **คู่มือการจัดทำแผนการสอน.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ เอ็มพันธ์.
- ศุภศิษฏ์ อินทวิเศษ. 2546. **การพัฒนาความสามารถของครูในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ วิชาภาษาไทย โรงเรียนบ้านหนองแคนนาจอน อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร.** การศึกษาอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สงบ ลักษณะ. 2543. **จากหลักสูตรสู่แผนการสอน.** กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. ม.ป.ป. **มาตรฐานวิชาชีพครู** (Online). <http://education.dusit.ac.th/QA/articles/doc02.pdf>, 20 กรกฎาคม 2550.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2552. **แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน.**

สุจินต์ วิชาวชิรานนท์. 2536. เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมกรรมการสอนมัธยมศึกษา หน่วยที่ 6-10.  
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สุนทร สุนันท์ชัย. ม.ป.ป. เอกสารการสอนชุดวิชาการศึกษาลดชีวิตและการศึกษานอกระบบ.  
นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สุมาลี เชื้อชัย. 2551. การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยการ  
สังเกตผ่านเครือข่าย สำหรับนิสิตนักศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.  
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 2548. หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย(Online).  
<http://edurmu.org/curriculum/TH.pdf>, 21 กรกฎาคม 2550.

Dewey, J. 1963. **Experience and Education**. New York: Macmillan Publishing Company.

Fosnot, C. 1992. Constructing Constructivism, pp.167-181. In T.M. Duffy (Ed.)  
**Constructivism and the Technology of instruction**. New Jersey: Lawrence Erlbaum  
Associates Publishers.

Geraldine, O'Neill and T. McMahon. 2005. **Role of Professor** (Online). [www.aishe.org  
/readings/2005-1/oneill-mcmahon-Tues\\_19<sup>th</sup>\\_Oct\\_SCL.html](http://www.aishe.org/readings/2005-1/oneill-mcmahon-Tues_19th_Oct_SCL.html), June 20, 2010.

Grant, W. and J. McTighe. 2005. **Understanding By Design**. 2<sup>nd</sup>. ASCD: Association for  
Supervision and Curriculum Development.

Grady, J.B. 1994. **Authentic assessment and task : helping students demonstrate their  
abilities**. NASSP Bullentin (Online). [www.vnweb.hwwilsonweb.com/hww/login/jhtml](http://www.vnweb.hwwilsonweb.com/hww/login/jhtml),  
May 19, 2011.

- Johnson, R.T. and D.W. Johnson. 1994. An overview of cooperative learning, pp. 31-34. *In* J.S. Thousand, R.A. Villa and A.I. Nevin (Eds.) **Creativity and collaborative learning** Baltimore, Maryland: Pual H Brookes Publishing Co.
- Kizlik, S. 2009. **Lesson Plans The Easy Way** (Online). [www.adprima.com](http://www.adprima.com), June 20, 2010.
- Kneller, G.F. 1964. **Introduction to the Philosophy of education**. University of California, Los Angeles: John Wiley&Sons.
- Piaget, J. 1972. Intellectual evolution for adolescence to adulthood. **Human Development**. 19: 1-12.
- Vygotsky, L.S. 1997. **Educational Psychology**. Florida: CRC Press LLC.
- Stumpf, S.E. 1994. **Philosophy: History and problems**. New York: McGraw-Hill.
- Zaholik, J. 1976. **The Task For Curriculum Research**. ASCD: Association for Supervision and Curriculum Development.



ภาคผนวก



ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพงานวิจัย

## รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์  
อาจารย์สาขาวิชาการวิจัยและประเมินทางการศึกษา  
ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์  
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน  
กรุงเทพมหานคร
2. อาจารย์ ดร. ศิริรัตน์ ศรีสอาด  
อาจารย์สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน  
ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์  
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน  
กรุงเทพมหานคร
3. อาจารย์ ดร. เอกรัตน์ ศรีตัณญ  
อาจารย์สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์  
ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์  
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน  
กรุงเทพมหานคร



ภาคผนวก ข  
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

## แบบสัมภาษณ์

## เรื่อง

สภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

สำหรับครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาข้อมูลสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู

ชื่อ-สกุลผู้ให้ข้อมูล .....

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

 ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์ .....

## ประเด็นการสัมภาษณ์

1. ท่านมีความคิดเห็นว่าองค์ประกอบที่ควรมีในแผนการจัดการเรียนรู้คือองค์ประกอบใดบ้าง และแต่ละองค์ประกอบมีหลักการเขียนอย่างไร
2. ท่านพบปัญหาในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างไรบ้าง มีวิธีการแก้ปัญหาที่พบในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาหรือไม่ อย่างไร
3. ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาหรือไม่ อย่างไร

## แบบสัมภาษณ์

## เรื่อง

สภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

สำหรับอาจารย์ผู้สอนร่วม

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาข้อมูลสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู

ชื่อ-สกุลผู้ให้ข้อมูล .....

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์ .....

## ประเด็นการสัมภาษณ์

1. ท่านพบปัญหาในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างไรบ้าง
2. ท่านมีวิธีการแก้ปัญหาที่พบในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาหรือไม่ อย่างไร
3. ท่านคิดว่าการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ควรมีองค์ประกอบสำคัญอะไรบ้าง
4. ท่านมีหลักในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละองค์ประกอบอย่างไร
5. ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาหรือไม่ อย่างไร

## แบบสัมภาษณ์

## เรื่อง

## สภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

## สำหรับนักศึกษาครู

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์นี้ใช้ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาข้อมูลสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู

ชื่อ-สกุลผู้ให้ข้อมูล .....

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

- |   |  |
|---|--|
| <input type="radio"/> สาขาวิชาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย | <input type="radio"/> สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ |
| <input type="radio"/> สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา      | <input type="radio"/> สาขาวิชาการประถมศึกษา    |
| <input type="radio"/> สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย        | <input type="radio"/> อื่นๆ .....              |

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์ .....

## ประเด็นการสัมภาษณ์

1. นักศึกษาคิดว่าแผนการจัดการเรียนรู้ควรมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และมีหลักในการเขียนแต่ละองค์ประกอบอย่างไร
2. นักศึกษาพบปัญหาอะไรบ้าง ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละองค์ประกอบ
3. นักศึกษามีแนวคิดในการแก้ปัญหาที่พบในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้อย่างไร
4. นักศึกษามีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้หรือไม่ อย่างไร

## แบบสัมภาษณ์

## เรื่อง

สภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

สำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์นี้ใช้ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาข้อมูลสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู

ชื่อ-สกุลผู้ให้ข้อมูล .....

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

 สาขาวิชาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย     สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ

 สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา     สาขาวิชาการประถมศึกษา

 สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์     อื่นๆ .....

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์ .....

## ประเด็นการสัมภาษณ์

1. นักศึกษามีความคิดเห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้ควรมีองค์ประกอบใดบ้าง และมีหลักในการเขียนแต่ละองค์ประกอบอย่างไร
2. นักศึกษาพบปัญหาอะไรบ้างในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เมื่อฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
3. นักศึกษามีวิธีการแก้ปัญหาที่พบในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้อย่างไร
4. นักศึกษามีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทางในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้หรือไม่อย่างไร

### แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1      เรื่อง    มาตรฐานผู้ชั้นเรียน      นักศึกษาชั้นปีที่ 2  
 รายวิชา 462 202      ชื่อวิชา วิธีสอน (Methods of Teaching) ภาคต้น ปีการศึกษา 2554  
 อาจารย์ผู้สอน : อาจารย์อุบลวรรณ ส่งเสริม      สัปดาห์ที่ 1      เวลา 13.00 – 15.00 น.

\*\*\*\*\*

#### 1. การมอบหมายงานก่อนเรียน

ครูแบ่งกลุ่มนักศึกษาแบบคละสาขาวิชา จำนวน 8 กลุ่ม และให้นักศึกษากำหนดหมายเลขประจำตัวของสมาชิกภายในกลุ่ม เพื่อร่วมกันศึกษางานที่มอบหมายก่อนเรียน ดังนี้

1.1 ให้นักศึกษาทุกกลุ่มร่วมกันศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งสามารถสืบค้นได้จากเว็บไซต์ของกระทรวงศึกษาธิการ ([www.curriculum51.net](http://www.curriculum51.net)) หรือจากห้องสมุดมหาวิทยาลัย หรือจากเว็บไซต์ของรายวิชาในเครือข่าย e-learning ([www.elearning.educ.su.ac.th](http://www.elearning.educ.su.ac.th)) ประกอบกับการศึกษาเอกสารใบความรู้ เรื่อง การวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้จากเว็บไซต์ของรายวิชาในเครือข่าย e-learning ([www.elearning.educ.su.ac.th](http://www.elearning.educ.su.ac.th))

1.2 ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มศึกษาเอกสารหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งสามารถสืบค้นได้จากเว็บไซต์ของกระทรวงศึกษาธิการ ([www.curriculum51.net](http://www.curriculum51.net)) หรือจากห้องสมุดมหาวิทยาลัย หรือจากเว็บไซต์ของรายวิชาในเครือข่าย e-learning ([www.elearning.educ.su.ac.th](http://www.elearning.educ.su.ac.th)) ตามรายละเอียดดังนี้

- |            |  |
|------------|--|
| กลุ่มที่ 1 | กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (ท)                      |
| กลุ่มที่ 2 | กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ค)                   |
| กลุ่มที่ 3 | กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ว)                  |
| กลุ่มที่ 4 | กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ส) |
| กลุ่มที่ 5 | กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ศ)                        |
| กลุ่มที่ 6 | กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (ง)      |
| กลุ่มที่ 7 | กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา (พ)           |
| กลุ่มที่ 8 | กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ต)               |

1.3 เมื่อศึกษาเอกสารในข้อ 1.1 และ 1.2 แล้วให้นักศึกษาร่วมกันทำแบบฝึกหัด เรื่อง การวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อเตรียมตอบคำถามในชั้นเรียน โดยการสุ่มเรียกหมายเลขประจำตัวหรือเรียกตัวแทนกลุ่ม

## 2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 นักศึกษาสามารถวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ได้ถูกต้อง 90 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

2.2 นักศึกษาสามารถทำแบบฝึกการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้ถูกต้อง 90 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

## 3. สาระการเรียนรู้

3.1 การวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

3.2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

## 4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.1 นักศึกษารับหมายเลขบัตรประจำตัวเมื่อเข้ามาในห้องเรียน เขียนชื่อ – นามสกุล รหัสประจำตัว และสาขาวิชา เพื่อความสะดวกในการเช็คชื่อและเรียกหมายเลขในการตอบคำถาม และแจ้งให้นักศึกษาทราบว่าในการเรียนแต่ละครั้งนักศึกษาจะต้องระบุข้อมูลการเรียนรู้ลงในแบบบันทึกการเรียนรู้เพื่อส่งในวันถัดไป

4.2 ครูให้นักศึกษานั่งเป็นกลุ่มแบบคละสาขาวิชาตามกลุ่มที่มอบหมายงานก่อนเรียนจำนวน 8 กลุ่ม

4.3 ครูให้นักศึกษาเล่นเกม “TEACHER” เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน โดยสุ่มเลือกหมายเลขประจำตัว 3 หมายเลข และให้คิดคำที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของครูดีจากตัวอักษรภาษาอังกฤษแต่ละตัว เช่น T มาจากคำว่า Think สื่อความหมายว่า ครูดีควรต้องคิดดี คิดเป็น เป็นต้น จากนั้นครูเชื่อมโยงลักษณะครูดีเข้าสู่เรื่องการวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

4.4 ครูใช้คำถามเพื่อติดตามงานที่มอบหมายให้นักศึกษาก่อนเรียน 3 ข้อ คือ ให้ศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบเอกสารใบความรู้ เรื่อง การวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ให้ศึกษาเอกสารหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ และทำแบบฝึกหัด เรื่อง การวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

4.5 ครูและนักศึกษาร่วมกันอภิปรายและยกตัวอย่างเนื้อหาสาระที่มีในหลักสูตรเกี่ยวกับการวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่มอบหมายให้นักศึกษาก่อนเรียน เพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันและเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เน้นประเด็นสำคัญคือ องค์ประกอบพื้นฐานที่มีในหลักสูตร ความแตกต่างของแต่ละองค์ประกอบ และความเชื่อมโยงกันของแต่ละองค์ประกอบ โดยสรุปหมายเลขประจำตัวสมาชิกตอบคำถามสลับกับการเรียกตัวแทนกลุ่ม

4.6 ครูและนักศึกษาร่วมกันเฉลยแบบฝึกหัด และมีการยกย่องชมเชยนักศึกษาที่ได้คะแนน 90 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไปเพื่อเป็นการเสริมแรง

4.7 ครูเชื่อมโยงมาตรฐานสู่ชั้นเรียน โดยให้นักศึกษาพิจารณาตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยครูนำเสนอหน้าชั้นเรียน และชี้ประเด็นให้นักศึกษาเห็นการเชื่อมโยงระหว่างการนำสาระ มาตรฐาน และตัวบ่งชี้มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเนื้อหาสาระที่สอน ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งการวัดและประเมินผล

4.8 ครูนำแบบฝึกการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ที่มีรายละเอียดสำคัญบางหัวข้อขาดหายไป ให้นักศึกษาร่วมกันพิจารณาการระบุรายละเอียดในหัวข้อดังกล่าว เพื่อให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่มีในหลักสูตร ซึ่งครูได้กำหนดตัวเลือกไว้ให้นักศึกษาเลือกตอบในช่วงแรก สลับกับให้คิดคำตอบเองโดยไม่มีตัวเลือกในช่วงหลัง

4.9 ครูและนักศึกษาร่วมกันสรุปหลักการสำคัญในการวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อนำมาสู่การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

4.10 ครูแจกแบบบันทึกการเรียนรู้นักศึกษาร่วมกัน และแจ้งวันเวลาที่นักศึกษาสามารถจะเข้าพบเพื่อขอคำปรึกษาวิชาการ และนัดหมายวันส่งงาน

4.11 ครูมอบหมายงานก่อนเรียนและอธิบายเพิ่มเติมเพื่อเป็นการเตรียมการเรียนในสัปดาห์หน้า จากนั้นให้นักศึกษานำหมายเลขบัตรประจำตัวส่งเพื่อนำไปเช็คชื่อการเข้าเรียน โดยวางลงในกล่องที่จัดเตรียมไว้ให้หน้าชั้นเรียน

## 5. สื่อการเรียนรู้

- 5.1 หมายเลขบัตรประจำตัว
- 5.2 แบบบันทึกการเรียนรู้
- 5.3 ใบความรู้เรื่อง การวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
- 5.4 แบบฝึกหัดเรื่อง การวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
- 5.5 ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
- 5.6 แบบฝึกการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

## 6. การวัดและประเมินผล

- 6.1 ตรวจสอบแบบฝึกหัดเรื่อง การวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
- 6.2 ตรวจสอบแบบฝึกการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

## แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง **Backward Design** อะไรที่ย้อนกลับ      นักศึกษาชั้นปีที่ 2  
 รายวิชา 462 202      ชื่อวิชา **วิธีสอน (Methods of Teaching)** ภาคต้น ปีการศึกษา 2554  
 อาจารย์ผู้สอน : อาจารย์อุบลวรรณ ส่งเสริม      สัปดาห์ที่ 2      เวลา 13.00 – 15.00 น.

\*\*\*\*\*

### 1. การมอบหมายงานก่อนเรียน

- 1.1. ให้นักศึกษาศึกษาไปความรู้ เรื่อง Backward Design อะไรที่ย้อนกลับ
- 1.2. ให้นักศึกษาเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด Backward Design

### 2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1. นักศึกษาสามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้ตามเกณฑ์ 90 เปอร์เซนต์ขึ้นไป

### 3. สารการเรียนรู้

- 3.1. แนวคิด Backward Design
- 3.2. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด Backward Design

### 4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.1. นักศึกษารับหมายเลขบัตรประจำตัวเมื่อเข้ามาในห้องเรียน เขียนชื่อ – นามสกุล รหัสประจำตัว และสาขาวิชา เพื่อความสะดวกในการเช็คชื่อและเรียกหมายเลขในการตอบคำถาม และแจ้งให้นักศึกษาทราบว่าเมื่อเรียนแล้วนักศึกษาจะต้องระบุข้อมูลการเรียนรู้ลงในแบบบันทึกการเรียนรู้เพื่อส่งในวันถัดไป

4.2. ครูให้นักศึกษาหลับตาทำสมาธิระลึกถึงครูอาจารย์ และเปิดเพลงบุญคุณที่สามให้ฟัง จนจบ จากนั้นสุ่มนักศึกษาจำนวน 2 คน เล่าความประทับใจเกี่ยวกับครูที่เคยสอน 1 เรื่อง

4.3. ครูเปิด power point แสดงขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน ให้นักศึกษาวิเคราะห์ว่าในการจัดการเรียนการสอนโดยทั่วไปมีการดำเนินการตามขั้นตอนใดก่อนหลังระหว่าง การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ การกำหนดหลักฐานที่แสดงว่าผู้เรียนบรรลุเป้าหมาย และการวางแผนการจัดการเรียนรู้ จากนั้นเชื่อมโยงคำตอบเข้าสู่เรื่องการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด Backward Design

4.4. ครูใช้คำถามเพื่อติดตามงานที่มอบหมายให้นักศึกษาก่อนเรียน 2 ข้อ คือ ให้นักศึกษาใบความรู้ เรื่อง Backward Design อะไรที่ย้อนกลับ และให้นักศึกษาเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด Backward Design

4.5. ครูและนักศึกษาร่วมกันอภิปรายเนื้อหาสาระจากใบความรู้ เพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันและเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากนั้นสรุปหลักการสำคัญของแนวคิด Backward Design

4.6. ครูให้นักศึกษานั่งเป็นกลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน 7 คน จากนั้นครูให้นักศึกษาร่วมกันพิจารณาแผนการจัดการเรียนรู้ของสมาชิกในกลุ่มเพื่อคัดเลือกแผนที่ดีที่สุดของกลุ่ม กลุ่มละ 1 แผน และส่งตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียนใน 2 ประเด็น คือ แผนการจัดการเรียนรู้นั้นมีส่วนไหนสะท้อนถึงการนำแนวคิด Backward Design มาใช้ และแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับนี้คืออย่างไร ทำไมถูกคัดเลือกมานำเสนอ

4.7. ครูแจกแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้นักศึกษาและร่วมกันพิจารณารายการต่างๆ ในแบบประเมิน จากนั้นเมื่อนักศึกษาแต่ละกลุ่มออกมานำเสนองาน ครูและเพื่อนกลุ่มอื่นช่วยกันแสดงความคิดเห็นและประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ และจากนั้นทุกกลุ่มนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไข

4.8. ครูนัดหมายการส่งงานที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วพร้อมแบบบันทึกการเรียนรู้ และแจ้งวันเวลาที่นักศึกษาสามารถจะเข้าพบเพื่อขอคำปรึกษาวิชาการ

4.9. ครูแจกเอกสารมอบหมายงานก่อนเรียนและอธิบายเพิ่มเติมเพื่อเป็นการเตรียมการเรียนในสัปดาห์หน้า จากนั้นให้นักศึกษานำหมายเลขบัตรประจำตัวส่งเพื่อนำไปเช็คชื่อการเข้าเรียน โดยวางลงในกล่องที่จัดเตรียมไว้ให้หน้าชั้นเรียน

## 5. สื่อการเรียนรู้

- 5.1. หมายเลขบัตรประจำตัว
- 5.2. เพลงบุญคุณที่สาม
- 5.3. แบบบันทึกการเรียนรู้
- 5.4. ใบความรู้ เรื่อง Backward Design อะไรที่ย้อนกลับ
- 5.5. power point เรื่อง Backward Design อะไรที่ย้อนกลับ
- 5.6. แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

## 6. การวัดและประเมินผล

- 6.1. ประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

### แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3      เรื่อง    สร้างองค์ความรู้ครูทำได้      นักศึกษาชั้นปีที่ 2  
 รายวิชา 462 202      ชื่อวิชา    วิธีสอน (Methods of Teaching) ภาคต้น ปีการศึกษา 2554  
 อาจารย์ผู้สอน : อาจารย์อุบลวรรณ ส่งเสริม      สัปดาห์ที่ 3      เวลา 13.00 – 15.00 น.

\*\*\*\*\*

#### 1. การมอบหมายงานก่อนเรียน

- 1.1. ให้นักศึกษาศึกษาไปความรู้ เรื่อง สร้างองค์ความรู้ครูทำได้
- 1.2. ให้นักศึกษาเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด Constructivism

#### 2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1. นักศึกษาสามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้ตามเกณฑ์ 90 เปอร์เซนต์ขึ้นไป

#### 3. สารการเรียนรู้

- 3.1. แนวคิด Constructivism
- 3.2. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด Constructivism

#### 4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.1. นักศึกษารับหมายเลขบัตรประจำตัวเมื่อเข้ามาในห้องเรียน เขียนชื่อ – นามสกุล รหัสประจำตัว และสาขาวิชา เพื่อความสะดวกในการเช็คชื่อและเรียกหมายเลขในการตอบคำถาม และแจ้งให้นักศึกษาทราบว่าเมื่อเรียนแล้วนักศึกษาจะต้องระบุข้อมูลการเรียนรู้ลงในแบบบันทึกการเรียนรู้เพื่อส่งในวันถัดไป

4.2. ครูให้นักศึกษาดูวิดีโอทัศนภาพการทำงานของคุณ จากนั้นสุ่มนักศึกษาจำนวน 5 คน บอกหน้าที่รับผิดชอบของวิชาชีพครูที่มีต่อสังคมและความภาคภูมิใจในวิชาชีพ

4.3. ครูใช้คำถามเพื่อติดตามงานที่มอบหมายให้นักศึกษาก่อนเรียน 2 ข้อ คือ ให้ศึกษาใบความรู้ เรื่อง สร้างองค์ความรู้ครูทำได้ และให้นักศึกษาเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด Constructivism

4.4. ครูและนักศึกษาร่วมกันอภิปรายเนื้อหาสาระจากใบความรู้ เพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกัน และเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากนั้นสรุปหลักการสำคัญของแนวคิด Constructivism

4.5. ครูให้นักศึกษานับ 1 ถึง 7 จากนั้นให้คนที่นับหมายเลขเดียวกันมานั่งรวมกันเป็นกลุ่ม จากนั้นครูให้นักศึกษาร่วมกันพิจารณาแผนการจัดการเรียนรู้ของสมาชิกในกลุ่มเพื่อคัดเลือกแผนที่ดีที่สุดของกลุ่ม กลุ่มละ 1 แผน และส่งตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียนใน 2 ประเด็น คือ แผนการจัดการเรียนรู้มีส่วนไหนสะท้อนถึงการนำแนวคิด Constructivism มาใช้ และแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับนี้คืออะไรทำไมถูกคัดเลือกมานำเสนอ

4.6. ครูแจกแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้นักศึกษาและร่วมกันพิจารณารายการต่างๆ ในแบบประเมิน จากนั้นเมื่อนักศึกษาแต่ละกลุ่มออกมานำเสนองาน ครูและเพื่อนกลุ่มอื่นช่วยกันแสดงความคิดเห็นและประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ และจากนั้นทุกกลุ่มนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไข

4.7. ครูนัดหมายการส่งงานที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วพร้อมแบบบันทึกการเรียนรู้ และแจ้งวันเวลาที่นักศึกษาสามารถจะเข้าพบเพื่อขอคำปรึกษาวิชาการ

4.8. ครูแจกเอกสารมอบหมายงานก่อนเรียนและอธิบายเพิ่มเติมเพื่อเป็นการเตรียมการเรียนในสัปดาห์หน้า จากนั้นให้นักศึกษานำหมายเลขบัตรประจำตัวส่งเพื่อนำไปเช็คชื่อการเข้าเรียนโดยวางลงในกล่องที่จัดเตรียมไว้ให้หน้าชั้นเรียน

## 5. สื่อการเรียนรู้

- 5.1. หมายเลขบัตรประจำตัว
- 5.2. วิดีทัศน์ภาพการทำงานของครู
- 5.3. แบบบันทึกการเรียนรู้

5.4. ใบความรู้ เรื่อง สร้างองค์ความรู้ครูทำได้

5.5. แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

## 6. การวัดและประเมินผล

6.1. ประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้



### แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ร่วมมือกันอย่างไรให้ได้ผล นักศึกษาชั้นปีที่ 2  
รายวิชา 462 202 ชื่อวิชา วิธีสอน (Methods of Teaching) ภาคต้น ปีการศึกษา 2554  
อาจารย์ผู้สอน : อาจารย์อุบลวรรณ ส่งเสริม สัปดาห์ที่ 4 เวลา 13.00 – 15.00 น.

\*\*\*\*\*

#### 1. การมอบหมายงานก่อนเรียน

- 1.1 ให้นักศึกษาศึกษาใบความรู้ เรื่อง ร่วมมือกันอย่างไรให้ได้ผล
- 1.2 ให้นักศึกษาวาดภาพลักษณะครุฑในใบงาน เรื่อง ลักษณะครุฑที่อยากเป็น

#### 2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 นักศึกษาสามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้ตามเกณฑ์ 90 เปอร์เซนต์ขึ้นไป

#### 3. สาระการเรียนรู้

- 3.1 รูปแบบการสอนแบบ Cooperative Learning
- 3.2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบ Cooperative Learning

#### 4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.1 นักศึกษารับหมายเลขบัตรประจำตัวเมื่อเข้ามาในห้องเรียน เขียนชื่อ – นามสกุล  
รหัสประจำตัว และสาขาวิชา เพื่อความสะดวกในการเช็คชื่อและเรียกหมายเลขในการตอบคำถาม  
และแจ้งให้นักศึกษาทราบว่าเมื่อเรียนแล้วนักศึกษาจะต้องระบุข้อมูลการเรียนรู้ลงในแบบบันทึก  
การเรียนรู้เพื่อส่งในวันถัดไป

4.2 ครูใช้คำถามเพื่อติดตามงานที่มอบหมายให้นักศึกษาก่อนเรียน 3 ข้อ คือ ให้นักศึกษาไปความรู้ เรื่อง ร่วมมือกันอย่างไรให้ได้ผล และให้นักศึกษาวาดภาพลักษณะครูดิในใบงาน เรื่อง ลักษณะครูดิที่อยากเป็น

4.3 ครูสุ่มให้นักศึกษาจำนวน 2 คนออกมานำเสนอใบงาน เรื่อง ลักษณะครูดิที่อยากเป็น หน้าห้องเรียน และให้นักศึกษาช่วยกันวิเคราะห์ว่าจะมีวิธีการอย่างไรที่จะสามารถเป็นครูดิ ตามลักษณะที่ระบุ

4.4 ครูและนักศึกษาร่วมกันอภิปรายเนื้อหาสาระจากใบความรู้ เพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันและเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากนั้นสรุปหลักการสำคัญของรูปแบบการสอนแบบ Cooperative Learning

4.5 ครูอธิบายการทำงานกลุ่มให้นักศึกษาทราบหน้าห้องเรียน โดยกำหนดตำแหน่งของกลุ่มจำนวน 4 กลุ่ม และชื่อสมาชิกในแต่ละกลุ่มที่ครูแบ่งแบบความสามารถแล้ว

4.6 ครูแจกใบความรู้ที่ 1 เรื่อง Number Head Together ให้นักศึกษากลุ่มที่ 1 แจกใบความรู้ที่ 2 เรื่อง TAI ให้นักศึกษากลุ่มที่ 2 แจกใบความรู้ที่ 3 เรื่อง Jigsaw 2 ให้นักศึกษากลุ่มที่ 3 และแจกใบความรู้ที่ 4 เรื่อง TGT ให้นักศึกษากลุ่มที่ 4

4.7 ครูแจ้งให้นักศึกษาทราบชื่อกลุ่ม Home 1 ถึง Home 4 ตามลำดับ จากนั้นให้หมายเลขประจำตัวสมาชิกในกลุ่ม และให้นักศึกษาร่วมกันศึกษาใบความรู้ที่กลุ่มได้รับประมาณ 10 นาที โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้

4.8 เมื่อครบกำหนดเวลา ครูให้นักศึกษาที่มีหมายเลขประจำตัวเหมือนกันมานั่งด้วยกันและตั้งชื่อกลุ่มใหม่เป็น Expert 1 2 3 ... ตามลำดับ จากนั้นให้นักศึกษาแต่ละคนอธิบาย เรื่องที่ตนเองศึกษาในใบความรู้ให้เพื่อนฟังจนครบทุกคนในกลุ่ม ใช้เวลาประมาณ 15 นาที

4.9 ครูให้นักศึกษาทุกคนตอบคำถามจาก power point เรื่อง ร่วมมือกันอย่างไร ให้ได้ผลหน้าห้อง จากนั้นนำคะแนนของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มมารวมกันและหาค่าเฉลี่ยของกลุ่ม

4.10 ครูถามคะแนนแต่ละกลุ่ม และยก่องชมเชยกลุ่มที่มีคะแนนสูงสุด และให้กำลังใจกลุ่มที่ได้คะแนนในลำดับต่อมา

4.11 ครูใช้คำถามว่าวันนี้ครูสอนโดยใช้รูปแบบ/วิธีสอนอะไร พร้อมบอกเหตุผล และให้บอกประโยชน์ที่ได้รับจากการสอนนี้

4.12 ครูให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบ Cooperative Learning และแจกแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้นักศึกษาประเมินแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มตนเอง และครูนัดหมายวันและเวลาส่งงาน

4.13 ครูให้นักศึกษานำหมายเลขบัตรประจำตัวส่งเพื่อนำไปเช็คชื่อการเข้าเรียนโดยวางลงในกล่องที่จัดเตรียมไว้ให้หน้าชั้นเรียน

## 5. สื่อการเรียนรู้

- 5.1 หมายเลขบัตรประจำตัว
- 5.2 แบบบันทึกการเรียนรู้
- 5.3 ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง Number Head Together
- 5.4 ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง TAI
- 5.5 ใบความรู้ที่ 3 เรื่อง Jigsaw 2
- 5.6 ใบความรู้ที่ 4 เรื่อง TGT
- 5.7 power point เรื่อง ร่วมมือกันอย่างไรให้ได้ผล
- 5.8 แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

## 6. การวัดและประเมินผล

- 6.1 ประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

## แบบสอบถาม

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน  
เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาครู

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู มีจุดมุ่งหมายให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยทำเครื่องหมาย / ในช่องระดับคะแนนที่กำหนดให้

นักศึกษา                      O กลุ่ม 1                      O กลุ่ม 2                      O กลุ่ม 3  
สาขาวิชา                      .....

ที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					
		5	4	3	2	1	0
1	กิจกรรมมาตรฐาน/ตัวชี้วัด						
2	กิจกรรมสาระการเรียนรู้						
3	กิจกรรมสาระสำคัญ						
4	กิจกรรมชิ้นงาน/ภาระงาน						
5	กิจกรรมการวัดและประเมินผล						
6	กิจกรรมการระบุการจัดการเรียนการสอน						
7	การใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอน						
8	การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในชั้นเรียน						
9	การกำหนดเวลาในการให้คำปรึกษา						
10	การวัดและประเมินผล						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

## แบบบันทึกอนุทินหลังการจัดการเรียนรู้

ชื่อ-สกุลผู้เรียน ..... รหัส .....

สาขาวิชา ..... วันที่บันทึก .....

1. วันนี้ได้เรียนรู้ในเรื่อง .....
2. กิจกรรมที่ชอบมากที่สุดคือ .....

เพราะ .....

3. กิจกรรมที่ควรตัดออกไปคือ .....

เพราะ .....

4. อยากให้มีการปรับปรุงแก้ไขการสอนวันนี้ในเรื่อง .....

และแนวทางแก้ไขควรจะ .....

5. ความในใจที่อยากบอกให้ผู้สอนได้รับรู้ คือ .....
6. ต้องการให้ผู้สอนช่วยเหลือในเรื่อง .....

แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบย้อนกลับ (Backward Design) สำหรับนักศึกษาครู

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินกาเครื่องหมาย / ในช่องระดับคะแนนที่กำหนดให้ เพื่อประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู

ชื่อ – สกุลผู้ถูกประเมิน ..... รหัส ..... สาขาวิชา ..... กลุ่มที่ลงทะเบียน .....

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
	<b>เป้าหมายการเรียนรู้</b>						
1	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด						
2	สาระการเรียนรู้						
3	สาระสำคัญ						
4	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน						
5	คุณลักษณะอันพึงประสงค์						
	<b>หลักฐานการเรียนรู้</b>						
6	ชิ้นงาน/ภาระงาน						
7	การวัดและประเมินผล						
	<b>กิจกรรมการเรียนรู้</b>						
8	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
	<b>ข้อมูลอื่นๆ</b>						
9	สื่อการเรียนรู้						
10	เอกสารแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม .....

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบย้อนกลับ (Backward Design) สำหรับนักศึกษาครู

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
	<b>เป้าหมายการเรียนรู้</b>						
1	<p><b>มาตรฐาน/ตัวชี้วัด</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>1. ระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนพึงรู้ได้ชัดเจน</p> <p>2. ระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ชัดเจน เช่น อธิบาย อ่าน วิเคราะห์ เข้าใจ เห็นคุณค่า ตระหนัก ฯลฯ</p> <p>3. ระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นคุณลักษณะของผู้เรียนในระดับชั้นที่สอน ได้ถูกต้องตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด</p> <p>4. ระบุมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่มีรหัสกำกับ ได้ถูกต้องตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด เช่น มาตรฐาน ท1.1 .... ป.3/1 ....</p>	ระบุได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด	ไม่ระบุ
2	<p><b>สาระการเรียนรู้</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>1. ระบุสาระการเรียนรู้ที่แสดงให้เห็น องค์ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน</p> <p>2. ระบุสาระการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</p> <p>3. ระบุสาระการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้แกนกลางในระดับชั้นที่สอนตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด</p> <p>4. ระบุสาระการเรียนรู้ที่แสดงรายละเอียดเนื้อหาหลักและเนื้อหาย่อยได้ชัดเจนตามลำดับ</p>	ระบุได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด	ไม่ระบุ

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบย้อนกลับ (Backward Design) สำหรับนักศึกษาคู (ต่อ)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
3	<p><b>สาระสำคัญ</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. ระบุสาระสำคัญที่แสดงให้เห็นสิ่งที่เป็นแก่นความรู้ที่ผู้เรียนพึงรู้</li> <li>2. ระบุสาระสำคัญที่มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้</li> <li>3. ระบุสาระสำคัญที่เป็นแก่นความรู้ในเรื่องที่สอนได้ชัดเจนถูกต้อง</li> <li>4. ระบุสาระสำคัญที่เขียนได้กระชับและได้ใจความ</li> </ol>	ระบุได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด	ไม่ระบุ
4	<p><b>สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. ระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนที่แสดงให้เห็นความสามารถในด้านต่างๆ ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร คิด แก้ปัญหา ใช้ทักษะชีวิต และใช้เทคโนโลยี</li> <li>2. ระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ตามที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</li> <li>3. ระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ตามที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</li> <li>4. ระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</li> </ol>	ระบุได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดทั้ง 4 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด	ไม่ระบุ

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบย้อนกลับ (Backward Design) สำหรับนักศึกษาครู (ต่อ)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
5	<p><b>คุณลักษณะอันพึงประสงค์</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ดีในด้านต่างๆ ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด จำนวน 8 ด้าน ได้แก่ รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ</li> <li>ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ตามที่กำหนด ในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</li> <li>ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ตามที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</li> <li>ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</li> </ol>	ระบุได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด	ไม่ระบุ

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบย้อนกลับ (Backward Design) สำหรับนักศึกษาครู (ต่อ)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
	<b>หลักฐานการเรียนรู้</b>						
6	<p>ชิ้นงาน/ภาระงาน ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>ระบุชิ้นงาน/ภาระงานที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติเพื่อสะท้อนความรู้ความสามารถได้ถูกต้อง เช่น ชิ้นงาน: ให้ทำผังความคิด, ภาระงาน: ให้นำเสนองานผังความคิด เป็นต้น</li> <li>ระบุชิ้นงาน/ภาระงานที่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</li> <li>ระบุชิ้นงาน/ภาระงานสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้</li> <li>ระบุชิ้นงาน/ภาระงานส่งเสริมให้เกิดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์</li> </ol>	ระบุได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดทั้ง 4 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด	ไม่ระบุ

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบย้อนกลับ (Backward Design) สำหรับนักศึกษาครู (ต่อ)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
7	<p><b>การวัดและประเมินผล</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. ระบุการวัดและประเมินผลที่แสดงให้เห็นช่วงเวลาที่ประเมิน, พฤติกรรมที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติ รวมทั้งวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล เช่น หลังเรียน: ประเมินการนำเสนองานผังความคิด โดยใช้วิธีการสังเกตและบันทึกลงในแบบประเมินพฤติกรรมผู้เรียน เป็นต้น</li> <li>2. ระบุการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</li> <li>3. ระบุการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับเรื่องที่สอน</li> <li>4. ระบุการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</li> <li>5. ระบุการวัดและประเมินผลที่มีการใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย</li> </ol>	ระบุได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้ง 5 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 3-4 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด	ไม่ระบุ

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบย้อนกลับ (Backward Design) สำหรับนักศึกษาครู (ต่อ)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
	<b>กิจกรรมการเรียนรู้</b>						
8	<p>การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>ระบุเป้าหมายชัดเจนว่าผู้เรียนควรรู้/เข้าใจเรื่องใด</li> <li>ระบุเป้าหมายชัดเจนว่าผู้เรียนควรจะทำอะไรได้</li> <li>ระบุเป้าหมายชัดเจนว่าความรู้ความสามารถที่ต้องติดไปกับผู้เรียนเมื่อเสร็จสิ้นการเรียนรู้แล้วคืออะไร</li> <li>ระบุหลักฐานการเรียนรู้หรือชิ้นงาน/ภาระงานที่ผู้เรียนต้องสะท้อนถึงความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่</li> <li>ระบุวิธีการประเมินและพฤติกรรมแสดงออกของผู้เรียนว่าควรมีลักษณะอย่างไร เช่น ประเมินการทำผังความคิด, สังเกตการตอบคำถาม ฯลฯ</li> <li>ระบุเกณฑ์การประเมิน (rubrics) เพื่อเป็นการยอมรับผลงานของผู้เรียน</li> <li>ระบุการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามเป้าหมายที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</li> <li>ระบุขั้นตอนเฉพาะที่บ่งชี้การนำแนวคิดหรือรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้ครบถ้วนชัดเจน</li> </ol>	ระบุได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้ง 8 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 6-7 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 4-5 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 1-3 ข้อ	ระบุไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด	ไม่ระบุ

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบย้อนกลับ (Backward Design) สำหรับนักศึกษาครู (ต่อ)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
	ข้อมูลอื่นๆ						
9	<p>สื่อการเรียนรู้ ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. ระบุชื่อสื่อการเรียนรู้ที่แสดงให้เห็นว่า เป็น วัสดุ/อุปกรณ์/วิธีการ ที่นำมาใช้ในการสอนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้</li> <li>2. ระบุชื่อสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการสอนที่แสดงถึงการใช้สื่อที่หลากหลาย</li> <li>3. ระบุชื่อสื่อการเรียนรู้ได้ตรงกันกับที่ระบุในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</li> <li>4. ระบุสื่อการเรียนรู้ครบถ้วนเมื่อเทียบกับที่ระบุในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</li> </ol>	ระบุได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด	ไม่ระบุ
10	<p>เอกสารแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. มีเอกสารแนบท้ายที่แสดงถึงสื่อการเรียนรู้และเครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่สามารถนำมาจัดทำในรูปแบบเอกสารได้ เช่น ใบความรู้, แบบฝึกหัด, ใบงาน, แบบทดสอบ, แบบประเมิน, แบบสังเกต ฯลฯ</li> <li>2. มีเอกสารแนบท้ายที่มีชื่อเอกสารสอดคล้องกับที่กล่าวถึงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ รวมทั้งการวัดและประเมินผล</li> <li>3. มีเอกสารแนบท้ายที่มีการเรียงตามลำดับการนำไปใช้</li> <li>4. มีเอกสารแนบท้ายครบถ้วน</li> </ol>	ระบุได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด	ไม่ระบุ

แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) สำหรับนักศึกษาครู

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินกาเครื่องหมาย / ในช่องระดับคะแนนที่กำหนดให้ เพื่อประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู

ชื่อ – สกุลผู้ถูกประเมิน ..... รหัส ..... สาขาวิชา ..... กลุ่มที่ลงทะเบียน .....

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
1	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด						
2	สาระการเรียนรู้						
3	สาระสำคัญ						
4	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน						
5	คุณลักษณะอันพึงประสงค์						
6	ชิ้นงาน/ภาระงาน						
7	การวัดและประเมินผล						
8	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
9	สื่อการเรียนรู้						
10	เอกสารแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม .....

.....  
 .....

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) สำหรับนักศึกษาครู

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
1	<p><b>มาตรฐาน/ตัวชี้วัด</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>1. ระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนพึงรู้ได้ชัดเจน</p> <p>2. ระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ชัดเจน เช่น อธิบาย อ่าน วิเคราะห์ เข้าใจ เห็นคุณค่า ตระหนัก ฯลฯ</p> <p>3. ระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นคุณลักษณะของผู้เรียนในระดับชั้นที่สอนได้ถูกต้องตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด</p> <p>4. ระบุมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่มีรหัสกำกับได้ถูกต้องตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด เช่น มาตรฐาน ท1.1 .... ป.3/1 ....</p>	ระบุได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดทั้ง 4 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด	ไม่ระบุ
2	<p><b>สาระการเรียนรู้</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>1. ระบุสาระการเรียนรู้ที่แสดงให้เห็น องค์ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน</p> <p>2. ระบุสาระการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</p> <p>3. ระบุสาระการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้แกนกลางในระดับชั้นที่สอนตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด</p> <p>4. ระบุสาระการเรียนรู้ที่แสดงรายละเอียดเนื้อหาหลักและเนื้อหาย่อยได้ชัดเจน</p>	ระบุได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดทั้ง 4 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด	ไม่ระบุ

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) สำหรับนักศึกษาครู (ต่อ)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
3	<p><b>สาระสำคัญ</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. ระบุสาระสำคัญที่แสดงให้เห็นสิ่งที่เป็นแก่นความรู้ที่ผู้เรียนพึงรู้</li> <li>2. ระบุสาระสำคัญที่มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้</li> <li>3. ระบุสาระสำคัญที่เป็นแก่นความรู้ในเรื่องที่สอนได้ชัดเจนถูกต้อง</li> <li>4. ระบุสาระสำคัญที่เขียนได้กระชับและได้ใจความ</li> </ol>	ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด	ไม่ระบุ
4	<p><b>สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. ระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนที่แสดงให้เห็นความสามารถในด้านต่างๆ ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร คิด แก้ปัญหา ใช้ทักษะชีวิต และใช้เทคโนโลยี</li> <li>2. ระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ตามที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</li> <li>3. ระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ตามที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</li> <li>4. ระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</li> </ol>	ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด	ไม่ระบุ

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) สำหรับนักศึกษาครู (ต่อ)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
5	<p><b>คุณลักษณะอันพึงประสงค์</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>1. ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ดีในด้านต่างๆ ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด จำนวน 8 ด้าน ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ</p> <p>2. ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ตามที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</p> <p>3. ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ตามที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</p> <p>4. ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ</p>	<p>ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด</p>	<p>ไม่ระบุ</p>

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) สำหรับนักศึกษาครู (ต่อ)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
6	<p><b>ชิ้นงาน/ภาระงาน</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>1. ระบุชิ้นงาน/ภาระงานที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติเพื่อสะท้อนความรู้ความสามารถได้ถูกต้อง เช่น ชิ้นงาน: ให้ทำผังความคิด, ภาระงาน: ให้นำเสนองานผังความคิด เป็นต้น</p> <p>2. ระบุชิ้นงาน/ภาระงานที่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</p> <p>3. ระบุชิ้นงาน/ภาระงานสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>4. ระบุชิ้นงาน/ภาระงานส่งเสริมให้เกิดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ</p>	<p>ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด</p>	<p>ไม่ระบุ</p>
7	<p><b>การวัดและประเมินผล</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>1. ระบุการวัดและประเมินผลที่แสดงให้เห็นช่วงเวลาที่ประเมิน, พฤติกรรมที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติ รวมทั้งวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล เช่น หลังเรียน: ประเมินการนำเสนอผังความคิด โดยใช้วิธีการสังเกตและบันทึกลงในแบบประเมินพฤติกรรมผู้เรียน เป็นต้น</p> <p>2. ระบุการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</p> <p>3. ระบุการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับเรื่องที่สอน</p> <p>4. ระบุการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>5. ระบุการวัดและประเมินผลที่มีการใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 5 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3-4 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ</p>	<p>ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด</p>	<p>ไม่ระบุ</p>

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) สำหรับนักศึกษาครู (ต่อ)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
8	<p><b>การจัดกิจกรรมการเรียนรู้</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>ระบุขั้นสร้างความสนใจที่แสดงให้เห็นว่าผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนมุ่งความสนใจไปสู่เรื่องที่กำลังจะเรียน เช่น การใช้คำถาม การให้คู่มือทัศน ฯลฯ และให้ผู้เรียนระดมสมองเพื่อเป็นการสะท้อนความรู้เดิม</li> <li>ระบุขั้นอภิปรายที่แสดงให้เห็นว่าผู้สอนนำคำตอบจากการระดมสมองมาให้ผู้เรียนฝึกคิดวิเคราะห์ให้เหตุผลและตั้งสมมติฐาน</li> <li>ระบุขั้นสำรวจและค้นหาที่แสดงให้เห็นว่าผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้แนวคิดที่มีอยู่แล้วมาจัดความสัมพันธ์กับหัวข้อที่กำลังเรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินกิจกรรม เช่น การศึกษาใบความรู้ การทำใบงาน ฯลฯ</li> <li>ระบุขั้นอธิบายที่แสดงให้เห็นว่าผู้สอนให้ผู้เรียนนำเสนอข้อค้นพบในการดำเนินกิจกรรม เช่น การตอบคำถามในใบงาน การตอบคำถามในแบบฝึก ฯลฯ</li> <li>ระบุขั้นคิดค้นเพิ่มเติมที่แสดงให้เห็นว่าผู้สอนจัดสถานการณ์ใหม่ให้ผู้เรียนนำแนวคิดที่ค้นพบจากการเรียนไปประยุกต์ใช้</li> </ol>	ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 8 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 6-7 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 4-5 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1-3 ข้อ	ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด	ไม่ระบุ

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) สำหรับนักศึกษาครู (ต่อ)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
8	<p><b>การจัดกิจกรรมการเรียนรู้</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>6. ระบุขั้นสรุปและประเมินที่แสดงให้เห็นว่าผู้สอนให้โอกาสผู้เรียนในการสะท้อนแนวคิดที่ผู้เรียนมีแนวคิดเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างไร โดยการนำเสนอความรู้ความเข้าใจจากเรื่องที่ได้เรียนสรุปเป็นความคิดรวบยอด</p> <p>7. ระบุการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามเป้าหมายที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</p> <p>8. ระบุขั้นตอนเฉพาะที่บ่งชี้การนำแนวคิดหรือรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้ครบถ้วน</p>	ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 8 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 6-7 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 4-5 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1-3 ข้อ	ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด	ไม่ระบุ
9	<p><b>สื่อการเรียนรู้</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>1. ระบุชื่อสื่อการเรียนรู้ที่แสดงให้เห็นว่าเป็น วัสดุ/อุปกรณ์/วิธีการ ที่นำมาใช้ในการสอนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้</p> <p>2. ระบุชื่อสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการสอนที่แสดงถึงการใช้สื่อที่หลากหลาย</p> <p>3. ระบุชื่อสื่อการเรียนรู้ได้ตรงกันกับที่ระบุในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>4. ระบุสื่อการเรียนรู้ครบถ้วนเมื่อเทียบกับที่ระบุในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p>	ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด	ไม่ระบุ

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) สำหรับนักศึกษาครู (ต่อ)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
10	<p>เอกสารแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>มีเอกสารแนบท้ายที่แสดงถึงสื่อการเรียนรู้และเครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่สามารถนำมาจัดทำในรูปแบบเอกสารได้ เช่น ใบความรู้, แบบฝึกหัด, ใบงาน, แบบทดสอบ, แบบประเมิน, แบบสังเกต ฯลฯ</li> <li>มีเอกสารแนบท้ายที่มีชื่อเอกสารสอดคล้องกับที่กล่าวถึงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ รวมทั้งการวัดและประเมินผล</li> <li>มีเอกสารแนบท้ายที่มีการเรียงตามลำดับการนำไปใช้</li> <li>มีเอกสารแนบท้ายครบถ้วน</li> </ol>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ</p>	<p>ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด</p>	<p>ไม่ระบุ</p>

แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบร่วมมือกัน (Cooperative Learning) สำหรับนักศึกษาครู

เทคนิคพร้อมกันคิด (Numbered Heads Together: NH หรือ NHT)

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินกาเครื่องหมาย / ในช่องระดับคะแนนที่กำหนดให้ เพื่อประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู

ชื่อ – สกุลผู้ถูกประเมิน ..... รหัส ..... สาขาวิชา ..... กลุ่มที่ลงทะเบียน .....

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
1	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด						
2	สาระการเรียนรู้						
3	สาระสำคัญ						
4	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน						
5	คุณลักษณะอันพึงประสงค์						
6	ชิ้นงาน/ภาระงาน						
7	การวัดและประเมินผล						
8	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
9	สื่อการเรียนรู้						
10	เอกสารแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม .....

.....

.....

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เทคนิคพร้อมกันคิด (Numbered Heads Together: NH หรือ NHT)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
1	<p><b>มาตรฐาน/ตัวชี้วัด</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>1. ระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนพึงรู้ได้ชัดเจน</p> <p>2. ระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ชัดเจน เช่น อธิบาย อ่าน วิเคราะห์ เข้าใจ เห็นคุณค่า ตระหนัก ฯลฯ</p> <p>3. ระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นคุณลักษณะของผู้เรียนในระดับชั้นที่สอนได้ถูกต้องตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด</p> <p>4. ระบุมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่มีรหัสกำกับได้ถูกต้องตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด เช่น มาตรฐาน ท1.1 .... ป.3/1 ....</p>	ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด	ไม่ระบุ
2	<p><b>สาระการเรียนรู้</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>1. ระบุสาระการเรียนรู้ที่แสดงให้เห็น องค์ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน</p> <p>2. ระบุสาระการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</p> <p>3. ระบุสาระการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้แกนกลางในระดับชั้นที่สอนตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด</p> <p>4. ระบุสาระการเรียนรู้ที่แสดงรายละเอียดเนื้อหาหลักและเนื้อหาย่อยได้ชัดเจน</p>	ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด	ไม่ระบุ

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เทคนิคร่วมกันคิด (Numbered Heads Together: NH หรือ NHT) (ต่อ)

ท.	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
3	<p><b>สาระสำคัญ</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. ระบุสาระสำคัญที่แสดงให้เห็นสิ่งที่เป็นแก่นความรู้ที่ผู้เรียนพึงรู้</li> <li>2. ระบุสาระสำคัญที่มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้</li> <li>3. ระบุสาระสำคัญที่เป็นแก่นความรู้ในเรื่องที่สอนได้ชัดเจนถูกต้อง</li> <li>4. ระบุสาระสำคัญที่เขียนได้กระชับและได้ใจความ</li> </ol>	ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด	ไม่ระบุ
4	<p><b>สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. ระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนที่แสดงให้เห็นความสามารถในด้านต่างๆ ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร คิด แก้ปัญหา ใช้ทักษะชีวิต และใช้เทคโนโลยี</li> <li>2. ระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ตามที่กำหนด ในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</li> <li>3. ระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ตามที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</li> <li>4. ระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</li> </ol>	ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด	ไม่ระบุ

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เทคนิคพร้อมกันคิด (Numbered Heads Together: NH หรือ NHT) (ต่อ)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
5	<p><b>คุณลักษณะอันพึงประสงค์</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>1. ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ดีในด้านต่างๆ ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด จำนวน 8 ด้าน ได้แก่ รักษา ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ</p> <p>2. ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ตามที่กำหนด ในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</p> <p>3. ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ตามที่ กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</p> <p>4. ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ</p>	<p>ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ที่กำหนด</p>	<p>ไม่ระบุ</p>

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เทคนิคร่วมกันคิด (Numbered Heads Together: NH หรือ NHT) (ต่อ)

ท	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
6	<p>ชิ้นงาน/ภาระงาน ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>ระบุชิ้นงาน/ภาระงานที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติเพื่อสะท้อนความรู้ความสามารถได้ถูกต้อง เช่น ชิ้นงาน: ให้ทำผังความคิด, ภาระงาน: ให้นำเสนองานผังความคิด เป็นต้น</li> <li>ระบุชิ้นงาน/ภาระงานที่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</li> <li>ระบุชิ้นงาน/ภาระงานสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้</li> <li>ระบุชิ้นงาน/ภาระงานส่งเสริมให้เกิดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์</li> </ol>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ</p>	<p>ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด</p>	<p>ไม่ระบุ</p>
7	<p>การวัดและประเมินผล ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>ระบุการวัดและประเมินผลที่แสดงให้เห็นช่วงเวลาที่ประเมิน, พฤติกรรมที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติ รวมทั้งวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล เช่น หลังเรียน: ประเมินการนำเสนองานผังความคิด โดยใช้วิธีการสังเกตและบันทึกลงในแบบประเมินพฤติกรรมผู้เรียน เป็นต้น</li> <li>ระบุการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</li> <li>ระบุการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับเรื่องที่สอน</li> <li>ระบุการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</li> <li>ระบุการวัดและประเมินผลที่มีการใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย</li> </ol>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 5 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3-4 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ</p>	<p>ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด</p>	<p>ไม่ระบุ</p>

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เทคนิคพร้อมกันคิด (Numbered Heads Together: NH หรือ NHT) (ต่อ)

ท.	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
8	<p>การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>ระบุขั้นตอนการจัดนักเรียนเข้ากลุ่มแบบคละความสามารถและให้หมายเลขประจำตัวสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม</li> <li>ระบุขั้นตอนทบทวนวิธีการเรียนแบบร่วมมือ แจ้งการประเมินผลงานกลุ่ม การให้คะแนนพิเศษ และการให้รางวัล</li> <li>ระบุขั้นตอนจัดกิจกรรมให้ทุกคนร่วมกันคิดหาคำตอบในเวลาที่กำหนด เช่น ให้เขียนคำศัพท์ที่เป็นคำนามที่ขึ้นต้นด้วยตัว A ใน 1 นาที โดยร่วมกันเขียนทุกคน</li> <li>ระบุขั้นเรียกละหมายเลขสมาชิก 1 หมายเลขของทุกกลุ่ม เป็นตัวแทนตอบคำถามของกลุ่ม และเวียนให้ครบทุกหมายเลข เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม</li> <li>ระบุขั้นตรวจคำตอบ ให้รางวัลหรือยกย่องชมเชยกลุ่มที่ได้คะแนนสูงที่สุด</li> <li>ระบุการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามเป้าหมายที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</li> <li>ระบุขั้นตอนเฉพาะที่บ่งชี้การนำแนวคิดหรือรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้ครบถ้วน</li> </ol>	<p>ระบุได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้ง 7 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ตามเกณฑ์ 6 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ตามเกณฑ์ 4-5 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ตามเกณฑ์ 1-3 ข้อ</p>	<p>ระบุไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด</p>	<p>ไม่ระบุ</p>

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เทคนิคพร้อมกันคิด (Numbered Heads Together: NH หรือ NHT) (ต่อ)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
9	<p>สื่อการเรียนรู้ ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>ระบุชื่อสื่อการเรียนรู้ที่แสดงให้เห็นว่าเป็น วัสดุ/อุปกรณ์/วิธีการ ที่นำมาใช้ในการสอนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้</li> <li>ระบุชื่อสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการสอนที่แสดงถึงการใช้สื่อที่หลากหลาย</li> <li>ระบุชื่อสื่อการเรียนรู้ได้ตรงกันกับที่ระบุในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</li> <li>ระบุสื่อการเรียนรู้ครบถ้วนเมื่อเทียบกับที่ระบุในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</li> </ol>	ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด	ไม่ระบุ
10	<p>เอกสารแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>มีเอกสารแนบท้ายที่แสดงถึงสื่อการเรียนรู้และเครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่สามารถนำมาจัดทำในรูปแบบเอกสารได้ เช่น ใบความรู้, แบบฝึกหัด, ใบงาน, แบบทดสอบ, แบบประเมิน, แบบสังเกต ฯลฯ</li> <li>มีเอกสารแนบท้ายที่มีชื่อเอกสารสอดคล้องกับที่กล่าวถึงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ รวมทั้งการวัดและประเมินผล</li> <li>มีเอกสารแนบท้ายที่มีการเรียงตามลำดับการนำไปใช้</li> <li>มีเอกสารแนบท้ายครบถ้วน</li> </ol>	ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด	ไม่ระบุ

**แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบร่วมมือกัน (Cooperative Learning) สำหรับนักศึกษาครู**  
**เทคนิคจิ๊กซอว์ 2 (JIGSAW 2)**

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินกาเครื่องหมาย / ในช่องระดับคะแนนที่กำหนดให้ เพื่อประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู

ชื่อ – สกุลผู้ถูกประเมิน ..... รหัส ..... สาขาวิชา ..... กลุ่มที่ลงทะเบียน .....

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
1	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด						
2	สาระการเรียนรู้						
3	สาระสำคัญ						
4	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน						
5	คุณลักษณะอันพึงประสงค์						
6	ชิ้นงาน/ภาระงาน						
7	การวัดและประเมินผล						
8	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
9	สื่อการเรียนรู้						
10	เอกสารแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม .....

.....

.....

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เทคนิคจิ๊กซอว์ 2 (JIGSAW 2)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
1	<p><b>มาตรฐาน/ตัวชี้วัด</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>1. ระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนพึงรู้ได้ชัดเจน</p> <p>2. ระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ชัดเจน เช่น อธิบาย อ่าน วิเคราะห์ เข้าใจ เห็นคุณค่า ตระหนัก ฯลฯ</p> <p>3. ระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นคุณลักษณะของผู้เรียนในระดับชั้นที่สอนได้ถูกต้องตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด</p> <p>4. ระบุมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่มีรหัสกำกับได้ถูกต้องตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด เช่น มาตรฐาน ท1.1 .... ป.3/1 ....</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ</p>	<p>ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด</p>	<p>ไม่ระบุ</p>
2	<p><b>สาระการเรียนรู้</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>1. ระบุสาระการเรียนรู้ที่แสดงให้เห็น องค์ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน</p> <p>2. ระบุสาระการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</p> <p>3. ระบุสาระการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้แกนกลางในระดับชั้นที่สอนตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด</p> <p>4. ระบุสาระการเรียนรู้ที่แสดงรายละเอียดเนื้อหาหลักและเนื้อหาย่อยได้ชัดเจน</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ</p>	<p>ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด</p>	<p>ไม่ระบุ</p>

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เทคนิคจิ๊กซอว์ 2 (JIGSAW 2) (ต่อ)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
3	<p><b>สาระสำคัญ</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. ระบุสาระสำคัญที่แสดงให้เห็นสิ่งที่เป็นแก่นความรู้ที่ผู้เรียนพึงรู้</li> <li>2. ระบุสาระสำคัญที่มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้</li> <li>3. ระบุสาระสำคัญที่เป็นแก่นความรู้ในเรื่องที่สอนได้ชัดเจนถูกต้อง</li> <li>4. ระบุสาระสำคัญที่เขียนได้กระชับและได้ใจความ</li> </ol>	ระบุได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด	ไม่ระบุ
4	<p><b>สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. ระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนที่แสดงให้เห็นความสามารถในด้านต่างๆ ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร คิด แก้ปัญหา ใช้ทักษะชีวิต และใช้เทคโนโลยี</li> <li>2. ระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ตามที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</li> <li>3. ระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ตามที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</li> <li>4. ระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</li> </ol>	ระบุได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด	ไม่ระบุ

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เทคนิคจิ๊กซอว์ 2 (JIGSAW 2) (ต่อ)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
5	<p><b>คุณลักษณะอันพึงประสงค์</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>1. ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ดีในด้านต่างๆ ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด จำนวน 8 ด้าน ได้แก่ รักษา ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ</p> <p>2. ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ตามที่กำหนดใน มาตรฐาน/ตัวชี้วัด</p> <p>3. ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ตามที่ กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</p> <p>4. ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ</p>	<p>ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ที่กำหนด</p>	<p>ไม่ระบุ</p>

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เทคนิคจิ๊กซอว์ 2 (JIGSAW 2) (ต่อ)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
6	<p><b>ชิ้นงาน/ภาระงาน</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>ระบุชิ้นงาน/ภาระงานที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติเพื่อสะท้อนความรู้ความสามารถได้ถูกต้อง เช่น ชิ้นงาน: ให้ทำผังความคิด, ภาระงาน: ให้นำเสนองานผังความคิด เป็นต้น</li> <li>ระบุชิ้นงาน/ภาระงานที่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</li> <li>ระบุชิ้นงาน/ภาระงานสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้</li> <li>ระบุชิ้นงาน/ภาระงานส่งเสริมให้เกิดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์</li> </ol>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ</p>	<p>ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด</p>	<p>ไม่ระบุ</p>
7	<p><b>การวัดและประเมินผล</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>ระบุการวัดและประเมินผลที่แสดงให้เห็นช่วงเวลาที่ประเมิน, พฤติกรรมที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติ รวมทั้งวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล เช่น หลังเรียน: ประเมินการนำเสนองานผังความคิด โดยใช้วิธีการสังเกตและบันทึกลงในแบบประเมินพฤติกรรมผู้เรียน เป็นต้น</li> <li>ระบุการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</li> <li>ระบุการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับเรื่องที่สอน</li> <li>ระบุการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</li> <li>ระบุการวัดและประเมินผลที่มีการใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย</li> </ol>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 5 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3-4 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ</p>	<p>ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด</p>	<p>ไม่ระบุ</p>

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เทคนิคจิ๊กซอว์ 2 (JIGSAW 2) (ต่อ)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
8	<p>การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>ระบุขั้นนำที่แสดงให้เห็นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน ได้รับความสนใจ แจ่มชัดประสงค์การเรียนรู้ ทบทวนความรู้เดิมหรือมโนคติที่จำเป็นในการเรียนรู้เรื่องใหม่ แนะนำวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน</li> <li>ระบุขั้นสอนที่แสดงให้เห็นวิธีการให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะสอน เช่นการใช้วิธีบรรยาย อธิบายกรณีตัวอย่าง การใช้คำถาม ฯลฯ</li> <li>ระบุขั้นศึกษากลุ่มย่อยและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่แสดงให้เห็นว่าครูจัดกลุ่มผู้เรียนแบบละความสามารถ กำหนดหมายเลขประจำตัวสมาชิกในกลุ่ม แจ้งหัวข้อเรื่องที่จะให้ศึกษา บทบาทหน้าที่ของผู้เรียนเมื่อเข้ากลุ่มย่อยหรือกลุ่มบ้าน (Home Group) และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group)</li> <li>ระบุขั้นการทดสอบย่อยที่แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนจะต้องได้รับการทดสอบย่อย และคะแนนที่ได้จะถูกนำมารวมเป็นคะแนนกลุ่ม คิดคะแนนพัฒนาตนเองและของกลุ่ม ประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม</li> </ol>	<p>ระบุได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้ง 7 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ตามเกณฑ์ 6 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ตามเกณฑ์ 4-5 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ตามเกณฑ์ 1-3 ข้อ</p>	<p>ระบุไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด</p>	<p>ไม่ระบุ</p>

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เทคนิคจิ๊กซอว์ 2 (JIGSAW 2) (ต่อ)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
8	<p><b>การจัดกิจกรรมการเรียนรู้</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>5. ระบุขั้นสรุปที่แสดงให้เห็นว่าครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเสนอผลการปฏิบัติงาน การประเมินผลการปฏิบัติงานกลุ่ม และยกย่องให้รางวัลกลุ่มที่ได้คะแนนสูงที่สุด</p> <p>6. ระบุการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามเป้าหมายที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</p> <p>7. ระบุขั้นตอนเฉพาะที่บ่งชี้การนำแนวคิดหรือรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้ครบถ้วน</p>						
9	<p><b>สื่อการเรียนรู้</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>1. ระบุชื่อสื่อการเรียนรู้ที่แสดงให้เห็นว่าเป็น วัสดุ/อุปกรณ์/วิธีการ ที่นำมาใช้ในการสอนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้</p> <p>2. ระบุชื่อสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการสอนที่แสดงถึงการใช้สื่อที่หลากหลาย</p> <p>3. ระบุชื่อสื่อการเรียนรู้ได้ตรงกันกับที่ระบุในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>4. ระบุสื่อการเรียนรู้ครบถ้วนเมื่อเทียบกับที่ระบุในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p>	ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด	ไม่ระบุ

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เทคนิคจิ๊กซอว์ 2 (JIGSAW 2) (ต่อ)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
10	<p>เอกสารแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>มีเอกสารแนบท้ายที่แสดงถึงสื่อการเรียนรู้และเครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่สามารถนำมาจัดทำในรูปแบบเอกสารได้ เช่น ใบความรู้, แบบฝึกหัด, ใบงาน, แบบทดสอบ, แบบประเมิน, แบบสังเกต ฯลฯ</li> <li>มีเอกสารแนบท้ายที่มีชื่อเอกสารสอดคล้องกับที่กล่าวถึงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ รวมทั้งการวัดและประเมินผล</li> <li>มีเอกสารแนบท้ายที่มีการเรียงตามลำดับการนำไปใช้</li> <li>มีเอกสารแนบท้ายครบถ้วน</li> </ol>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ</p>	<p>ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด</p>	<p>ไม่ระบุ</p>

แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบร่วมมือกัน (Cooperative Learning) สำหรับนักศึกษาครู

เทคนิคกลุ่มช่วยเหลือเป็นรายบุคคล (Teams assisted Individualization: TAI)

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินกาเครื่องหมาย / ในช่องระดับคะแนนที่กำหนดให้ เพื่อประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู

ชื่อ – สกุลผู้ถูกประเมิน ..... รหัส ..... สาขาวิชา ..... กลุ่มที่ลงทะเบียน .....

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
1	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด						
2	สาระการเรียนรู้						
3	สาระสำคัญ						
4	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน						
5	คุณลักษณะอันพึงประสงค์						
6	ชิ้นงาน/ภาระงาน						
7	การวัดและประเมินผล						
8	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
9	สื่อการเรียนรู้						
10	เอกสารแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม .....

.....

.....

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เทคนิคกลุ่มช่วยเหลือเป็นรายบุคคล (Teams assisted Individualization: TAI)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
1	<p><b>มาตรฐาน/ตัวชี้วัด</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>1. ระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนพึงรู้ได้ชัดเจน</p> <p>2. ระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ชัดเจน เช่น อธิบาย อ่าน วิเคราะห์ เข้าใจ เห็นคุณค่า ตระหนัก ฯลฯ</p> <p>3. ระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นคุณลักษณะของผู้เรียนในระดับชั้นที่สอนได้ถูกต้องตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด</p> <p>4. ระบุมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่มีรหัสกำกับได้ถูกต้องตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด เช่น มาตรฐาน ท1.1 .... ป.3/1 ....</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ</p>	<p>ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด</p>	<p>ไม่ระบุ</p>
2	<p><b>สาระการเรียนรู้</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>1. ระบุสาระการเรียนรู้ที่แสดงให้เห็น องค์ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน</p> <p>2. ระบุสาระการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</p> <p>3. ระบุสาระการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้แกนกลางในระดับชั้นที่สอนตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด</p> <p>4. ระบุสาระการเรียนรู้ที่แสดงรายละเอียดเนื้อหาหลักและเนื้อหาย่อยได้ชัดเจน</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ</p>	<p>ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด</p>	<p>ไม่ระบุ</p>

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เทคนิคกลุ่มช่วยเหลือเป็นรายบุคคล (Teams assisted Individualization: TAI) (ต่อ)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
3	<p><b>สาระสำคัญ</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. ระบุสาระสำคัญที่แสดงให้เห็นสิ่งที่เป็นแก่นความรู้ที่ผู้เรียนพึงรู้</li> <li>2. ระบุสาระสำคัญที่มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้</li> <li>3. ระบุสาระสำคัญที่เป็นแก่นความรู้ในเรื่องที่สอนได้ชัดเจนถูกต้อง</li> <li>4. ระบุสาระสำคัญที่เขียนได้กระชับและได้ใจความ</li> </ol>	ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด	ไม่ระบุ
4	<p><b>สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. ระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนที่แสดงให้เห็นความสามารถในด้านต่างๆ ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร คิด แก้ปัญหา ใช้ทักษะชีวิต และใช้เทคโนโลยี</li> <li>2. ระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ตามที่กำหนด ในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</li> <li>3. ระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ตามที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</li> <li>4. ระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</li> </ol>	ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด	ไม่ระบุ

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เทคนิคกลุ่มช่วยเหลือเป็นรายบุคคล (Teams assisted Individualization: TAI) (ต่อ)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
5	<p><b>คุณลักษณะอันพึงประสงค์</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>1. ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ดีในด้านต่างๆ ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด จำนวน 8 ด้าน ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ</p> <p>2. ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ตามที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</p> <p>3. ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ตามที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</p> <p>4. ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ</p>	<p>ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด</p>	<p>ไม่ระบุ</p>

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เทคนิคกลุ่มช่วยเหลือเป็นรายบุคคล (Teams assisted Individualization: TAI) (ต่อ)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
6	<p>ชิ้นงาน/ภาระงาน ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>ระบุชิ้นงาน/ภาระงานที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติเพื่อสะท้อนความรู้ความสามารถได้ถูกต้อง เช่น ชิ้นงาน: ให้ทำผังความคิด, ภาระงาน: ให้นำเสนองานผังความคิด เป็นต้น</li> <li>ระบุชิ้นงาน/ภาระงานที่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</li> <li>ระบุชิ้นงาน/ภาระงานสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้</li> <li>ระบุชิ้นงาน/ภาระงานส่งเสริมให้เกิดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์</li> </ol>	ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด	ไม่ระบุ
7	<p>การวัดและประเมินผล ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>ระบุการวัดและประเมินผลที่แสดงให้เห็นช่วงเวลาที่ประเมิน, พฤติกรรมที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติ รวมทั้งวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล เช่น หลังเรียน: ประเมินการนำเสนอผังความคิด โดยใช้วิธีการสังเกตและบันทึกลงในแบบประเมินพฤติกรรมผู้เรียน เป็นต้น</li> <li>ระบุการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</li> <li>ระบุการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับเรื่องที่สอน</li> <li>ระบุการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</li> <li>ระบุการวัดและประเมินผลที่มีการใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย</li> </ol>	ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 5 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3-4 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด	ไม่ระบุ

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เทคนิคกลุ่มช่วยเหลือเป็นรายบุคคล (Teams assisted Individualization: TAI) (ต่อ)

ท.	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
8	<p><b>การจัดกิจกรรมการเรียนรู้</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>ระบุขั้นนำและสอนที่แสดงให้เห็นการทบทวนความรู้เดิม ทบทวนวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ และการสอนเนื้อหาโดยการอธิบาย แสดงวิธีทำ ยกตัวอย่าง ฯลฯ</li> <li>ระบุขั้นฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่มที่แสดงให้เห็นการจัดกลุ่ม โดยคณะกรรมการมีการแนะนำสื่อและเครื่องมือวัดประเมินผลที่ใช้ เช่น ใบความรู้ ใบงาน แบบสังเกต จากนั้นผู้เรียนร่วมมือกันเรียนรู้โดยฝึกปฏิบัติกิจกรรมที่กำหนด</li> <li>ระบุขั้นประเมินผลการฝึกทักษะกลุ่มที่แสดงให้เห็นการให้ทำแบบทดสอบย่อยรายบุคคล การตรวจและรวมคะแนน หากมีสมาชิกกลุ่มได้คะแนนไม่ผ่านเกณฑ์ให้เพื่อนในกลุ่มที่ผ่านช่วยกันสอนเสริม จากนั้นทำแบบทดสอบย่อยใหม่ (แบบคู่ขนาน) ให้ผ่านเกณฑ์ คิดคะแนนพัฒนาเฉลี่ยของกลุ่ม</li> <li>ระบุขั้นสรุปที่แสดงให้เห็นการเสนอผลการปฏิบัติงาน การประเมินผล การปฏิบัติงานกลุ่ม ยกย่องให้รางวัลกลุ่มที่ได้คะแนนพัฒนาสูงที่สุด</li> <li>ระบุการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามเป้าหมายที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</li> <li>ระบุขั้นตอนเฉพาะที่บ่งชี้การนำแนวคิดหรือรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้ครบถ้วน</li> </ol>	ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 6 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 5 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 4 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3-1 ข้อ	ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด	ไม่ระบุ

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เทคนิคกลุ่มช่วยเหลือเป็นรายบุคคล (Teams assisted Individualization: TAI) (ต่อ)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
9	<p><b>สื่อการเรียนรู้</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>1. ระบุชื่อสื่อการเรียนรู้ที่แสดงให้เห็นว่าเป็น วัสดุ/อุปกรณ์/วิธีการ ที่นำมาใช้ในการสอนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้</p> <p>2. ระบุชื่อสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการสอนที่แสดงถึงการใช้สื่อที่หลากหลาย</p> <p>3. ระบุชื่อสื่อการเรียนรู้ได้ตรงกันกับที่ระบุในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>4. ระบุสื่อการเรียนรู้ครบถ้วนเมื่อเทียบกับที่ระบุในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p>	ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด	ไม่ระบุ
10	<p><b>เอกสารแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>1. มีเอกสารแนบท้ายที่แสดงถึงสื่อการเรียนรู้และเครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่สามารถนำมาจัดทำในรูปแบบเอกสารได้ เช่น ใบความรู้, แบบฝึกหัด, ใบงาน, แบบทดสอบ, แบบประเมิน, แบบสังเกต ฯลฯ</p> <p>2. มีเอกสารแนบท้ายที่มีชื่อเอกสารสอดคล้องกับที่กล่าวถึงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ รวมทั้งการวัดและประเมินผล</p> <p>3. มีเอกสารแนบท้ายที่มีการเรียงตามลำดับการนำไปใช้</p> <p>4. มีเอกสารแนบท้ายครบถ้วน</p>	ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด	ไม่ระบุ

แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบร่วมมือกัน (Cooperative Learning) สำหรับนักศึกษาครู

เทคนิคกลุ่มแข่งขัน (Teams Games Tournament : TGT)

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินกาเครื่องหมาย / ในช่องระดับคะแนนที่กำหนดให้ เพื่อประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาครู

ชื่อ – สกุลผู้ถูกประเมิน ..... รหัส ..... สาขาวิชา ..... กลุ่มที่ลงทะเบียน .....

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
1	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด						
2	สาระการเรียนรู้						
3	สาระสำคัญ						
4	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน						
5	คุณลักษณะอันพึงประสงค์						
6	ชิ้นงาน/ภาระงาน						
7	การวัดและประเมินผล						
8	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
9	สื่อการเรียนรู้						
10	เอกสารแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม .....

.....

.....

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เทคนิคกลุ่มแข่งขัน (Teams Games Tournament : TGT)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
1	<p>มาตรฐาน/ตัวชี้วัด ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>1. ระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนพึงรู้ได้ชัดเจน</p> <p>2. ระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ชัดเจน เช่น อธิบาย อ่าน วิเคราะห์ เข้าใจ เห็นคุณค่า ตระหนัก ฯลฯ</p> <p>3. ระบุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นคุณลักษณะของผู้เรียนในระดับชั้นที่สอนได้ถูกต้องตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด</p> <p>4. ระบุมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่มีรหัสกำกับได้ถูกต้องตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด เช่น มาตรฐาน ท1.1 .... ป.3/1 ....</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ</p>	<p>ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด</p>	<p>ไม่ระบุ</p>
2	<p>สาระการเรียนรู้ ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>1. ระบุสาระการเรียนรู้ที่แสดงให้เห็น องค์ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน</p> <p>2. ระบุสาระการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</p> <p>3. ระบุสาระการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้แกนกลางในระดับชั้นที่สอนตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด</p> <p>4. ระบุสาระการเรียนรู้ที่แสดงรายละเอียดเนื้อหาหลักและเนื้อหาย่อยได้ชัดเจน</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ</p>	<p>ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด</p>	<p>ไม่ระบุ</p>

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เทคนิคกลุ่มแข่งขัน (Teams Games Tournament : TGT) (ต่อ)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
3	<p><b>สาระสำคัญ</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. ระบุสาระสำคัญที่แสดงให้เห็นสิ่งที่เป็นแก่นความรู้ที่ผู้เรียนพึงรู้</li> <li>2. ระบุสาระสำคัญที่มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้</li> <li>3. ระบุสาระสำคัญที่เป็นแก่นความรู้ในเรื่องที่สอนได้ชัดเจนถูกต้อง</li> <li>4. ระบุสาระสำคัญที่เขียนได้กระชับและได้ใจความ</li> </ol>	ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด	ไม่ระบุ
4	<p><b>สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. ระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนที่แสดงให้เห็นความสามารถในด้านต่างๆ ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร คิด แก้ปัญหา ใช้ทักษะชีวิต และใช้เทคโนโลยี</li> <li>2. ระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ตามที่กำหนด ในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</li> <li>3. ระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ตามที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</li> <li>4. ระบุสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</li> </ol>	ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด	ไม่ระบุ

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เทคนิคกลุ่มแข่งขัน (Teams Games Tournament : TGT) (ต่อ)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
5	<p><b>คุณลักษณะอันพึงประสงค์</b> ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>1. ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ดีในด้านต่างๆ ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด จำนวน 8 ด้าน ได้แก่ รักษา ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ</p> <p>2. ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ตามที่กำหนดใน มาตรฐาน/ตัวชี้วัด</p> <p>3. ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ตามที่ กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</p> <p>4. ระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ</p>	<p>ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ที่กำหนด</p>	<p>ไม่ระบุ</p>

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เทคนิคกลุ่มแข่งขัน (Teams Games Tournament : TGT) (ต่อ)

ท.	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
6	<p>ชิ้นงาน/ภาระงาน ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>ระบุชิ้นงาน/ภาระงานที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติเพื่อสะท้อนความรู้ความสามารถได้ถูกต้อง เช่น ชิ้นงาน: ให้ทำผังความคิด, ภาระงาน: ให้นำเสนองานผังความคิด เป็นต้น</li> <li>ระบุชิ้นงาน/ภาระงานที่สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</li> <li>ระบุชิ้นงาน/ภาระงานสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้</li> <li>ระบุชิ้นงาน/ภาระงานส่งเสริมให้เกิดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์</li> </ol>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ</p>	<p>ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด</p>	<p>ไม่ระบุ</p>
7	<p>การวัดและประเมินผล ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>ระบุการวัดและประเมินผลที่แสดงให้เห็นช่วงเวลาที่ประเมิน, พฤติกรรมที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติ รวมทั้งวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล เช่น หลังเรียน: ประเมินการนำเสนอผังความคิด โดยใช้วิธีการสังเกตและบันทึกลงในแบบประเมินพฤติกรรมผู้เรียน เป็นต้น</li> <li>ระบุการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</li> <li>ระบุการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับเรื่องที่สอน</li> <li>ระบุการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</li> <li>ระบุการวัดและประเมินผลที่มีการใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย</li> </ol>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 5 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3-4 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ</p>	<p>ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด</p>	<p>ไม่ระบุ</p>

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เทคนิคกลุ่มแข่งขัน (Teams Games Tournament : TGT) (ต่อ)

ท.	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
8	<p>การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. ระบุขั้นนำที่แสดงให้เห็นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน การแบ่งกลุ่มคละความสามารถ การกำหนดหมายเลขประจำตัว และแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้</li> <li>2. ระบุขั้นสอนที่แสดงให้เห็นวิธีการให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะสอน เช่น การใช้วิธีบรรยาย อธิบายกรณีตัวอย่าง การใช้คำถาม ฯลฯ</li> <li>3. ระบุขั้นแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมที่แสดงให้เห็นการให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มศึกษาหัวข้อเดียวกัน แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหาจนแน่ใจว่าสมาชิกทุกคนมีความเข้าใจเนื้อหาตรงกัน</li> <li>4. ระบุขั้นการแข่งขันตอบคำถามที่แสดงให้เห็นการชี้แจงกติกา มารยาท การเล่นเกม การสุ่มหมายเลขผู้เรียนที่มีความสามารถใกล้เคียงกันเพื่อเป็นตัวแทนของกลุ่มแข่งขันกันตอบคำถาม และข้อคำถามจะต้องเป็นเนื้อหาสาระเดียวกับเรื่องที่สอน</li> </ol>	<p>ระบุได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้ง 7 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ตามเกณฑ์ 6 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ตามเกณฑ์ 4-5 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ตามเกณฑ์ 1-3 ข้อ</p>	<p>ระบุไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด</p>	<p>ไม่ระบุ</p>

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เทคนิคกลุ่มแข่งขัน (Teams Games Tournament : TGT) (ต่อ)

ท.	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
	<p>การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>5. ระบุขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลที่แสดงให้เห็นการประเมินผลงานกลุ่มรวมคะแนน สรุปพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม</p> <p>6. ระบุการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามเป้าหมายที่กำหนดในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด</p> <p>ระบุขั้นตอนเฉพาะที่บ่งชี้การนำแนวคิดหรือรูปแบบ/วิธีสอนมาใช้ครบถ้วน</p>						
9	<p>สื่อการเรียนรู้ ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <p>1. ระบุชื่อสื่อการเรียนรู้ที่แสดงให้เห็นว่าเป็น วัสดุ/อุปกรณ์/วิธีการ ที่นำมาใช้ในการสอนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้</p> <p>2. ระบุชื่อสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการสอนที่แสดงถึงการใช้สื่อที่หลากหลาย</p> <p>3. ระบุชื่อสื่อการเรียนรู้ได้ตรงกันกับที่ระบุในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>4. ระบุสื่อการเรียนรู้ครบถ้วนเมื่อเทียบกับที่ระบุในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p>	ระบุได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดทั้ง 4 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ระบุได้ตามเกณฑ์ 1 ข้อ	ระบุไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด	ไม่ระบุ

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เทคนิคกลุ่มแข่งขัน (Teams Games Tournament : TGT) (ต่อ)

ที่	เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	0
10	<p>เอกสารแนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ระบุตามเกณฑ์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>มีเอกสารแนบท้ายที่แสดงถึงสื่อการเรียนรู้และเครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่สามารถนำมาจัดทำในรูปแบบเอกสารได้ เช่น ใบความรู้, แบบฝึกหัด, ใบงาน, แบบทดสอบ, แบบประเมิน, แบบสังเกต ฯลฯ</li> <li>มีเอกสารแนบท้ายที่มีชื่อเอกสารสอดคล้องกับที่กล่าวถึงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ รวมทั้งการวัดและประเมินผล</li> <li>มีเอกสารแนบท้ายที่มีการเรียงตามลำดับการนำไปใช้</li> <li>มีเอกสารแนบท้ายครบถ้วน</li> </ol>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้ง 4 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ</p>	<p>ระบุได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ</p>	<p>ระบุไม่ได้ ตามเกณฑ์ ที่กำหนด</p>	<p>ไม่ระบุ</p>

## ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ – นามสกุล	นางสาวอุบลวรรณ ส่งเสริม
วัน เดือน ปี ที่เกิด	วันที่ 1 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2520
สถานที่เกิด	จังหวัดกาฬสินธุ์
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ประจำ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สังกัดสาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์